



**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN KUZAY
MAKEDONYALILARIN YAZILI ANLATIM YANLIŞLARININ
İNCELENMESİ**

Ergin Baki

DOKTORA TEZİ

**TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER ANA BİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT, 2021

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(.....) sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Ergin

Soyadı : Baki

Bölümü : Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilim Dalı

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Kuzey Makedonyalıların Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi

İngilizce Adı : Analysis of the Mistakes in the Writing of North Macedonians Who Learn Turkish as a Foreign Language

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Ergin Baki

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Ergin BAKİ tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Kuzey Makedonyalıların Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oybirliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Fahri Temizyürek

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Gıyasettin Aytaş

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Doç. Dr. Ümmühan Topçu

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Başkent Üniversitesi)

.....

Üye: Doç. Dr. Yusuf Uyar

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Prof. Dr. Muhammed Eyyüp Sallabaş

(Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yıldız Teknik Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 25/01/2021

Bu tezin Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı’nda Doktora Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın ortaya çıkmasında birçok kişinin katkısı ve desteği olmuştur. Başta, en zor dönemlerimde bana sahip çıkan, maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, çalışmama engin bilgi ve tecrübeleriyle yön veren çok kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK'e teşekkürlerimi arz ederim.

Tez izleme komitemde çalışmama yön veren çok kıymetli hocalarım, Prof. Dr. Gıyasettin AYTAŞ ve Doç. Dr. Ümmühan TOPÇU'ya teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmamın her aşamasında desteklerini esirgemeyen ve engin tecrübesiyle çalışmama değer katan kıymetli hocam Dr. Erol BARIN'a teşekkürlerimi sunarım.

Doktora eğitimim boyunca desteklerini esirgemeyen çok kıymetli hocalarım, Prof. Dr. Mehmet KARA ve Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Doktora süresince her daim yanımda olan sevgili arkadaşlarım Manolya SAATÇİ ve Fahime SHİRAZİ'ye teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmamın uygulama kısmında desteklerini esirgemeyen Üsküp Yunus Emre Enstitüsü müdürü ve okutmanlarına teşekkürlerimi sunarım.

Beni bu dünyaya getiren, desteklerini her daim kalbimde hissettiğim, vatana ve millete hayırlı bir evlat olmamı sağlayan sevgili anne ve babama teşekkürlerimi sunarım.

Ergin BAKİ

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN KUZEY
MAKEDONYALILARIN YAZILI ANLATIM YANLIŞLARININ
İNCELENMESİ**

Doktora Tezi

Ergin Baki

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Şubat, 2021

ÖZ

Bu araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Kuzey Makedonyalı öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarının incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak, nitel verilerin nicel analizleri yapılmıştır. 2018-2019 eğitim öğretim yılında Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde temel (A1-A2) ve orta (B1-B2) düzeyde toplam 84 öğrencinin kompozisyon kâğıtları incelenmiştir. Çalışmanın örnekleminde A1’de 45, A2’de 15, B1 14 ve B2’de 10 öğrenci bulunmaktadır. Çalışma grubu 44 Makedon, 26 Arnavut ve 14 Boşnak’tan oluşmaktadır. Öğrencilerin cinsiyet dağılımı 69 kadın ve 15 erkektir. Veri toplama araçları uzman görüşü alınarak hazırlanmıştır. Her seviye için üçer konu tespit edilerek toplamda 12 kompozisyon konusu seçilmiştir. Öğrencilerin demografik bilgilerini elde etmek için yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunda öğrencilerin adı soyadı, yaşı, cinsiyeti, milliyeti, ana dili, eğitim durumu çalışma durumu ve seviyesiyle ilgili kişisel bilgilerin doldurulması istenmiştir. Görüşme formunda ek olarak Türkçe ve yazma becerisiyle ilgili beş tane açık uçlu sorunun cevaplanması istenmiştir. Toplam 84 öğrencinin kişisel bilgileri gizli tutularak Ö1, Ö2... şeklinde kodlanmıştır. Bu çalışmadaki veriler Sridhar’ın yanlış çözümleme tekniğine göre incelenmiştir. Görüşme formundan elde edilen veriler Nvivo 11 programı

yardımıyla tasnif edilmiş ve kodlanmıştır. Bu bağlamda katılımcılardan elde edilen verilerle SPSS 23.0 istatistik programı yardımıyla frekans analizi, betimleyici istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ses bilgisinde 269, şekil bilgisinde 598, söz diziminde 365, anlambiliminde 402, yazım ve imla kategorisinde 368 adet yanlış olmak üzere toplamda 2002 yanlış tespit edilmiştir. Yapılan yanlışların ses bilgisinde ünlü uyumlarında; şekil bilgisinde ad durum eklerinde; söz diziminde edat ve bağlaç kullanımında; anlambiliminde kelimelerin yanlış kullanımında; yazım ve imlada noktalama kategorisinde en fazla olduğu tespit edilmiştir. Verilerin nicel analizlerinde; katılımcıların cinsiyetine göre bağımsız örneklem t testi yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır. Değişkenlerin, katılımcıların yaş grupları, milliyet, eğitim durumları ve çalışma durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır. Seviyeler arasında A1-B2 ve B1-B2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Milletler arası gruplarda Makedon ve Arnavutlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu farklılığın A1 ve A2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür. Araştırmada tespit edilen yanlışlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Türkçe Eğitimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Yazılı Anlatım
Sayfa Adedi : xviii+238
Danışman : Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK

**ANALYSIS OF THE MISTAKES IN THE WRITING OF NORTH
MACEDONIANS WHO LEARN TURKISH AS A FOREIGN
LANGUAGE**

PhD Thesis

Ergin Baki

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

February, 2021

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the written expression mistakes of North Macedonian students who learn Turkish as a foreign language. In the research, quantitative analysis of qualitative data was made using the descriptive survey model, one of the qualitative research methods. In the 2018-2019 academic year, essay papers of 84 students in basic (A1-A2) and intermediate (B1-B2) levels were examined at Skopje Yunus Emre Institute. In the sample of the study, there are 45 learners in A1, 15 in A2, 14 in B1 and 10 in B2. The study group consists of 44 Macedonians, 26 Albanians and 14 Bosnians. The gender distribution of the learners is 69 women and 15 men. Data collection tools were prepared by taking expert opinion. For each level, three topics were determined and a total of 12 composition topics were selected. A structured interview form was applied to obtain the demographic information of the learners. In the interview form, it was asked to fill in personal information about the students' name, surname, age, gender, nationality, mother tongue, educational status, employment status and level. In addition to the interview form, five open-ended questions about Turkish and writing skills were asked to be answered. Personal information

of 84 students in total were kept confidential and coded as S1, S2.... The data in this study were analysed according to Sridhar's incorrect analysis technique. The data obtained from the interview form were classified and coded with the help of Nvivo 11 program. In this context, frequency analysis, descriptive statistics, independent sample t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were performed with the data obtained from the participants with the help of SPSS 23.0 statistics program. As a result of the analysis, a total of 2002 errors were determined, including 269 errors in phonics, 598 in morphology, 365 in syntax, 402 in semantics, 368 in spelling. It was determined that the mistakes made in phonetics were the palatal harmony; in morphology were suffixes; in the use of prepositions and conjunctions in syntax; in the misuse of words in semantics; and in the punctuation in spelling. In the quantitative analysis of data; Independent sample t test was performed according to the gender of the participants and no statistically significant result was obtained. One-way analysis of variance (ANOVA) was performed for the variables according to the age groups, nationality, education level and working status of the participants and no statistically significant result was reached. It was seen that there is a significant difference between the students on the levels of A1-B2 and B1-B2. It has been observed that there is a significant difference between Macedonians and Albanians in international groups. One-way analysis of variance (ANOVA) was conducted to reveal whether it differentiates according to Turkish levels. It has been observed that this difference is significant between people with A1 and A2 levels. Solution suggestions for the mistakes identified in the study were presented.

Key words : Turkish Education, Teaching Turkish as a Foreign Language, Written Expression

Page Number : xviii+238

Supervisor : Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
KISALTMALAR.....	xviii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	6
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	8
1.5. Sınırlılıklar.....	8
1.6. Tanımlar.....	8

1.7. İlgili Araştırmalar	9
BÖLÜM II.....	16
KURAMSAL ÇERÇEVE	16
2.1. Dil.....	16
2.2. Ana Dili	17
2.3. Yabancı Dil	19
2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	20
2.5. Yabancı Dil Öğretiminde Dört Temel Beceri	23
2.5.1. Dinleme	23
2.5.2. Okuma	23
2.5.3. Konuşma.....	24
2.5.4. Yazma	24
2.5.4.1. <i>Yazma Modelleri</i>	27
2.5.4.1.1. <i>Ürün Odaklı Yazma Modeli</i>	27
2.5.4.1.2. <i>Süreç Odaklı Yazma Modeli</i>	28
2.5.4.2. <i>Yazma Yöntem ve Teknikleri</i>	29
2.5.4.2.1. <i>Kontrollü Yazma</i>	30
2.5.4.2.2. <i>Serbest Yazma</i>	30
2.5.4.2.3. <i>Güdümlü Yazma</i>	31
2.5.4.2.4. <i>Yaratıcı Yazma</i>	31
2.5.4.2.5. <i>Dikte</i>	32
2.5.4.2.6. <i>Özet Çıkarma</i>	32
2.5.4.2.7. <i>Not Alma</i>	33
2.5.4.3. <i>Yazılı Anlatım</i>	33
2.5.4.3.1. <i>Konu</i>	35
2.5.4.3.2. <i>Başlık</i>	37

2.5.4.3.3. <i>Plan</i>	38
2.5.4.3.4. <i>Kelime</i>	39
2.5.4.3.5. <i>Cümle</i>	40
2.5.4.3.6. <i>Paragraf</i>	41
2.5.4.3.7. <i>Yazım ve Noktalama</i>	42
BÖLÜM III	44
YÖNTEM	44
3.1. <i>Araştırmanın Modeli</i>	44
3.2. <i>Çalışma Grubu</i>	44
3.3. <i>Veri Toplama Araçları</i>	51
3.4. <i>Veri Analizi</i>	54
BÖLÜM IV	55
BULGULAR VE YORUMLAR	55
4.1. <i>Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar</i>	55
4.1.1. <i>Ses Bilgisi Yanlışları</i>	55
4.1.1.1. <i>Ünlü Uyumu Yanlışları</i>	55
4.1.1.2. <i>Ünsüz Uyumu Yanlışları</i>	64
4.1.1.3. <i>Ünlü Daralması ve Genişlemesi Yanlışları</i>	65
4.1.1.4. <i>Yardımcı Seslerle İlgili Yanlışlar</i>	67
4.1.1.5. <i>Ünlü Düşmesi Yanlışları</i>	70
4.1.1.6. <i>Ünlü Türemesi Yanlışları</i>	71
4.1.1.7. <i>Ünsüz Düşmesi Yanlışları</i>	72
4.1.1.8. <i>Ünsüz Türemesi Yanlışları</i>	73
4.2. <i>İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar</i>	74
4.2.1. <i>Şekil Bilgisi Yanlışları</i>	74
4.2.1.1. <i>Bulunma Durumu Yanlışları</i>	75

4.2.1.2. Çıkma Durumu Yanlışları.....	78
4.2.1.3. Yönelme Durumu Yanlışları	79
4.2.1.4. Araç Durumu Yanlışları.....	83
4.2.1.5. Belirtme Durumu Yanlışları.....	86
4.2.1.6. Eşitlik Durumu Yanlışları	91
4.2.1.7. Tamlayan Durumu Yanlışları	93
4.2.1.8. Şimdiki Zaman Eki Yanlışları.....	94
4.2.1.9. Belirli Geçmiş Zaman Eki Yanlışları.....	96
4.2.1.10. Belirsiz Geçmiş Zaman Eki Yanlışları.....	97
4.2.1.11. Geniş Zaman Eki Yanlışları.....	98
4.2.1.12. Gelecek Zaman Eki Yanlışları	99
4.2.1.13. Birleşik Zaman Eki Yanlışları.....	100
4.2.1.14. Çoğul Eki Yanlışları	101
4.2.1.15. İyelik Eki Yanlışları.....	103
4.2.1.16. Şahıs Eki Yanlışları	110
4.2.1.17. Çatı Ekleri Yanlışları.....	112
4.2.1.18. Aitlik “Ki”Ekinin Yanlış ve Eksik Kullanımı.....	114
4.2.1.19. i- mek Fiili Eki Yanlışları.....	115
4.2.1.20. Mastar Eki Yanlışları.....	115
4.2.1.21. Bildirme Eki Yanlışları.....	117
4.2.1.22. Yapım Ekleri Yanlışları	120
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	122
4.3.1. Söz Dizimi Yanlışları.....	122
4.3.1.1. Cümle Öğelerinin Yanlış Sıralanması	123
4.3.1.2. Belirtili İsim Tamlaması Yanlışları.....	125
4.3.1.3. Belirtisiz İsim Tamlaması Yanlışları.....	128

4.3.1.4. <i>Özne Yüklem Uyumsuzluğu Yanlışları</i>	129
4.3.1.5. <i>Özne Kullanımına İlişkin Yanlışlar</i>	131
4.3.1.6. <i>Yüklem Kullanımına İlişkin Yanlışlar</i>	134
4.3.1.7. <i>Edat ve Bağlaçların Eksik ve Yanlış Kullanımı</i>	140
4.3.1.8. <i>Zarf Fiili Kullanımı ve Zarf Fiilli Yan Cümlelere İlişkin Yanlışlar</i> ...	147
4.3.1.9. <i>Sıfat Fiili Kullanımı ve Sıfat Fiilli Yan Cümlelere İlişkin Yanlışlar</i> ...	149
4.3.1.10. <i>İsim Fiili Kullanımı ve İsim Fiilli Yan Cümlelere İlişkin Yanlışlar</i> .	151
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	153
4.4.1. Anlambilimi Yanlışları.....	153
4.4.1.1. <i>Anadilinden Kaynaklanan Olumsuz Aktarım</i>	154
4.4.1.2. <i>Eksik Kelime Kullanımı</i>	157
4.4.1.3. <i>Yanlış Kelime Kullanımı</i>	166
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	179
4.5.1. Yazım ve Noktalama Yanlışları	179
4.5.1.1. <i>Birleşik Kelimelerin Yanlış Yazılması</i>	179
4.5.1.2. <i>Sözcüklerin Yazımıyla İlgili Yanlışlar</i>	181
4.5.1.3. <i>Büyük ve Küçük Harf Yanlışları</i>	188
4.5.1.4. <i>Noktalama Yanlışları</i>	190
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	193
4.6.1. Öğrencilerin Verilerinden Elde Edilen Nicel İstatistikî Sonuçlar	193
BÖLÜM V	202
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	202
5.1. Sonuç ve Tartışma	202
5.2. Öneriler	212
5.2.1. Öğretmenlere Yönelik Öneriler	212
5.2.2. Öğrencilere Yönelik Öneriler	213

5.2.3. Kurum ve Kuruluşlara Yönelik Öneriler.....	214
5.2.4. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	214
KAYNAKLAR.....	215
EKLER.....	225
Ek 1: Görüşme Formu	226
Ek 2: Kompozisyon Kâğıtları.....	227
Ek 3: Etik Komisyon İzin Belgesi	236
Ek 4: Yunus Emre Enstitüsü İzin Yazısı.....	238



TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 Katılımcıların Türkçe Seviyeleri.....	45
Tablo 2 Düzeylerine Göre Katılımcıların Bağlı Olduğu Milliyet.....	45
Tablo 3 Katılımcıların Cinsiyeti	46
Tablo 4 Katılımcıların Yaşı.....	47
Tablo 5 Katılımcıların Eğitim Durumları.....	47
Tablo 6 Katılımcıların Çalışma Durumları	48
Tablo 7 Katılımcıların Türkçeyi Öğrenme Nedenleri.....	49
Tablo 8 Katılımcıların Türkçeyi Öğrenme Süreleri.....	49
Tablo 9 Katılımcıların Türkçe Yazmada Zorlanma Durumu.....	50
Tablo 10 Katılımcıların Türkçe Yazma Sorunları	50
Tablo 11 Katılımcıların En Çok Zorlandığı Beceri	51
Tablo 12 Ses Bilgisi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri	194
Tablo 13 Şekil Bilgisi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri.....	194
Tablo 14 Söz Dizimi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri.....	194
Tablo 15 Anlambilimi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri	194
Tablo 16 Yazım ve İmla Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri	194
Tablo 17 Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları	195
Tablo 18 Yaş Gruplarına Göre ANOVA Sonuçları.....	195
Tablo 19 Katılımcıların Bağlı Olduğu Milliyete Göre ANOVA Sonuçları	195

Tablo 20 Katılımcıların Ana Dillerine Göre ANOVA Sonuçları	196
Tablo 21 Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları	196
Tablo 22 Çalışma Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları	196
Tablo 23 Ses Bilgisi Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları	197
Tablo 24 Şekil Bilgisi Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları	197
Tablo 25 Söz Dizimi Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları	198
Tablo 26 Anlambilimi Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları	198
Tablo 27 Yazım ve İmla Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları	198
Tablo 28 Yazmada Karşılaşılan Sorunların Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları	199
Tablo 29 Yazmada Karşılaşılan Sorunların Yaş gruplarına Göre ANOVA Sonuçları	199
Tablo 30 Yazmada Karşılaşılan Sorunların Katılımcıların Bağlı Olduğu Milliyete Göre ANOVA Sonuçları	199
Tablo 31 Yazmada Karşılaşılan Sorunların Katılımcıların Ana Dillerine Göre ANOVA Sonuçları	200
Tablo 32 Yazmada Karşılaşılan Sorunların Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları	201
Tablo 33 Yazmada Karşılaşılan Sorunların Çalışma Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları	201
Tablo 34 Yazmada Karşılaşılan Sorunların Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları	201
Tablo 35 Ses Bilgisi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları	204
Tablo 36 Şekil Bilgisi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları	205
Tablo 37 Söz Dizimi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları	207
Tablo 38 Anlambilimi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları	208
Tablo 39 Yazım ve İmla Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları	209

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Katılımcıların bağlı olduğu milliyet dağılımı	46
Şekil 2. Katılımcıların cinsiyet dağılımı.....	46
Şekil 3. Katılımcıların eğitim durumları dağılımı	48

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
YTB	: Yurt Dışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı
AOÖÇ	: Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi
Ö	: Öğrenci
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
TDK	: Türk Dil Kurumu
TİKA	: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
TÖMER	: Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
F	: Frekans
Akt	: Aktaran

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde tez konusunun problem durumu, amacı, problem cümlesi, alt problemleri, önemi, sınırlıkları, varsayımları, ilgili araştırmalar kısmı, tanımlar ve tez çalışması hakkında genel bilgilere yer verilmiştir.

Türkiye ile Makedonya arasındaki ilişkiler çok eskiye dayanmaktadır. Makedonya yaklaşık altı asır boyunca Osmanlı Devleti'nin hâkimiyeti altında varlığını sürdürmüştür. Özellikle 1912 yılında Balkan savaşları esnasında Osmanlı'nın çekilişiyle birlikte Makedonya topraklarında Türkçe öğretimi sekteye uğramıştır.

İkinci Dünya Savaşından hemen sonra Makedonya'da yaşayan bütün azınlık topluluklar gibi Türk toplumu da ana dilde eğitim ve öğretim hakkını elde etmişlerdir. Böylelikle Makedonya'da yerli Türk edebiyatının gelişmesine zemin hazırlanmıştır.(Hasan & Gürel , 2004, s. 270). Yugoslavya'nın kurulmasıyla birlikte Türkler, Makedonya devletinin asli kurucuları olma itibarını kazanmışlardır. Fakat Türk dilin yaygınlaştırılması ve yaşatılması hususunda birçok bedel ödenmiştir.

İkinci Dünya savaşının sonlarına doğru 23 Aralık 1944 yılında Makedonya Türkleri için hayati önem taşıyan Birlik gazetesi yayın hayatına başladı. Türkçe gazete yayımlamak Makedonya Türklerine bir umut ışığı ve soluk getirmiş oldu (Başar , 2008, s. 7). Birlik gazetesi 1944 - 2004 yılları arasına kadar yayın hayatını devam ettirebilmiştir. Birlik gazetesi oradaki soydaşların eğitim ve kültür hayatına ciddi anlamda tesir etmiştir (Gürel , 2019, s. 25). 2004 yılında Yeni Balkan gazetesi Birlik'ten bayrağı devralarak Türkçenin yaşatılması hususunda yayın hayatına hâlen devam etmektedir.

Kuzey Makedonya'nın birçok şehir ve köylerinde Türkçe konuşulmaktadır. Rumeli Türk ağızları Türkiye Türkçesine anlam bakımından oldukça yakındır. Kitle iletişim araçlarının tesiriyle bu yakınlık her geçen gün daha fazla artmaktadır (Ülker , 2008, s. 21). Türk dizi ve haber kanalları oradaki soydaşlar tarafından izlenmekte olup Türkiye'ye olan ilgi her daim güncelliğini korumaktadır.

Kuzey Makedonya'da birçok etnik topluluk yaşamaktadır. Bunlardan Arnavutlar, Türkler, Boşnaklar, Sırlar, Ulahlar ve Romlar; Kuzey Makedonya'nın farklı etnik millî yapısını oluşturmaktadır. Balkan topraklarının birçok ülkesinde olduğu gibi Kuzey Makedonya'da yaşayan Türkler ana dillerini, kültür ve geleneklerini koruyarak Osmanlı Devleti'nin bir mirası olarak varlığını sürdürmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Makedonya arasındaki, ekonomik, siyasal, kültürel ve eğitim alanındaki ilişkiler Türkçeye olan ilgiyi de artırmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin talimatı ve teşvikleriyle Türk iş adamlarının Kuzey Makedonya'da birçok sektörde kurduğu fabrikalar, alışveriş merkezleri ve seçkin şirketlerin faaliyete geçmesiyle Kuzey Makedonya vatandaşlarına istihdam olanağı sağlamıştır. Üsküp Türkiye Cumhuriyeti Büyük Elçiliği, TİKA, Maarif okulları, Üsküp Yunus Emre Enstitüsü ve YTB gibi devlet kurumlarının maddi ve manevi destekleriyle Kuzey Makedonya vatandaşlarının Türkiye ve Türkçeye olan ilgileri her geçen gün güçlenerek daha da artmaktadır. Yaklaşık 10 yıldan beri Türk dizilerinin Balkanlarda izlenme rekoru kırması Kuzey Makedonya'da da etkisini göstermiştir. Türk dizilerinin kültürel anlamda rağbet görmesi ve Türk şirketlerinin sunmuş olduğu istihdam olanağı Türkçeyi bir cazibe merkezi hâline dönüştürmüştür. Öncelikle TİKA tarafından desteklenen Türkçe kursları daha sonra Üsküp Yunus Emre Enstitüsünün yetkisine sunulurken Türkçenin ve Türk kültürünün yaygınlaştırılması noktasında büyük bir öneme sahiptir. Kuzey Makedonyalılar ihtiyaçlarına göre iş, eğitim, siyaset ve kültür gibi alanlarda var olabilmek için Türkçe öğrenmeyi bir gereksinim olarak görmektedirler.

Üsküp Yunus Emre Enstitüsü bir Türk kültür merkezi olarak 26 Mart 2010 tarihinde Kuzey Makedonya'nın başkenti olan Üsküp'te faaliyetlerine başlamıştır. Esasen Türk dilini, kültürünü, tarihini ve sanatını tanıtmak üzere kurulmuş bir enstitüdür. Enstitü bünyesinde Türkçe kurslarının başlangıç tarihi 2010 yılının Temmuz ayı olarak bilinmektedir. 2010-2015 yılları arasında 461 öğrencinin Türkçe öğrenmesiyle birlikte Türkçeye olan ilgi muazzam bir şekilde artmıştır. Böylelikle enstitünün kurumsallaşması yönünde ciddi adımlar atılmıştır. Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde Türkçe kursları "Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri"ne göre verilmektedir (Özdemir vd, 2016, s.217). Yunus Emre Enstitüsü'nün

esas gayesi bulunduğu ülkelerdeki vatandaşlara Türkçeyi öğretmektir. Bu kapsamda Türkiye Cumhuriyeti'nin prestijini, kültürünü, sanatını ve kadim tarihini içeren birçok etkinlik düzenlenmektedir. Enstitü olarak, kültürel diplomasi noktasında Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Makedonya arasında bir köprü vazifesi üstlenmektedir. Türkçe kurslarını kurum dışında taşıyarak 2016 yılından beri Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nin İçişleri, Dışişleri ve Millî Savunma bakanlıklarındaki polis, diplomat ve askerlerine Türkçe öğretmektedir. Enstitü bünyesinde birçok kültürel faaliyetin gerçekleştiği etkinliklerde oradaki soydaşlar başta olmak üzere diğer milletlerin de kültürel değerleri tanıtılmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi yurtdışında birçok ülkede çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından uygulamalı olarak yapılmaktadır. Balkanların stratejik olarak en önemli ülkelerinden biri olan Kuzey Makedonya'da Türkçe büyük bir ilgi görmektedir. Dil öğretimi dört temel beceri üzerine öğretilmektedir. Bu becerilerden en zor gelişen beceri de yazma becerisi olarak bilinmektedir. Bütün beceriler birbirine destekleyerek en son olarak yazılı anlatımda tamamlanır. Kuzey Makedonya'daki öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Türkçe öğrenimi çerçevesinde yazılı anlatımda sıkıntı yaşadıkları görülmektedir. Öğrencilerin yazılı anlatım alanındaki sorunlarını tespit etmek için böyle bir çalışmanın yapılması uygun görülmüştür. Öğrencilerin eğitim alanında Türkiye'de lisans, yüksek lisans ve doktora yapma isteği de böyle akademik bir çalışma yapmamıza vesile olmuştur.

1.1. Problem Durumu

İnsanların birbirleriyle olan iletişim ve etkileşimi çok eski çağlardan beri devam eden bir süreçtir. İletişim, insanların duygu, düşünce, fikir ve isteklerini yazılı ya da sözlü bir biçimde hedeflenen kitleye aktarmasıyla birlikte gerçekleşmektedir. Günümüz dünyasında teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanlar arasındaki iletişim de hız kazanmıştır. Sosyal hayatın dinamiklerinde iletişimin yeri büyük bir önem arz etmektedir.

Devletlerarasındaki sınırların küçüldüğü gündelik yaşantımızda, komşu ve diğer ülkelerin kültürleri, inançları, dilleri ve yaşam tarzları konusunda kayıtsız kalmamaktayız. Sosyalleşmenin temel bir ihtiyaç olduğu günümüz dünyasında diğer milletlerin bilim, siyaset ve ticaret faaliyetleri hususunda bilgi almak suretiyle devamlı etkileşim hâlindeyiz. Dünya tarihine baktığımız zaman en köklü geçmişe sahip milletler arasında Türk milletini görebiliriz. Türkler çok kadim bir tarihe sahip olmakla birlikte kullandıkları dil de çok eski

ve derin bir tarihe sahiptir. Tarihi M.Ö 4000’li yıllara kadar uzanan Türkçe Altay dil grubu ailesine mensuptur (Kardaş & Kaya , 2019, s. 1).

Dil öğretimi çerçevesinde amaç ve ilkeleri bakımından birbirinden farklı olan birçok yaklaşım vardır. Bu yaklaşımlar 1900’lü yıllardan günümüze kadar birçok alanda uygulanarak değişip gelişmiştir. Eski yıllarda dil eğitiminde, dilbilgisi, kelime ve kültür gibi yaklaşımların kullanılması tercih edilmekteydi. Fakat bu durum 1950’li yıllardan sonra değişmeye başladı. Dil öğretiminde iletişimsel yaklaşım temel alınmak suretiyle eğitimler farklı bir uygulama modeline geçmiş oldu. Dil sosyal etkileşim aracı olarak gündelik yaşamın en önemi unsuru haline gelmiştir (Güneş , 2013, s. 37-38). Çok eski tarihlerden bu yana süregelen dil öğretimi insanların iletişim ihtiyacını karşılamaktadır. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi Türkçenin yaygınlaşması konusunda önemli yere sahiptir. Türkçenin sistematik bir şekilde yabancılarla öğretimi TÖMER’lerin kurulmasıyla birlikte başlamıştır. Bu konuda ders materyallerin hazırlanması, lisans programların açılması ve nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi son derece önem arz etmektedir (Bulut , 2019, s. 39). Yabancı dil öğretiminin gerçekleşmesi için yaklaşım ve yöntemleri takip eden bir yolun olması gerekmektedir. Bu yöntemlerin esas amacı öğretilecek dilin bütün özelliklerini hedef kitleye aktarmaktır. Dil öğretiminde dil bilgisi yapılarını, kavramaları ve dört temel beceriyi kazandırmak çok önemlidir (Sevim , 2019, s. 137).

Yabancı dil öğretiminde yazma becerisi en son kazanılan beceridir. Yazma becerisi konuşma becerisiyle birlikte dilin anlatma özelliğini yansıtmaktadır (Mete & Dağ , 2020, s. 65). Tarihin ilk çağlarından itibaren mağara duvarlarına, ağaç kavuklarına iletişim sağlamak için yazı yazılmıştır. Böylelikle yazma kültürü gelişerek, yazı bir iletişim aracı olmuştur (Sarıkaya , 2019, s. 1). İnsanlar duygusal ve fiziksel gereksinimlerini karşılamak üzere yazı yazmaya başlamışlardır. İnsanların haberleşmesi, bilgileri aktarması ve kendilerini ifade etmesi yazı yoluyla gerçekleşmektedir (Özbilen , 2020, s. 141). İnsanların en temel ihtiyacı kendini ifade etmesidir. Bu nedenle duygu, düşünce, istek ve hayallerimizi ifade etmek için; belli sembol, işaret ve harfleri kullanarak yazı yazmaktayız. Bilişsel bir süreç olan yazma eylemi fiziksel ve zihinsel unsurların harekete geçmesiyle gerçekleşmektedir. Yazma süreci öğrencilerin ilkokula adım atmasıyla resmî olarak başlamaktadır. Öğretmenlerin kademeli olarak öğrencileri yönlendirmeleriyle ve yazma etkinliklerinin artırılmasıyla yazma becerisi gelişmektedir. Ana dilinde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de yazma becerisi en zor gelişen bir beceridir. Yazma becerisinin gelişmesi için birçok yazma etkinliğinin uygulanması gerekmektedir.

Çakır'a (2010, s.167-168) göre yabancı dilde yazma becerisi şu hedeflerin gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır:

- Öğrencilerin seviyelerini tespit etmek
- Öğrenim sürecini kontrol altına almak
- Dil becerilerini daha etkin bir şekilde öğretmek
- Dil öğretim sürecinde dil yapılarını pekiştirmek
- Dil yanlışlarını tespit etmek
- Öğrencilerin yaratıcı düşünme özelliklerini geliştirmek
- Diğer dil becerilerine katkı sağlamak
- Noktalama işaretlerini doğru kullanmak

Bu araştırmada Üsküp Yunus Emre Enstitüsündeki öğrencilerin yazılı anlatım becerilerine yönelik doküman analizinin yapılması ön görülmüştür. Literatür incelendiğinde yazma becerisiyle ilgili birçok konunun işlendiği görülmektedir. Fakat Kuzey Makedonya'da yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi çerçevesinde yazılı anlatım sorunlarıyla ilgili herhangi bir yüksek lisans veya doktora çalışması yapılmamıştır. Alandaki bu eksikliği gidermek adına böyle bir çalışmanın yapılmasına ihtiyaç hâsıl olmuştur. Kuzey Makedonyalı öğrencilerin yazma sürecinde ses bilgisi, şekil bilgisi, söz dizimi, anlambilimi, yazım ve imla kategorilerinde yanlış yaptıkları düşünülmektedir. Türkçenin Kuzey Makedonyalılarına öğretimi esnasında temel ve orta düzeyde sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunlar alfabe, telaffuz, ad durum ekleri, zaman kipleri, cümle yapısı ve ana dilinden olumsuz aktarım yapma kategorilerinde fazlasıyla görülmektedir. Türkçe ve hedef diller arasındaki alfabetik ve dil bilgisi farklılıkları yazılı anlatımda birçok yanlış beraberinde getirmektedir. Araştırmamızdaki öğrenci grubu Makedon, Arnavut ve Boşnak milliyetlerinden oluşmaktadır. Bu çalışma Kuzey Makedonya'da gerçekleştiği içi Türkçe ve Makedonca arasındaki farklılıklar daha kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Kuzey Makedonya vatandaşları olan Arnavut ve Boşnak öğrencilerin dilsel farklılıkları da incelenerek çalışmamızın içeriğinde yer almaktadır. Çalışma grubumuz temel (A1-A2) ve orta düzeyde (B1-B2) toplam 84 öğrenciden oluşmaktadır. Kuzey Makedonyalıların Türkçeye olan ilgisi, Türk kültürünü sevmesi, Türk şirketlerinde çalışma isteği ve Türkiye'de eğitim görme arzusu böyle bir çalışmanın gerçekleşmesine vesile olmuştur. Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma becerisinde karşılaştıkları sorunlar çalışmamızın esasını oluşturmaktadır. Kuzey Makedonya'da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımda kendilerini ifade etmekte sorunlar yaşadıkları

bilinmektedir. Bu nedenle bu sorunların nereden kaynaklandığını tespit etmek elzemdir. Esas gayemiz tespit edilen sorunlara çözüm önerileri sunmaktır. Bu bağlamda bu çalışmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir:

Kuzey Makedonyalı öğrencilerin yazma sorunları nelerdir?

Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Öğrencilerin ses bilgisi yanlışları nelerdir?
2. Öğrencilerin şekil bilgisi yanlışları nelerdir?
3. Öğrencilerin söz dizimi yanlışları nelerdir?
4. Öğrencilerin anlambilimi yanlışları nelerdir?
5. Öğrencilerin yazım ve imla yanlışları nelerdir?
6. Yaş, cinsiyet, milliyet, ana dil, çalışma durumu, alt problemler ve seviyelerdeki değişkenler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Kuzey Makedonya’da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin sayısı her geçen yıl daha fazla artmaktadır. Türk dili ve kültürüne olan ilgi muazzam bir düzeyde olmak birlikte Türkçenin bu coğrafyada yaygınlaşmasını da sağlamaktadır. Kuzey Makedonyalı öğrenciler Türkçe öğrenim esnasında dört temel beceriden biri olan yazma becerisinde birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu nedenle araştırmamızın amacı, Kuzey Makedonya’da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatım sorunlarını tespit etmek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunmaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Türkçe dünya dilleri arasında en kadim ve en köklü bir dildir. Türkçenin geçmişiyle ilgili kesin bir yargıya varılmamakla birlikte tarihi gelişimiyle ilgili birçok çalışma yapılmıştır (Sarıkaya , 2019, s. 11). Tarihi sahne içerisinde muhtelif coğrafyalarda hükmeden Türk milleti, her daim farklı milletlerle birçok konuda güçlü ilişkiler kurmuştur. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi noktasında birçok eser yazılmıştır. Genellikle bu eserlerin içeriğinde askerî, ticari, siyasi, dinî ve dil bilgisi bilgileri mevcuttur (Kurt, 2020, s. 22). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi noktasında yurt içinde ve dışında ciddi bir kurumsallaşmanın olduğu görülmektedir. Türkiye’de üniversiteler bünyesinde kurulan

TÖMER’ler bu alanda birçok çalışma yapmaktadır. Yurtdışında TİKA, Yunus Emre Enstitüsü, MEB, Maarif Vakfı ve YTB gibi kurumlar tarafından yürütülen kurslarda Türkçe geniş kitlelere ulaşmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti güçlendikçe hâliyle Türkçe de geniş sahalara yayılmaktadır.

Teknoloji ve internetin hızlı bir şekilde geliştiği günümüz dünyasında yabancı dil öğrenme büyük bir ihtiyaç olmuştur. Yabancı bir dili öğrenmeden önce hedef kültürü iyice bilmek gerekir (Çiftçi , Batur , & Keklik , 2013, s. 366) İletişim becerileri hem toplum hem de kurumların etkin olması açısından büyük bir önem arz etmektedir (Temizkan , 2017, s. 2). İletişim becerilerinde yazma eylemi önemli bir işleve sahiptir. İnsanlar duygu, düşünce ve isteklerini en açık bir şekilde yazma yoluyla aktarmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Kuzey Makedonyalıların yazılı anlatım yanlışlarının incelenmesi araştırmamızın temelini oluşturmaktadır.

Osmanlı Devleti’nin yaklaşık altı asır boyunca Balkan topraklarında hüküm sürmesi ve Türkçenin halen bu coğrafyada bir kültür dili olarak yaşatılması son derece önemlidir. Bu bağlamda Türkçenin Kuzey Makedonyalıları tarafından dil kuralları çerçevesinde yazılı olarak ifade edilmesi her iki ülkenin ortak kadim tarihine ve dil gelişimine katkı sağlayacaktır.

Türkiye ve Kuzey Makedonya arasındaki siyasi ilişkilerin en üst düzeyde olması bakımından araştırmamız büyük bir önem taşımaktadır. Türkiye ve Kuzey Makedonya arasında siyaset, ekonomi, kültür ve eğitim alanında birçok anlaşma vardır. Kuzey Makedonyalıların Türkçeye olan ilgisi Türk dizilerinin Balkan coğrafyasında izlenmesiyle başlamaktadır. Kültürel diplomasinin en güçlü aracı olan Türkçe, Balkanların birçok ülkesinde rağbet görmektedir. Türk şirketlerinin Kuzey Makedonya’ya açılması ve üretimde bulunması birçok Kuzey Makedonya vatandaşına iş imkânı sağlamıştır. Türkiye Cumhuriyetinin eğitim konusunda YTB üzerinden Kuzey Makedonyalıları burslandırması Türkçeyi daha değerli kılmaktadır. Türkiye’nin coğrafi konum özelliği ve dört bir tarafının kültürel zenginliklere sahip olması Kuzey Makedonyalıları gezme konusunda cezbetmektedir. Bu nedenle Kuzey Makedonya vatandaşlarının Türkçeyi öğrenmesi bir ihtiyaç halini almıştır. Dört temel beceri arasında yazma becerisi en zor gelişen bir beceridir. Yazma becerisinde yaşanan sorunların giderilmesi bakımından çalışmamız ayrı bir öneme sahiptir. Kuzey Makedonyalıların Türk şirketleri ve kurumlarında istihdam edilmesi için belli bir seviyede Türkçeye hâkim olması gerekmektedir. Öğrencilerin Türkiye’de eğitim görmesi açısından yazılı anlatım konusunda belli bir yeterliliğe sahip olması gerekmektedir.

Bu araştırma yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Kuzey Makedonyalıların yazılı anlatım sorunlarını dikkate alarak yeni müfredat ve program geliştirilmesine ön ay olacaktır. Araştırmada dikkat edilmesi gereken diğer bir husus ise Türkçenin Kuzey Makedonyalılara yazılı anlatım öğretimi çerçevesinde yeni yaklaşım ve stratejilerin oluşumuna yardımcı olacağıdır. Bütün bu ihtiyaçların karşılanması hususunda öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarının tespit edilmesi ve bu sorunlara yönelik çözüm yollarının üretilmesi adına ciddi bir katkı sunacaktır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

1. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Kuzey Makedonyalı öğrenciler yazılı anlatımda hatalar yapmaktadırlar.
2. Araştırma kapsamında alınması düşünülen örneklemin, evreni yansıttığı varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde Türkçe öğrenen 84 öğrenciyle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Dil: Banguoğlu (2015)'na göre dil “insanların meramlarını anlatmak için kullandıkları bir sesli işaretler sistemidir” (s.9). Banguoğlu dili tanımlarken ses ve işaret sistemine temas etmiştir. Banguoğlu'na göre insanlar, isteklerini ve ihtiyaçlarını bir sistem çerçevesinde ses ve işaret yoluyla ifade etmektedirler.

Ana Dili: Güzel (2014)'e göre ana dili “insanın içinde doğup büyüdüğü, aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir” (s. 27). Ana dili, insanın aile ve toplum hayatında tecrübe ettiği ilk deneyim olarak da belirtilebilir.

Yabancı Dil: Şahin (2013, s.14)'e göre yabancı dil bir kişinin ana dilinden sonra öğrendiği, yaşadığı muhitte iletişim açısından pek bir kullanımı olmayan, belirli ihtiyaçları karşılamak ve hedeflere ulaşmak için öğrenilen dildir. Şahin'e göre birey yabancı dilde sınırlı kelime bilgisine sahiptir ve kendini ifade etme açısından ana diline nazaran çok yetkin değildir. Yabancı dili öğrenme belli bir program çerçevesinde gerçekleşir.

Yazma: Güneş'e (2020) göre yazma “zihinden parmaklara doğru giden, duygu ve düşüncelerimizi yazıya aktaran bir süreçtir” (s.1). Yazma zihinsel ve fiziksel unsurların aktif olduğu bir süreç olarak da belirtilebilir.

Yazılı Anlatım: Yeşilöz (2013)'e göre yazılı anlatım “ duygu ve düşüncelerin, isteklerin, tasarıların derli toplu, açık düzenli ve etkili bir biçimde yazıyla anlatılmasıdır” (s. 184). İnsan yaşadığı zaman diliminde, okuduğunu, gördüğünü, hissettiğini, gözlemlediğini belirli bir düzen içerisinde yazıya aktarmaktadır. Yazılı anlatımın esası yazmak istediğimiz konuyu, iletmek istediğimiz düşüncüyü yazı kanalıyla okuyucuyla buluşturmadır.

1.7. İlgili Araştırmalar

Polat (2014) tarafından yapılan, “Türkçe Öğrenen Rusların Yazılı Anlatımlarında Yaptıkları Dil Yanlışları Üzerine Bir Araştırma” başlıklı doktora çalışmasında öncelikle Rusların Türkçeyi öğrenme sürecinde karşıladıkları sorunlar tespit edilmiştir. Yöntem olarak nitel çalışma deseninden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Gazi Üniversitesi TÖMER, Ankara Üniversitesi TÖMER ve Manas Üniversitesi Yabancı Diller Okulunun Hazırlık sınıfı oluşturmuştur. Evren ve örneklemde bulunan mevcut öğrencilere uzman görüşü alınmak suretiyle yazılı anlatım soruları yönetilmiş ve yazılı anlatım sınavlarındaki kâğıtlar da kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmada örnekleme katılan öğrencilerin cinsiyeti, eğitim düzeyi, milliyeti, ana dili, yaşı gibi düzeyler tespit edilmiştir. Öğrenim setlerinin yetersiz olması ve Ruslar için Ortak Avrupa Çerçeve Metnine göre uygun çalışmaların olmaması nedeniyle Rus öğrencilerin yazılı anlatım konusunda sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Özellikle Türkçe ve Rusçanın farklı dil ailelerinden olması sebebiyle öğrencilerin kelime bilgisi, hal ekleri ve sesletim gibi konularda zorluklar yaşadıkları belirtilmiştir.

Deneme (2008) tarafından yapılan “Yabancı Dilde Yazma Becerisinin Gelişiminde Özetleme Tekniğinin Öğretimi ve Başarıya Etkisi” adlı doktora tezinde özetleme tekniğinin uygulandığı deney grupları ve geleneksel eğitimin uygulanmakta olduğu gruplar arasında başarı kriterine bakılmıştır. Eğitim fakültelerinin birinde yapılan bu çalışmada kontrol gruplu ön test ve son test deseni kullanılmıştır. Bu çalışmada öğrenci anketi ve okuduğunu anlama anketi uygulanmıştır. Yapılan bu çalışmada öğrencilere öncelikle özetleme tekniği öğretilmiştir. Öğrencilerin aldıkları notlar 10 becerili ölçek tarafından belirlenmiştir. Öğrenciler elden edilen notlardan hareketle aralarında herhangi bir farkın olup olmadığına

bakılmıştır. Bu araştırmada verilerin önemli bir kısmı varyans analizi ile test edilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda yazma tekniğinin öğretimi öğrencilerin başarısını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Bu araştırmada özetleme tekniği bir model olarak sunulurken, program geliştirme çalışmalarına katkıda bulunması durumu çözüm önerisi olarak verilmiştir.

Tok (2012) tarafından yapılan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Akademik Yazma Becerilerinin Geliştirilmesinde Yönelik Uygulamalı Bir Çalışma” adlı doktora tezinde öğrencilerin akademik yazma becerilerinin gelişimine yönelik amaçlar belirlenmiştir. Bu çalışma iki kısımdan ibarettir. Birinci kısımda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma becerilerini kapsayan ana dil ve ikinci dilde yazma farklılıkları, yazma türleri ve yaklaşımları özetlenmiştir. Akademik metinlerdeki giriş, gelişme ve sonuç bölümleriyle ilgili çalışmalar yapılmış ve bu kapsamda etkinlikler geliştirilmiştir. Çalışmanın ikinci kısmında bu konuyla ilgili uygulamalar yapılmıştır. Uygulama Yükseköğretim merkezindeki öğrencilere 5 hafta 30 saatlik bir zaman aralığında yapılmıştır. Çalışma kâğıtları, gözlem formları ve görüşme kayıtları olmak üzere bu veri toplama araçlarından analizler yapılmıştır. Elde edilen veriler çerçevesinde başlık, cümle yapıları, akademik kelime, söz dizimi, metin tutarlılığı ve planlamasında öğrencilerin sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu çalışma süreç temelli yazma yaklaşımı kullanılarak yapılmıştır. Bu çalışmada öğrenciler akademik yazma biçimin nasıl bir şekilde yapıldığını tecrübe etmişlerdir. Bu durum öğrencilerin akademik yazma becerilerindeki tutumlarına olumlu bir şekilde tesir etmiştir.

Takıl (2014) tarafından yapılan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde İletişimsel Yaklaşımın Yazma Becerisine Etkisi” adlı doktora tezinde Diller İçin Avrupa Ortak Avrupa Çerçevesindeki dil amaçları incelenmek suretiyle B1 ve B1 düzeyinde Türkçeye yönelik amaç ve kazanımları oluşturulmuştur. Bu kapsamda bir dil öğretim modeli geliştirilmiştir. Türkçeyi yabancı bir dil olarak öğrenen öğrencilere iletişimsel yaklaşım modeli çerçevesinde Türkçe öğretimine yönelik yazma becerileri, tutum düzeyleri ve cinsiyet, Türkiye’de kalma süresi gibi farklılıklar göz önünde bulundurularak Türkçeyi öğrenme tutum düzeylerinin farklılık gösterip göstermediği belirtilmiştir. Bu çalışmada Gazi Üniversitesi TÖMER’de eğitim gören öğrencilere iletişimsel yaklaşıma uyarlanmış dil öğretim modeli 3 aylık bir zaman zarfında uygulanmıştır. Bu araştırmada nicel ve nitel araştırma desenlerinden karma deseni kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlarda iletişimsel yaklaşımın Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında önemi ortaya çıkarak, ders

kitaplarına, akademisyenlere, araştırmacılara ve eğitim kurumlarına çözüm önerileri sunmuştur.

Bakır (2015) tarafında yapılan “Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Öğrenme Yaklaşımlarının, Yazma Becerisi Öz Yeterliklerinin ve Türkçe Yazma Becerisinin İncelenmesi” adlı doktora tezinde yabancı öğrencilerin yazma beceresindeki hataları tespit edilmiştir. Araştırmanın evren ve örneklem kısmını İstanbul Üniversitesi DİLMER, Atatürk Üniversitesi DİLMER ve Gaziantep Üniversitesi TÖMER’de Türkçe öğrenen C1 düzeyinde toplamda 172 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada Büyükkız (2010) tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu, Yazma Becerisi Öz yeterlilik Ölçeği ve Senemoğlu (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan, geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları kullanılmıştır. Araştırma neticesinde Türkçe öğrenen öğrencilerin hata tipleri belirlenerek, öğrenme yaklaşımları ve yazma beceresi öz yeterlilik algıları arasındaki bağlantılar ortaya çıkmıştır.

Kayadibi (2016) tarafından yapılan “Makedonya’da İlköğretim Okullarında Türkçe Eğitimi (7. Sınıf Örneği)” adlı doktora tezinde Makedonya’da öğrenim görmekte olan ilköğretim 7. sınıf Türk öğrencilerin konuşma, yazma, dinlediğini anlama ve okuduğunu anlamaya yönelik becerilerine ilişkin durum tespiti yapılmıştır. Bu çalışmada esas amaç öğrencilerin dil becerilerine yönelik değerlendirmelerde bulunmak, öğretmen görüşlerini tespit edip Türkçe programlarını değerlendirmektir. Çalışmada nicel ve nitel verilerin incelendiği karma model kullanılmıştır. Bu çalışmanın örneklemini ilköğretim 7. Sınıfında öğrenim gören 310 Türk öğrenci ve 13 Türk öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmanın evrenini 2012-2013 eğitim ve öğretim yılı Güz döneminde Üsküp, Kalkandelen, Gostivar, Struga, Ohri ve diğer şehir ve ilçelerdeki ilkokullar oluşturmaktadır. Araştırmanın analiz kısmında t-testi ve tek yönlü varyant analizi (ANOVA) testleri kullanılmıştır. Makedonya’da iki dilli ortamda yetişen Türk öğrencilerin yazma ve konuşma becerileri alt orta düzeyde, okuma ve dinleme becerileri ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Esawi (2015) tarafından yapılan “C1 Düzeyindeki Türkçe Öğrenenlerin Yazılı Anlatımları Üzerine Bir Hata Analizi” adlı yüksek lisans tezinde yabancı öğrencilerin yazılı anlatım sorunlarıyla tespit edilmiştir. Bu çalışmanın evren ve örneklemini Gazi Üniversitesinde eğitim gören C1 düzeyinde 34 yabancı öğrenci kapsamaktadır. Bu öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki morfoloji, leksikoloji, sentaktik ve yazım hataları tespit edilmiştir. Öğrencilerin hata sıklık düzeyleri ve hata tipleri sınıflandırılmıştır. Yapılan her hata için düzeltim önerisi verilmiştir. Yapılan analizlerde düzeltim yanlışları bir hayli yapılmıştır.

Özellikle morfolojik analizlerin hal ekleri kısmında birçok yanlış yapılmıştır. Yapılan bu çalışmanın öğretim teknik ve yöntemlerine ışık tutacağı düşünülmektedir.

Arhan (2015) tarafından yapılan “Türkçe Öğrenen Mısırlı Öğrencilerin Yazılı Anlatımında Yaptıkları Ad Durumu Eki Yanlışları” adlı yüksek lisans tezinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Mısırlı öğrencilerin yazılı anlatım kapsamında yaptıkları ad durumu yanlışları tahlil edilmiştir. Çalışmanın evren ve örneklemini İskenderiye Yunus Emre Enstitüsünde bulunan 75 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan bu çalışmada öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki ad durum yanlışları tespit edilerek çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

Elsawah (2016) tarafından yapılan “Ana Dili Arapça Olanların Türkçe Yazılı Anlatımlarında Sözcük Kullanımları ve Yazım Yanlışları: Durum Tespiti ve Çözüm Önerileri” adlı yüksek lisans tezinde ana dili Arapça olan öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım ve sözcük kullanımıyla ilgili hatalar tespit edilmiştir. Bu araştırma tarama modeliyle yapılmıştır. Verilerin inceleme kısmı hem nitel hem de nicel olduğu için karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın evren ve örneklemini Gazi Üniversitesi TÖMER, Uludağ Üniversitesi TÖMER, Adana Bilim Teknoloji Üniversitesi TÖMER olmak üzere 220 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin Türkçeye karşı tutumlarını ve Türkçe yazma esnasında karşılaştıkları sorunları tespit etmek üzere SPSS programı kullanılmıştır. İçerik analizinde verilerin sözcük kullanımı ve yazım bakımından analizleri yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin çoğu yaptığı yanlışın farkında olmayıp bildiği kuralı uygulayamadığı tespit edilmiştir.

Albayrak (2010) tarafından yapılan “Türkçe Öğrenen Moğol Öğrencilerin Yazılı Anlatım Yanlışlarının Dilbilgisi Açısından Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Moğol öğrencilerin Türkçeyi öğrenirken yazılı anlatımlarındaki dilbilgisi yanlışları tespit edilmiştir. Bu çalışmanın evren ve örneklemini Moğolistan Milli Üniversitesi Yabancı Diller ve Kültürler Fakültesi Türkoloji Bölümü 2. ve 3. sınıfta öğrenim gören toplam 35 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışma nitel analiz yönteminden doküman incelemesi tekniğiyle yapılmıştır. İçerik analizindeki veriler kodlanarak deşifre edilen hata tipleriyle ilgili tespitler yapılmıştır. Elde edilen veriler dilbilgisi açısından incelenerek çözüm önerileri sunulmuştur. Çalışmanın birinci kısmında Moğolistan’da Türkçe öğretimiyle ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir. İkinci kısımda ise dilbilgisi konuları, yazım ve noktalama işaretleriyle ilgili yanlışların tespiti yapılmıştır.

İnan (2013) tarafından yapılan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen İranlıların Yazılı Anlatımları Üzerine Bir İnceleme” adlı yüksek lisans tezinde İranlı öğrencilerin yazılı

anlatım sorunları tespit edilmiştir. Bu araştırmamın yapılmasında başlıca amaç İranlı öğrencilerin yazılı anlatım başarılarını belirleyip elde edilen başarıları değişkenlere göre değerlendirmektir. Bu çalışma nitel bir çalışma olup yöntemi de tarama tekniğiyle yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi nicel ve nitel olmak üzere karma yöntem kullanılmıştır. Bu çalışmanın evren ve örneklemini Tahran Yunus Emre Enstitüsünde bulunan B2 düzeyindeki 71 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırmanın ölçme araçlarını kişisel bilgi formu, kompozisyon kâğıtları ve Büyükkız (2011) tarafından geliştirilen dereceli puanlama anahtarı oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel kısmında öğrencilerin orta düzeyde bir başarı gösterdikleri tespit edilmiştir. Elde edilen nitel verilere göre öğrenciler fonetik, morfolojik, sentaktik, semantik, yazım ve noktalama kısımlarında yanlış yaptıkları tespit edilmiştir.

Atay (2019) tarafından yapılan “Türkiye’de Türkçe Öğrenen Suriyeli Ortaokul Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Yaptıkları Dil Yanlışları” adlı yüksek lisans tezinde Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yazılı anlatım yanlışları üzerine bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmanın esas amacı Suriyeli ortaokul öğrencilerinin yazma yanlışlarını tespit etmektir. Bu çalışmanın evreni ve örneklemini Adana ilindeki İstanbul MTAL Geçici Eğitim Merkezinde eğitim gören Suriyeli ortaokul öğrencileridir. Araştırmada yöntem olarak betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Yazılı anlatım analiz kısmında öğrencilerin ad durum ekleri, sözcük ek, tamlama ve söz dizimi yanlışları incelenmiştir. Çalışma sonucunda Suriyeli öğrencilerin yanlışlarına ilişkin çıkarımlar ve çözüm önerileri sunulmuştur. Bu çalışmada dikkati çekene en önemli husus 7. Sınıf öğrencilerinin serbest yazma konusunda üst sınıflara göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Genel anlamda öğrencilerin yazılı anlatım konusunda başarı gösteremedikleri ve başarılarının cinsiyet bakımından farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir.

Gürler (2019) tarafından yapılan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Suriyeli Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Hata Çözümlemesi” adlı yüksek lisans tezinde Suriyeli öğrencilerin yazılı anlatım yanlışları incelenmiştir. Bu çalışmanın evren ve örneklemini; Batman Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde B1 seviyesinde Türkçe öğrenen 27 Suriyeli öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada yöntem bakımından betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada fonetik, morfolojik, sentaktik ve yazım noktalama yanlışları çözümlenerek sınıflandırılmıştır. Bu araştırmada en çok fonetik ve yazım hataları tespit edilmiştir.

Mantı (2017) tarafından yapılan “Türkçe Öğrenen Mısırlı Öğrencilerin Yazılı Anlatım Çalışmalarında Bağdaşıklık (Kahire Örneği)” adlı yüksek lisans tezinde Mısırlı öğrencilerin yazılı anlatımlarında bağdaşıklık araçlarını kullanım düzeyleri incelenmiştir. Bu araştırmanın amacı Mısır’da öğrenim gören öğrencilerin bağdaşıklık kullanım düzeylerini belirlemek ve konuya ilişkin çözüm yolları sunmaktır. Bu çalışmanın evren ve örneklemini; Kahire Yunus Emre Enstitüsünde A2, B1, B2 ve C1 seviyelerinde 100 öğrenci oluşturmaktadır. Değerlendirmede “Bağdaşıklık Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır ve araştırma verileri SPSS 21.0 ile analiz edilmiştir. Bu çalışmada hem nitel hem nicel olmak üzere karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yazılı anlatım çalışmalarında, gönderim öğelerinden ilgi zamiri, eklerin düşürülmesi, ilgi zamiri, açıklama ve varsayım bildiren öğeleri nerdeyse hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Atalan (2017) tarafından yapılan “Yabancı Dil Olarak Türkçede Yazılı Anlatımlarda Yanlış Analizi” adlı yüksek lisans tezinde Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Araştırma Merkezi’nde C1 düzeyindeki yabancı öğrencilerin yazılı anlatım yanlışları incelenmiştir. Araştırmanın yönteminde nitel desene bağlı içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma 2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir Dokuz Eylül Dil Eğitimi Uygulama Araştırma Merkezinde gerçekleştirilmiş olup C1 seviyesinde 60 öğrenciyle sınırlı tutulmuştur. Bu çalışmada yazılı anlatım verileri Keshavarz’ın (2011) yanlış analiz tasnifine göre incelenmiştir. Öğrenciler toplamda 1307 yanlış yapmışlardır. Bu yanlışlar en fazla morfoloji kısmında tespit edilmiştir. Sentaks kategorisinde 61 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışlarla ilgili çözüm önerileri sunulmuştur.

Ormanşahin (2018) tarafından yapılan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar (Üsküp Örneği)” adlı yüksek lisans tezinde Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde Türkçe öğrenen A1 ve A2 seviyesini tamamlamış 22 öğrenciye dil öğrenme sürecindeki sorunlarla ilgili yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Bu görüşme formunda Türkçe öğrenim esnasında karşılaştıkları sorunlar, alfabe sorunu, dil yapısından kaynaklanan sorunlar, öğrencilerin seviyelerine göre sözlük ve kitap okuma sorunları tespit edilmiştir. Çalışmada bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Boylu (2014) tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Temel Seviyedeki İranlı Öğrencilerin Yazma Problemleri” adlı makalede İranlı öğrencilerin yazma sorunları ele alınmıştır. Bu çalışmada İranlı öğrencilerin yazma sorunları tespit edilmiş ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri sunulmuştur. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır.

Öğrencilerin sınav kâğıtlarındaki yanlışlar kategorize edilmiştir. Bu hatalar fonetik, morfoloji, sentaks ve imla hataları olarak sınıflandırılmıştır.

Çangal ve Göktaş (2019) tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Temel Seviyedeki Bosna Hersekli Öğrencilerin Yazma Problemleri” adlı bildiride Bosna Hersekli öğrencilerin yazma sorunları ele alınarak incelenmiştir. Bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Öğrencilerin yazma ödevlerinden ve sınavlarındaki yazma bölümlerinden elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak incelenmiştir. Öğrencilerin yanlışları ses bilgisi, biçim bilgisi ve söz dizimi olarak kategorize edilmiştir. Tespit edilen yanlışlara ilişkin çözüm önerileri sunulmuştur.



BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil

Dilin doğuşu ve gelişimiyle ilgili birçok fikir ortaya atılmıştır. Çünkü dil, insanlık tarihi boyunca gelişmekte olan bir olgudur ve insani ilişkiler dil vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Duygularımız ve düşüncelerimiz dil sayesinde anlam kazanmaktadır, dolayısıyla insanoğlunun en elzem ihtiyacı olan iletişim bu şekilde sağlanmaktadır. Dilin ne olduğunu açıklayan birçok tanım mevcuttur. Bu tanımlarda ortak noktalar ve farklılıklar görülmektedir.

Ergin (2002) dili “insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabî bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese” (s.13) olarak tanımlamaktadır. Ergin tanımında dilin çok yönlü bir yapıda olduğunu ifade etmektedir. Çünkü dil hayatın her döneminde canlılığını ve sosyal karakterini koruma özelliğine sahiptir. Ergin’in tanımından yola çıkarak dilin ne denli önemli bir anlaşma aracı olduğunu bariz bir şekilde idrak etmekteyiz.

Karaağaç (2012)’a göre dil “gerçek dünyanın, dilin saymaca birimleri ile yeniden kurulmasıdır. Dili oluşturan ses ve söz, yeryüzündeki tüm insan başarılarının temelini oluşturur” (37). Karaağaç tanımında dili oluşturan yapıların insanoğluna kendini ifade edebilmesi noktasında olanak sağlamakla birlikte, esasında başarıya ulaşma sırrının dilde olduğunu anlatmaya çalışmaktadır.

Gülensoy (2010)’a göre dil “duygu ve düşüncenin kalıbı durumundadır. Kişideki duygu ve düşüncelerin üstün seviyede bir anlatım bulabilmesi için de ancak üstün seviyede bir dile sahip olması ile mümkündür” (s.34). Gülensoy tanımında dil çerçevesinde duygu ve

düşünceyle bir bağlantı kurmaktadır. Gülensoy duygu ve düşüncelerin daha açık ifade edilmesini dilin seviyesine ve gelişimine bağlamaktadır.

Aksan (2009, s. 11-13)'a göre dil, insana dünya hayatında değer katan önemli bir unsurdur. Konuşma yetisi insanın kendine ifade edebilmesinde, duygu, düşünce ve isteklerini ortaya çıkarmasına olanak sağlamaktadır. İnsanı diğer varlıklardan ayıran özellik sanata olan eğilimidir. Bütün sanatların temelinde dil etkeni var. Dünyadaki haberleşme araçlarının en gelişmiş dildir. Bir cemiyeti ulus yapan en kuvvetli unsur dildir. Eker (2016, s.6)'e göre dil belli bir zamanda, mekânda ve kişiler arasında değişmeye meyillidir. Bu değişim kesinlikle iletişim açısından bir sıkıntı yaratmaz. Bütün farklılıklara rağmen dilin ortak özelliği insanlar arası iletişim sağlamasıdır.

Toklu (2013, s.15)'ya göre dil, sadece bir iletişim aracı görevini üstlenmez, bunun dışında insanın kültürünü, dünyaya bakış açısını, edebiyat ve sanat yolunda harmanlamaktadır. Toklu, dilin birçok işlevi olduğunu savunmaktadır. Toklu, dili tek bir tanımla sınırlandırmayı doğru bulmamaktadır. Karaağaç (2015, s.15) bir dilin şekil ve mana yapısının zenginliğini o dilin konuşucu sayısının niceliğine bağlı olduğunu ifade etmektedir. Aksan (2016, s.52)'a göre insan dil yeteneğinin yanı sıra etrafındaki olayları çözme ve deneyimleri edinme özelliğine sahiptir. Aksan (2015, s.16)'a göre her cemiyet kendi dil özelliklerine göre dünyayı ve olayları idrak etmektedir. Günay (2013, s.37)'a göre bir dilin toplumsal bir gerçek olduğunu niteleyen en büyük özellik o dili konuşan fertlerin düşünce dünyasında var olmasıdır. Çotuksöken (2015, s.29)'e göre dil bir iletişim vasıtası olması yanı sıra taşıdığı kültürü yansıtan bir araçtır.

Dillerin tipolojisiyle ilgili mevcut çalışmalar bulunmaktadır. Bu konu bugün dil bilimcilerin araştırma alanına girmektedir. Günay (2018, s.349)'a göre dillerin sınıflandırılması hususunda birçok teoriler ortaya atılmıştır. Bu sahada oluşumsal ve tipolojik olmak üzere iki yaklaşım ileri sürülmektedir. Korkmaz (2017)'a göre diller “her kavmin kendi toplum yapısına göre şekillenmiş özel birer anlaşma sistemi oldukları için, dünyada kavim sayısınca dil var demektir” (s.57). Korkmaz'ın düşüncesine göre dillerin sayıları konuşuldukları kavimlerin sayılarına eşittir.

2.2. Ana Dili

Ana dili, çocuğun doğuştan itibaren annesinden ve yakın çevresinden duyduğu kelimeleri algılayıp o kelimeleri söyleyebilmesidir. Ana dili kavramı dilbilimciler ve dil uzmanları

tarafından farklı ifadelerle betimlenmektedir. TDK (2005)'ya göre ana dili şöyle tanımlanmaktadır: “İnsanın çocukken ailesinden ve soyca bağlı olduğu topluluktan öğrendiği dil” (s. 93). Ana dili, bir bireye dil ediniminin yanı sıra toplum içerisinde kişilik kazandıran önemli bir iletişim aracı özelliği taşımaktadır (Karasu, 1998, s. 51). İfadelerden anlaşıldığı üzere, ana dili bir çocuğun toplum nezdinde zihinsel bakımdan gelişim sürecini etkileyen önemli bir unsurdur.

Şahin (2013) ana dilini şöyle tanımlamaktadır: “bireyin doğduğu andan itibaren çevresiyle kurduğu iletişimde kullandığı ilk dil anadil-birinci dil olarak adlandırılır” (s.14). İnsan doğası gereği çevresiyle iletişim içerisinde olmayı ihtiyaç olarak görmektedir. Böylelikle yeni doğan bir çocuk en tabii bir şekilde konuşabilmeyi, kendini ifade edebilmeyi arzu etmektedir.

Çocuk, ilk nefes alışından itibaren ana diliyle özdeşleşmektedir. Bu durum çocuğun gelişim sürecinde önemli bir yere sahiptir. Çocuk, dil yapısına özgü sesleri, tonlamaları, söz kalıplarını anneden öğrenmektedir. Böylelikle bütün bu işlevler çocuğun bilinçaltına yerleşmektedir. Bilinçaltımıza yerleşen bu kalıplar, evreni, çevremizi, olayları daha belirgin bir şekilde algılamamıza yön vermektedir (Özdemir, 1998, s. 242-243). Bebeğin, anne karnındaki fizyolojik gelişim süreci çok hızlıdır. İkinci ay itibarıyla bebeğin kalbi oluşur ve akabinde sinir sistemi gelişmeye başlamaktadır. Üçüncü ayda kol ve bacakları hareket etmeye başlamaktadır ve böylelikle beşinci ay itibarıyla bebek seslere tepki göstermeye başlamaktadır. Daha sonraki zaman diliminde bebeğin bütün duyu organları gelişerek, işitme duyusunun oluşumuyla sesleri tanıması olayı gerçekleşmektedir (Güneş, 2016, s. 29). Çocukta dil gelişimi yanı sıra buna bağlı olarak sözlük ve kavram dünyası da biçimlenmektedir. Bebekler 15 ay içerisinde 10 kelime, 18 aylık iken 30-35 kelime ve 20. ayın sonu itibarıyla 50'den fazla kelimeyi öğrenmektedirler. 18-24 aydan sonra bebeklerde temel dil bilgisi yapıları oluşmaya başlamaktadır. Böylelikle bebeklerde 2-3 yaş aralıklarında kelime hazinesi ciddi bir artış göstererek, alfabedeki seslerin yaklaşık 20'ini söyleyebilme durumunda olurlar (Okur, 2013, s.31-32). Çocuk, genel hatlarıyla ana dilini 0-6 yaş aralığında öğrenmektedir. Altı yıllık ana dili öğrenme süreci, elli beş yıl bir okulda yabancı dil öğrenme verimliliğine denk gelmektedir (Feyzioğlu, 1998, s. 266).

Çocukların dil gelişiminde taklit önemli bir yere sahiptir. Zihinsel ve fiziksel davranışların bütünleşme sürecinde semboller ve işaretler çocukların dünyasında daha derin anlamlar kazanmaktadır (Sofu, 2016, s. 22). Aksan'a göre annenin bütün ağız özellikleri çocuğa yansımaktadır. Annenin konuşma esnasındaki sesletim, tonlama ve vurgu yapısı çocuğun

diline güçlü bir şekilde yerleşmektedir. Aksan, ana dili üzerinde bulunun etkileri şöyle özetlemektedir:

1. Bilhassa ses yapısı bakımından ana dilinde annenin yeri müstesna bir yere sahiptir.
2. Türkiye'deki şartlar açısından ana dili tesiri yurdumuz insanını etkilemektedir.
3. Çocuktaki dil özelliklerinin oluşumunda çevrenin etkisi kuvvetlidir.
4. Reşit bir insanın kelime hazinesini yaşadığı iş ve arkadaş çevresi belirgin bir biçimde değiştirebilir (Aksan, 1998, s. 228-230)

2.3. Yabancı Dil

İnsanoğlu yaşadığı çevre, koşullar ve bulunduğu statü dolayısıyla yabancı dil öğrenmeye ihtiyaç duymaktadır. Yabancı bir dili öğrenme yeni bir dünyayı keşfetme özelliği taşımaktadır. TDK (2005)'ya göre yabancı dilin tanımı: “ana dilin dışında olan dillerden her biri” ya da “ana dili dışında öğrenilen uzmanlık dili” (s.2102).

Barın (2004)'a göre “yabancı dil öğrenimi, kişinin ana dili dışında başka bir dil ve kültürle tanışması demektir” (s.20). Yabancı bir dilin arka bahçesinde farklı bir kültür ve medeniyet dünyasının bilinmeyen özellikleri mevcuttur. Yabancı bir dil öğrenildikçe, o dile özgü kültür yansımaları daha bariz bir şekilde kendini göstermektedir.

Yabancı bir dili öğrenme, uygar ve çağdaş toplumlar seviyesine ulaşabilmektir. Farklı kültürlerin deneyim ve kazanımlarını edinebilmenin yolu yabancı dil öğrenmekle gerçekleşir. Kültürler arası iletişim ve etkileşim farklılıkları gözeterek zenginleşmektedir (Kula, 1998, s. 59). Dünyada birçok dilin konuşulması uluslararası düzeyde iletişim kurabilmek için farklı yabancı dilleri öğrenme ihtiyacını meydana getirmiştir (Demirel , 2016, s. 3).

Yabancı dil öğrenimi, bireysel, kurumsal, siyasi, kültürel, sanatsal, askeri ve eğitim alanlarında uluslararası bir öneme sahiptir. Ekonomi, bilim, askeriye ve teknolojinin güçlü olması uluslararası dili belirleyen önemli etkenler olmuştur. Birleşmiş Milletler düzeyinde İngilizce, Fransızca, Rusça ve diğer önemli dünya dilleri kullanılmaktadır. Türkiye'de yabancı diller artık eğitim, mesleki ve sosyal hayatın her alanında öğretilmektedir (Demircan, 2013, s. 6-7)

2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Yabancı bir dil öğrenme bütün milletlerin ve ulusların ihtiyaç duyduğu bir gereksinimdir. Dünya tarihinin her döneminde uluslararası iletişimi sağlama dil vasıtasıyla olmuştur. Türkçe, dünyada konuşulan diller arasında önemli bir yere sahiptir. Türk dili ve tarihinin çok eski olması Türkçenin ne kadar kıymetli bir dil olduğunun göstergesidir. Türkçe bir dünya dili olarak çok geniş bir coğrafyada konuşulan bir dildir. Günümüz dünyasında uluslararası etkileşimin ve globalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi de önem kazanmıştır. Türkiye Cumhuriyetinin güçlenen ekonomisiyle birlikte dış yatırımlara önem vermesi, ticaret, kültür ve eğitim alanında diğer milletlerle olan temaslar Türkçenin yaygınlaşması noktasında büyük bir başarı olarak nitelendirilmektedir.

Tarih sahnesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretim süreci Hunlar zamanında Çinli gelinlerin Türkçe öğrenmeleriyle başlamaktadır. Özellikle Uygur devleti döneminde Moğol komutanları ve devlet adamları Türkçeyi öğrenmeyi bir ihtiyaç olarak görmüşlerdir (Zorbaz , 2013, s. 159). Esasen 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmut'un yazmış olduğu Divan u Lügat-it Türk adlı eser Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine bilimsel anlamda farklı bir boyut kazandırmıştır. Bilhassa Orta Türkçe döneminde Doğu Türkçesiyle alanla ilgili birçok kitap ve sözlük yazılmıştır. Anadolu bölgesinde yabancı bilim adamları Selçuklu ve Osmanlı Türkçesiyle dil alanında mühim eserler ortaya koymuşlardır (Güzel , 2018, s. 15). XV. yüzyılda Çağatay şairi Ali Şir Nevaî Türkçenin Farsça ve Arapçadan daha üstün olduğunu göstermek için "Muhakemetü'l Lügatayn" adlı eserini ortaya koymuştur (Kahirman, Dağtaş , Çapoğlu , & Ateşal , 2013, s. 82). Osmanlı Devleti XIV. yüzyılda Balkanların önemli bir bölümünü fethetmesiyle birlikte Anadolu ve Karadeniz bölgesinin seçkin Türk ailelerini bu verimli topraklara yerleştirilmiştir. Böylelikle Türk dili ve kültürü bu bölgeyi asırlardır etkisi altına alarak tarihte derin izler bırakmıştır. Bütün Balkan dillerinin söz varlığında Türkçe kelimeler halen varlığını sürdürmektedir. Türkçenin bir kültür dili olarak Rumeli'de yaşatılması kadim Türk tarihinin en büyük nişanesidir.

Arslan (2012) "Tarihi Sürçte Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi-Öğrenimi Çalışmaları" adlı makalesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini dönemler, eserler ve milletler çerçevesinde tasnif etmek suretiyle şu şekilde sınıflandırmıştır:

1. Arap ve Farslara Türkçe öğretimi çalışmaları
 - a) Divanı Lügat-it Türk adlı eser
 - b) Muhakemetü'l- Lügatayn adlı eser
 - c) Memluk'te Araplara Kıpçak Türkçesini öğretmek üzere yazılan eserler

- d) Arap ve Farslara Türkçe öğretmek için yazılan eserler
- 2. Rusya’da Türkçe öğretimi ve öğrenimi çalışmaları
 - a) Doğu Avrupa’da ilk Türk kabile birlikleri ve Slavlarla ilişkileri
 - b) Kiev Rus devletinin kurulması, Oğuz ve Kıpçaklarla olan temaslar
 - c) Moğol istilası ve Kıpçak Türk unsurlarının eski Rusçaya çokça geçmesi
 - d) Çarlık Rusya’sı Türk dili faaliyetleri
 - e) Sosyalist dönem ve sonraki Türk dili faaliyetleri
- 3. Balkanlara Türkçe öğretimi ve öğrenimi çalışmaları
 - a) Sırbistan, Bosna ve Hırvatistan’da Türkçenin öğrenimi
 - b) Bulgaristan, Yunanistan, Kuzey Makedonya ve Arnavutluk’ta Türkçenin öğrenimi
- 4. Batılıların Türkçe öğrenimi eser ve çalışmaları
 - a) Codex Cumanicus adlı eser
 - b) Thatarisch Pater Noster adlı eser
 - c) Asırlardan beri Batıda Türkçe öğrenimi
- 5. Çağdaş Türkçe öğretimiyle ilgili çalışmalar
 - a) Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmi kurumları tarafınca yürütülmekte olan yabancılara Türkçe öğretimi faaliyet ve etkinlikleri
 - b) Devlet denetimi altında sivil toplum kuruluşları tarafınca yürütülmekte olan yabancılara Türkçe öğrenimi faaliyet ve etkinlikleri (s.169-170).

Dünyanın güçlü devletleri 19. ve 20. yüzyıllar arasında kendi dillerini ekonomik ve siyasi çıkarları çerçevesinde başka ulus ve milletlere öğretme çabası içerisinde olmuşlardır. Günümüzde bu devletlerin dil öğretiminde yerleşmiş bir sistemi ve düzeni olduğundan dolayı kendi dillerini rahatlıkla öğretmektedirler. Bu ülkelerin güçlenen ekonomileriyle birlikte siyaset alanında söz sahibi olmaları da farklı ulusların insanlarını yabancı dil öğrenmeye teşvik etmiştir (Kara , 2010, s. 662). Yabancı dil öğretimi, devlet kurumlarının ve politikalarının güdümünde ve programında yapılması gereken hassas ve ciddi bir iştir (Tosun , 2005, s. 24). Günümüzde eğitim, sanat ve teknolojiye uluslararası etkileşimi sağlamak yabancı dil öğretimiyle gerçekleşir. Bir dilin yabancı dil olarak yaygınlaşmasının en büyük etkeni kendi coğrafi sınırlarında kalmayıp farklı ulus ve kültürlerle iletişime girmesidir (Karababa, 2009, s. 268). Türkiye Cumhuriyeti ve AB kurumları arasında ortak çalışmaların yapılması ve Erasmus programı çerçevesinde öğrenci değişim programlarının gerçekleşmesiyle birlikte yabancı dil öğrenimi daha büyük bir önem kazanmıştır.

Avrupa'dan Türkiye'ye gelen yabancı öğrenciler Türkçeyi öğrenmeye daha fazla ilgi duymuşlardır (Yağmur , 2013, s. 181).

Türkiye Cumhuriyeti devletinde yabancılara Türkçe öğretimi çalışmaları 1950 yıllarından sonra kapsamlı bir şekilde ilgilenilmeye başlandı. 1984 yılında Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi'nde yabancılara Türkçe öğretimi resmen başlamış oldu. Daha sonra Gazi TÖMER ve Ege TÖMER bu eğitim kervanına katılmışlardır. TÖMER'lerde öğrenim görenlerin çoğu Balkanlar, Asya ve Türkiye Cumhuriyetlerinden gelen yabancı uyruklu öğrencilerdir. Özellikle 1991 yılında başlatılan “Büyük Öğrenci Projesi” Türkiye'nin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politikalarına ivme kazandırmıştır (Açık , 2008, s. 2). Yurtdışında yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi görevini başta Yunus Emre Enstitüsü, Üniversitelerdeki Türkoloji Bölümleri, Maarif Okulları, TİKA'nın desteklediği STK'lar ve birçok yabancı dil merkezleri gerçekleştirmektedir.

Teknoloji ve bilgi çağının hızla gelişmesiyle birlikte bilginin aktarılma süreci ve sorunları da gündem noktası olmuştur. Bilginin sistematik bir şekilde aktarılmasını sağlayan toplumlar milli eğitim amaçlarını belli program ve yöntemler çerçevesinde tertip etmektedirler (Temizyürek , 2008, s. 664). Bu kapsamda yürütülmekte olan çalışmalarda dikkati çeken en büyük yanlışlık “Yabancılara Türkçe Öğretimi” cümlesindeki “yabancı” sözcüğüdür. Bu kelimenin anlam itibarıyla ötekileştirme ve dışlama izlenimi bırakması nedeniyle “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi” tabirinin kullanılması daha faydalı olacaktır (Güler , 2012, s. 130).

Günümüzde Türkçenin yabancılara öğretimi noktasında birçok üniversitede akademik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda dünyadaki dil öğretimi sürecine bağlı olarak alanda makaleler, kitaplar, bildiriler ve tezler yazılmaktadır (Büyükkiz , 2014, s. 204). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi çerçevesinde hazırlanan ders malzemeleri uzman eğitimcilerin görüşlerini de içermektedir. Belli başlı öğretme teknik ve yöntemleriyle hazırlanan bu ders kitapları kullanıma uygun bir kalite düzeyine ulaşacaktır (Özdemir, 2013, s. 2051).

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi “Avrupa ülkelerinde hedef dillere yönelik öğretim program yönergelerinin, sınav ve ders kitaplarının vb. hazırlanması için temel oluşturur” (AOÖÇ, 2013, s.11). Özellikle yabancı dil öğretiminde evrensel ölçütlerin belirlenmesi bakımından büyük bir önem arz etmektedir. Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi iletişimsel yaklaşımı baz alarak hazırlanmıştır. Bu programda A1, A2 başlangıç düzeyi , B1, B2 orta düzey ve C1, C2 ileri düzey olarak belirlenmiştir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi

dört temel beceri kapsamında evrensel dil öğretimi ilkeleriyle gerçekleştirilmektedir. Yöntem,yaklaşım ve teknikler yabancı dil öğretim programlarının genel iskeletini oluşturmaktadır.

2.5. Yabancı Dil Öğretiminde Dört Temel Beceri

Yabancılar Türkçe öğretimi dört temel beceri çerçevesinde öğretilmektedir. Anlama; dinleme ve okuma becerileri, anlatma; konuşma ve yazma becerileri olarak nitelendirilmektedir. Tezimizin konusu gereği çalışmamızda daha fazla yazma ve yazılı anlatım üzerinde durulacaktır.

2.5.1. Dinleme

Dinleme becerisi, bir konuşmacının herhangi bir konuda sesini duymak ve gerekli bölümlere dikkat etmektir (Keskinkılıç&Keskinkılıç, 2007, s.122). Dinleme, yabancı dil öğretiminde en önemli becerilerden biri olarak tanımlanmaktadır. Dinleme becerisi konuşmaya zemin hazırlayan bir beceridir. Çünkü insan duyduklarını taklit etmektedir. Akyol'a göre konuşmacının konuştuğuna önem verme dinleyen kişinin amacına göre değişmektedir (Akyol, 2016, s. 3). Dinleme eğitimindeki konuların büyük bir titizlikle seçilmesi gerekmektedir. Doğan'a göre çevresel faktörler dinlemeyi olumsuz etkileyebilir (Doğan, 2016, s. 6).

2.5.2. Okuma

Okuma becerisi; cümle içerisindeki bütün unsurları anlama, algılama ve anlamlandırma etkinliği olarak ifade edilmektedir (Osman & Şimşek, 2013, s. 15). Okuma becerisi beynin ve organların birlikte hareket ettiği bir süreç olarak ifade edilebilir. Temizkan'a göre okuma etkinliğinin en önemli unsuru gözdür (Temizkan, 2009, s. 11). Çünkü gözün görme özelliği ve algılama gücü okuma becerisini ciddi anlamda etkilemektedir. Karatay'a göre okuduğu anlamak metni bütün parçalarıyla kavramaktır (Karatay, 2014, s. 10). Okumanın bir anlama becerisi olmasıyla sebebiyle süreç içerisinde bilgileri kavramak da büyük bir önem arz etmektedir. Okuma sürecinde hızla okuma önemli bir etkinlik olarak kabul göremektedir. Güneş'e göre okuma becerisindeki gelişim süreci hızlı okumaya da tesir etmektedir (Güneş, 2015, s.4).

2.5.3. Konuşma

Konuşma bir kişinin duygu, düşünce ve hislerini zihinsel süreçlerden geçerek sözlere aktarma işlemidir (Güneş, 2015, s. 152). Yabancı dil öğretiminde konuşma en önemli becerilerden biri olarak tanımlanmaktadır. İnsanların sosyal yaşamlarında iletişim halinde olmaları konuşma ile gerçekleşmektedir. Öz'e göre konuşma, hayatımızın en önemli anlaşma biçimidir (Öz, 2011, s. 193). İnsanlar gündelik yaşantılarındaki temel ihtiyaçlarını konuşarak gidermektedir. Konuşma esasında bir sanattır. Konuşmanın estetik bir değer alması için birçok yöntem ve teknik mevcuttur. Aytaç'a göre yaratıcı drama dil becerilerini geliştirmek adına en önemli yöntemlerden biridir (Aytaç, 2008, s. 15). Özellikle konuşma becerisinin gelişiminde yaratıcı dramının çok önemli bir etkisi vardır.

2.5.4. Yazma

Yazma eylemi çok karışık ve zor bir süreç olarak bilinmektedir. Yazma, insanların duygularını, düşüncelerini ve hayallerini semboller ve harflerle ifade etme biçimidir. Yazma kelimesiyle ilgili literatürde birçok tanım mevcuttur. Göçer'e (2019) göre "yazma kişinin duygularını düşüncelerini, hayal ettiklerini, tasarladıklarını, yaşadıklarını... kaleme alması, kağıda aktarmasıdır" (s.27). Yazma görüldüğü gibi birçok duyu organının harekete geçtiği ve etkin bir şekilde sürece dahil olduğu bir eylemdir. Güneş'e (2020) göre yazma "zihinden parmaklara doğru giden, duygu ve düşüncelerimizi yazıya aktaran bir süreçtir" (s.1). Yazma becerisini incelediğimiz takdirde zihinsel ve fiziksel unsurların uyumlu bir şekilde hareket ettiğini ifade edebiliriz. Çünkü yazma eylemi birçok işlevin etkin bir şekilde rol aldığı bir süreçtir (Harris , 1993, s. 57) Gündüz ve Simşek (2012)'e göre yazma "tıpkı konuşma gibi başkalarıyla iletişim kurmanın ve kendimizi tanıtmmanın bir yoludur" (s. 19). İletişim kurma yazma yoluyla daha belirgin ve kalıcı olmaktadır. Kellog'a göre yazma eğilimi, müzik, dans ve sanat gibi birçok sembol türlerini yaratma ve etkileme özelliğine sahiptir. Doyasıyla bu süreç yaşam deneyimleriyle birlikte insan hayatına bir anlam katmaktadır (Kellogg , 1994, s. 3).

Yazma becerisi dört temel beceriden biri olarak anlatım boyutunda yer almaktadır. Yazma genel anlamda örgün eğitime bağlı bir beceri olarak nitelendirilmektedir. Dört temel beceri dikkate alındığı takdirde yazma en son kazanılan beceri olarak bilinmektedir. Birey anne karnında ilk olarak dinleme becerisini kazanmaktadır. Daha sonraki süreçte doğal yollarla konuşma becerisi gelişir. Okuma becerisi de sistematik bir şekilde eğitim yoluyla

kazanılmaktadır. Yazma becerisinin gelişimi diğer becerilerden farklı olarak bazı psiko-motor becerilerinin gelişim düzeyine bağlıdır. Bireyin zihinsel gelişimine paralel olarak psiko-motor yetisinin gelişimiyle birlikte yazma eylemi gerçekleşmektedir (Mutlu , 2020, s. 45). Yazma esnasında bireylerin kalemi baş, işaret ve orta parmaklar arasında rahat bir şekilde tutması gerekmektedir (MEB, 2018, s. 10). Yazma esnasında bireyin hayal gücünü ve düşüncelerini özgür bir şekilde kullanması özgüven açısından büyük bir önem arz etmektedir (Temizyürek & Bulut , 2016, s. 156). Yazma sürecinde fiziksel unsurların doğru ve uyumlu bir şekilde hareket etmesi gerekmektedir. Her bireyin yazma komutlarına büyük bir titizlikle uyması çok önemlidir. İlk okuma yazma öğretiminin sağlıklı ve uyumlu bir şekilde uygulanması yazma becerisi kazanımlarını olumlu yönde etkileyecektir.

Yazma eylemi zihinsel unsurların etkin olduğu belli bir düzen içerisinde gerçekleştirilen karmaşık bir süreçtir. Yazma aşamasından önce amacın iyi belirlenmesi gerekmektedir. Düşünceler ve kelimeler arasındaki bağlantı kurmak yazma sürecinde büyük bir önem arz etmektedir. Her fikir için uygun kelime seçmek suretiyle dil bilgisi ve imlah kurallarına uyarak yazı yazılmalıdır (Alamargot & Chanquoy, 2001, s. 1).

Yazma becerisi diğer becerilere nazaran daha zor gelişen bir eylemdir. Yazma becerisinde özellikle dikkat edilmesi gereken husus kelimelerin anlamlarını ve dilbilgisi kurallarını iyice kavradıktan sonra bir bağlam içerisinde yazıya aktarmaktır. Türkçe öğretiminde yazma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerin yapılması elzemdir. Bu etkinlikleri şöyle özetleyebiliriz:

- Bir olay, duygu, düşünce ve durumla ilgili yaratıcı yazma etkinlikleri
- Olay ve durumlarla ilgili eleştirel yazım etkinlikleri
- Bir olay, durum ve düşünceyle ilgili öyküleyici yazma etkinlikleri
- Herhangi bir konuyla ilgili giriş, gelişme ve sonucu kapsayan tamlama etkinlikleri
- Bir tiyatroyu, dramayı, filmi ya da bir olayı özetleyen yazma etkinlikleri
- Masal, öykü, mektup veya dilekçe yazma etkinlikleri (Çer, 2016, s. 11).

Yazma süreciyle ilgili birçok kuramsal çalışmanın yapıldığı bilinmektedir. Yazma eyleminin gerçekleşmesi hususunda bilişsel süreci takip eden zihinsel etkinliklerin önemli bir rolü vardır. Yazma etkinliği genel anlamda zihinsel ve fiziksel unsurların uyumlu ve paralel bir şekilde çalışmasıyla gerçekleşebilir.

Yazma süreci beyindeki sinir sisteminin gelişimiyle birlikte ince motor kaslarının gelişim düzeyine bağlıdır. El ve parmak kaslarının rahatlıkla kullanılabilmesi için vücuttaki bilek,

dirsek ve omuz gibi organların güçlü ve sağlıklı olması gerekmektedir. Beyin, sağ ve sol yarıküreden oluşan sistematik bir yapı olarak bilinir. Beynin sol tarafı analiz, hesap ve dil becerileri gibi işlevleri görmektedir. Sağ tarafı ise daha fazla müzik, sanat ve hayal kurma işlevine sahiptir. Yazma ve konuşma işlevi beyin sol yarıküresinde gerçekleşir (Mutlu, 2020, s.46-48). Yazı yazma esnasında zihninizde tasarladığınız düşünceler somut bir hal almaktadır. Böylelikle bu somut bilgilerimizi yazı yoluyla diğerlerine aktarma olanağı elde ederiz (Kuşdemir , 2018, s. 242).

Çocuklarda yazma becerisinin gelişimi 18-24 ayları arasında gözleme dayalı olarak incelenmektedir. Fakat bu gelişim 2-3 yaşlarında daha belirgin bir şekilde kendini göstermektedir. Bu yaşlarda çocukların ilk yazma deneyimleri karalama ve resim yapma etkinlikleriyle başlamaktadır. Çocuklar 4 yaşına geldiklerinde karalamanın yazı yazmaktan farklı bir etkinlik olduğunu keşfetmeye başlarlar (Tuncay , 2018, s. 54). Yazma etkinliğinde ilk olarak zihinsel süreçler harekete geçmektedir. Öğrenci zihninde yerleştirmiş olduğu bilgileri analiz ederek yazmaya başlar. Özellikle yazının amacı, yöntemi ve aşamaları belirlenerek yazıya başlanmalıdır. Bu süreçte öğrencinin zihinsel yeterliliği ve düşünme kabiliyeti büyük bir önem arz eder. Fiziksel unsurlar zihindeki tasarımın yazıya aktarılmasıyla birlikte harekete geçmektedir. Bu durumda öğrencinin kalemi düzgün tutması ve harfleri doğru bir biçimde yazması gerekmektedir (Güneş , 2019, s. 35). Yazma becerisi karmaşık ve uzun bir süreçtir. Bu sürecin anlamlı bir şekilde gelişmesi için bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bilgi birikimi de uygulama yoluyla yazıya aktarılır. Bu nedenle yazma işleminin gerçekleşmesi için çok sayıda etkinliğin yapılması gerekir (Yıldız , 2019, s. 298). Yazma becerisinde kelime bilgisi önemli bir yer tutmaktadır. Yazma becerisi ve kelime hazinesindeki etkileşim iki yönde gerçekleşmektedir. Bir yandan yazma pratiği ve kelime bilgisinin yeterli olması, diğer yandan ise kelime bilgisi ve yazma etkinliklerinin paralel bir şekilde uygulanabilmesidir. Yazma becerisinin değerlendirilmesi için kelime hazinesinin yeterli olması önemli bir ölçü olarak görülmektedir (Pilar & Llach, 2011, s. 50). Krahsen ve Schumann yazma sürecinde girdi hipotezi ve duyuşsal süzgeç hipotezini yakından ilişkili olduğunu ifade etmektedirler. Temelde bu hipotezler öğrencilerin ikinci dil edinim aşamasında etkin rol oynamaktadır (Horning , 1986, s. 77).

2.5.4.1. Yazma Modelleri

Teori ve modeller dil öğretimi çerçevesinde önemli bir yere sahiptir. Öğretim modellerinin temelinde ilke ve kurallar mevcuttur. Bu kapsamda sistematik bir şekilde süreç ve aşamaların takip edilmesiyle belli başlı uygulamalardan sonra bir model oluşmaktadır. Bu modeller kuramsal bilgiler ışığında, belirli yaklaşımlar dâhilinde gözleme dayalı bir şekilde, yazma etkinliklerinde ortaya çıkmaktadır. Yazma becerisine yönelik birçok yaklaşım ve model gerçekleştirilmiştir.

2.5.4.1.1. Ürün Odaklı Yazma Modeli

Yazma becerisi, bir öğretim aracı olarak geçen çeyrek asırda köklü değişikliklere uğramıştır. 1970 yıllarına kadar yazma öğretimi geleneksel bir yaklaşımla belli kurallar çerçevesinde düşünceleri kelimelere aktarma süreci olarak görülmekteydi (Galbraith & Rijlaarsdam, 1999, s. 93). Bu yaklaşımın temelinde esasen ürün odaklı yazma düşüncesi yer almaktadır. Öğrencinin yazıya aktardığı bilgi, ürün olarak öğretmen tarafından değerlendirilmektedir.

Ürün odaklı yazma yaklaşımında öğrenci yazma eğiliminde bulunarak sonuca ulaşmaya çalışmaktadır. Bu yaklaşımda öğrenciler kompozisyon öğretimine yönelik fikirlerini önceden şekillendirmek suretiyle belirlenmiş bir yazma konsepti kullanmaktadırlar. Dolayısıyla öğrencilerin yazma ürünleri belli bir detaylandırmadan geçerek son halini almaktadır. Bu beste tanımını göz önünde bulundurduğumuz zaman geleneksel yaklaşımın eksikleri ortaya çıkmaktadır (Zamel, 1982, s. 197). Yazma aşamasında bireysel farklılıkların dikkate alınmaması, öğretmen merkezli bir anlayışın olması, biçimsel yapılar öneme verilmesi ve süreci değil ürünü dikkate alması nedeniyle, bu yaklaşım yazma becerilerini geliştirme bakımından eksik kalmıştır (Tabak & Göçer , 2013, s. 150). Ürün odaklı yazma yaklaşım ve modelleri hakkında birçok çalışma yapılmıştır. Bunlardan Hunt 1970, Wilkinson ve arkadaşları 1976 ve Arnold 1980 örnek olarak gösterilebilir (Can , 2018, s. 38).

Ürün odaklı yazma yaklaşımı Oral tarafından şu şekilde özetlenmiştir.

- Bu yaklaşımda yazı yazmak düşüncelerin kâğıda aktarılması olarak görülmektedir.
- Bu yaklaşımda ilk olarak gerekli bilgiler elde edilir, sonra bu bilgiler neden-sonuç ilişkisi kurmak suretiyle yazıya aktarılır.
- Bu yaklaşımda bilgilere önem verilmektedir. Öğretmen ve öğrencinin rolleri yazma etkinlikleri kapsamında belirlenir.

- Öğrenci öğretmen tarafından değerlendirilmektedir.
- Dil bilgisi kuralları ve kelime kullanımı teknik ölçütlere göre değerlendirilir.
- Bu yaklaşımda en önemli unsur tekniğin düzgün bir şekilde uygulanabilmesidir (Oral'dan aktaran Başkan & Ustabulut, 2020, s. 179-180).

2.5.4.1.2. Süreç Odaklı Yazma Modeli

Süreç odaklı yazma yaklaşımı yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkelerine bağlı olarak yazma sürecini aşamalı bir biçimde adım adım ele alarak, üründen ziyade süreci önemseyen ve bu süreçte elde edilen beceri kazanımlarını ortaya çıkarmaktadır. Süreç odaklı yazma yaklaşımı fikirleri ilk olarak 1965 yıllarında ortaya atılmıştır. 1965 yılında Rohman ve 1970 yıllarında Emig yazma becerisi gelişimini sürece bağlı ve aşamalı bir şekilde olması gerektiğini ifade etmişlerdir (Tavşanlı & Kaldırım, 2020, s. 110). Ürün odaklı yazma yaklaşımı bir metnin daha fazla biçimsel özelliklerini ön planda tutmaktadır. Süreç odaklı yaklaşım ise bu durumun aksine bir metnin içerik maddelerini ve süreç kısmını ortaya koymaktadır.

Süreç odaklı yazma yaklaşımı belirli etkinlik aşamalarından oluşan bir yaklaşım olarak ifade edebilir. Bu yaklaşımın birinci basamağında beyin fırtınası, grup tartışması ve fikirlerin değerlendirilmesiyle birlikte akranlardan veya öğretmenden geri bildirim almak suretiyle bir taslak oluşturulmaktadır. Bundan sonraki adımda yazı tam metin seviyesine geldikten sonra ayrıntılı bir şekilde incelenerek değerlendirilmektedir. Yazının cümle ve paragraf düzeyindeki maddeleri gözden geçirilerek son okuma yapılmaktadır. Burada esas amaç elde edilen üründen ziyade, yazının belirli aşamalardan geçerek süreç kapsamında sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesidir (Sun & Feng, 2009, s. 150). Yazının planlanması ve metin içeriğinin oluşturulması işlevi birçok yazma stratejisi ve tekniğin kullanıldığı bir yaklaşımdır (Graham & Sandmel, 2011, s. 396). Süreç odaklı yazma model ve yaklaşımlarıyla ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Bunlardan Hayes ve Flower (1980), Hayes (1996), Bretier ve Scardamalia (1987), Harris ve Graham (1996) gibi değerli araştırmacılar süreç odaklı yazma çalışmaları kapsamında kendi görüşlerini ifade etmişlerdir.

Flower ve Hayes 1970 yıllarının başında yazma çalışmalarının bilişsel boyutuyla ilgilenmeye başlamıştır. Bu araştırmacılar bir grup öğrenci topluluğuyla görüşme gerçekleştirerek yazma sürecindeki bilişsel unsurlarla ilgili araştırma yapmışlardır. Yazma sürecinde öğrencilerin zihinsel işlevlerini betimlemek için sesli düşünme tekniğini

kullanmışlardır. Süreç odaklı yazma modeli elde edilen sonuçlar neticesinde ortaya atılmıştır (Bayat , 2019, s. 12). 1980 yılında Hayes ve Flower tarafından gerçekleştirilmiş olan bilişsel süreç yaklaşımı 1996 yılında Hayes tarafından tekrardan gözden geçirilerek düzenlenmiştir. Bu modele yeni kavramlar ve süreçler eklenmiştir. Söz konusu modelin içeriğinde bireysel boyut ve faaliyet ortamı olmak üzere iki temel yapı mevcuttur. Faaliyet ortamı, fiziki çevre ve sosyal çevreden oluşmaktadır. Böylelikle mevcut model yeniden düzenlenerek Hayes tarafından güncellenmiştir (Can, 2018, s.43).

Karatay, süreç odaklı yazma yaklaşımı kapsamında 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modelinin geleneksel yaklaşımdan farklı olarak daha etkin olduğunu ifade etmiştir. Karatay ve Aksu bu modelin aşamalarını şu şekilde özetlemiştir:

1. Hazırlık aşaması: İlk önce yazma çalışmasıyla ilgili konu belirlenmektedir Konu kapsamında beyin fırtınası yapılarak konunun ana ve diğer kavramları hakkında maddeler oluşturulur. Bu kısım yazma etkinliğine başlamadan önce konu ve yazmanın amacını belirtme aşamaları olarak ifade edilir.
2. Yazının planlanması ve taslak oluşturma: Bu aşamada elde edilen bilgilerin bir plan çerçevesinde giriş, gelişme ve sonuç bölümleri belirlenir. Burada ana düşünceyle birlikte anahtar sözcükler, ana ve alt kavramlar sistematik bir şekilde oluşturulur.
3. Yazma taslağını düzenleme ve geliştirme: Bu aşamada öğrencilerden yazılarını okumaları ve gözden geçirmeleri istenir. Tespit edilen yanlışlar düzeltilir. Burada amaç öğrencilerin yanlışlarını düzeltmeleri ve analitik bir bakış açısı kazanmalarındır.
4. Yazıyı düzeltme: Bu aşamada öğrencilerin yazılı anlatımlarında yer alan dil ve anlatım; yazım ve noktalama, yanlışları değerlendirilir.
5. Yazıyı yayınlama ve sunma: Bu aşamada elde edilen ürün, dergi, gazete veya internet ortamında yayımlanmaktadır (Karatay & Aksu , 2017, s. 316-321).

2.5.4.2. Yazma Yöntem ve Teknikleri

Yazma çalışmalarını gerçekleştirmek üzere birçok yöntem ve teknik kullanılmaktadır. Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirilmesi çalışmaları ilkokuldan itibaren başlamaktadır. Bu çalışmalar belli bir program çerçevesinde sistematik bir şekilde gerçekleşmektedir. Yazma etkinliklerinin süreç kapsamında sık sık yapılması öğrencilerin yazmaya yönelik yeteneklerini geliştirmektedir. Bu bakımdan yazma etkinliklerinin farklı türlerde uygulanması büyük bir önem arz etmektedir.

2.5.4.2.1. Kontrollü Yazma

Kontrollü yazma çalışması öğretmenin belirlediği konular ve kriterler çerçevesinde gerçekleşen bir yazı yöntemidir. Kontrollü yazmada esas amaç Türkçenin güzel ve düzgün bir şekilde yazılmasıdır. Yazı kurallarının iyice benimsenip uygulama esnasında eksiksiz kullanılmasıdır.

Öğrenciler belli bilgi ve birikime sahip olmalarına karşın her konuda yazı yazma düzeyinde olmadıkları için bu tür çalışmaların yapılması bir hayli önemlidir. Öğretmene düşen görev zihinsel bakımdan hazır olmayan öğrencilerin yazı yazma isteklerini artırarak yazılı anlatım yanlışlarını düzeltmektir. Kontrollü yazma çalışmalarında metinde yer değiştirme alıştırmaları, örneğe uygun kompozisyon yazma, paragraf düzenleme ve tamamlama alıştırmaları gibi birçok etkinlik yer almaktadır.

Bu çalışmada seçilen konular bir paragrafta sığdırılmaya çalışılır. Konular bir olayın bölümü, anlık gelişen bir durum, beklenmeyen bir olay ya da rastlantı da olabilir. Bir konu hakkında öğrencilerden beklenen geri dönüş olayları betimleyip duygu yoğunluğunda kurguladıkları hayali kahramanlarla yazıya aktarmalarıdır. Örneğin konu bir yolcu otobüsü ise otobüsün yolcu kapasitesi, otobüsün fiziki unsurları, şoför ve çalışanların karakter ve fiziksel özelliklerinin açıklanması istenmektedir. Bu tür yazılarda en önemli özellik ayrıntılara önem verilmesidir (Gündüz&Şimşek, 2012, s. 192).

2.5.4.2.2. Serbest Yazma

Serbest yazma yöntemi öğrencilerin yazmak istedikleri herhangi bir konuyu kaleme almasıdır. Öğrencilere öncelikle yazım ilke ve kurallarıyla ilgili bilgi verilmektedir. Ardından öğrencilerden ilgi duydukları veya sevdikleri bir konu hakkında yazı yazmaları istenir. Bu tür çalışmalarda öğrencilerde not alma kaygısı olmadığı için psikolojik olarak bir baskı unsuru yoktur. Serbest yazma yönteminin en önemli özelliği öğrencilerin yazma yeteneklerini ortaya çıkarmasıdır (Aktaş&Gündüz, 2015, s. 219). Hiç kimse sevmediği bir konu hakkında yazı yazma eğiliminde değildir bundan dolayı bu yöntem istekleri ve ilgileri dikkate almaktadır.

2.5.4.2.3. Güdümlü Yazma

Öğrencilerin önceden belirlenmiş bir konuyla ilgili beyin fırtınası yapmaları, düşünce üretmeleri, kelime ve tümce yapılarını kontrollü ve etkin bir şekilde kullanmaları amaçlanır (Dilidüzgün , 2019, s. 204). Güdümlü yazma etkinlikleri sınıf içerisinde uygulanmaktadır. Bu etkinliklerde öğrencilerin eleştirel düşünme özellikleri ve öz güvenleri artarak fikir dünyaları zenginleşmektedir.

Gdm yazma etkinlikleri, Gündüz ve şimşek’e göre dört aşamadan oluşmaktadır:

- Öğrenciler belirlenmiş bir konuyla ilgili ğretmen tarafından bilgilendirilmektedirler.
- Konuyla ilgili bilgi sahibi olan öğrenciler, sınıf içerisinde öğretmenin gözetimi altında konuyla ilgili tartışarak belli bir sonuca ulaşırlar.
- Tartışmanın hemen ardından edindikleri fikir duygu ve düşünceleri yazmaya başlarlar.
- Bu etkinliğin sonunca ğretmen tarafından seçilen birkaç yazı ğretmen ve öğrenciler tarafınca değerlendirilmektedir (Gündüz&şimşek, 2012, s. 196)

2.5.4.2.4. Yaratıcı Yazma

Hayal gücüne dayalı bir şekilde düşündüklerini yazıya aktarma süreci yaratıcı yazma olarak ifade edilebilir. Yaratıcı yazmada öğrencilerin hayal gücünü kullanarak düşüncelerini özgün bir şekilde yazıya aktarmaları beklenir.

Yaratıcı yazma etkinliklerinde öğrencilerin sıkıcı ve tekrara dayalı yazma alışkanlıkları ortadan kaldırılır. Duygu, düşünce ve hayaller özgün ve akıcı bir şekilde yazıya aktarılır. Yaratıcı yazma etkinlikleriyle çocukların i dünyaları ve bilinçaltı ürünleri ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler yaratıcı yazma çalışmalarında kendilerini daha rahat hissederek hiçbir baskı altında olmadan hayallerini daha kolay bir biçimde ifade edebilecektir. Bu bağlamda öğretmenler öğrencileriyle daha rahat bir şekilde iletişim kurarak onlara rehberlik yapabilirler (Temizkan , 2010, s. 629).

Bu yöntemde konu ğretmen tarafından verilmemektedir. Öğrenci kendi okuduklarından, deneyimlerinden, düşündüklerinden ve hayal ettiklerinden hareketle bir konu bulur. Öğrenci konuyu boş beyaz bir kâğıdın ortasına yazar. Çağrışım tekniğini kullanarak konuyla ilgili bütün fikirler kâğıda aktarılır. Bilinaltından belirlenen kelimeler ve cümleler arasında bağlantı kurularak konunun genel hatları tespit edilip yazma sürecine başlanılır. Yaratıcı

yazma etkinliğinden sonra öğrencilerin yazılı kâğıtları dönüşümlü bir şekilde panoda sergilenir (Göçer, 2017, s.236).

2.5.4.2.5. Dikte

Dikte, bir metni sesli bir şekilde okumak suretiyle öğrencilere yazdırmak eylemidir. Dikte etkinliği özellikle ilköğretimde sıkça kullanılan bir yazma tekniğidir. Öğrencilerin düzgün ve etkili bir şekilde yazma becerilerini geliştirmesi bakımından dikte çalışması önemli bir yere sahiptir.

Dikte tekniği geleneksel öğretimin bir parçası olarak bilişsel özelliği olan önemli bir etkinliktir (Hamzadayı & Çetinkaya , 2013, s. 135). Dikte çalışması esnasında hem dinleme hem de yazma beceresi paralel bir şekilde gelişmektedir. Dikte çalışmasının birçok kazanımı vardır.

Dikte çalışmasında şu hususlara dikkat edilmelidir.

- Metin paragrafları kısa olmalıdır.
- Dil bakımından öğrencilerin düzeylerine göre seçilmelidir.
- Metin öğretici özellikte olmalıdır.
- Metin içerisindeki paragraflar kolay ve anlaşılır bir özellikte olmalıdır.
- Metinde konu bütünlüğüne önem verilmelidir.
- Metin, dikte etkinliğinden önce sesli bir şekilde okunarak anlaşılır olmayan hususlar açıklanmalıdır
- Dikte esnasında yazı dikkatlice ve ağır bir şekilde okunmalıdır. Sözcükler iki defadan fazla yinelenmelidir ve noktalama işaretlerine vurgu yapılmalıdır. (Göğüş'ten aktaran Gündüz& Şimşek, 2012, s. 198).

2.5.4.2.6. Özet Çıkarma

Bir metnin ana düşüncesi ekseninde bölümleri kısaltma işlemine özet çıkarma denir. Metindeki bölümleri özetlerken bağlama uygun olmasına dikkat edilmelidir. Özet çıkarma işleminde bire bir alıntıdan ve metnin süslü anlatımından kaçınılmalıdır. Metnin anlamsal boyutunu oluşturan ana fikir sade bir şekilde sunulmaktadır. Öğrenci açısından özet çıkarma eylemi dinleme ve okuma sırasında doğru çıkarımlar elde etmeyi ve analitik düşünmeyi kazandırır. Özet çıkarmada esas amaç okunan veya dinlenen bilgilerin mantık süzgecinden

geçirilmek suretiyle ana düşünceden uzaklaşmadan yazıya aktarılmasıdır. Özet çıkarma uygulama kısmında öğrencilere bir metin dinletilir ya da okutulur. Okunan metnin ana düşüncesine, önemli olaylarına ve ayrıntılarına dikkat edilmesi istenir. Okunan metnin öğrenciler tarafından özetlenir. Öğrenciler tarafından kaleme alınan özetler esas metinle karşılaştırılıp tartışılır (Coşkun , 2019, s. 190-191). Özet çıkarma işleminde hedef kitlenin bilişsel becerileri gelişerek olayları daha ayrıntılı bir şekilde inceleme ve kavrama olanağı elde edilir. Özet çıkarma eylemi bireyin anlama ve anlatma özelliklerini güçlendirmektedir.

2.5.4.2.7. Not Alma

Not alma tekniği yazma etkinlikleri arasında en sık başvuru alan tekniklerden biridir. Not alma etkinliğinde esas amaç belli bir konunun önemli hususlarına ilişkin kısa çıkarımlarda bulunabilmektedir. Bu tekniğin başarılı bir biçimde uygulanması için hedef kitlenin belirli bir düşünme yeterliliğinde olması elzemdir. Not alma işleminde öğrencilerin okuduğunu ve dinlediğini iyice anlaması gerekmektedir. Bu tekniğin ilköğretim birinci ve ikinci sınıfta uygulanma olasılığı zordur (Yurdakal & Kırmızı , 2020, s. 149). Not alma işleminde en önemli unsur hatırlamak işlevidir. Konunun ayrıntılarına girilmeden özgün ifadelerle bilgiler not edilmektedir. Bu tekniğin uygulama kısmında öğrencilere bir metin okutulur ya da dinletilir. Öğrencilerden okuma veya dinleme esnasında metnin önemli hususlarıyla ilgili not almaları istenmektedir. Etkinlik sonrasında elde edilen notlardaki yanlışlar ve eksikler öğretmen tarafından değerlendirilip öğrencilere aktarılır (Göçer , 2017, s. 232).

2.5.4.3. Yazılı Anlatım

İnsanoğlunun en elzem ihtiyacı kendini ifade edebilmesidir. Bir durumu ve olayı anlatma arzusu gayet tabidir. Çevremizde gözlemlediğimiz, hissettiğimiz, düşündüğümüz ve hayal ettiğimiz tüm unsurlar bir bütün olarak birleştiği takdirde bir anlam kazanmaktadır. Böylelikle insan konuşma ve yazma yoluyla kendini ifade etme olanağına erişmektedir.

Günümüz dünyasında sosyal bir varlık olarak nitelendirilen insanın iyi bir anlatım becerisine sahip olması mecburidir. İnsanın sağlam bir kişiliğe sahip olması, yaşadığı cemiyyetle uyum içerisinde olması, icra ettiği mesleğinde başarılı olması ve düşüncelerini düzgün bir şekilde anlatabilmesi için yazılı anlatım denemeleri yapması önemlidir (Sevgi, 2007, s. 9).

Yazılı anlatım yazının icadı ile tarih sahnesinde yerini almaktadır. Konuşma bir kültür becerisi olarak yazıdan çok daha eskidir. Buna mukabil yazı konuşmadan daha kalıcıdır. Edindiğimiz ve öğrendiğimiz bilgileri kayda almak açısından yazma önemli bir etkinliktir. İnsanlık tarihi daha uygar olma olanağını yazı ile gerçekleştirmiştir. Yazı, toplumlar arası iletişimi sağlayan önemli bir araçtır (Gökdağ, Tekin , & Kesik, 2016, s. 165).

Yazma bir kültür işidir. Milletlerin kadim tarihleri, gelenekleri, değerleri, birikimleri yazı yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır. İnsan yazdıkça bilgisini, ferasetini ve kişiliğini geliştirir. İlim ve bilimin gelişmesi ve daha geniş kitlelere yayılması yazı ile gerçekleşmektedir.

Kompozisyon kelimesi Türkçemize batı dillerinden geçmiştir. Parçaları birleştirmek suretiyle bir bütün oluşturma anlamına gelmektedir. Bu kelime eski edebiyatımızda inşa ve tahrir olarak yerini almıştır. Belli bir kompozisyon yazabilmek için fikir, birikim ve düzenin olması gerekmektedir. Kompozisyon yazacak kişi iyi bir okuyucu, gözlemci ve açık görüşlü bir araştırmacı olmalıdır (Arıcı&Ungan, 2012, s.4). Türkçede herhangi bir konuyu yazı yoluyla anlatmak istediğimiz zaman İstanbul Türkçesini kullanmamız gerekmektedir. Bölgesel şive ve ağız farklılıkları ne olursa olsun yazılı anlatımda standart bir dil kullanmamız şarttır. Bununla birlikte yazıyı daha etkin hale dönüştürebilmek için yazım ve imla kurallarına mümkün mertebe dikkat etmemiz gerekmektedir. Bir yazının değerli olabilmesi için biçim ve içeriğin belirli bir düzen çerçevesinde olması elzemdir (Şenödeyici, Şen, Koşık, & Şenödiyeci, 2015, s. 133-134).

Psikologların görüşlerine göre insan yazısını düzelttiği takdirde kendini de düzeltme imkânı bulur. Böylelikle bulunduğumuz mekânlarda daha dikkatli ve nazik bir davranış biçimi kazanmış oluruz. Güzel okunaklı ve tertipli bir yazı yazdığımız zaman daha güçlü bir imaj elde ederiz. Her kompozisyon yazısı öğrencinin karakterini, kültürünü, duygu ve düşüncelerini yansıtmaktadır. Kompozisyon kâğıdının içeriği ve şekli güzel olmalıdır. Okunaklı, güzel yazı yazma istidadı modern okulun bir ilkesi ve kompozisyon yazmanın amaçları arasında yer almaktadır (Karalioğlu, 2014, s. 45-48).

Bir kompozisyon yazısı yazmadan önce ne yazacağımızla ilgili bir çerçeve oluşturmamız gerekmektedir. Yazının ne amaçla yazıldığı neyi aktarmak istediğimiz önceden tespit edilmelidir (Kıbrıs, 2010, s. 83-84). Yazıya başlamadan önce okuduklarımızı, gözlemlediklerimizi, aldığımız notları bir düşünce süzgecinden geçirmemiz gerekmektedir. Yazı yazma, kültür birikimimizin ve okuma geçmişimizin yazıda hayat bulmasıdır. Kelimeleri seçerek cümlelerdeki düzen birliğine değer ve anlam katmış oluruz.

Yazılı anlatımda başarılı olabilmek için bazı unsurlara sahip olmamız gerekmektedir. Bu unsurları şöyle sıralayabiliriz:

- a) Dili etkin kullanma becerisi: Güzel bir yazı yazabilmek için öncelikle dilin inceliklerini iyi bilmemiz gerekmektedir. Sözcüklerin yerinde ve anlam bütünlüğü içerisinde kullanılması gerekmektedir. Yazının belli bir plan istikametinde, göze güzel hitap eden, doyurucu bir tarzda; yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine dikkat edilerek oluşması gerekmektedir.
- b) Dilde üslup: Düzgün ve güzel yazmanın ikinci kısmı yazarın kendi iç dünyasıyla alakalıdır. Her şeye rağmen insan toplumda sosyal bir varlık olarak yerini almaktadır. İnsan, gördüklerini, tecrübe ettiklerini hayal ve düşünce dünyasında harmanlamaktadır. Yazdığı yazının türüne göre sözcük seçimi yaparak, yazıda kullanacağı üslubu belirlemeye çalışır. Üslup genel anlamda yazının türüne, yazarın yaratıcılığı ve bireyselliğine göre şekillenir.
- c) Yazıdan önce gözlemde bulunmak: İyi bir yazı yazabilmek için öncelikle iyi bir gözlemci olmak gerekir. Gözlemlediğiniz soyut ve somut kavramlar yazı yazmanızda ciddi bir katkı sağlayacaktır. Etrafımızdakileri görmek yerine onlara dikkatlice bakarsak ayrıntılara ulaşabiliriz. Tespit ettiğimiz ayrıntılar zihnimizde çeşitli şekillerde depolanmaktadır. Elde ettiğimiz bu birikimleri kullanacağımız söz kalıplarında istediğimiz gibi kullanabiliriz.
- d) Yazı yazmadan önce okumak: Okuma etkinliği bizim düşünce dünyamızda bilgiler edinmemizi sağlar. Okuduğumuz bilgiler gözlem yoluyla pekişerek daha kalıcı bir hale gelir. Böylelikle yeni kelimeler ve deneyimler birleşerek yazıda anlatma gücümüz daha etkin olur.
- e) Yazılı anlatımda düşünme: Düşünmenin en büyük özelliği zihinsel etkinliklerimizi geliştirmesidir. Yazının alt yapısını zihinsel etkinliklerimiz oluşturur. Düşünme de bizim tecrübelerimizi, okuduklarımızı, öğrendiklerimizi pekiştiren bir eylemdir (Aktaş & Gündüz, 2015, s. 165-168)

2.5.4.3.1. Konu

Bir yazıya başlamadan önce konu seçimini iyi yapmak gerekir. Konuyu seçme yazı yazmanın ilk adımı olarak nitelendirilir. Yazmak istediğiniz düşünceler, duygular ve olaylar konuyla bağlantılı olmalıdır. Özdemir (2012)'e göre “anlatımda başarılı olma konumuzu iyi

seçmeye bağlıdır” (s.109). Yazılı anlatımın en önemli basamağı olan konu seçimi yazının kademe kademe ilerlemesinde bize ışık tutacaktır.

Dünyada istediğimiz konu hakkında yazı yazabilmek için birçok konu mevcuttur. Kişi, karakterine, yaşına, tecrübesine, yetiştiği ortama ve aldığı eğitime göre istediği konuyu seçebilir. Bu yüzden konu seçimi yazının ilk adımı olarak büyük bir önem arz etmektedir. Şu bir gerçektir ki herkes her konuda yazı yazamaz. Konunun seçimi yazarın kişiliğini yansıtmada önemli bir göstergedir. İnsanlar daha çok sevdiği ve ilgilendikleri konular üzerine yazı yazmayı tercih ederler. Uygun bir konunun seçimden sonra, konuyla ilgili görüşler belirlenmektedir; yazının türüne göre olay örgüsü ve deneyimler sentezlenerek yazıya aktarılır (Yakıcı , Yücel, Doğan, & Yelok, 2016, s. 50).

Konuyu belirleme noktasında izlenecek adımları şöyle özetleyebiliriz:

- a) Konuyu belirlemek: İlgilendiğimiz alanlarda, bilgi ve birikim sahibi olmamızla birlikte konu seçimi yapmamız daha isabetli olacaktır. Konuyu seçmeden önce konuyla ilgili bir ön hazırlığın yapılması gerekmektedir.
- b) Bilgi sahibi olduğumuz bir konu seçimi yapmak: Konuyu belirleme hususunda en önemli unsur konu hakkında belli başlı bilgilere sahip olmamızdır. Bunun en temel göstergesi konuyla ilgili deneyime ve birikime sahip olmamızdır. İnsanlar yaşadıkları olaylar karşında tecrübe edinirler ve böylelikle bilgi sahibi olurlar. Bir konu hakkında bilgi eksikliğimiz varsa o konunun başarılı olma şansı yoktur.
- c) Aktüel ve ilgi çeken konu seçimi yapmak: Konuyu belirlemede ikinci basamağımız konunun ilgi çekici düzeyde olabilmesidir. İlgi çekici konular genelde insanların her gün karşılaştıkları, merak ettikleri konular arasında yer almaktadır.
- d) Yazma amacı ve hedef kitle hakkında bilgi sahibi olmak: Yazmak istediğimiz her yazının kendine göre bir hedefi vardır. Konularına göre yazılar, düşündürücü, eğlence, duygulu, ilmi, siyasi, mizahi birçok alana yayılabilir. Önemli olan husus hangi soruna çözüm üretmek istediğimizdir. Yazımız hangi kitleye, hangi amaca göre kaleme alınmaktadır. Konular insanların, yaşına, sosyal statüsüne, mesleklerine, yaşadıkları çevrelere, eğitim düzeylerine göre değişkenlik gösterebilir.
- e) Yazı türünü belirlemek: Yazının yazılmasındaki aşamada en önemli unsur yazının türünü belirleyebilmektir. Yazının türü hiç kuşkusuz yazının üslubunu doğrudan etkileyebilir.
- f) Yazma konusunun sınırlarını belirleme: Her konun kendine ait bir yazı formatı vardır. Her konu aynı formatta yazılamaz. Konularına göre sayfa ve kelime sayısı farklılık

gösterir. Genel itibariyle yazma eğitimlerinde konunun sınırlandırılması öğretmenin gözetimiyle gerçekleşmektedir.

- g) Konuyla ilgili bilgi ve malzeme elde etme: Konuyla ilgili malzeme elde etme yazarın, düşünce, gözlem ve okuma düzeyiyle alakalıdır. Bilim dünyasında farklı yazarların düşüncelerinden yararlanmak bilimsel çalışmaların bir geleneğidir. Malzeme elde etmek için devamlı okuma yapmak ve not tutmak önemli bir unsurdur.
- h) Ana ve yardımcı düşünceleri tespit etmek: Bütün yazılarda bir ana düşünce vardır ve bu ana düşünceyi destekleyen yardımcı düşünceler mevcuttur. Ana düşüncenin oluşum sürecinde yazarın dünyaya bakış açısı, kültür ve eğitim düzeyi, sahip olduğu milli değerleri ve gelenekleri büyük bir etkindir. Ana düşünce yazının birçok alanında yer alabilir, yardımcı düşünceler ise paragraflarla sınırlı olup yazıyı destekleme görevini üstlenirler.
- i) Yazının bakış açısını belirleme: Bakış açısı yazarın seçtiği konu hakkında bulunduğu yeri göstermektedir. Bir konunun aynı olması demek herkesin aynı noktadan baktığı anlamına gelmez. Her yazarın kendine özgü durduğu bir nokta vardır. Bakış açısı kültüre, inanca ve çevreye göre değişkenlik göstermektedir (Gündüz & Şimşek, 2012, s. 145-150).

2.5.4.3.2. Başlık

Başlık bir yazının en çok dikkat çeken unsurudur. Başlık bir yazı için kimlik özelliği taşımaktadır. Bir yazıya başlamadan önce başlıkla ilgili bir beyin fırtınası yapılmaktadır. Başlık genellikle yazının şekillenmesiyle ortaya çıkar bazen de yazının başında seçilir. Yazının türüne göre başlık ve alt başlıklar olmak üzere yazıyı temsilen eden birçok başlık olabilir.

İnsanlarda isim konusu ne denli önem taşıyorsa başlık da yazı için aynı öneme sahiptir. Yazıda başlık konuda mevcut olan fikrin, olayların ve düşüncelerin izlerini içermektedir. Bir yazının hangi konuyu işlediğini başlıktan hareketle öğrenmeye çalışırız. Bundan dolayı başlık seçiminde çok dikkatli olmalıyız. Başlık yazının karakterini ortaya koyacak şekilde seçilmelidir (Arıcı&Ungan,2012, s. 7).

İyi bir başlığın seçilmesi için birçok özellik taşıması gerekmektedir. Bu özellikleri şöyle özetleyebiliriz:

- a) Başlık okurun ilgisini çekecek nitelikte olmalıdır.
- b) Başlık genelde kısa ve net olmalıdır.
- c) Başlık özgün ve çarpıcı özellikte olmalıdır.
- d) Başlık konunun tamamını kapsayacak şekilde olmalıdır.
- e) Başlık okuyucuya kim, ne, niçin, nerede, nasıl sorularına cevap verebilecek özellikte olmalıdır (Aktaş&Gündüz, 2015, s. 175-176)

2.5.4.3.3. Plan

Bir kompozisyonun en önemli ilkesi bir plan çerçevesinde yazıya aktarılmasıdır. Plan yazıya yön veren en önemli unsurdur. Plan kompozisyonun iskeleti mahiyetindedir. Plan; bir yazının belli bir düzen ve tertip içerisinde şekillenmesini sağlamaktadır.

Yazıya başlamadan önce zihninizdeki bilgiler karmaşık bir halde yer almaktadır. Bundan dolayı neyi nerede yazacağımızla ilgili bir düzen oluşturmamız gerekmektedir. Kültür birikimi yeterli düzeye olan insanlar güzel yazı yazabilir. Birikimlerimizi, okuduklarımızı, yaşadıklarımızı ve düşüncelerimizi bir plan çerçevesinde yazmamız daha uygun olacaktır. Yazılı anlatımlar esasen bir plana dayanarak yazıya aktarılır. Mektup, rapor, hikâye, roman makale ve konferans tebliğleri bir plan süzgecinden geçtikten sonra yazılır. Bütün yazılarda plan genel anlamda giriş, gelişme ve sonuç bölümünden oluşmaktadır. (Yeşilöz, 2014, s. 202).

Güzel bir yazı yazabilmek için geniş kapsamlı bir hazırlık yapmak büyük bir önem arz etmektedir. Yazıda ne yazılacağıyla ilgili maddeler oluşturmak yazının bir düzen içerisinde yazılmasına vesile olacaktır. Böylelikle yazar hazırlıklı bir biçimde yazmak istediği konuyu rahatlıkla yazabilir.

Yazıdaki planlamayı şöyle özetleyebiliriz:

- a) Biçimsel planlama: Başlık, paragraf ve sayfa düzeni.
- b) İç planlama: Düşüncelerin ve kurgulamanın belli bir mantık düzeni içerisinde ilişkiler kurularak yazıya aktarılması (Gündüz&Şimşek, 2012, s. 153-154).

Öğrencilere yazı yazdırılmadan önce planlama ile ilgili yönergelerde bulunmamız gerekmektedir. Öğrencilerin başarılı olması için yazılarını bir plan çerçevesinde yazmaları gerekmektedir. Plan, yazının türüne göre değişebilmektedir. Bu yüzden dolayı yazı türünü

dikkate alarak plan oluşturmamız önemlidir. Planın hazırlık aşamasında konu, amaç, giriş, gelişme ve sonuç bölümleriyle bir hareket planı yazılabilir.

2.5.4.3.4. Kelime

Kelime tek başına bir anlam taşıyan, cümlelerin en temel birimlerinden biridir. Kelimler vasıfları gereği kavramları, canlı cansız bütün varlıkları, hareket ve durumları karşılayan cümle yapısının en önemli unsurudur. Kelimelerle meramlarımızı, isteklerimizi, duygularımızı ve gördüklerimizi açıklarız. İnsanoğlunun en büyük özelliği konuşabilmesidir. Sesler kelimeleri, kelimeler de cümleleri oluşturur. Kelime hazinesi zengin olan bir birey sözlü ve yazılı anlatımda başarılı olur.

Karaalioğlu (2014)'a göre kelime “ anlamı olan, cümle kuruluşuna yarayan tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğudur” (s.15). Görüldüğü üzere kelime cümle kuruluşunun en önemli parçasıdır. İnsanlar ilk konuşmaya başladıkları dönemlerde ses işaretleriyle konuştukları bilinmektedir. Dolayısıyla sesler zaman içerisinde kelimelere dönüşerek yeni anlamlar kazanmışlardır.

İnsanlar arası iletişimin gerçekleşmesinde bir vasıta görevi üstlenen dilin anlam aktarımı bakımından birçok işlevi vardır. Birçok katmandan oluşan dil ses, şekil, cümle ve anlam olmak üzere belli bir çerçeveden oluşmaktadır. Kelimeler görev itibarıyla şekil ve cümle arasında bulunmaktadır (Demirci , 2017, s. 16).

Kelimelerin anlatım bakımından birçok görevleri vardır. Anlam bakımından kelimeleri şu şekilde sınıflandırabiliriz.

- a) Genel ve özel anlam taşıyan kelimeler: “Canlı” kelimesi genel anlamda bütün canlıları karşılayan bir kelimedir. Bu yüzden genel bir anlam taşımaktadır. Fakat canlılar arasında “köpek” kelimesini kullandığımız zaman özel bir anlam ifade etmektedir.
- b) Somut ve soyut anlam taşıyan kelimeler: Somut anlam taşıyan kelimeler görülen ele tutulan nesneleri karşılamaktadır. Örneğin ev, yol, köprü ve orman gibi kelimeler somut kelimeler olarak nitelendirmektedir. Soyut anlam taşıyan kelimeler ise gözle görülmeyen, dokunulamayan ve nesnel bir niteliği olmayan kelimelerdir. Bu kavramı sevgi, aşk, duygu, üzüne ve keder gibi kelimeler karşılamaktadır.
- c) Gerçek ve mecaz anlam taşıyan kelimeler: Türkçe çok zengin bir dil olduğu gibi çok geniş bir kullanım alanına sahiptir. Kelime dilimizde hem gerçek anlamında hem de mecaz anlamda kullanılmaktadır. Örneğin “bu kış çok odun yaktık” cümlesinde “odun”

gerçek anlamda kullanılmıştır. “Arkadaşın çok odun kafalı” cümlesinde “odun kafalı” tabiri kişinin zekâ bakımından gelişmiş olmadığını açıklamaktadır.

- d) Eş ve yakın anlamlı kelimeler: Her dile gelişmeye ve değişmeye meyillidir. Türk dili de zaman içerisinde değişmiştir. Bu değişimler bir dilin kelime bakımından daha zengin olmasını sağlamaktadır. “ev” kelimesi her günkü hayatta kullandığımız bir kelimedir. “ev” kelimesine ek olarak “hane” kelimesini kullanmaktayız. Hane kelimesi de ev kelimesi gibi aynı anlamı karşıladığı için bu kelimeleri eş anlamı kelimeler olarak nitelendiriyoruz. Birine “kızmak” ve birine “gönül koymak” yakın anlam kelimeleri olarak nitelendirilir.
- e) Zıt anlamlı kelimeler: Zıt anlamlı kelimeler genelde birbirinden farklı anlam taşıyan kelimeler olarak açıklanmaktadır. Bunlar anlam bakımından birbirinden tamamen karşıttır. Örneğin: iyi-kötü, güzel-çirkin, zayıf-şişman gibi kelimeler zıt anlamlar taşımaktadır (Özdemir, 2012, s.42-48).

2.5.4.3.5. Cümle

Bir dilin en temel anlatım unsuru cümledir. Ses, hece ve kelimeleri tek başlarına bir bildirme vasıtası olarak nitelemek yanlış olur. Bu unsurların cümle içerisinde yapılandırılmaları gerekmektedir. Dilin yegâne yargı bildiren birimi cümledir. Sözlü ve yazılı anlatımın düzgün olması cümle kuruluşlarındaki anlam bütünlüğüne bağlıdır (Özdemir, 2012, s. 59).

Cümleleri yüklem bakımından şöyle özetleyebiliriz:

- a) Kurallı cümle: Bu cümlelerde yüklem cümlenin sonunda bulunmaktadır. En önemli kelime genellikle yüklem yanıda bulunmaktadır. Özellikle kompozisyon yazarken bu kurallara dikkat edilmesi gerekmektedir. Bir cümlenin içerisinde ne kadar yüklem varsa bir o kadar da cümle vardır.
- b) Devrik cümle: Bu cümlede genelde yüklem cümlenin sonunda bulunmamaktadır. Genellikle devrik cümleler özgünlüğü oluşturmak açısından şiirlerde ve romanlardaki ikili konuşmalarda kullanılmaktadır. Kompozisyonlarda devrik cümlelerin gelişigüzel yazılar dışında kullanılması tasvip edilmemektedir (Karaalioğlu, 2014, s.21-21).

Yapılarına göre cümleleri şöyle sınıflandırabiliriz:

- a) Basit cümle: Tek bir yargı bildiren cümlelere basit cümle denilmektedir. Bu cümlelerde yüklem tektir. Bu tarz cümlelerde, sıfat-fiiller, isim-fiiller, zarf-fiiller kelimeleri yer almazlar.

- b) Birleşik cümle: Birden fazla yargıdan oluşan bu cümleler yan cümle ve temel cümle olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.
- c) Bağlı cümle: Bu cümleler bağlama edatlarıyla oluşan cümlelerdir ve birbirleriyle çeşitli yönlerden yakınlık kurmak suretiyle bir araya getirilmektedirler.
- d) Sıralı cümleler: Bu cümleler bağlaçlar kullanmaksızın virgül ve nokta virgül olarak bağlantı kurmaktadır. Sıralı cümlelerde bağlaçlar yerine noktalama işaretleri işlev görmektedirler (Sarıca, 2015, s. 91-92,105,110).

2.5.4.3.6. Paragraf

Bilindiği üzere cümle bir yargıyı bildirme mahiyetine sahiptir. Bunun üzerine paragraf da bir düşüncüyü bildiren unsur olarak kabul görmektedir. Kelime anlamı bakımından paragraf yazının küçük bir bölümü olarak nitelendirilmektedir. Latince “para” bölüm “graf” da yazı anlamına gelmektedir (Özdemir, 2012, s. 79). Yazılı ve sözlü anlatımın en önemli unsurlarından biri paragraf oluşturmaktır. Paragraf oluşturmak yazının belli bir plan çerçevesinde ilerlemesine sağlamaktadır.

Bir sanat eserini güzel kılan, belli bir plana sahip olmasıdır. Bu plan konsepti üç aşamadan oluşan bir yapıdır. Edebi yazılarda paragraflarda, başlama, işleme ve bitirme olmak üzere üç teknik anlayış mevcuttur. Bu anlayış genel itibarıyla giriş, gelişme ve sonuç olarak özetlenmektedir (Cemiloğlu , 2013, s. 16).

Paragrafın yapısını şöyle özetleyebiliriz:

- a) Giriş paragrafı: Paragrafın konusunu belirten cümlelerden oluşur. Girişteki cümleler paragrafın baş kısmında bulunmaktadır.
- b) Paragraf bir cümleden oluşuyorsa o zaman giriş, gelişme ve sonuç bölümleri uygun bir biçimde birbirinin içinde mevcuttur.
- c) Gelişme paragrafı: Bu paragraf geçiş paragrafı olarak adlandırılmaktadır. Bu bölümde fikirler ve düşünceler düzenli bir şekilde yansıtılmalı ve sonuç bölümüne zemin hazırlamalıdır. Bu bölümle konunun ayrıntılarına girilerek giriş cümlesini destekleyen cümleler oluşturulmalıdır.
- d) Sonuç paragrafı: Sonuç paragrafı en son cümle olarak tanımlanmaktadır. Sonuç bölümü genellikle tek bir cümleden ibarettir. En büyük anlamı taşıyan ve ciddi bir etki yaratan son cümle olmamalıdır. Bu yüzden paragrafın sonuç bölümü yazı için büyük bir önem arz etmektedir (Karaalioglu, 2014, s. 28-30).

Paragraflar yapısı dışında çeşitli özelliklere sahiptir. Paragraf çeşitlerini şu şekilde özetleyebiliriz:

- a) Olay paragrafı: Bir olayın neden-sonuç ilişkisini irdelleyen paragraftır. Genellikle roman, hikâye ve tiyatro yazılarında bu paragraf türü yazıya aktarılır.
- b) Tasvir paragrafı: Bir kişinin, yerin veya nesnenin tanıtılması üzerine kullanılan paragraf türüdür. Bu paragrafların hikâye ve romanlarda kurguyu destekleyen etkisi bulunmaktadır.
- c) Bilgi paragrafı: Bilgiyi vermek amacıyla kullanılan bir paragraf türüdür. Bir konu kaleme alınırken bilgi paragrafı mantıksal çerçevede kanıtların sorgulanmasını desteklemektedir.
- d) Düşünce paragrafı: Özellikle düşünce yazılarında bir düşünceyi ve fikri iletme için kullanılan paragraf türüdür. Genelde, makale, eleştiri, deneme ve fıkralarda bu düşünce paragrafları yazılmaktadır.
- e) Çözümleme paragrafı: Bir yazıda konu, olay, durum ve kişilerin davranış özelliklerini anlama suretiyle kullanılan bir paragraf türüdür. Kurgu ve düşünce yazılarında genelde çözümleme yöntemi geliştirilmektedir. Bu paragraf biçimi parçalara ayrılarak incelenmektedir.
- f) Yorum paragrafı: Bu paragraf bir konunun belli bir bakış açısı çerçevesinde yorumlanmasıdır. Bu paragrafta yazarın kişisel görüşleri ve bakış açısı önem kazanmaktadır. Yorum paragraflarında genelde, fıkra, eleştiri ve deneme yazıları sıkça tercih edilmektedir (Akıcı, Yücel, Doğan&Yelok, 2016, s. 58).

2.5.4.3.7. Yazım ve Noktalama

Bir yazının doğru ve estetik bir şekilde kaleme alınması için yazım ve noktalama kurallarına mümkün mertebe dikkat edilmesi gerekmektedir. Kelimenin düzgün yazılması, mesajların net bir biçimde aktarılması için belirli kaideleri bilmemiz gerekmektedir. Anlatmak istediğimiz fikir ve düşüncenin başarısı, yazım ve noktalamanın kusursuz bir nitelikte olmasıyla doğrudan orantılıdır.

Yazım; bir dilin kelimelerinin düzgün bir şekilde yazıya aktarılması suretiyle ortak yazım kriterlerine uyum sağlamasıdır. Türk alfabesinin kabul edildiği yıllarda söyleyişe binaen bir yazım taslağı oluşturulmuştur. Bu yazım genişletilerek 1929 yılında imla lügati

yayımlanmıştır. En son 2005 yılında Türk Dil Kurumu yazım kurallarında değişikliğe giderek yazım kurallarına son şeklini vermiştir (Akıcı, Yücel, Doğan&Yelok, 2016, s. 321).

Yazım kurallarında en çok dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- a) Düzeltme işaretinin düzgün yazılması
- b) Ek ve sözcüklerin doğru bir şekilde yazıda kullanılması
- c) Ki bağlacının yazılma biçimi
- d) Sayıların yazılması
- e) Küçük ve büyük harflerin düzgün yazılması
- f) Birleşik kelimelerin yazılma şekli
- g) Alıntı sözcüklerin yazılması
- h) Özel ve yabancı adların özgün bir biçimde yazılması

Noktalama; bir yazıda cümleleri ayırmak ve anlamı kuvvetlendirmek adına nokta, virgül, iki nokta, noktalı virgül, ünlem ve soru gibi işaretleri yerli yerinde kullanmak anlamına gelmektedir (Karaalioğlu, 2014, s. 31). Bir yazı yazarken noktalama işaretlerini kullanmak o yazının karakterini ortaya koymaya benzer. Bir yazıda noktalama işaretleri eksik kaldığında o yazının anlam bütünlüğü sekteye uğramaktadır. Yazıda bir iletinin düzgün bir şekilde aktarılması için noktalamanın iyice benimsenmesi gerekmektedir. Yazıda anlamın belirgin bir şekilde ifade edilmesi, duygu ve düşüncelerin açık seçik bir hal alması için noktalama çalışmalarının yapılması elzemdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Kuzey Makedonyalıların yazılı anlatım sorunlarını ele almayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir” (Yıldırım & Şimşek , 2018, s. 41).

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma evreni; Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A1, A2, B1, B2, düzeylerindeki öğrencileri kapsamaktadır. Örneklem, gönüllülük esasına göre yaklaşık 84 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcılar çeşitli milliyetlerden (Makedon, Arnavut ve Boşnak), farklı cinsiyetlerden (kadın, erkek) ve değişik yaş gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 1

Katılımcıların Türkçe Seviyeleri

Seviye	Sıklık	Yüzde
A1	45	53,6
A2	15	17,9
B1	14	16,7
B2	10	11,9
Toplam	84	100

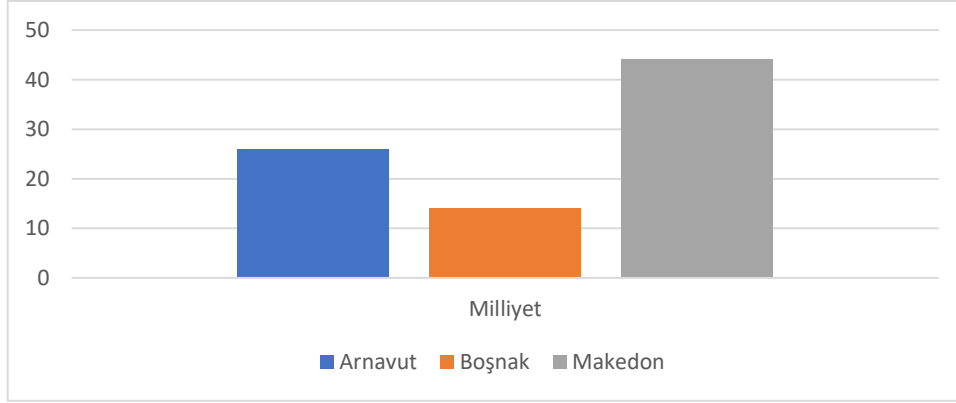
Araştırmada A1, A2, B1 ve B2 seviyelerinde katılımcılar bulunmaktadır. En fazla katılımcı (%53,6) A1 seviyesindedir. A2 seviyesinde %17,9, B1 seviyesinde %16,7 ve B2 seviyesinde ise %11,9 oranında katılımcı yer almaktadır.

Tablo 2

Düzeylerine Göre Katılımcıların Bağlı Olduğu Milliyet

Milliyet	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Arnavut	10	22,2	9	60	5	35,7	2	20
Boşnak	8	17,8	2	13,3	3	21,4	1	10
Makedon	27	60	4	26,7	6	42,9	7	70
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Araştırmadaki katılımcılara bakıldığında üç farklı milliyetten katılımcı yer almakta olup bunlar “Arnavut, Boşnak ve Makedon’dur. Bu bağlamda A1 seviyesindeki katılımcılardan en fazla % 60 Makedon ve sırasıyla %22,2 Arnavut, %17,8 Boşnak olduğu görülmektedir. A2 seviyesindeki katılımcılardan en fazla %60 Arnavut ve sırasıyla %26,7 Makedon, %13,3 Boşnak olduğu görülmektedir. B1 seviyesindeki katılımcılardan en fazla %42,9 Makedon ve sırasıyla %35,7 Arnavut, %21,4 Boşnak olduğu görülmektedir. B2 seviyesindeki katılımcılardan en fazla %70 Makedon ve sırasıyla %20 Arnavut, %10 Boşnak olduğu görülmektedir.



Şekil 1. Katılımcıların bağlı olduğu milliyet dağılımı

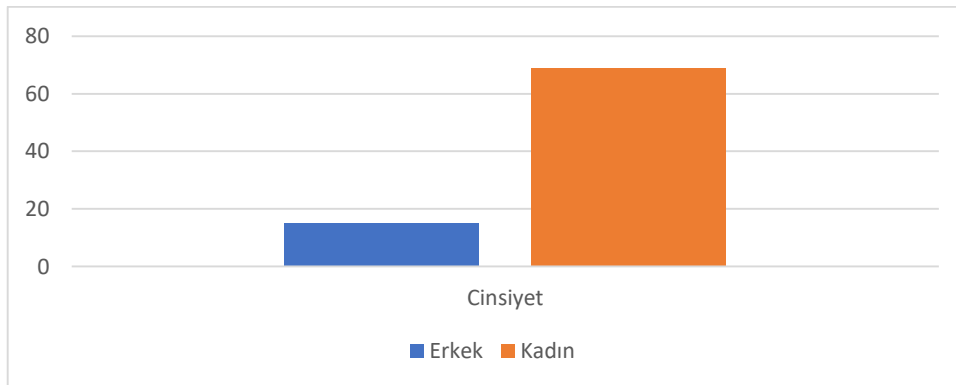
Katılımcıların bağlı olduğu milliyetlerin genel dağılımına bakıldığında, en fazla katılımcının %52,4 Makedon, sonrasında %31'nin Arnavut ve %16,7'sinin Boşnak olduğu görülmüştür

Tablo 3

Katılımcıların Cinsiyeti

Cinsiyet	Sıklık	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
		Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık
Erkek	8	17,8	1	6,7	6	42,9	0	0	0
Kadın	37	82,2	14	93,3	8	57,1	10	100	100
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100	100

Araştırmada yer alan katılımcıların cinsiyet dağılımlarına bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların %17,8'i erkek ve %82,2'si kadınlardan, A2 seviyesindeki katılımcıların %6,7'si erkek ve %93,32'ü kadınlardan, B1 seviyesindeki katılımcıların %42,9'u erkek ve %57,1'i kadınlardan meydana gelirken, B2 seviyesindeki katılımcılar sadece %100 kadınlardan meydana gelmektedir.



Şekil 2. Katılımcıların cinsiyet dağılımı

Araştırmaya katılan katılımcılar genel olarak değerlendirildiğinde, çoğunluğunun %82,1 kadınlardan meydana geldiği görülmektedir. Erkeklerin oranı ise %17,9'dur.

Tablo 4

Katılımcıların Yaşı

Yaş	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
15-25 Yaş	26	57,8	14	93,3	10	71,4	7	70
26-35 Yaş	11	24,4	1	6,7	3	21,4	0	0
36-45 Yaş	6	13,3	0	0	0	0	2	20
46- 55 Yaş	1	2,2	0	0	1	7,1	1	10
56-65 Yaş	1	2,2	0	0	0	0	0	0
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

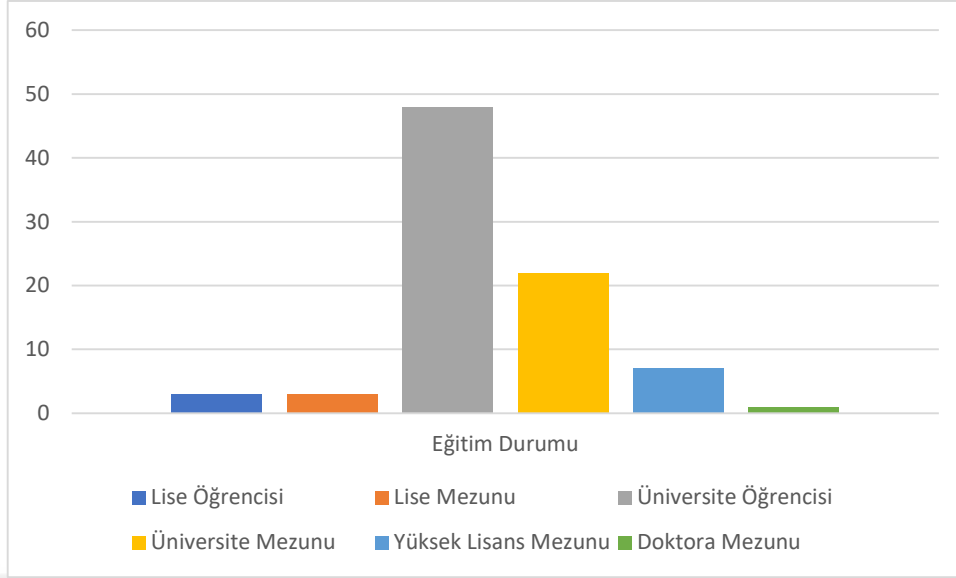
Araştırmada çeşitli yaş gruplarından katılımcılar yer almakta olup, yaş grupları 15-25 yaş, 26-35 yaş, 36-45 yaş, 46-55 yaş ve 56-65 yaş şeklinde gruplandırılmıştır. A1 seviyesindeki katılımcılarda en fazla (%57,8) 15-25 yaş arasında katılımcı yer almaktadır, A2 seviyesindeki katılımcılarda en fazla (%93,3) 15-25 yaş arasında katılımcı yer almaktadır, B1 seviyesindeki katılımcılarda en fazla (%71,4) 15-25 yaş arasında katılımcı yer almakta daha sonra %21,4 düzeyinde 26-35 yaş aralığında bireyler yer almaktadır, B2 seviyesindeki katılımcılarda en fazla (%70) 15-25 yaş arasında katılımcı yer almaktadır.

Tablo 5

Katılımcıların Eğitim Durumları

Eğitim Durumu	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Lise Öğrencisi	1	2,2	0	0	2	14,3	1	10
Lise Mezunu	2	4,4	0	0	0	0	0	0
Üniversite Öğrencisi	22	48,9	13	86,7	7	50	6	60
Üniversite Mezunu	15	33,3	2	13,3	3	21,4	2	20
Yüksek Lisans Mezunu	4	8,9	0	0	2	14,3	1	10
Doktora Mezunu	1	2,2	0	0	0	0	0	0
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Araştırmada farklı eğitim seviyelerinde bulunan katılımcılar bulunmakta olup bunlar, lise öğrencisi, lise mezunu, üniversite mezunu, yüksek lisans mezunu ve doktora mezunudur. A1 seviyesindeki katılımcıların en fazla %48,9 üniversite öğrencisi, %33,3'ü üniversite mezunu olduğu görülmüştür. A2 seviyesindeki katılımcıların en fazla %86,7 üniversite öğrencisi, %13,3'ü üniversite mezunu olduğu görülmüştür. B1 seviyesindeki katılımcıların en fazla %50 üniversite öğrencisi, %21,4'ü üniversite mezunu olduğu, %14,3'nün lise öğrencisi ve %14,3'nün yüksek lisans mezunu olduğu görülmüştür. B2 seviyesindeki katılımcıların en fazla %60 üniversite öğrencisi, %20'sinin üniversite mezunu olduğu, %10'nun lise öğrencisi ve %10'nun yüksek lisans mezunu olduğu görülmüştür.



Şekil 3. Katılımcıların eğitim durumları dağılımı

Katılımcıların genel olarak eğitim durumlarına bakıldığında, en fazla katılımcının %57,1 üniversite öğrencisi olduğu, katılımcıların %26,2'sinin üniversite mezunu olduğu, %8,3'ünün yüksek lisans mezunu, %3,6'sının lise öğrencisi, %3,6'sının lise mezunu ve %1,2'sinin doktora mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 6

Katılımcıların Çalışma Durumları

İş Durumu	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Çalışıyor	24	53,3	3	20	4	28,6	3	30
Çalışmıyor	20	44,4	12	80	10	71,4	7	70
Emekli	1	2,2	0	0	0	0	0	0
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Araştırmaya çalışan, çalışmayan ve emekli olan bireyler katılmıştır. A1 seviyesindeki katılımcıların en fazla %53,3 çalışanlardan, %44,4'ünün çalışmayanlardan ve %2,2'sinin emeklilerden meydana geldiği görülmüştür. A2 seviyesindeki katılımcıların en fazla %80 çalışmayanlardan, %20'sinin çalışanlardan meydana geldiği görülmüştür. B1 seviyesindeki katılımcıların en fazla %71,4 çalışmayanlardan, %28,6'sının çalışanlardan meydana geldiği görülmüştür. B2 seviyesindeki katılımcıların en fazla %70 çalışmayanlardan, %30'unun çalışanlardan meydana geldiği görülmüştür.

Tablo 7

Katılımcıların Türkçeyi Öğrenme Nedenleri

Türkçeyi Öğrenme Nedeni	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
TR'de okumak için	5	11,1	4	26,7	3	21,4	0	0
İş için	9	20	2	13,3	1	7,1	0	0
TR'de yaşamak için	2	4,4	0	0	0	0	0	0
Türkçeyi sevdiği için	27	60	5	33,3	4	28,6	5	50
Dil öğrenmeyi sevdiği için	2	4,4	1	6,7	6	42,9	1	10
Türk Dili ve Edebiyatı/Türkoloji okuduğu için	0	0	1	6,7	0	0	3	30
Türkiye'de tatil yapmak için	0	0	1	6,7	0	0	1	10
Türk ile evli olduğu için	0	0	1	6,7	0	0	0	0
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Katılımcılara Türkçeyi öğrenme nedenleri açık uçlu soru şeklinde yöneltilmiştir ve verdikleri cevaplar neticesinde Türkçeyi öğrenme nedenleri 8 grupta toplanmıştır. A1 seviyesindeki katılımcıların en fazla %60 “Türkçeyi sevdiği için”, %20’sinin “iş için”, %11,12’sinin “Türkiye’de okumak için” Türkçeyi öğrenme nedeni olarak gösterilebilir. A2 seviyesindeki katılımcıların en fazla %33,3 “Türkçeyi sevdiği için”, %26,7’sinin “Türkiye’de okumak için”, %13,3’nün “iş için” Türkçeyi öğrenme nedeni olarak gösterilebilir. B1 seviyesindeki katılımcıların en fazla %42,9 “dil öğrenmeyi sevdiği için”, %28,6’sının “Türkçeyi sevdiği için”, %21,4’sinin “Türkiye’de okumak için” Türkçeyi öğrenme nedeni olarak gösterilebilir. B2 seviyesindeki katılımcıların en fazla (%50) “Türkçeyi sevdiği için”, %30’unun “Türk Dili ve Edebiyatı/Türkoloji okuduğu için”, %10’unun “dil öğrenmeyi sevdiği için” ve %10’unun “Türkiye’de tatil yapmak için” Türkçeyi öğrenme nedeni olarak gösterilmektedir.

Tablo 8

Katılımcıların Türkçeyi Öğrenme Süreleri

Türkçeyi Kaç Yıldır Öğreniyorsunuz?	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
1-2 Yıl	42	93,3	10	66,7	2	14,3	0	0
3-4 Yıl	2	4,4	5	33,3	10	71,4	7	70
7-8 Yıl	0	0	0	0	1	7,1	1	10
9 ve üzeri yıl	1	2,2	0	0	1	7,1	2	20
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Katılımcıların Türkçeyi öğrenme süreleri en az 1 yıldan başlayıp 9 yıldan fazla süreyi kapsamaktadır. A1 seviyesindeki katılımcıların %93,3'nün 1-2 yıl arasında, %4,4'nün 3-4 yıl arasında, %2,2'sinin 9 ve üzeri yılda Türkçeyi öğrendiklerini ifade etmişleridir. A2 seviyesindeki katılımcıların %66,7'sinin 1-2 yıl arasında, % 33,3'nün 3-4 yıl arasında Türkçeyi öğrendiklerini ifade etmişleridir. B1 seviyesindeki katılımcıların %71,4'nün 3-4 yıl arasında, %14,3'nün 1-2 yıl arasında, %7,1'nin 7-8 yıl arasında ve %7,1'nin 9 ve üzeri yılda Türkçeyi öğrendiklerini ifade etmişleridir. . B2 seviyesindeki katılımcıların %70'nin 3-4 yıl arasında, %10'nun 7-8 yıl arasında ve %20'sinin 9 ve üzeri yılda Türkçeyi öğrendiklerini ifade etmişleridir.

Tablo 9

Katılımcıların Türkçe Yazmada Zorlanma Durumu

Türkçe Yazmada Zorlanıyor musunuz?	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Evet	33	73,3	10	66,7	11	78,6	8	80
Hayır	12	26,7	5	33,3	3	21,4	2	20
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Araştırmaya katılan katılımcıların % 73,8'inin Türkçe yazmada zorlandığını, % 26,2'sinin ise Türkçe yazmada zorlanmadığını ifade etmiştir.

Tablo 10

Katılımcıların Türkçe Yazma Sorunları

Yazma Sorunları	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Ad Durum Eki	14	31,1	2	13,3	1	7,1	2	20
Kelime Bilgisi	1	2,2	0	0	4	28,6	2	20
Dil Bilgisi	19	42,2	3	20	5	35,7	3	30
Vokaller	8	17,8	3	20	1	7,1	0	0
Sentaks	0	0	2	13,3	0	0	0	0
Konsonantlar	0	0	0	0	0	0	1	10
Çatı Eki	0	0	0	0	0	0	1	10
Zaman Kipi	0	0	1	6,7	0	0	0	0
Harf Yazımı	0	0	0	0	1	7,1	0	0
Sorun Yok	3	6,7	4	26,7	2	14,3	1	10
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Katılımcıların Türkçe yazarken karşılaştıkları sorunlara bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların en fazla %42,2'nin dil bilgisi, %31,12'nin ad durum eki, %17,8'nin vokallerde yanlış yaptığını ifade etmiştir. A2 seviyesindeki katılımcıların %26,7'si Türkçe yazmada herhangi bir sorunla karşılaşmadığını, %20'sinin vokaller, %20'sinin dil bilgisi yanlış

yaptığını ifade etmiştir. B1 seviyesindeki katılımcıların %35,7’si dil bilgisi, %28,6’sı kelime bilgisi yanlış yaptığını %14,3’nün herhangi bir yanlış yapmadığını ifade etmiştir. B2 seviyesindeki katılımcıların %30’unun dil bilgisi, %20’sinin kelime bilgisi, ad durum eki yanlış yaptığını, %10’nun konsonantlar, %10’nun çatı ekinde yanlış yaptığını ifade ederken %10’nun herhangi bir yanlış yapmadığını ifade etmiştir.

Tablo 11

Katılımcıların En Çok Zorlandığı Beceri

En Çok Zorlanılan Beceri	A1 Seviyesi		A2 Seviyesi		B1 Seviyesi		B2 Seviyesi	
	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde	Sıklık	Yüzde
Konuşma	13	28,9	5	33,3	2	14,3	2	20
Yazma	4	8,9	2	13,3	6	42,9	4	40
Okuma	0	0	1	6,7	0	0	1	10
Dinleme	4	8,9	3	20	4	28,6	3	30
Konuşma ve Yazma	8	17,8	2	13,3	1	7,1	0	0
Konuşma ve Dinleme	11	24,4	0	0	0	0	0	0
Konuşma ve Okuma	0	0	0	0	1	7,1	0	0
Yazma ve Dinleme	3	6,7	1	6,7	0	0	0	0
Yazma ve Okuma	1	2,2	0	0	0	0	0	0
Sorun Yok	1	2,2	1	6,7	0	0	0	0
Toplam	45	100	15	100	14	100	10	100

Katılımcıların Türkçe öğrenme konusunda en çok zorlandığı becerilere bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların %28,9’unun konuşmada, %24,4’ünün konuşma ve dinlemede, %17,8’inin konuşma ve yazmada zorlandığını ifade etmişlerdir. A2 seviyesindeki katılımcıların %33,3’nün konuşmada, %13,3’nün yazmada, %13,3’nün konuşma ve yazmada zorlandığını ifade etmişlerdir. B1 seviyesindeki katılımcıların %42,9’u yazmada, %28,6’sı dinlemede, %14,3’ü konuşmada zorlandığını ifade etmişlerdir. B2 seviyesindeki katılımcıların %40’ı yazmada, %30’u dinlemede, %20’si konuşmada zorlandığını ifade etmişlerdir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki sorunlarını tespit etmek amacıyla kur düzeyleri dikkate alınarak kompozisyon konuları belirlenmiştir. Kompozisyon konuları Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnin öngördüğü kriterler ve yönergeler kapsamında “Yedi

İklim Türkçe”, “Gazi Yabancılar İçin Türkçe” “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe setleri incelenerek ve uzman görüşü almak suretiyle A1, A2, B1 ve B2 kur seviyeleri belirlenmiştir. Her seviye için üçer konu tespit edilerek toplamda 12 kompozisyon konusu seçilmiştir. Öğrencilerin psikolojik ve pedagojik yazma kaygıları dikkate alınarak üç konu seçeneğinden bir kompozisyon konusu yazılması istenmiştir. Sınav kâğıtlarından elde edilen veriler, araştırmada bulguların yorumlanması ve önerilerin sunulmasında temel oluşturmuştur. Öğrencilerin demografik bilgilerini elde etmek için yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Yapılandırılmış görüşme formu “görüşülen kişilerle bir form çerçevesinde yapılandırılmış sorularla gerçekleşir” (Bal, 2016, s. 162). Görüşme formunda öğrencilerin adı soyadı, yaşı, cinsiyeti, milliyeti, ana dili, eğitim durumu çalışma durumu ve seviyesiyle ilgili kişisel bilgilerin doldurulması istenmiştir. Görüşme formunda ek olarak Türkçe ve yazma beceresiyle ilgili 5 tane açık uçlu sorunun cevaplanması istenmiştir. Bu araştırmada 20 kişilik öğrenci grubuna ön uygulama yapıldıktan sonra veri toplama araçları uzman görüşleri alınarak tekrardan düzeltilmiştir. Çalışmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla görüşme formundaki maddeler ve kompozisyon soruları Gazi Üniversitesindeki 3 öğretim görevlisinden ve Üsküp Yunus Emre Enstitüsündeki 3 okutmandan uzman görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Ayrıca araştırmamız Yunus Emre Enstitüsü Başkanlığından ve Gazi Üniversitesi Etik Kurulundan gereken izinler alınarak gerçekleştirilmiştir.

Yapılandırılmış görüşme formundaki açık uçlu sorular şunlardır:

- Türkçeyi neden öğreniyorsunuz?
- Ne zamandan beri Türkçe öğreniyorsunuz?
- Türkçe yazma konusunda zorlanıyor musunuz?
- Türkçe yazarken karşılaştığımız sorunlar nelerdir?
- En çok hangi beceride (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) zorlanıyorsunuz?

Görüşme formundaki kişisel bilgilerin doldurulması ve soruların cevaplandırılması 20 dakika ile sınırlı tutulmuştur.

Seviyelerine göre kompozisyon konuları şunlardır:

A1. Kompozisyon Konuları

- Hafta sonları genellikle neler yapıyorsunuz?
- En son yaz tatilinizde neler yaptınız?
- En yakın arkadaşınız kim? Onun karakter ve fiziksel özelliklerini yazınız.

Öğrencilerden kompozisyon konularından birini seçip en az 70 kelimeyle yazmaları istenmiştir. Cevaplama süresi 30 dakika ile sınırlandırılmıştır.

A2. Kompozisyon Konuları

- Gelecekteki planlarınızı yazınız.
- Hobileriniz ve fobileriniz nelerdir? Hayatınızı nasıl etkiliyor? Ayrıntılı bir şekilde yazınız.
- Yaşadığınız şehrin fiziksel, sosyal ve kültürel özelliklerinizi yazınız

Öğrencilerden kompozisyon konularından birini seçip en az 80 kelimeyle yazmaları istenmiştir. Cevaplama süresi 30 dakika ile sınırlandırılmıştır.

B1. Kompozisyon Konuları

- En çok sevdiğiniz film hangisidir? Filmden kısaca bahsediniz.
- Sizin için “bayram” ne anlama geliyor? Ailenizle beraber geçirdiğiniz bayramlarda neler yapıyorsunuz?
- Sizin için “başarı” ne anlama geliyor? Başarılı olabilmek için ne yapmak gerekiyor? Bildiğiniz bir başarı örneği yazınız.

Öğrencilerden kompozisyon konularından birini seçip en az 90 kelimeyle yazmaları istenmiştir. Cevaplama süresi 30 dakika ile sınırlandırılmıştır.

B2. Kompozisyon Konuları

- Teknolojinin faydaları ve zararları nelerdir? Hayatınızı nasıl etkiliyor? Örnekler vererek yazınız.
- Sigara ve alkol insan sağlığını nasıl etkiliyor? Sağlıklı yaşamak için ne yapmamız gerekiyor? Örnekler vererek yazınız.
- “Çok gezen mi bilir çok okuyan mı?” cümlesiyle ilgili düşüncelerinizi örnekler vererek yazınız.

Öğrencilerden kompozisyon konularından birini seçip en az 100 kelimeyle yazmaları istenmiştir. Cevaplama süresi 30 dakika ile sınırlandırılmıştır.

3.4. Veri Analizi

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen toplam 84 Kuzey Makedonyalı öğrencinin kompozisyon kâğıtları ve yapılandırılmış görüşme formundaki veriler analiz edilmiştir. Veri toplama araçlarından elde edilen veriler nitel ve nicel olarak değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin kompozisyon kâğıtlarından elde edilen veriler ses bilgisi, şekil bilgisi, söz dizimi, anlambilimi, yazım ve imla yanlışları olmak üzere toplam beş ana başlıkta sınıflandırılmıştır. Bu ana başlıklara sorunların türlerine göre alt başlıklar eklenmiştir. Öğrenciler düzeylerine göre temel düzey (A1-A2) ve orta düzey (B1- B2) olarak kategorize edilmiştir. Toplam 84 öğrencinin kişisel bilgileri gizli tutularak katılımcılar Ö1, Ö2 ... şeklinde kodlanmıştır. Bu çalışmadaki veriler Sridhar'ın yanlış çözümleme tekniğine göre incelenmiştir. Sridhar'ın (1981, s.222) yanlışları çözümleme tekniği altı basamaktan oluşmaktadır:

1. Verilerin toplanması
2. Yanlışların tespit edilmesi
3. Yanlışların türlere göre sınıflandırılması
4. Yanlış türlerinin sıklığına göre tabloların oluşturulması
5. Hedef dildeki güçlük ve sorunların belirlenmesi
6. Sorunlara yönelik çözüm önerilerinin sunulması

Görüşme formundan elde edilen veriler Nvivo 11 programı yardımıyla tasnif edilmiş ve kodlanmıştır. Bununla birlikte çalışmada nitel verilerin nicel analizleri yapılmıştır. Elde edilen verilerin analiz edilmesinde bazı istatistiki programlardan yararlanılmıştır. Bu bağlamda katılımcılardan elde edilen verilere SPSS 23.0 istatistik programı yardımıyla Frekans Analizi, Betimleyici İstatistikler, Bağımsız Örneklem t-Testi ve Tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.1.1. Ses Bilgisi Yanlışıları

Sesler, bir dilin en küçük yapısından en büyük yapısına kadar bünyesinde bulundurduğu unsurlardır. Bu unsurlar yan yana gelmek suretiyle canlı cansız varlıkları kavramları ve durumları karşılamaktadırlar. En küçüğünden en büyüğüne kadar bütün dil yapıları seslerden oluşmaktadır. Genelde seslerin önemli bir kısmı bütün dillerde ortaktır. Dilleri birbirinden ayıran en önemli özellik meydana getirdikleri gramer birlikleridir (Ergin , 2019, s. 49-50).

4.1.1.1. Ünlü Uyumu Yanlışıları

Türkçede büyük ünlü uyumu olayı; bir kelimedede kalın ünlülerden sonra kalın, ince ünlülerden sonra ince ünlülerin gelmesiyle olur. Küçük ünlü uyumu ise bir kelimedede düz ünlülerden sonra düz ünlülülerin, yuvarlak ünlülerden sonra dar yuvarlak veya geniş düz ünlülerin gelmesiyle oluşmaktadır (Hengirmen , 2015, s. 71-73).

Ö1/A1 O **yirmi** yaşında.

O *yirmi* yaşında.

Ö2/A1 Ben her sabah saat **10'de** kalkıyorum.

Ben her sabah saat *10:00'da* kalkıyorum.

Ö3/A1 **Çünkü** bütün yıl çok çalışıyorum

Çünkü yıl boyunca çok çalışıyorum.

Ö4/A1 Sonra evde **sınavlarım** için ders çalıştım, kitap okudum.

Sonra evimde *sınavlarım* için ders çalıştım ve kitap okudum.

Ö6/A1 Bu hafta sonu saat **09:00'de** uyandım

Bu hafta sonu saat *09:00'da* uyandım

Ö6/A1 Sonra kahvaltı **yaptım**.

Sonra kahvaltı *yaptım*.

Ö6/A1 Kahvaltıdan **once** duş aldım ve diş fırçaladım.

Kahvaltıdan *önce* duş aldım ve sonra dişlerimi fırçaladım.

Ö6/A1 Hava çok güzel ve **güneşli**.

Hava çok güzel ve *güneşli*.

Ö6/A1 Yemekten sonra kitap okudum ve **muzik** dinledim.

Yemekten sonra kitap okudum ve *müzik* dinledim.

Ö7/A1 Gençlik organization gönüllü olarak **çalıştım**.

Gençlik organizasyonunda gönüllü olarak *çalıştım*.

Ö7/A1 Bu Eylül ben **Karşıyaka** oturdum.

Bu Eylül'de *Karşıyaka'da* yaşadım.

Ö7/A1 Ben **İlica** gittim, Alaçatı yemek yedim.

Ben *İlica'ya* gittim ve Alaçatı'da yemek yedim.

Ö8/A1 Orada anneannem ve **dayım** var.

Orada anneannem ve *dayım* yaşıyor.

Ö10/A1 Onlar çok **mutli** insanlar.

Onlar çok *mutlu* insanlar

Ö11/A1 Her cumartesi **günü** ben on bir saata kalkıyorum.

Her Cumartesi *günü* saat 11:00'de kalkıyorum.

Ö11/A1 Her cumartesi günü ben on bir saata **kalkıyorum**.

Her Cumartesi günü saat 11:00'de kalkıyorum.

Ö11/A1 Temizlikten sonra biraz **muzik** dinliyorum.

Temizlikten sonra biraz *müzik* dinliyorum.

Ö11/A1 Saat **6:00'de** spor salonuna gidiyorum.

Saat *06:00'da* spor salonuna gidiyorum.

Ö11/A1 Saat **11:00'da** gece uyuyorum.

Gece saat *11:00'de* uyuyorum.

Ö11/A1 Saat **8:00'da** bir film izliyorum.

Akşam saat *8:00'de* film izliyorum

Ö12/A1 Diskoda çok kalabalık var orada çok arkadaşlarım **gördüm**.

Diskoda çok kalabalıktı ve orada arkadaşlarımı *gördüm*.

Ö12/A1 Diskoda çok güzel **muzik** var ve arkadaşlarım ile dans ettik.

Diskoda *müzik* çok güzeldi ve arkadaşlarımla dans ettik.

Ö13/A1 Her cumartesi **10'de** kalkıyorum.

Her cumartesi saat *10:00'da* kalkıyorum.

Ö13/A1 Sabah **11'da** kalkıyorum, kahvaltı yapıyorum, kahve içiyorum ve annemle muhabbet ediyorum.

Sabah saat *11:00'de* kalkıyorum, kahvaltı ediyorum, kahve içiyorum ve annemle muhabbet ediyorum.

Ö14/A1 Pazar **günü** arkadaşlarımla birlikte Ohri'ye gittik ve görde yüzdük.

Pazar *günü* arkadaşlarımla birlikte Ohri'ye gittik ve gölde yüzdük.

Ö14/A1 Orada çok **güzeldir**.

Orası çok *güzeldir*.

Ö14/A1 Sonra **12:30'de** yattım, çünkü sabahta üniversite başladı.

Sonra saat *12:30'da* uyudum çünkü sabah dersim vardı.

Ö15/A1 Her hafta sonu çok erken **kalkıyorum** kursta gidiyorum.

Her hafta sonu çok erken *kalkıyorum* ve kursa gidiyorum.

Ö15/A1 Sora eve doneyorum ve çizim yapıyorum ve **musik** dinliyorum.

Sonra eve dönüyorum, çizim yapıyorum ve *müzik* dinliyorum.

Ö15/A1 Her akşam sat 20:00 bır film **seçiyorum** ve **izliyorum**.

Her akşam saat 20:00’de bir film *seçiyorum* ve *izliyorum*.

Ö16/A1 Saat **19:00’de** eve döndük ve herkes çok yorgundu.

Saat *19:00’da* ve döndük ve herkes çok yorgundu.

Ö17/A1 Hafta **sonlari** genellikle erken sabah ben ve eşim, beraber nehir kıysı gezdik.

Hafta *sonlari* genellikle eşimle birlikte nehir kıyısında geziyoruz.

Ö17/A1 Eve kitabı okudum; **muzik** dinledim, film izledim.

Evde kitap okudum, *müzik* dinledim ve filim izledim.

Ö17/A1 Bazen havta **sonlari** Yunanistan’da gittim.

Bazen hafta *sonlari* Yunanistan’a gidiyorum.

Ö17/A1 **Selanik’ta** bu moment çok güzel kahve içiyorum.

Selanik’te kahve içtiğim an çok güzeldir.

Ö18/A1 Antaliya çok **guzel** manzaralı yerler var, oteller lüks ve pahalı.

Antalya’daki oteller lüks ve pahalı olmasına rağmen çok *güzel* manzaralı yerler var.

Ö19/A1 **İşten** sonra **kütüphaneye** gittim.

İşten sonra *kütüphaneye* gittim.

Ö19/A1 Parktan sonra eve gittik, banyo **yaptım** ve kitap okudum.

Parktan sonra eve gittim, banyo *yaptım* ve kitap okudum.

Ö19/A1 Eve **geldim** ve sonra **yattım**.

Eve *geldim* ve ardından *yattım*.

Ö20/A1 Dinlendikten sonra **kiyafetlerimi** değiştiriyorum ve televizyonumu açıyorum.

Dinlendikten sonra *kiyafetlerimi* değiştiriyorum ve televizyon izliyorum.

Ö21/A1 **Bızim bazı** rutinlerimiz var

Bizim bazı rutinlerimiz var.

Ö22/A1 Ben Debreliyim ama **Üsküp**'te çalışıyorum ve yaşıyorum.

Debreli olmama rağmen *Üsküp* 'te yaşıyorum ve çalışıyorum.

Ö24/A1 Sonra biraz dinleneyorum ve **müzık** dinliyorum.

Sonra biraz dinleniyorum ve *müzik* dinliyorum.

Ö26/A1 Benim en yakın **dostümün** adı Leyla.

En yakın *dostumun* adı Leyla'dır.

Ö26/A1 Allah yolumda hep iyi kalpli güller **yüzlu** insanlar çıkartsın.

Allah yoluma her zaman iyi kalpli ve güler *yüzlü* insanlar çıkarsın.

Ö27/A1 Benim en yakın **arkadaşım** Nur.

En yakın *arkadaşımın* adı Nur'dur.

Ö27/A1 O çok **iyi** bir insan ben onu çok seviyorum.

O çok *iyi* bir insandır ve ben onu çok seviyorum.

Ö27/A1 22 **yaşında** liseyi bitirdi ve şimdi evde oturuyorum.

22 *yaşında* liseden mezun oldu ve şimdi evde oturuyor.

Ö27/A1 Onunla hafta sonları **dışarı cikiyoruz** geziyoruz, beraber yemek **yapiyoruz**

Onunla hafta *sonları* genellikle *dışarı* çıkıyoruz, geziyoruz ve birlikte yemek *yapıyoruz*

Ö29/A1 Bu **yuzden** eve erken gidiyorum.

Bu *yüzden* eve erken gidiyorum.

Ö29/A1 **Oğleden** sonra, **köpeğim** ile dışarda **çikiyorum**.

Oğleden sonra *köpeğimi* dışarda *gezdiriyorum*.

Ö29/A1 Onlar benim **köpeğim** çok seviyorlar.

Onlar benim *köpeğimi* çok seviyorlar.

Ö30/A1 Filim **seyretim** ve güzel yemekler yaptım.

Geçen hafta sonu film *seyrettim* ve güzel yemekler yaptım.

Ö31/A1 Ben Gostivarlıyım ama burada **yaşıyorum** ve **çalışıyorum**.

Gostivarlı olmama rağmen burada *yaşıyorum* ve *çalışıyorum*.

Ö31/A1 Annem ve babam Gostivar’a **yaşıyorlar**.

Annem ve babam Gostivar’da *yaşıyor*.

Ö32/A1 Spor salonundan sonra eve **donüyorum**, duş alıyorum ve yemek yiyorum.

Spordan sonra eve *dönüyorum*, duş alıyorum ve yemek yiyorum.

Ö33/A1 Hafta sonu sabah **8.30’de** kalkıyorum.

Hafta sonları sabah saat 8:30’da kalkıyorum.

Ö35/A1 İşden sonra eve **donüyorum** ve duş yapıyorum.

İşten sonra eve *dönüyorum* ve duş alıyorum.

Ö36/A1 Sonra **fırına** gidiyor em iki ekmek aldım.

Sonra iki ekmek almak için *fırına* gidiyorum.

Ö37/A1 Orada çok **yüzdüm**, gezdim, yunanca *müzik* dinledim ve onların yemek tattım.

Orada çok yüzdüm, gezdim, Yunanca müzik dinledim ve onların geleneksel yemeklerinden tattım.

Ö37/A1 Bazen lokantada akşam **yemeği** yaptık.

Bazen lokantada akşam *yemeği* yedik.

Ö39/A1 En **yakin** arkadaşım Katerina.

En *yakin* arkadaşımın adı Katerina’dır.

Ö39/A1 O 27 **yaşında**.

O 27 *yaşındadır*.

Ö40/A1 En **yakin** ve en iyi arkadaşım adı Emriye.

En *yakin* ve en iyi arkadaşımın adı Emriye’dır.

Ö40/A1 On beş yıl **once** ben ve Emriye tanıştık.

Emriye’yle on beş yıl *once* tanıştım.

Ö41/A1 **Oğleden** sonra eve **dönuyoruz**.

Oğleden sonra eve *dönuyoruz*.

Ö42/A1 Bu **yuzden** Üsküpten kaçıyorum ve dağa gidiyorum.

Bu *yiiden* Üsküp'ten kaçıyorum ve dağa gidiyorum.

Ö45/A1 Pazar gününde genellikle **babamle** kahve içiyoruz ve sonra kardeşimle tatlılar yiyoruz.

Pazar günleri genellikle *babamla* kahve içiyoruz ve sonra kardeşimle tatlı yiyoruz.

Ö46/A2 Gelecekteki **pılanlarım** çocukluktan şimdiye kadar değişti.

Gelecekteki *planlarım* çocukluktan şimdiye kadar çok değişti.

Ö47/A2 Bu **oyün** oynayarak bütün dünyayı gezebilirsiniz çünkü dünyanın her yerinde turnuvalar var.

Bu *oyunu* oynayarak bütün dünyayı gezme fırsatınız olabilir çünkü dünyanın her yerinde turnuvalar var.

Ö48/A2 Ben 21 **yaşında** yım. Ve her insan yada her genç gibi benim de geleceğe dair *planlarım* var.

Ben 21 *yaşında* bir gencim, benim de diğer insanlar gibi geleceğe dair *planlarım* var.

Ö49/A2 Kitap okumaya hobim, ben bir kitap okumaya başlınca kendimi **kaybediyorum**.

Hobim kitap okumaktır, bir kitabı okumaya başlayınca kendimi *kaybediyorum*.

Ö49/A2 Gezmek, fotoğraf, **muzik** dinlemek te hobilerimdir.

Gezmek, fotoğraf çekmek ve *müzik* dinlemek hobilerimdir.

Ö53/A2 **Universiteye üçüncü** sınıfta gidiyorum ve bazen kendime siyasetçi hisediyorum.

Üniversite üçüncü sınıfa gidiyorum ve bazen kendimi siyasetçi gibi hissediyorum.

Ö55/A2 Ben daha önce **öğretmenlik** yapıyordum ve şuan işsizim.

Şuan işsizim, daha önce *öğretmenlik* yapıyordum.

Ö55/A2 **İkinci** planım özel şirket açmak ya da **Türkiye'de** bazı ünlü şirkete Üsküp'e götürmek istiyorum.

İkinci planım özel bir şirket açmak ya da *Türkiye'den* ünlü bir şirketi Üsküp'e getirtmektir.

Ö58/A2 Bunun **kötü** yanı *ise* doğada çok çeşit hayvanlar olması.

Bu durumun en **kötü** tarafı *ise* doğada çok çeşitli hayvanların olmasıdır.

Ö58/A2 Mesela yılan çok korkunç bir **sürungen**.

Mesela yılan çok tehlikeli bir *sürüngen*.

Ö59/A2 Orada daha iyi **eğitim** alacağımı düşündüm için bu kararı aldım.

Orada daha iyi bir *eğitim* alacağımı düşündüğüm için böyle bir karar aldım.

Ö60/A2 **Üniversiteyi** başlayınca kendimi sormadım neden bunu okumak istiyorum.

Üniversiteye başlayınca kendime bu bölümde neden okumak istediğimi hiç sormadım.

Ö60/A2 **Üniversite’de** öğrendim aslında hayatımla sonra ne yapabilirim.

Aslında hayatımla ilgili ne yapmak istediğimi *üniversitede* öğrendim.

Ö61/B1 **Onlar** bu mahalenin babasıdır bu mahalleyi korurlar.

Onlar bu mahallenin çocukları olduğu için bu mahalleyi korurlar.

Ö69/B1 Bu günlerde biraz farklı **düşünüyorum**.

Bu günlerde biraz farklı *düşünüyorum*.

Ö69/B1 Herkes **kendi** odandan çıkmıyor.

Kimse *kendi* odasından çıkmıyor

Ö70/B1 **Aslında** ben bunu bir dizi olarak sevmiyorum ben dolu çok o dizideki konuşulan konuları değer veriyorum.

Aslında Kurtlar Vadisi’ni sadece dizi olduğu için sevmiyorum, dizide verilmek istenen mesajlara değer veriyorum.

Ö70/B1 Dizinin asıl konusu türkiyede ve bölgelerinde kurulan veya kurulmakta olan emperyalizmin ve **batili** güçlerin **oyunlarını** anlatıyor.

Dizinin asıl konusu Türkiye’nin etrafında kurulan emperyalist ve *batılı* güçlerin *oyunlarıdır*.

Ö70/B1 Umarım bu dizi verdiği **mesajları** bir gün toplum olarak anlayacağız.

Umarım toplum olarak bu dizinin verdiği *mesajları* bir gün anlayacağız.

Ö71/B1 Aynı zamanda **uzun** göremediğim insanlarla görüşüyorum.

Bayramlarda genellikle *uzun* süre görüşemediğim insanlarla görüşüyorum.

Ö72/B1 Ramazan ayının sonunun, en **guzel güneş** doğan **günü** bence Bayramdır.

Bence Ramazan ayının *güneş* gibi doğan en *güzel günü* bayramdır.

Ö72/B1 **Kanatsız** kuş gibbi hissetim kendime.

Kendimi *kanatsız* kuş gibi hissettim.

Ö73/B1 Aslında **çocuk** hastaymış ve o **yuzden oyle** davranmaya başlamış.

Aslında *çocuk* hasta olduğu için *öyle* davranamaya başlamış.

Ö79/B2 Bazı şeyler bu hayata yaşayarak **öğreniliyor**.

Bu hayatta bazı şeyler yaşayarak *öğreniliyor*.

Ünlü uyumlarıyla ilgili verilerden hareketle, A1’de 45 öğrencide 106, A2’de 15 öğrencide 26, B1’de 14 öğrencide 31 ve B2’de 10 öğrencide 5 yanlış olmak üzere toplamda 168 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel düzeyde sıklıkla ad durum ekleri, edatlar, isimler ve fiillerde görülmektedir. Orta düzeyde ise bu yanlışlar azalma göstererek daha fazla isim ve fiillerde görülmektedir. Bu yanlışların ana sebeplerinden en önemlisi alfabetik farklılıklardır.

(ı-i) seslerinin karıştırılması örnekleri: *Karşiyaka, Ilica, dayim, kalkıyorum. güzeldir, seçiyorum*. Bu yanlışların sıkça yapılmasının en büyük nedenlerinden biri Makedoncada (ı) harfinin olmamasıdır. Diğer bir sorun ise Türkçeyi öğreten öğretmenlerin büyük ve küçük ünlü uyumuyla ilgili kuralları öğretme konusunda eksik kalmalarıdır. Öğrencilerden bazılarının oradaki Türkçenin bölgesel ağızından etkilenecek bu yanlışları yaptıkları düşünülmektedir.

(o-ö,u-ü) seslerinin karıştırılması örnekleri: *Güneşli, gördüm, dostümün, yüzlu, Türkiye’de, kötü, güzel, güneş*. Bu yanlışların yapılmasının en önemli sebebi Makedoncada (ö-ü) seslerinin olmamasıdır. Öğrencilerin bu sesleri karıştırmasından kaynaklı yapılan bu yanlışlar konuşmadan yazıya yansıdığı tespit edilmiştir.

Kalınlık-incelik ve düzlük yuvarlaklık uyumu Türkçe ve diğer akraba dillerde görülen en önemli özelliklerden biridir. Kalın ünlülerden sonra kalın, ince ünlülerden sonra ince sesli harfler getirilerek büyük ünlü kuralı gerçekleşmektedir (Karağaç , 2018, s. 118). Makedoncada Türkçede olduğu gibi ünlü uyumu kurallarının olmaması yanlışları tetikleyen bir diğer unsurdur. Türkçede toplamda (ı, o, u, ü, e, i, ö, ü) 8 ünlü mevcuttur.

Makedon dilinde toplamda (и, у, е, о, а) 5 ünlü vardır (Bojkovska, Pandev , Gurkova , & Tsvetkovski , 2000, s. 74). Makedoncada ı, ö, ü seslerinin olmamasından dolayı öğrenciler kuralları eksik ve yanlış uygulamışlardır.

4.1.1.2. Ünsüz Uyumu Yanlışları

Ünsüz uyumları genelde ünsüzlerin ünsüzlerle uyumudur. Türk dilinin gramer özelliklerine göre ötümlü ünsüzler ötümlü ünsüzlerle, ötümsüzler de ötümsüzlerle yan yana bulunabilirler (Karağaç , 2018, s. 119).

Ö4/A1 Sonra evde sınavlerım için ders **çalıştım**, kitap okudum.

Sonra evimde sınavlarım için ders *çalıştım* ve kitap okudum.

Ö13/A1 **Mactan** sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve dışarı arkadaşlar dışarı çıkıyor.

Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve arkadaşlarımla dışarı çıkıyorum.

Ö14/A1 Kahvaltından önce dişlerimi **fırçalıyorum**, kahvaltıdan sonra kahve yaptım ve kütüphaneye gittim.

Kahvaltıdan önce dişlerimi *fırçalıyorum*, kahvaltıdan sonra kahve yapıyorum ve sonra kütüphaneye gidiyorum.

Ö17/A1 Bazen **havta** sonları Yunanistan’da gittim.

Bazen *hafta* sonları Yunanistan’a gidiyorum.

Ö24/A1 Uyumadan önce her zaman fırçalıyorum ve saat **11:30’ta** uyuyorum.

Uyumadan önce her zaman dişlerimi fırçalıyorum ve saat *23:30’da* uyuyorum.

Ö25/A1 Orada kahve içiyoruz ve **sohpet** ediyoruz.

Orada kahve içiyoruz ve *sohbet* ediyoruz.

Ö35/A1 **İşden** sonra eve donüyorum ve duş yapıyorum.

İşten sonra eve dönüyorum ve duş alıyorum.

Ö35/A1 **Duşden** sonra eve yeni çıkıyorum.

Duştan sonra evden çıkıyorum.

Ö37/A1 Orada çok yüzdüm, gezdim, yunanca müzik dinledim ve onların yemek **tattım**.

Orada çok yüzdüm, gezdim, Yunanca müzik dinledim ve onların geleneksel yemeklerinden *tattım*.

Ö41/A1 Saat **11’te** yatağına gidiyorum ve uyuyorum.

Gece saat 11:00'de yatağa geçiyorum ve uyuyorum.

Ö51/A2 Ben yabancı dilleri **sebebsiz** kullanmak/konuşmak istemiyorum ve böylece dil öğrenmek bana çok zor geliyor.

Yabancı dilleri *sebepsiz* konuşmayı ve kullanmayı sevmiyorum çünkü bu şekilde dil öğrenmek beni zorluyor.

Ö68/B1 Elleri **öptükden** sonra dedem bana paralar veriyor.

Dedemlerin elini *öptükten* sonra dedem bana para verir.

Ünsüz uyumlarıyla ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 10, A2'de 15 öğrencide 1, B1'de 14 öğrencide 1 ve B2'de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 12 yanlış tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ünsüz uyumuyla ilgili yaptıkları yanlışlar genelde sert ünsüzlerin yumuşamasında yapılan yanlışlar olarak görülmektedir. Ör: *öptükden, duşden, işden, sebebsiz*. Diğer yanlışlar ise kelimelerin yanlış bilinmesinden ötürü yapılmaktadır. Bu yanlışların temel sebebi ünsüz uyumuyla ilgili kuralların eksik öğretilmesidir. Bu yanlışlar genelde temel düzeyde görülmektedir. Orta düzeyde sadece bir tane yanlış tespit edilmiştir. Öğrenciler ünlü uyumuna kıyasla ünsüz uyumunda daha az yanlış yapmışlardır.

4.1.1.3. Ünlü Daralması ve Genişlemesi Yanlışları

Ünlü daralması ve genişlemesi yanlışlarının nedeni kelimelerin kök ve gövdelerine zaman eklerinin getirilmesiyle meydana gelen bir durum olarak görülmektedir.

Ö5/A1 Cumartesi akşam erkek arkadaşım'la kahve içiyoruz **yeyiyoruz**.

Cumartesi akşamları erkek arkadaşım'la kahve içiyoruz ve yemek *yiyoruz*.

Ö13/A1 Çıktıktan sonra TV **izleyorum** ve yatıyorum

Eve döndükten sonra televizyon *izliyorum* ve yatıyorum.

Ö13/A1 Eve geldikten sonra ailemle yemek **yeyiyor** ve biraz dinleniyorum.

Eve döndükten sonra ailemle yemek *yiyorum* ve biraz dinleniyorum.

Ö15/A1 Sora eve **doneyorum** ve çizim yapıyorum ve musik dinliyorum.

Sonra eve *dönüyorum*, çizim yapıyorum ve müzik dinliyorum.

Ö20/A1 O benim için çok önemli çünkü her zaman yardım ediyor, birlikteyken çok **eğleniyoruz**.

Arkadaşım benim için çok önemlidir çünkü bana her zaman yardım ediyor ve birlikteyken çok *eğleniyoruz*.

Ö23/A1 Cumartesi günü genellikle lokantaya gidiyoruz ve yemek **yiyeceğiz**.

Cumartesi günleri genellikle lokantaya gidiyoruz ve yemek *yoruz*.

Ö24/A1 Sonra biraz **dinleniyorum** ve müzik dinliyorum.

Sonra biraz *dinleniyorum* ve müzik dinliyorum.

Ö28/A1 Onunde yemek yiyoruz, futbol oynuyoruz, sonra **yürüyoruz** ve sonra eve gidiyoruz.

Arkadaşımla birlikte yemek yiyoruz, futbol oynuyoruz, *yürüyoruz* ve sonunda eve dönüyoruz.

Ö36/A1 Ben hafta sonları genellikle saabah 6 **kalkıyorum**.

Hafta sonları genellikle sabah 6:00'da *kalkıyorum*.

Ö39/A1 O Almanya'dan **çalışıyor**.

O Almanya'da *çalışıyor*.

Ö43/A1 Genelde her gün, her zaman müzik **dinliyorum**.

Genellikle her zaman müzik *dinliyorum*.

Ö70/B1 Umarım bu dizi verdiği mesajları bir gün toplum olarak **anlayacağız**.

Umarım toplum olarak bu dizinin verdiği mesajları bir gün *anlayacağız*.

Ö78/B2 Dünyanın sonunda bile olsa onu **ariyacaksın**.

Dünyanın sonunda bile olsa onu *arayacaksın*.

Ünlü daralması ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 10, A2'de 15 öğrencide 0, B1'de 14 öğrencide 1 ve B2'de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 12 yanlış tespit edilmiştir. Yapılan yanlışlar genelde temel düzeyde daha fazla görülmektedir. Temel düzeyde yapılan yanlışlara sıklıkla (-yor) şimdiki zaman ekinde rastlanmaktadır. Ör: *yeyiyoruz, izleyorum doneyorum, yürüyoruz ve eğleniyoruz*. Bu yanlışlarının yapılmasının ana nedeni öğrencilerin kuralları iyi bilmediklerinden kaynaklanmaktadır.

4.1.1.4. Yardımcı Seslerle İlgili Yanlışlar

Yardımcı sesler bir kelimedeki ekler arasındaki bağlantıyı kuran ve bütünleştiren sesler olarak nitelendirilir.

Ö5/A1 Çünkü **gezme** daha fazla seviyorum

Çünkü *gezmeyi* daha fazla seviyorum

Ö6/A1 Yemekten sonra ben ve babam futbol **maçı** gitti.

Yemekten sonra babamla birlikte futbol *maçına* gittik.

Ö7/A1 İnsanlar yaz **tatıl** çok seviyor.

İnsanlar yaz *tatilini* çok seviyor.

Ö7/A1 **Türkiye** ben çok seviyorum ve iki ay Ankara'da oturdum.

İki ay boyunca Ankara'da yaşadım bundan dolayı *Türkiye* 'yi çok seviyorum.

Ö7/A1 Bana göre, Türkiye'nin en güzel **şehri** adı İzmir.

Bana göre Türkiye'nin en güzel *şehrini* adı İzmir'dir

Ö10/A1 **Türkçe** çok güzel biliyor.

Türkçeyi çok güzel biliyor.

Ö10/A1 Stefan **o** çok seviyor.

Stefan *onu* çok seviyor.

Ö14/A1 **Orada** çok güzeldir.

Orası çok güzeldir.

Ö22/A1 Onun gözler, onun **ruhu** anlatıyor.

Onun gözleri *ruhunu* anlatıyor.

Ö22/A1 O da benim gibi türk **diliği** deli gibi seviyor.

O da benim gibi Türk *dilini* deli gibi seviyor.

Ö22/A1 Türk *muziği* çok seviyoruz, çünkü çok duygusal şarkılar var.

Çok duygusal şarkıları olduğu için Türk *müziğini* çok seviyoruz.

Ö24/A1 Hafta sonunda Türkçe **kursa** gidiyorum.

Hafta sonları Türkçe *kursuna* gidiyorum.

Ö29/A1 Hafta **sonları** çok seviyorum.

Hafta *sonlarını* çok seviyorum.

Ö38/A1 Benim en son tatilim **Yunanistan'dadı.**

En son yaz tatilim için *Yunanistan'daydım.*

Ö38/A1 Benim apartmanın denizin **yanındadı.**

Apartmanım denizin hemen *yanındaydı.*

Ö46/A2 Yeni haberler ilk öğrenirim sonra **başkalarla** paylaştım.

İlk önce yeni haberlere ulaşırim sonra *başkalarıyla* paylaştım.

Ö46/A2 Benim çok planlarım var ama en **önemli** param yok.

Çok planlarım var ama en *önemlisi* param yok.

Ö47/A2 Benim takımla bir kaç turnuvalara gittik ve **hepsi** kazandık.

Takımımle birlikte birkaç turnuvaya katıldık ve *hepsini* kazandık.

Ö52/A2 **O** Türkiye'de hastaneleri var.

Onun Türkiye'de hastaneleri var.

Ö56/A2 Her insan en az bir **hobini** var.

Her insanın en az bir *hobisi* var.

Ö57/A2 İlk okulu öğrenciyken aynı zamanda mandolin **yarışmaları** katıldım ve Üsküp'te ilk yeri kazandım.

İlkokulda öğrenciyken mandolin *yarışmalarına* katıldım ve Üsküp genelinde birinci yeri kazandım.

Ö57/A2 Bir gün karar verdim ve bu **fobini** atlatmaya istedim.

Bir gün bu *fobi*yi yenmeye karar verdim.

Ö58/A2 **Doğa** çok seven bir insan olduğum için, doğada gezmek hobilerimden bir tenesi oldu.

Doğayı çok seven bir insan olduğum için doğa gezisi hobilerimden biri oldu.

Ö62/B1 Bana göre, ama başarı insan kendi **amaçlar gerçekleştirmek** demektir.

Bana göre başarı insanın kendi *amaçlarını gerçekleştirmesi* demektir.

Ö62/B1 Çoğu zamanda, birinin başarı **para** ile bağlı, ama hep öyle olması gerek yok.

Genellikle başarı *paraya* bağlıdır fakat bu her zaman böyle olacağı anlamına gelmiyor.

Ö62/B1 Eğer iki kişi amaç gerçekliyorsay, o zaman **ikisi** de başarı **olduğu** diyebiliriz

Eğer iki kişi ortak amaçlarını gerçekleştirebiliyorsa o zaman *ikisinin* de başarılı *olduğunu* söyleyebiliriz.

Ö62/B1 Bence insanın en tatlı **başarı** kendin **emekten** meyveleridir.

Bence insanın en güzel *başarısı* kendi *emeğinin* meyvesidir.

Ö63/B1 Bu filmi duygusal bir **hikaye** anlatıyor.

Bu film duygusal bir *hikayeyi* anlatıyor.

Ö63/B1 Yakın olsun diye Lusi her akşam evden kaçıyor ve **babası** yanına gidiyor.

Lusi babasını görmek istediği için evden kaçıp *babasının* yanında gidiyor.

Ö67/B1 Benim için bayram demek **aile** toplanması demek.

Benim için bayram *ailenin* bir arada olması demektir.

Ö67/B1 Bayram sabahları çok başka eski zamanlarda ki gibi beyler camiye hanımlar ise erkenden ev işlerine koyuluyor çocuklar ise yepyeni tertemiz **eşyalar** giyiyor.

Eskiden bayram sabahlarında beyler camiye gider, hanımlar ev işlerini yapar, çocuklar ise yepyeni ve tertemiz *eşyalarını* giyerdi.

Ö68/B1 Onların **eller** öpüyoruz.

Onların *ellerini* öpüyoruz.

Ö69/B1 Eskiden, benim için bayram, mutluluk huzur ve aile **anlam** geliyordu.

Bence eskiden bayram kavramı, mutluluk, huzur ve aile *anlamına* geliyordu.

Ö69/B1 Herkes kendi **odandan** çıkmıyor.

Kimse kendi *odasından* çıkmıyor

Ö72/B1 21.ci yüz yılda olarak insanlar aylelere, **dostlarla** büyük yorgunluk dolayısıyla bir araya gelemiyor.

Maalesef 21. yüzyılda insanlar aileleri ve *dostlarıyla* yoğun hayat temposundan dolayı pek bir araya gelemiyor.

Ö76/B2 Bazılar sadece kendi **tecrübeden** öğrenebilir, bazıları diğerlerinin **hatalardan** öğrenir

Bazıları kendi *tecrübesinden*, bazıları ise başkalarının *hatalarından* yeni şeyler öğrenir.

Ö80/B2 Teknoloji **çağda** yaşadığımız için teknoloji hayatımızın bir parçası oldu.

Teknoloji *çağında* yaşadığımız için teknoloji hayatımızın önemli bir parçası oldu.

Ö81/B1 Çağımızda **teknoloji** hem faydaları hem zararları var.

Çağımızda *teknolojinin* hem faydaları hem de zararları var.

Ö82/B2 Öğretmen olduğum için eğitimin **değeri** biliyorum ve okurken sadece ileri gideceğiz.

Öğretmen olduğum için eğitimin *değerini* biliyorum, eğer okursak ilerleyeceğimizi düşünüyorum.

Ö84/B2 Günümüzde her türlü **bilgi** internette kolayca bulabiliriz.

Günümüzde her türlü *bilgiyi* internetten kolayca bulabiliriz

Yardımcı sesler yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 16, A2’de 15 öğrencide 9, B1’de 14 öğrencide 16 ve B2’de 10 öğrencide 7 yanlış olmak üzere toplamda 48 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların hem temel hem de orta düzeyde sıklıkla yapıldığı görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasında en büyük etken (y), (n), ve (s) yardımcı ünsüzlerin eksik kullanılmasıdır. Makedoncanın ön ekli eklemeli bir dil olması bu yanlışların yapılmasında büyük bir neden olarak gösterilebilir.

4.1.1.5. Ünlü Düşmesi Yanlışları

Kelimelerde yapım ve çekim eklerinin gelmesi esnasında herhangi bir ünlünün kaybolmasına ünlü düşmesi denir (Hengirmen, 2015, s. 74).

Ö15/A1 Sora eve doneyorum ve **çizm** yapıyorum ve musik dinliyorum.

Sonra eve dönüyorum, *çizim* yapıyorum ve müzik dinliyorum.

Ö51/A2 **Uyduktan** önce bir yada iki saat okuyorum.

Uyduktan önce bir ya da iki saat kitap okuyorum.

Ünlü düşmesi yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 1, A2’de 15 öğrencide 1, B1’de 14 öğrencide 0 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 2 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar sadece temel düzeyde 2 tane görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasının nedeni öğrencilerin kelimeleri iyi bilmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.1.1.6. Ünlü Türemesi Yanlışları

Türkçede kelime başında iki ünsüz yan yana bulunmaz. Bu sebeple yabancı dillerden Türkçeye geçen kelimelerin başına ya da iki konsonant arasına bir vokal getirilmektedir (Hengirmen, 2015, s. 76).

Ö16/A1 **Alışveriş** yaptıktan sonra annem eve gitti.

Annem alışveriş yaptıktan sonra eve gitti.

Ö16/A1 Onlarla ayrıldıktan sonra eve döndüm ve ailemle **filim** izledik.

Onlardan ayrıldıktan sonra eve döndüm ve ailemle birlikte *film* izledik.

Ö17/A1 Eve kitabı okudum; muzik dinledim, **filim** izledim.

Evde kitap okudum, müzik dinledim ve *film* izledim.

Ö18/A1 Bu yaz ailem ve ben beraber **Antaliya’ya** tatil yaptı.

Bu yaz ailemle birlikte *Antalya’da* tatil yaptık.

Ö18/A1 **Antaliya** çok güzel manzaralı yerler var, oteller lüks ve pahalı.

Antalya’daki oteller lüks ve pahalı olmasına rağmen çok güzel manzaralı yerler var.

Ö18/A1 **Antalia** Skopjeden çok uzak ve bu yolculuklar uçakla gittik.

Antalya Üsküp’ten çok uzak olduğu için bu yolculumuzu uçakla yaptık.

Ö24/A1 Sonra evde dönüyorum ve öğle yemeği **iyiyorum**.

Sonra eve dönüyorum ve öğle yemeği *iyiyorum*.

Ö25 Yüz temizliyorum ve **makiyaj** çıkıyorum.

Makyajımı siliyorum ve yüzümü temizliyorum.

Ö27/A1 22 yaşında liseyi bitirdi ve **şiiimdi** evde oturuyorum.

22 yaşında liseden mezun oldu ve *şimdi* evde oturuyor.

Ö30/A1 **Filim** seyretim ve güzel yemekler yaptım.

Geçen hafta sonu *film* seyrettim ve güzel yemekler yaptım.

Ö36/A1 Ben hafta sonları genellikle **saabah** 6 kalkıyorum.

Hafta sonları genellikle *sabah* 6:00'da kalkıyorum.

Ö46/A2 Gelecekteki **pilanlarım** çocukluktan şimdiye kadar değiştirdi.

Gelecekteki *planlarım* çocukluktan şimdiye kadar çok değişti.

Ö48/A2 Ben 21 yaşında yım. Ve her insan yada her genç gibi benim de geleceğe dair **pilanlarım** var.

Ben 21 yaşında bir gencim, benim de diğer insanlar gibi geleceğe dair *planlarım* var.

Ö55/A2 Üçüncü planım yardımcı **vakıfı** açmak istiyorum.

Üçüncü planım ise yardım *vakfı* açmaktır.

Ö58/A2 **Sitresimi** kontrol altında almama sağlıyor.

Stresimi kontrol altına almamı sağlıyor.

Ünlü türemesi yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 11, A2'de 15 öğrencide 4, B1'de 14 öğrencide 0 ve B2'de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 15 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar sadece temel düzeyde görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasının sebebi öğrencilerin temel düzeyde Türkçeyi öğrenirken dinleme beceresinde eksik kalmasıdır. Öğrenciler genellikle, *makıyaj*, *sitresimi*, *pilanlarım*, *filim* gibi Türkçeye geçmiş yabancı kelimeleri kullanım esnasında yanlış yapmışlardır. Bu hataların diğer bir sebebi okutmanların dikte çalışmasını yeterince yapmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.1.1.7. Ünsüz Düşmesi Yanlışları

Kelimelerde bir ünsüz sesin düşmesi bir hecenin kaybolması anlamına gelmektedir. Böyle bir durumun ortaya çıkmasıyla diğer heceler de etkilenmektedir (Banguoğlu, 2015, s.63).

Ö15/A1 **Sora** eve doneyorum ve çizim yapıyorum ve musik dinliyorum.

Sonra eve dönüyorum, çizim yapıyorum ve müzik dinliyorum.

Ö15/A1 **Baze** pasta yapıyorum ve boş zamanlari **sora** kitap okuyorum.

Bazen pasta yapıyorum ve boş zamanlarımda kitap okuyorum.

Ö51/A2 Ben yabancı dilleri sebebsiz kullanmak/konuşmak istemiyorum ve böylece dil **örenmek** bana çok zor geliyor.

Yabancı dilleri sebebsiz konuşmayı ve kullanmayı sevmiyorum çünkü bu şekilde dil *öğrenmek* beni zorluyor.

Ö53/A2 Üniversiteye üçüncü sınıfta gidiyorum ve bazen kendime siyasetçi **hisediyorum**.

Üniversitede üçüncü sınıfa gidiyorum ve bazen kendimi siyasetçi gibi *hissediyorum*.

Ö61/B1 Onlar bu **mahalenin** babasıdır bu mahalleyi korurlar.

Onlar bu *mahallenin* çocukları olduğu için bu mahalleyi korurlar.

Ö72/B1 Bayram evinin kokusunu **bi** başka yapan şeydir.

Bayram evinin kokusunu *bir* başka yapan dini geleneğimizdir.

Ö72/B1 Bizim aile Bayram **ritüelirimiz** Bayramın ilk günü misafir beklemektedir.

Bizim ailece bayram *ritüellerimizden* en önemlisi bayramın ilk günü misafir beklemektir.

Ünsüz düşmesi yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 3, A2’de 15 öğrencide 2, B1’de 14 öğrencide 3 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 18 yanlış tespit edilmiştir. Bu yapılan yanlışlar temel seviyede daha fazla görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasında en büyük nedenlerden biri öğrencilerin kuralları ve kelimeleri iyi bilmemesinden kaynaklanmaktadır. *Sora*, *bi*, *örenmek* gibi kelimeler öğrencilerin yerel Türkçe ağızından etkilenecek yaptıkları yanlışlar olarak düşünülmektedir. Bu yanlışlar genelde Arnavut asıllı öğrencilerde görülmektedir.

4.1.1.8. Ünsüz Türemesi Yanlışları

Türkçe kelimelerde ünsüz türemesine pek rastlanmamaktadır. Türkçede ünsüz türemesi ön seste, iç seste ve son seste görülmektedir (Hengirmen, 2015, s.82).

Ö17/A1 Eve kitabı **okuydum**; muzik dinledim, film izledim.

Evde kitap *okudum*, müzik dinledim ve filim izledim.

Ö26/A1 Allah yolumda hep iyi kalpi **güller** yüzlu insanlar çıkartsın.

Allah yoluma her zaman iyi kalpli ve *güler* yüzlü insanlar çıkarsın.

Ö61/B1 Çukur her zaman almak isteyen mafya **babalları** var her zaman saldırırlar ama o mahalleyi almak çok zordur.

Çukur mahallesini almak isteyen mafya *babaları* devamlı saldırmalarına rağmen istediklerini elde edemezler.

Ö72/B1 21.ci **yüz yılda** olarak insanlar aylelere, dostlarla büyük yorgunluk dolayısıyla bir araya gelemiyor.

Maalesef 21. *yüzyılda* insanlar aileleri ve dostlarıyla yoğun hayat temposundan dolayı pek bir araya gelemiyor.

Ünsüz türemesi yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 2, A2’de 15 öğrencide 0, B1’de 14 öğrencide 2 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 4 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel ve orta düzeyde aynı sayıda yapılmıştır. Bu yanlışların yapılmasının en büyük nedeni öğrencilerin kelimeleri yanlış yazmasıdır. Bu yanlış esasında öğrencilerin yanlış yoluyla yaptıkları bir yanlıştır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.2.1. Şekil Bilgisi Yanlışları

Bir dilin şekil bakımından kök ve eklerini inceleyen dil bilgisi dalına biçim bilgisi denir (Vural & Böler , 2016, s. 139). Şekil bilgisinin en temel unsurları kökleri ve ekleri olarak bilinmektedir. Her dilin olduğu gibi Türkçenin de kendine has birtakım incelikleri vardır. Türkçe yapı bakımından son ekli eklemeli bir dildir. Eklemeli dillerde kelime kökleri sabit olup yeni bir ek alarak kelime türetirler. Türkçenin önemli bir özelliği kök ek birleşmesinden doğan değişimlerdir. Köklerin ve eklerin birleşmesiyle binlerce yeni kelime türetilerek Türkçede bir söz varlığı meydana gelmektedir. Türkçede kelimeler şekilden anlama doğru uzanır. Bu anlamlar somut ve soyut kavramları karşılamaktadır (Korkmaz, 2017, s. 99).

4.2.1.1. *Bulunma Durumu Yanlışları*

Bulunma durumu ismin bulunma ve kalma durumunu göstermektedir. Bulunma durumunu bulmak için yükleme ne zaman ve nerede soruları yöneltilir (Hengirmen, 2015, s. 124).

Ö3/A1 **Türkiye** çok lezzetli tatlı var ve bol bol tatlı denedim.

Türkiye’de çok lezzetli tatlılar var ve bu tatlılardan çoğunu denedim.

Ö7/A1 Gençlik **organization** gönülü olarak çalıştım.

Gençlik *organizasyonunda* gönüllü olarak çalıştım.

Ö7/A1 Bu **Eylül** ben İzmir’e gittim.

Bu *Eylül’de* İzmir’e gittim.

Ö7/A1 Bu Eylül ben **Karşıyaka** oturdum.

Bu Eylül’de *Karşıyaka’da* yaşadım.

Ö7/A1 Bu **Eylül** ben Karşıyaka oturdum.

Bu *Eylül’de* Karşıyaka’da yaşadım.

Ö7/A1 Ben Ilıca gittim, **Alaçatı** yemek yedim.

Ben Ilıca’ya gittim ve *Alaçatı’da* yemek yedim.

Ö7/A1 Diğer **gün** Efes’te ve Şirince gittim.

Diğer *günlerde* Efes ve Şirince’ye gittim.

Ö7/A1 Şimdi ben **İzmir’e** yaşamak istiyorum.

Şimdi *İzmir’de* yaşamak istiyorum.

Ö8/A1 En son yaz **tatilime** bizim ailemle köyümüze gittik.

En son yaz *tatilimde* ailemle birlikte köyümüze gittik.

Ö8/A1 Bizim köyümüz **Şar Dağınadır**.

Köyümüz *Şar Dağındadır*.

Ö11/A1 Her cumartesi günü ben **on bir saata** kalkıyorum.

Her Cumartesi günü saat *11:00’de* kalkıyorum.

Ö13/A1 Sonra arkadaşlarımla kafeye gidiyorum, **parka** geziyorum ve eve gidiyorum.

Sonra arkadaşlarımla kafeye gidiyorum, *parkta* geziyorum ve eve dönüyorum.

Ö15/A1 Her akşam sat **20:00** bir film seçiyorum ve izliyorum.

Her akşam saat *20:00'de* bir film seçiyorum ve izliyorum.

Ö15/A1 Baze pasta yapıyorum ve boş **zamanlari** sora kitap okuyorum.

Bazen pasta yapıyorum ve boş *zamanımda* kitap okuyorum.

Ö17/A1 Hafta sonlari genellikle erken sabah ben ve eşim, beraber nehir **kıysı** gezdik.

Hafta sonları genellikle eşimle birlikte nehir *kıyısında* geziyoruz.

Ö17/A1 **Eve** kitabı okudum; muzik dinledim, film izledim.

Evde kitap okudum, müzik dinledim ve film izledim.

Ö17/A1 Her cumartesi arkadaşım **eveyim** gezme yaptım.

Her Cumartesi arkadaşımı *evinde* ziyaret ediyorum.

Ö18/A1 Bu yaz ailem ve ben beraber **Antaliya'ya** tatil yaptı.

Bu yaz ailemle birlikte *Antalya'da* tatil yaptık.

Ö18/A1 **Antaliya** çok guzel manzaralı yerler var, oteller lüks ve pahalı.

Antalya'daki oteller lüks ve pahalı olmasına rağmen çok güzel manzaralı yerler var.

Ö18/A1 Birkaç kez **bazara** alışveriş yaptım.

Birkaç kez *pazarda* alışveriş yaptım.

Ö31/A1 Annem ve babam **Gostivar'a** yaşıyorlar.

Annem ve babam *Gostivar'da* yaşıyor

Ö36/A1 Ben hafta sonları genellikle saabah **6** kalkıyorum.

Hafta sonları genellikle sabah *6:00'da* kalkıyorum.

Ö38/A1 **Adanın** doğa çok güzel, her yerde ağaçlar var.

Adada doğa çok güzel ve her yerde ağaçlar var.

Ö39/A1 O **Almanya'dan** çalışıyor.

O *Almanya'da* çalışıyor.

Ö50/A2 Bu *hayata* kimilerin hayaleri daha az kimlerin ise daha çok.

Bu **hayatta** kimilerinin hayalleri daha az kimilerinin daha çoktur.

Ö50/A2 İnsan bu **hayata** bir plan ya da bir istek olmalı.

İnsanın bu *hayatta* bir planı ya da isteği olmalı.

Ö51/A2 Ben diller ile çalışıyorum ama kitaplar yabancı **dil** okumak istiyor.

Ben dilciyim ve kitapları yabancı *dilde* okumayı seviyorum.

Ö52/A2 On yıl **için** hakime olacağım ve Üsküp'te çalışacağım.

On yıl *içinde* hâkime olacağım ve Üsküp'te çalışacağım

Ö53/A2 Masteri yaptıktan sonra ülkeme dönmek ve iyi bir **pozisyona** çalışmak çok isterdim.

Yüksek lisansı yaptıktan sonra ülkeme dönmek ve iyi bir *pozisyonda* çok çalışmak isterim.

Ö57/A2 **İlk okulu** öğrenciyken aynı zamanda mandolin yarışmaları katıldım ve Üsküp'te ilk yeri kazandım.

İlkokulda öğrenciyken mandolin yarışmalarına katıldım ve Üsküp genelinde birinci yeri kazandım.

Ö59/A2 Diğer planlarım : bir **şirkete** kendin ofisim olmamı sağlamak isterim.

Diğer bir planım ise ünlü bir *şirkette* kendime bir ofis sağlamaktır.

Ö68/B1 Ben ailem ile tüm **bayramlar** topluyorum.

Ailece bütün *bayramlarda* hep birlikte toplanırız.

Ö72/B1 Yıll 2016 **İstanbul**, hayatımda ilk kez aylemden **uzak** bir bayram bekledim.

Hayatımda ilk kez 2016 yılında *İstanbul'da* ailemden *uzakta* bir bayram geçirdim.

Ö72/B1 İnsan **uzakken** ailenin ve çevrenin hayatının anlami bile anlıyor.

İnsan *uzakta* olduğu zaman aile, çevre ve hayatın anlamını anlıyor

Ö79/B2 Bazı şeyler bu **hayata** yaşayarak öğreniliyor.

Bu *hayatta* bazı şeyler yaşararak öğreniliyor.

Bulunma durumu yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 29, A2'de 15 öğrencide 11, B1'de 14 öğrencide 5 ve B2'de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 46 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışların çoğu temel seviyededir. Orta düzeyde bu yanlışların daha az yapıldığı görülmektedir. Makedon dilinin dilbilgisi kurallarında ad durum ekleri yoktur. Fakat ad durum eklerine karşılamak üzere bir takım edatlar

kullanılmaktadır. Makedoncada buluma durumunu “*bo*”(vo) ve “*ha*”(na) edatları karşılamaktadır. Fakat “*ha*”(na) edatı aynı zamanda yönelme durumunu da karşılamaktadır. Böylelikle Makedon öğrenciler kendi dilinden olumsuz aktarım yaparak yanlış yapmaktadırlar. Yanlışların büyük bir kısmı özel adlarda görülmektedir. Öğrencilere kuralların eksik öğretimi de yanlışların yapılmasına sebep olmaktadır.

4.2.1.2. Çıkma Durumu Yanlışları

Çıkma durumu, adı fiile bağlayan ve genel anlamda fiilin isimden ayrıldığını ifade eden bir durum olarak ifade edilir (Ediskun, 2017, s.112).

Ö4/A1 En yakın arkadaşım **fakültede** meslektaş ve liseden arkadaşımdır.

En yakın arkadaşım *fakülteden* meslektaşım ve liseden arkadaşımdır.

8/A1 **İlk okulda** beri tanışıyoruz.

İlkokuldan beri tanışıyoruz.

Ö11/A1 **Kahvaltıda** önce elime yüzu (/).

Kahvaltıdan önce elimi ve yüzümü yıkıyorum.

Ö11/A1 **Kahvaltıda** sonra annemle kahve içiyorum.

Kahvaltıdan sonra annemle kahve içiyorum.

Ö16/A1 **Onlarla** ayrıldıktan sonra eve döndüm ve ailemle filim izledik.

Onlardan ayrıldıktan sonra eve döndüm ve ailemle birlikte film izledik.

Ö20/A1 Hemen hazırlıyorum ve **evde** çıkıyorum.

Hemen hazırlanıyorum ve *evden* çıkıyorum.

Ö35/A1 Kahvaltıdan sonra **evde** çıkıyorum ve ise gidiyorum.

Kahvaltıdan sonra *evden* çıkıyorum ve işe gidiyorum.

Ö35/A1 Duşden sonra *eve* yeni çıkıyorum.

Duştan sonra *evden* çıkıyorum.

Ö35/A1 **Kahveye** sonra eve donüyorum.

Kafeden sonra eve dönüyorum.

Ö37/A1 Orada çok yüzdüm, gezdim, yunanca müzik dinledim ve onların **yemek** tattım.

Orada çok yüzdüm, gezdim, Yunanca müzik dinledim ve onların geleneksel *yemeklerinden* tattım.

Ö55/A2 İkinci planım özel şirket açmak ya da **Türkiye’de** bazı ünlü şirkete Üsküp’e götürmek istiyorum.

İkinci planım özel bir şirket açmak ya da *Türkiye’den* ünlü bir şirketi Üsküp’e getirtmektir.

Ö72/B1 Bizim aile Bayram **ritüelirimiz** Bayramın ilk günü misafir beklemektedir.

Bizim ailece bayram *ritüellerimizden* en önemlisi bayramın ilk günü misafir beklemektir.

Ö84/B2 Günümüzde her türlü bilgi **internette** kolayca bulabiliriz.

Günümüzde her türlü bilgiyi *internetten* kolayca bulabiliriz

Çıkma durumu yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 13, A2’de 15 öğrencide 1, B1’de 14 öğrencide 1 ve B2’de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 16 yanlış tespit edilmiştir. Yapılan bu yanlışlar en çok temel düzeydedir. Orta düzeyde bu yanlışlarda ciddi bir azalma görülmektedir. Yapılan bu hataların esas nedeni öğrencilerin bir yanlış içerisinde olmalarıdır. Özellikle temel seviyede çıkma durumuyla ilgili yeterince alıştırmaya yapılmaması öğrencilerin isim hallerini kullanırken yanlış yapmalarına yol açmıştır. Yapılan hataların ortak özelliği isim hallerindeki çıkma durumunu, kalma ve yönelme durumuyla karıştırılmış olmasıdır.

4.2.1.3. Yönelme Durumu Yanlışları

Yönelme durumu girme ve yaklaşma durumunu göstermektedir. Bu durumu bulmak üzere yükleme kime ve nereye soruları yöneltir (Hengirmen, 2015, s.124).

Ö1/A1 Biz orta **okulda**, ilk **okulda** ve **üniversitede** birlikte gittik.

Biz ilkokula, ortaokula ve üniversiteye birlikte gittik.

Ö1/A1 Bazen tiyatroya ya da **sinemada** gidiyoruz.

Bazen tiyatroya ya da *sinemaya* gidiyoruz.

Ö2/A1 Ben ve arkadaşlarımla her gün **parkta** gidiyoruz.

Arkadaşlarımla her gün *parka* gidiyoruz.

Ö2/A1 Bazen sinema ve **tiyatro** gidiyoruz.

Bazen sinema ve *tiyatroya* gidiyoruz.

Ö4/A1 Ailemle **dağda** gidiyorum.

Ailemle *dağa* gidiyorum

Ö6/A1 Yemekten sonra ben ve babam futbol **maçı** gitti.

Yemekten sonra babamla birlikte futbol *maçına* gittik.

Ö7/A1 Ben **İlica** gittim, Alaçatı yemek yedim.

Ben *İlica* 'ya gittim ve Alaçatı 'da yemek yedim.

Ö7/A1 Diğer gün Efes'te ve **Şirince** gittim.

Diğer günlerde Efes ve *Şirince* 'ye gittim.

Ö9/A1 **Arkadaşım** çok yakın yaşıyor.

Arkadaşıma çok yakın bir yerde yaşıyorum.

Ö12/A1 Pazar akşam **Üsküp**'te geliyorum.

Pazar akşamları *Üsküp* 'e geliyorum.

Ö14/A1 Arkadaşlarımla **parkta** gittik ve kahve içtik.

Arkadaşlarımla birlikte *parka* gittik ve kahve içtik.

Ö15/A1 Her hafta sonu çok erken kalkıyorum **kursta** gidiyorum.

Her hafta sonu çok erken kalkıyorum ve *kursa* gidiyorum.

Ö15/A1 Arkaşla çıkar çıkıyorum sonra annemle **market** gidiyoruz.

Arkadaşımla dışarı çıkıyoruz ve sonra annemle *markete* gidiyoruz.

Ö17/A1 Bazen hafta sonları **Yunanistan**'da gittim.

Bazen hafta sonları *Yunanistan* 'a gidiyorum.

Ö20/A1 Hava **durumu** bakıyorum.

Hava *durumuna* bakıyorum.

Ö20/A1 Orada 8 saat çalışıyorum, **e-postaları** bakıyorum, rapor veriyorum.

İşte genellikle 8 saat çalışmakla birlikte *e-postalara* bakıyorum ve rapor veriyorum.

Ö24/A Sonra **evde** dönüyorum ve öğle yemeği iyiyorum.

Sonra eve dönüyorum ve öğle yemeği yiyorum.

Ö25/A1 Kurstan sonra arkadaşım ile çıkıyoruz ve **kafede** gidiyoruz.

Kurstan sonra arkadaşım ile birlikte *kafeye* gidiyoruz.

Ö26/A1 Allah **yolumda** hep iyi kalpli güller yüzlü insanlar çıkartsın.

Allah *yoluma* her zaman iyi kalpli ve güler yüzlü insanlar çıkarsın.

Ö28/A1 Pazar günü arkadaşlarımla **dağ'dan** gidiyoruz.

Arkadaşlarımla birlikte Pazar günü *dağa* gidiyoruz.

Ö34/A1 Saat **13:00'te** kadar dersler sürüyorlar.

Öğleden sonra saat *13:00'e* kadar dersler sürüyor.

Ö37/A1 Bugünlerde **fotoğrafları** bakıyorum ve ne güzel tatil yaptım diye düşünüyorum.

Bugünlerde *fotoğraflara* bakıyorum ve ne güzel tatil yapmışım diye düşünüyorum.

Ö40/A1 Bu kış tatilinde Emriye ile birlikte **Bulgaristan'da** gideceğiz.

Bu kış tatilinde Emire'yle birlikte *Bulgaristan'a* gideceğiz.

Ö42/A1 Arkadaşlarla **orada** gidiyorum.

Arkadaşlarla birlikte *oraya* gidiyorum.

Ö42/A1 O ve ben yurt **dışında** gitmeyi çok seviyoruz.

Biz yurt *dışına* çıkmayı çok seviyoruz.

Ö46/A2 Yeni **haberler** ilk öğrenirim sonra başkalarla paylaşım.

İlk önce yeni *haberlere* ulaşırım sonra başkalarıyla paylaşırım.

Ö48/A2 Bu yüzden Yunus Emre Enstitüsünde Türkçeyi **öğrenmeyi** başladım.

Bu yüzden Yunus Emre Enstitüsünde Türkçe *öğrenmeye* başladım.

Ö49/A2 Mesela bir kez ben yüksek bir **yerde** bindim fotoğraf çekmeye için.

Mesela bir kez fotoğraf çekmek için yüksek bir *yere* çıktım.

Ö50/A2 Benim **düşüncelerimi** az da olsa inanıyorum.

Kendi *düşüncelerime* az da olsa inanıyorum.

Ö52/A2 **Teyzen** yardım ederim.

Teyzeme yardım ederim.

Ö53/A2 Her insan gibi benim de **geleceğimin** bir çok planlarım var.

Her insan gibi benim de *geleceğime* dair birçok planım var.

Ö53/A2 Üniversiteye üçüncü **sınıfta** gidiyorum ve bazen kendime siyasetçi hissediyorum.

Üniversite üçüncü *sınıfa* gidiyorum ve bazen kendimi siyasetçi gibi hissediyorum.

Ö56/A2 En az bir saat **yeşil bölgeler** bakmak istiyorum.

Günde en az bir saat *yeşilliklere* bakmak istiyorum.

Ö57/A2 İlk okula gitmeye başladığında, annem beni müzik **okulunda** da yazdırdı.

İlkokula gitmeye başladığım sırada, annem beni müzik *okuluna* yazdırdı.

Ö57/A2 İlk okulu öğrenciyken aynı zamanda mandolin **yarışmaları** katıldım ve Üsküp'te ilk yeri kazandım.

İlkokulda öğrenciyken mandolin *yarışmalarına* katıldım ve Üsküp genelinde birinci yeri kazandım.

Ö57 **Üniveristede** girdimde piyano çalmaya başladım ve hala onu devam ediyorum.

Üniversiteye başladığım zamanlarda piyano çalmaya başladım ve hala çalmaya devam etmekteyim.

Ö58/A2 Stresimi kontrol **altında** almama sağlıyor.

Stresimi kontrol *altına* almamı sağlıyor.

Ö59/A2 Diğer planlarım : bir şirkete **kendin** ofisim olmamı sağlamak isterim.

Diğer bir planım ise ünlü bir şirkette *kendime* bir ofis sağlamaktır.

Ö60/A2 **Üniversiteyi** başlayınca **kendimi** sormadım neden bunu okumak istiyorum.

Üniversiteye başlayınca *kendime* bu bölümde neden okumak istediğimi hiç sormadım.

Ö60/A2 Aslında hayat **nerde** götürür bize bilmiyoruz.

Aslında hayatın bizi *nereye* götüreceğini bilmiyoruz.

Ö61/B1 Benim en çok sevdiğim ve bu **gün** kadar izlediğim dizi Çukur 'dur.

Bu *güne* kadar en çok severek izlediğim dizi Çukur 'dur.

Ö62/B1 Farklı konularda başarı farklı **anlamlar** geliyor.

Konularına göre başarı farklı *anlamlara* gelmektedir.

Ö62/B1 Çoğu zamanda, birinin **başarı** para ile bağlı, ama hep öyle olması gerek yok.

Genellikle başarı *paraya* bağlıdır fakat bu her zaman böyle olacağı anlamına gelmiyor.

Ö64/B1 İşimi en iyi şekilde **bitirmeyi** çalışıyorum.

İşimi en iyi şekilde *yapmaya* çalışıyoru

Ö65/B1 **Türkiye’de** kardeşim **yanında** gittim.

Türkiye’ye kardeşimin *yanına* gittim.

Ö69/B1 Eskiden, benim için bayram, mutluluk huzur ve aile **anlam** geliyordu.

Bence eskiden bayram kavramı, mutluluk, huzur ve aile *anlamına* geliyordu. Ö74/B1 Benim için ise **başarıyla** ulaştıran üç önemli nokta vardır.

Bence insanı *başarıya* ulaştıran üç önemli nokta vardır.

Ö76/B2 Bir kitabı okuyunca mesela, mesela, **kendi** bir dünya kurabiliriz.

Mesela yeni bir kitap okuduğumuz zaman *kendimize* ait bir dünya kurabiliriz.

Yönelme durumu yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 34, A2’de 15 öğrencide 18, B1’de 14 öğrencide 9 ve B2’de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 62 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel düzeyde sıkça yapılmıştır. Düzey ilerledikçe hataların azaldığı görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasında esas sorun öğrencilerin kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmasıdır. Makedoncada bulunma ve yönelme durumunu aynı kelimeler karşıladığı için öğrenciler yanılgıya düşmektedirler. Yapılan diğer yanlışlar da isim hallerini iyice bilmemelerinden kaynaklanmaktadır. Yönelme durumu yerine, belirtme, vasıta ve tamlama durumlarını kullanarak hata yapmışlardır. Bu yanlışların yapılmasında diğer bir sebep ise öğrencilerin ad durum ekleri yapılarını iyice kavrayamamış olmalarıdır.

4.2.1.4. Araç Durumu Yanlışları

Araç durumu genel anlamda fiile vasıta olduğunu belirten durumdur. Araç durumu ekinin esas görevi fiilin ne ile yapıldığını ifade etmektir (Vural-Böler, 2016, s. 151).

Ö2/A1 Akşam ben ve benim **arkadaş** geziyoruz.

Akşam *arkadaşımla* geziyoruz.

Ö2/A1 Her hafta sonu ben **annem** yemek yapıyoruz.

Her hafta sonu *annemle* yemek yapıyoruz.

Ö3/A1 Pek **insan** tanıştım.

Çok *insanla* tanıştım.

Ö4/A1 Farklı devletler **insanlar** tanıştım, ekstrem sporlar yaptık.

Farklı milletlerden *insanlarla* tanıştım ve uç sporlar yaptık.

Ö6/A1 **Ailemi** beraber yemeği yediniz.

Ailemle beraber yemek yedik.

Ö10/A1 **Ben ve Stefan** beraber fakülteye gidiyor.

Stefan'la birlikte fakülteye gidiyoruz.

Ö12/A1 Pazartesi akşam **arkadaşlarım** lokantada gidiyoruz sonra disko'ya gidiyoruz.

Pazartesi akşamları *arkadaşlarımla* birlikte lokantada yemek yiyoruz ve ondan sonra diskoya gidiyoruz.

Ö13/A1 Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve dışarı **arkadaşlar** dışarı çıkıyor.

Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve *arkadaşlarımla* dışarı çıkıyorum.

Ö18/A1 Bu yaz **ailem ve ben** beraber Antaliya'ya tatil yaptı.

Bu yaz *ailemle* birlikte Antalya'da tatil yaptık.

Ö22/A1 Benim en yakın **arkadaşımı** Üniversitede tanıştım.

En yakın *arkadaşımla* üniversitede tanıştım.

Ö22/A1 Türk diliği sayesinde çok **arkadaş** tanıştık.

Türkçe sayesinde birçok *arkadaşla* tanıştık.

Ö33/A1 Genellikle türk kahvesi içiyorum, sonra **ailesi** birlikte kahvaltı yapıyorum.

Hafta sonları genellikle Türk kahvesi içiyorum ve sonra *ailemle* birlikte kahvaltı yapıyorum.

Ö35/A1 Ben ve benim **arkadışım** kahveye gidiyoruz.

Arkadaşımla birlikte kafeye gidiyoruz.

Ö35/A1 Hafta sonları babam ve **annem** konuşuyorum.

Hafta sonları babam ve *annemle* konuşuyorum.

Ö39/A1 Benim **arkadaşım** çok mutluyuz.

Arkadaşımla birlikte çok mutluyuz.

Ö40/A1 On beş yıl önce **ben ve Emriye** tanıştık.

Emriye 'yle on beş yıl önce tanıştım.

Ö40/A1 Her haft sonu *ben ve Emriye* kahveye gidiyor.

Her hafta sonu **Emriye**'yle birlikte kafeye gidiyoruz.

Ö52/A2 Mahkemede çalışacağım, **avukatlar ve müşteriler**.

Meslektaşlarım ve müvekkillerimle birlikte mahkemede çalışacağım.

Ö55/A2 **Gelecek** için çok planlarım var.

*Gelecek*le ilgili birçok planım var.

Ö68/B1 **Arkadaşlarım** sohbet ediyorum, kahve ve çay içiyorum ve sadece iyi şeyler konuşuyoruz.

*Arkadaşlarım*la birlikte çay ve kahve içip sadece güzel konular hakkında sohbet ediyoruz.

Ö69/B1 Her gün konuşuyoruz **telefonda** ama aynı değil.

Her gün *telefonla* konuşmamıza rağmen aynı değil.

Ö79/B2 Benim düşüncem bu **konu alakalı ile** ne kadar doğru olabilir bilmiyorum.

Bu *konuyla ilgili* düşüncelerimin ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum.

Ö82/B2 Örneğin doğal bir **güzeliye** okumak ve onu kendi gözlerle görmek çok farklı.

Örneğin: doğa *güzelliğiyle* ilgili bir kitap okumak ve doğayı kendi gözlerinle görmek çok farklı bir duygudur.

Araç durumu yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 20, A2'de 15 öğrencide 2, B1'de 14 öğrencide 2 ve B2'de 10 öğrencide 2 yanlış olmak üzere toplamda 26 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar büyük oranda temel düzeydedir. Orta düzeyde bu yanlışlarda ciddi bir azalma görülmektedir. Yanlışlar genel olarak öğrencilerin “ve” bağlacını doğru yerde kullanmadıkları için ortaya çıkmaktadır. Makedoncada araç

durumunu “co” (so) ve “za” (za) edatları karşıladığı için öğrenciler yanlışla düşmektedirler. Türkçede “za”(za) edatının karşılığı “için” kelimesidir. Öğrenciler böylelikle kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmaktadırlar. Temel düzeyde bu yanlışların çoğu; *gitmek*, *yapmak* ve *gezme* fiillerini kullanım durumunda görülmektedir.

4.2.1.5. Belirtme Durumu Yanlışları

İsimlerin fiillerden doğrudan etkilenmesi durumudur. Belirtme durumu neyi ve kimi sorularını yükleme sormak yoluyla bulunmaktadır (Hengirmen, 2015, s. 123).

Ö3/A1 **Orada** çok güzeldi.

Orası çok güzeldi.

Ö4/A1 **Arkadaşlarım** ziyaret ediyorum, temizlik yapıyorum.

Arkadaşlarımı ziyaret ediyorum ve temizlik yapıyorum

Ö5/A1 Çünkü **gezme** daha fazla seviyorum

Çünkü *gezmeyi* daha fazla seviyorum

Ö6/A1 Kahvaltıdan önce duş aldım ve **diş** fırçaladım.

Kahvaltıdan önce duş aldım ve sonra *dişlerimi* fırçaladım.

Ö7A1 İnsanlar yaz **tatil** çok seviyor.

İnsanlar yaz *tatilini* çok seviyor.

Ö7/A1 **Türkiye** ben çok seviyorum ve iki ay Ankara’da oturdum.

İki ay boyunca Ankara’da yaşadım bundan dolayı *Türkiye*’yi çok seviyorum.

Ö7/A1 Benim doğum **gün** orada kutladım.

Doğum *günüümü* orada kutladım.

Ö10/A1 **Türkçe** çok güzel biliyor.

Türkçeyi çok güzel biliyor.

Ö10/A1 Stefan **o** çok seviyor.

Stefan *onu* çok seviyor.

Ö11/A1 Kahvaltıda önce **elime yüzu** (/).

Kahvaltıdan önce *elim*i ve *yüzümü* yıkıyorum.

Ö12/A1 Diskoda çok kalabalık var orada çok **arkadaşlarım** gördüm.

Diskoda çok kalabalıktı ve orada *arkadaşlarımı* gördüm.

Ö14/A1 **Orada** çok güzeldir.

Orası çok güzeldir.

Ö17/A1 Her cumartesi **arkadaşım** eveyim gezme yaptım.

Her Cumartesi *arkadaşımı* evinde ziyaret ediyorum.

Ö18/A1 Antalia Skopjeden çok uzak ve bu **yolculuklar** uçakla gittik.

Antalya Üsküp'ten çok uzak olduğu için bu *yolculumuzu* uçakla yaptık.

Ö20/A1 Pazar günü aynı **şeyler** yapıyorum.

Pazar günleri aynı *şeyleri* yapıyorum.

Ö22/A1 Onun gözler, onun *ruhu* anlatıyor.

Onun gözleri *ruhunu* anlatıyor.

Ö22/A1 Türk **müziği** çok seviyoruz, çünkü çok duygusal şarkılar var.

Çok duygusal şarkıları olduğu için Türk *müziğini* çok seviyoruz.

Ö23/A1 Benim *kuzenim* bazen ziyaret ediyorum.

Bazen *kuzenimi* ziyaret ediyorum.

Ö25/A1 **Yüz** temizliyorum ve **makyaj** çıkıyorum.

Makyajımı siliyorum ve *yüzümü* temizliyorum.

Ö28/A1 Hafta sonları **aileme** ziyaret ediyorum.

Hafta sonları *ailemi* ziyaret ediyorum.

Ö28/A1 Sonra ben lokantaya gidiyorum ve **arkadaşlarımla** ziyaret ediyorum.

Sonra lokantaya gidiyorum ve *arkadaşlarımı* ziyaret ediyorum.

Ö29/A1 Hafta **sonları** çok seviyorum.

Hafta *sonlarımı* çok seviyorum.

Ö29/A1 Öğleden sonra, **köpeğim** ile dışarda çıkıyorum.

Öğleden sonra *köpeğimi* dışarda gezdiriyorum.

Ö29/A1 Onlar benim **köpeğim** çok seviyorlar.

Onlar benim *köpeğimi* çok seviyorlar.

Ö30/A1 Bu hafta sonu, babam ve annem **bana** ziyaret eti.

Geçen hafta sonu babam ve annem *beni* ziyaret etti

Ö35/A1 **Otobüsle** 30 dakika bekliyorum.

Durakta 30 dakika *otobüsü* bekliyorum.

Ö46/A1 Benim **planlarıma** ailem etkiler.

Planlarımı ailem etkilemektedir.

Ö47/A2 Bu **oyün** oynayarak bütün dünyayı gezebilirsiniz çünkü dünyanın her yerinde turnuvalar var.

Bu *oyunu* oynayarak bütün dünyayı gezme fırsatınız olabilir çünkü dünyanın her yerinde turnuvalar var.

Ö49/A2 Kitap okumaya hobim, ben bir **kitap** okumaya başlınca kendimi kaybediyorum.

Hobim kitap okumaktır, bir *kitabı* okumaya başlayınca kendimi kaybediyorum. Ö51/A2 **Fobilerim** en son cumle yazalım.

Fobilerimi en sona bırakalım.

Ö51/A2 Ben diller ile çalışıyorum ama **kitaplar** yabancı dil **okumak** istiyor.

Ben dilciyim ve *kitapları* yabancı dilde *okumayı* seviyorum.

Ö51/A2 Ben yabancı dilleri sebepsiz **kullanmak/konuşmak** istemiyorum ve böylece dil öğrenmek bana çok zor geliyor.

Yabancı dilleri sebepsiz *konuşmayı* ve *kullanmayı* sevmiyorum çünkü bu şekilde dil öğrenmek beni zorluyor.

Ö53/A2 Üniversiteye üçüncü sınıfta gidiyorum ve bazen **kendime** siyasetçi hisediyorum.

Üniversite üçüncü sınıfa gidiyorum ve bazen *kendimi* siyasetçi gibi hissediyorum.

Ö55/A2 İkinci planım özel şirket açmak ya da Türkiye’de bazı ünlü **şirkete** Üsküp’e götürmek istiyorum.

İkinci planım özel bir şirket açmak ya da Türkiye’den ünlü bir *şirketi* Üsküp’e getirtmektir.

Ö56/A2 **Fobilerim** çok fazla anlatmak istemiyorum.

Fobilerimi çok fazla anlatmak istemiyorum.

Ö58/A1 **Doğa** çok seven bir insan olduğum için, doğada gezmek hobilerimden bir tenesi oldu.

Doğayı çok seven bir insan olduğum için doğa gezisi hobilerimden biri oldu.

Ö58/A2 Stresimi kontrol altında **almama** sağlıyor.

Stresimi kontrol altına *almamı* sağlıyor.

Ö60/A2 Aslında hayat nerde götürür **bize** bilmiyoruz.

Aslında hayatın *bizi* nereye götüreceğini bilmiyoruz.

Ö61/B1 **Çukur** her zaman almak isteyen mafya babaları var her zaman saldırırlar ama o mahalleyi almak çok zordur.

Çukur mahallesini almak isteyen mafya babaları devamlı saldırımlarına rağmen istediklerini elde edemezler.

Ö62/B1 Eğer iki kişi amaç gerçekliyorsay, o zaman ikisi de başarı **olduğu** diyebiliriz

Eğer iki kişi ortak amaçlarını gerçekleştirebiliyorsa o zaman ikisinin de başarılı *olduğunu* söyleyebiliriz.

Ö63/B1 En sevdiğim film “Benim adım Sen” bir gerçek **olay** için anlatıyor.

En sevdiğim film “Benim Adım Sen”dir. Bu film gerçek bir *olayı* anlatmaktadır.

Ö63/B1 Bir engelli **adam** ve onun kızı **Lusi** için

Bu film engelli bir *adamı* onun kızı *Lusi* 'yi anlatmaktadır.

Ö63/B1 Bu filmi duygusal bir **hikaye** anlatıyor.

Bu film duygusal bir *hikayeyi* anlatıyor.

Ö66/B1 Allah’tan umarız inşallah her **günahlar** af et.

Allah, inşallah bütün *günahları* affeder.

Ö67/B1 Bayram sabahları çok başka eski zamanlarda ki gibi beyler camiye hanımlar ise erkenden ev işlerine koyuluyor çocuklar ise yepyeni tertemiz **eşyalar** giyiyor.

Eskiden bayram sabahlarında beyler camiye gider, hanımlar ev işlerini yapar, çocuklar ise yepyeni ve tertemiz *eşyalarını* giyerdi.

Ö68/B1 Ben Makedonya’da **bayramlar** çok seviyoruz.

Makedonya’da *bayramları* çok seviyoruz.

Ö68/B1 Birinci, ailem ile dedem ve **nenem** ziyaret ediyoruz.

Öncelikle ailemle birlikte dedem ve *ninemi* ziyaret ederiz

Ö68/B1 Onların **eller** öpüyoruz.

Onların *ellerini* öpüyoruz.

Ö69/B1 Bayram gelince bir kişinin **ekşiğinden** en çok fark ediyorum.

Bayram gelince en çok bir kişinin *eksikliğini* hissediyorum

Ö70/B1 Diğer konu ise türklerin ve yakın bölgelerin insanları bu oyunların karşısında verdiği **mücadeleye** anlatmaktadır.

Diğer bir konu ise Türklerin ve yakın bölge insanların bu oyunlar karşısında verdiği *mücadeleyi* anlatmaktadır.

Ö72/B1 Kanatsız kuş gibi hissettim **kendime**.

Kendimi kanatsız kuş gibi hissettim.

74/B1 **Herkesin** başarıya ulaştıran, kendine has bir yöntemi vardır diye düşünüyorum.

Bence *herkesi* başarıya ulaştıran kendine has bir yöntemi vardır.

Ö76/B2 Hayal edince kitaptaki **şeyler** nasıl istediğinizi görebiliriz.

Kitaptaki *şeyleri* hayal ettiğimiz gibi görebiliriz.

Ö80/B2 Teknolojinin en büyük avantajı bence insanlar arasında **iletişim** kurmak.

Bence teknolojinin en büyük avantajı insanlar arasında *iletişimi* kurmasıdır.

Ö81/B2 Önemli hayat kıymetini unutup, sadece **para** için düşünüyor.

En önemlisi insanlar hayatın kıymetini unutup sadece *parayı* düşünüyor.

Ö82/B2 Öğretmen olduğum için eğitimin **değeri** biliyorum ve okurken sadece ileri gideceğiz.

Öğretmen olduğum için eğitimin *değerini* biliyorum, eğer okursak ilerleyeceğimizi düşünüyorum.

Ö82/B2 İlk önce kendi devletten gelen yazarları okumamız lazım ve onların **kitapları** okumamız lazım.

İlk önce kendi milli yazarlarımızın hayatlarını ve *kitaplarını* okumamız lazım.

Ö83/B2 Asırlar geçmişse de tarih **eserler** ziyaret ettiğimizde taşıdıkları tarihi yaşamış oluyoruz.

Tarihi *eserleri* ziyaret ettiğimiz zaman aradan asırların geçmesine rağmen tarihin izlerin taşıdıklarını görüyoruz.

Ö84/B2 Günümüzde her türlü **bilgi** internette kolayca bulabiliriz.

Günümüzde her türlü *bilgiyi* internetten kolayca bulabiliriz

Ö84/B2 Bu dezavantaj özellikle **gençlere** vuruyor.

Bu dezavantaj özellikle *gençleri* etkiliyor.

Belirtme durumu yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 36, A2’de 15 öğrencide 23, B1’de 14 öğrencide 18 ve B2’de 10 öğrencide 7 yanlış olmak üzere toplamda 84 yanlış tespit edilmiştir. Yapılan bu yanlışlar temel düzeyde sıklıkla görülmektedir. Orta düzeyde bu yanlışların sayısı azalmasına rağmen yine de gereğinden fazla yanlış yapılmıştır. Belirtme durumu yanlışların esas sorunu Makedonca ve Türkçede bu eklerin farklı bir şekilde kullanım özelliğinin olmasıdır. Makedoncada kimi durumlarda belirtme durumu kullanılmamaktadır. Makedoncada “отвори врата” (otvori vrata) cümlesi Türkçede “kapı aç” anlamına gelmektedir. Makedonlar bazı durumlarda belirtme ekini kullanmadan cümle kurmaktadır. Böylelikle öğrenciler kendi ana dilinden olumsuz aktarım yapmaktadırlar. Bu yanlışlar genellikle temel düzeyde; *sevmek, ziyaret etmek, gezmek, yapmak, temizlemek* fiillerini kullanım esnasında yapılmıştır. Öğrenciler belirtme durumunu sıkça yalın ve yönelme durumuyla karıştırmaktadırlar. Bu durum öğrencilerin kuralları eksik öğrendiklerini göstermektedir.

4.2.1.6. Eşitlik Durumu Yanlışları

Bu durum genel anlamda isim ve fiil veya cümlenin başka bir ögesi arasındaki ilişkiyi karşılaştırma niteliği taşımasıyla birlikte eşitlik ilkesi kurmaktadır (Korkmaz, 2017, s.113).

Ö66/B1 **Ailemim ve benim için** en iyi bayram Ramazan Bayram, çünkü oruçtan sonra çok mutluyuz.

Ailece mutlu bir şekilde oruç tutmamızdan dolayı Ramazan Bayramı bizim için en iyi bayramdır

Ö67/B1 **Benim için** bayram demek aile toplanması demek.

Bence bayram kavramı, ailenin bir arada olması demektir.

Ö68/B1 **Beni**, din bayramları en önemli bayram'dır.

Bence dini bayramlar en önemli bayramdır.

Ö68/B1 **Ben** ailem ile tüm bayramları topluyorum.

Ailece bütün bayramlarda hep birlikte toplanırız.

Ö69/B1 Eskiden, **benim için** bayram, mutluluk huzur ve aile anlamı geliyordu.

Bence eskiden bayram kavramı, mutluluk, huzur ve aile anlamına geliyordu. Ö69/B1 Eskiden gidiyorduk ziyarete babaannemi **aile olarak**.

Eskiden *ailece* babaannemi ziyaret ederdik.

Ö71/B1 **Benim için** “bayram” bir neşe ve sevinç günü demektir.

Bence bayram bir neşe ve sevinç günüdür.

Ö72/B1 Bizim **aile** Bayram ritüelimiz Bayramın ilk günü misafir beklemektedir.

Bizim *ailece* bayram ritüellerimizden en önemlisi bayramın ilk günü misafir beklemektir.

Ö74/B1 Herkesin başarıya ulaştıran, kendine has bir yöntemi vardır diye düşünüyorum.

Bence herkesi başarıya ulaştıran kendine has bir yöntemi vardır.

Ö74/B1 **Benim için ise** başarıyla ulaştıran üç önemli nokta vardır.

Bence insanı başarıya ulaştıran üç önemli nokta vardır.

Eşitlik durumu yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 0, A2’de 15 öğrencide 0, B1’de 14 öğrencide 9 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 9 yanlış tespit edilmiştir. Yapılan bu yanlışlar sadece orta düzeyde B1 seviyesinde görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasının esas nedeni öğrencilerin karşılaştırma durumu yaparken kendilerini yanlış kelimeler kullanarak ifade etmesidir. Temel seviyede bu yanlışların yapılmasının nedeni öğrencilerin karşılaştırma cümleleri kuramamasından kaynaklanmaktadır. Yapılan yanlışların diğer bir nedeni ise CE/CA ekinin iyice öğretilmemesidir.

4.2.1.7. Tamlayan Durumu Yanlışları

Tamlayan durumu ismin ilgi ve ait olma durumunu göstermektedir. Bu durum yükleme neyin, kimin sorularını yöneltilmesiyle bulunur (Hengirmen, 2015, s. 125).

Ö49/A2 Hobilerimiz ve fobilerimiz **hayatım** bir parçası.

Hobilerimiz ve fobilerimiz *hayatımızın* bir parçasıdır.

Ö50/A2 Bu hayata **kimilerin** hayalleri daha az *kimlerin* ise daha çok.

Bu hayatta *kimilerinin* hayalleri daha az *kimilerinin* daha çoktur.

Ö50/A2 **İnsan** bu hayata bir plan ya da bir istek olmalı.

İnsanın bu hayatta bir planı ya da isteği olmalı.

Ö52/A2 **O** Türkiye’de hastaneleri var.

Onun Türkiye’de hastaneleri var.

Ö56/A2 Her **insan** en az bir hobini var.

Her *insanın* en az bir hobisi var.

Ö56/A2 **Güzel doğası** bana sakinlik veriyor.

Doğanın güzelliği bana huzur veriyor.

Ö58/A2 Bunun kötü yanı ise doğada çok çeşit **hayvanlar** olması.

Bu durumun en kötü tarafı ise doğada çok çeşitli *hayvanların* olmasıdır.

Ö62/B1 Eğer iki kişi amaç gerçekliriyorsa, o zaman **ikisi** de başarı olduğu diyebiliriz

Eğer iki kişi ortak amaçlarını gerçekleştirebiliyorsa o zaman *ikisinin* de başarılı olduğunu söyleyebiliriz.

Ö63/B1 Yakın olsun diye Lusi her akşam evden kaçıyor ve **babası** yanına gidiyor.

Lusi babasını görmek istediği için evden kaçıp *babasının* yanında gidiyor.

Ö65/B1 Türkiye’de **kardeşim** yanında gittim.

Türkiye’ye *kardeşimin* yanına gittim.

Ö67/B1 Benim için bayram demek **aile** toplanması demek.

Benim için bayram *ailenin* bir arada olması demektir.

Ö70/B1 Umarım bu **dizi verdiği** mesajlari bir gün toplum olarak anlayacağız.

Umarım toplum olarak bu *dizinin verdiği* mesajları bir gün anlayacağız.

Ö77/B2 **Bu** iyi bir şey diyemem, çünkü ne kadar faydalı olsa da o kadar zararlıdır.

Bunun iyi bir şey olduğunu söyleyemem çünkü ne kadar faydalı olsa da bir o kadar da zararlıdır.

Ö80/B2 **Teknoloji** geliştirerek insanın hayatı da kolaylaştırıyor.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insan hayatı da kolaylaşıyor.

Ö81/B2 Çağımızda **teknoloji** hem faydaları hem zararları var.

Çağımızda *teknolojinin* hem faydaları hem de zararları var.

Ö81/B2 Her gün teknoloji ileri veriyor, **insanlar** yaşarken çalışırken yardım ediyor.

Gün geçtikçe teknoloji ileri giderek *insanların* yaşam ve çalışma hayatına yardım etmektedir.

Tamlayan durumu yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 0, A2’de 15 öğrencide 8, B1’de 14 öğrencide 5 ve B2’de 10 öğrencide 5 yanlış olmak üzere toplamda 22 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların yapılmasının esas nedeni öğrencilerin bu kuralı eksik öğrenmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Öğrenciler genelde tamlayan ekini kullanmak yerine isimlerin yalın hallerini kullanmışlardır. Makedonca ve Türkçe arasındaki bu yapıların farklı olması da öğrencilerin kendi dillerinden olumsuz aktarım yaptıklarını göstermektedir.

4.2.1.8. Şimdiki Zaman Eki Yanlışları

Şimdiki zaman eki, fiilin konuşma esnasında yapıldığını ve gerçekleştiğini bildirmektedir. Fiil kök ve gövdelerine-yor eki getirilerek yapılmaktadır (Ediskun, 2017, s.177).

Ö2/A1 Kitap okuyorum ve duş **alırım**.

Kitap okuyorum ve duş *alıyorum*.

Ö5/A1 Her hafta sonu çok **sevindim** çünkü o zaman çalışmıyorum ve dinliyorum.

Çalışmadığım ve dinlendiğimden dolayı hafta sonlarını genellikle çok *seviyorum*.

Ö11/A1 Sonra biraz kitab okuyorum ve **yattım**.

Sonra biraz kitab okuyorum ve *uyuyorum*.

Ö14/A1 Her cumartesi günü saat on birde **kalktım**.

Her Cumartesi günü saat 11:00'de *kalkıyorum*.

Ö14/A1 Kahvaltından önce dişlerimi fırçalıyorum, kahvaltıdan sonra kahve **yaptım** ve kütüphaneye **gittim**.

Kahvaltıdan önce dişlerimi fırçalıyorum, kahvaltıdan sonra kahve *yapıyorum* ve sonra kütüphaneye *gidiyorum*.

Ö17/A1 Hafta sonları genellikle erken sabah ben ve eşim, beraber nehir kıyısı **gezdik**.

Hafta sonları genellikle eşimle birlikte nehir kıyısında *geziyoruz*.

Ö17/A1 Bazen teatroya **gittik**.

Bazen tiyatroya *gidiyoruz*.

Ö17/A1 Bazen hafta sonları Yunanistan'da **gittim**.

Bazen hafta sonları Yunanistan'a *gidiyorum*.

Ö19/A1 Her gece biz çok **konuştuk**, böylece yeni şeyler öğrenmek.

Biz her gece yeni şeyler öğrenmek için devamlı *sohbet ediyoruz*.

Ö20/A1 Kursta üç saat ders **işlediler**.

Pazartesi günleri kursta üç saat ders *işliyoruz*.

Ö22/A1 Hafta sonu genellikle Debre'ye gidiyorum çünkü ailemi çok **özledim**.

Hafta sonları genellikle Debre'ye gidiyorum çünkü ailemi çok *özlüyorum*.

Ö25/A1 Yatı önce kitap okuyorum dişlerini **fırçaladı**.

Yatmadan önce dişlerimi *fırçalıyorum* ve kitap okuyorum.

Ö33/A1 Kahvaltıdan sonra evden **çıktım** ve arabayla işe gidiyorum.

Kahvaltıdan sonra evden *çıkıyorum* ve arabamla işe gidiyorum.

Ö33/A1 Saat 10:30'da işe başlıyorum, saat 17:30'da *bittim*.

Sabah saat 10:30'da işe başlıyorum ve sonra akşam saat 17:30'da mesaim **bitiyor**.

Ö35/A1 Meyve yiyorum ve sonra dişlerimi **fırçaladım**.

Akşamları meyve yiyorum ve sonra dişlerimi *fırçalıyorum*.

Ö46/A1 Şimdi öğrenciyim, türk dili **okurum**.

Şu an öğrenciyim ve Türk dili ve edebiyatı bölümünde *okuyorum*.

Ö52/A2 Teyzem türkçe bilmiyor ama yardım **ederim**.

Teyzem Türkçe bilmiyor fakat ben ona yardım *ediyorum*.

Ö56/A2 Altı yıldan beri **koşmak başladım**.

Altı yıldan beri *koşuyorum*.

Ö82/B2 Öğretmen olduğum için eğitimin değeri biliyorum ve okurken sadece ileri **gideceğiz**.

Öğretmen olduğum için eğitimin değerini biliyorum, eğer okursak ilerleyeceğimizi *düşünüyorum*.

Şimdiki zaman eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 17, A2'de 15 öğrencide 3, B1'de 14 öğrencide 0 ve B2'de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 21 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların çoğu temel düzeyde yapılmıştır. Özellikle, *almak, yapmak, gitmek, okumak* gibi temel gereksinimlerimizi karşıladığımız fiillerde yanlışlar yapılmıştır. Bu yanlışların temel düzeyde yapılmasının esas sorunu, öğrencilerin farklı zaman kiplerini şimdiki zaman kipi anlamında kullanmasıdır. Öğrenciler şimdiki zaman kipini kullanmak yerine, geçmiş zaman, gelecek zaman ve geniş zaman kiplerini kullanmışlardır. Bu durum öğrencilerin zaman kiplerini kullanırken anlam bakımından kuralları eksik uyguladıklarını göstermektedir.

4.2.1.9. Belirli Geçmiş Zaman Eki Yanlışları

Belirli geçmiş zaman kipi fiillerdeki oluş ve kılışın tamamlandığını ve bittiğini ifade etmektedir. Konuşanın veya tanık olanın kesin bilgisine dayanmak suretiyle fiilin geçmiş durumunu karşılamaktadır (Korkmaz, 2017, s. 527).

Ö17/A1 Şarkı söyledik, oyun **oyunuyorduk** ve çok eğlendik.

Birlikte şarkı söyledik, oyun *oynadık* ve çok eğlendik.

Ö19/A1 Bundan önce kahvaltı ettim ve yemek **yyordum**.

Önce kahvaltı ettim ve sonra öğle yemeği *yedim*.

Ö60/A2 Bir zaman çocuklarla çalıştım, onları **eğleniyordum**, bu işi çok sevdim.

Bir dönem okulda çocuklara ders verdim, onları *eğlendirdim* ve bu işi çok sevdim.

Belirli geçmiş zaman eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 2, A2’de 15 öğrencide 1, B1’de 14 öğrencide 0 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 3 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışlar sadece temel düzeyde görülmektedir. Yanlışların yapılmasındaki esas sorun öğrencilerin belirli geçmiş zaman kipini kullanmak yerine birleşik zaman kiplerini kullanmalarındadır. Bu fiiller, *oynuyorduk, yiyorduk, eğleniyordum* gibi birleşik zaman kipleridir. Temel düzeyde bu yanlışların yapılmasının diğer bir nedeni ise öğrencilerin dinleme becerisindeki yanlış durumlarını yazma becerisine yansıtılmalarıdır.

4.2.1.10. Belirsiz Geçmiş Zaman Eki Yanlışları

Geçmişte gerçekleşen bir olayın başkalarından öğrenildiğini veya belirsiz olduğunu belirtmektedir. Kök ve kelimelere (-mış,- miş -muş -müş) eklerinin getirilmesiyle yapılmaktadır (Hengirmen, 2015, s. 218).

Ö25/A1 Ben 5 yaşında iken resim **çizdim**

Ben 5 yaşında iken resim *çizmişim*

Ö30/A1 İnsanlar eskiden parkta yemek **yedi**.

İnsanlar eskiden parkta yemek *yemişler*

Ö37/A1 Bugünlerde eski fotoğrafları bakıyorum ve ne güzel tatil **yaptım** diye düşünüyorum.

Bugünlerde eski fotoğraflara bakıyorum ve ne güzel tatil *yapmışım* diye düşünüyorum.

Belirsiz geçmiş zaman eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 3, A2’de 15 öğrencide 0, B1’de 14 öğrencide 0 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 3 yanlış tespit edilmiştir. Belirsiz geçmiş zaman kipinde öğrenciler sadece temel düzeyde yanlış yapmışlardır. Bu yanlışların tamamında öğrencilerin belirtisiz geçmiş zaman kipini kullanmak yerine belirtili geçmiş zaman kipini kullandıkları görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasındaki esas sorunun öğrencilerin geçmiş zaman kipini kullanırken konsantrasyon eksikliği yaşadıklarıdır.

4.2.1.11. Geniş Zaman Eki Yanlıları

Geniş zaman kipi üç zaman kümesinden şimdiki zamana ait görünmekle beraber Eski Türkçe dönemimden itibaren her üçü arasında geniş bir kullanım özelliğine sahiptir. Zaman üstü ve geniş anlatım yelpazesi olan bu kipin kanunlar, kurallar, atasözleri, yargılar ve hikmetli sözlerin ifade edilmesinde önemli bir yeri vardır (Banguoğlu, 2015, s.462).

Ö46/A2 Yeni haberler ilk öğrenirim sonra başkalarla **paylaşım**.

İlk önce yeni haberlere ulaşırım sonra başkalarıyla *paylaşırum*.

Ö50/A2 Her insan bu dünyada bir amaç ile **doğdu**.

Her insan bu dünyada belli bir amaçla *doğar*.

Ö53/A2 Masteri yaptıktan sonra ülkeme dönmek ve iyi bir pozisyona çalışmak çok **isterdim**.

Yüksek lisansı yaptıktan sonra ülkeme dönmek ve iyi bir pozisyonda çok çalışmak *isterim*.

Ö56/A2 Eger hava güzelse parkta veya ırnak kenarında **koşuyorum**.

Hava güzel olduğu zaman parkta veya ırmak kenarında *koşarım*.

Ö65/B1 Bayram günler bizim için çok önemli çünkü **geçiriyorduk** ailemizle iyi zaman.

Bizim için bayram günleri çok önemlidir çünkü ailemizle birlikte güzel zaman *geçiririz*.

Ö66/B1 Allah'tan umarız inşallah her günahlar **af et**.

Allah, inşallah bütün günahları *affeder*.

Ö67/B1 Bayram sabahları çok başka eski zamanlarda ki gibi beyler camiye hanımlar ise erkenden ev işlerine **koyuluyor** çocuklar ise yepyeni tertemiz eşyalar giyiyor.

Eskiden bayram sabahlarında beyler camiye gider, hanımlar ev işlerini *yapar*, çocuklar ise yepyeni ve tertemiz eşyalarını giyerdi.

Ö67/B1 Bizim evdeki bayramlar her evdeki gibi erken **kalkıyor** babam camiye **gidiyor** ben ise anneme temizlemede kahvaltıyı hazırlamaya yardım **ediyorum**.

Bizim evdeki bayram rutinlerinde genellikle her evde olduğu gibi erken *kalkılır*, babamlar camiye *gider*; ben ise anneme temizlik ve kahvaltı hazırlama kısımlarında *yardım ederim*.

Ö68/B1 Birinci, ailem ile dedem ve nenem ziyaret **ediyoruz**.

Öncelikle ailemle birlikte dedem ve ninemi ziyaret *ederiz*

Ö68/B1 Elleri öptükten sonra dedem bana paralar **veriyor**.

Dedemlerin elini öptükten sonra dedem bana para *verir*.

Geniş zaman eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 0, A2’de 15 öğrencide 4, B1’de 14 öğrencide 8 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 12 yanlış tespit edilmiştir. Temel düzeyde az yapılan bu yanlışlar, orta düzeyde daha fazla yapılmıştır. Bu yanlışlar genelde *etmek, vermek, gitmek, istemek* fiillerinde görülmektedir. Bu yanlışların oluşmasında en büyük neden Makedoncada geniş zaman kipinin olmamasıdır. Bu nedenle öğrenciler geniş zaman kipini kullanma yerine şimdiki zaman kipini kullanmışlardır.

4.2.1.12. Gelecek Zaman Eki Yanlışları

Gelecek zaman kipi bir fiilin konuşma anından sonra yapılacağını bildiren bir kiptir. Eylemlerin gelecekte herhangi bir zaman diliminde gerçekleşme olayıdır. Fiil kök ve gövdelerine –acak, ecek eklerinin getirilmesiyle yapılmaktadır (Ediskun, 2017, s. 179).

Ö22/A1 Umarım onunla her zaman arkadaş **kaldım**.

Umarım onunla her zaman arkadaş *kalacağım*.

Ö22/A1 Birlikte çok planımız var, eminim ki onlar bir gün gerçek **olacaktı**.

Arkadaşımınla birlikte geleceğe dair birçok planımız var ve eminim ki onlar bir gün *gerçekleşecek*.

Ö53/A2 Umarım bu planları **gerçekleştirecem**.

Umarım bu planları *gerçekleştireceğim*.

Gelecek zaman eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 2, A2’de 15 öğrencide 1, B1’de 14 öğrencide 0 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 3 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar sadece temel düzeyde az sayıda yapılmıştır. Gelecek zaman kipiyle ilgili yapılan yanlışlarda zaman kipinin yanlış kullanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin kuralları eksik uyguladıkları görülmektedir.

4.2.1.13. Birleşik Zaman Eki Yanlışları

Yalın zaman fiillerine, ek bir eylemin birleşmesiyle birlikte birleşik zamanlar ortaya çıkmaktadır. Bu birleşik zamanlar, hikâye birleşik zamanı, rivayet birleşik zamanı ve koşul birleşik zamanı olmak üzere üçe ayrılmaktadır (Hengirmen, 2015, s. 227)

Ö46/A2 İlk önce tercuman olmak **isterdim**, ama bence muhabir gibi çalışmak daha entersant.

İlk önce tercüman olmak *istiyordum* fakat muhabir olmanın daha ilginç olduğunu düşünüyorum.

Ö67/B1 Bayram sabahları çok başka eski zamanlarda ki gibi beyler camiye hanımlar ise erkenden ev işlerine koyuluyor çocuklar ise yepyeni tertemiz eşyalar **giyiyor**.

Eskiden bayram sabahlarında beyler camiye gider, hanımlar ev işlerini yapar, çocuklar ise yepyeni ve tertemiz eşyalarını *giyerdi*.

Ö75/B2 Ben mesela gezdiğim zamanda en çok kitap **okumuşum**.

Mesela gezdiğim zamanlarda en çok kitap *okuyordum*.

Ö75/B2 Türkiye'ye **gidiyorsam** Türkiye ile ilgili kıtap okurum.

Eğer Türkiye'ye *gidersem* Türkiye ile kıtap okurum.

Ö77/B2 Bene eğer teknoloji daha **geliştirse**, faydalı olabilir.

Bence teknoloji biraz daha fazla *gelişirse* çok faydalı olabilir.

Ö82/B2 Öğretmen olduğum için eğitimin değeri biliyorum ve **okurken** sadece ileri gideceğiz.

Öğretmen olduğum için eğitimin değerini biliyorum, eğer *okursak* ilerleyeceğimizi düşünüyorum.

Birleşik zaman eki yanışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 0, A2'de 15 öğrencide 1, B1'de 14 öğrencide 2 ve B2'de 10 öğrencide 4 yanış olmak üzere toplamda 7 yanış tespit edilmiştir. Bu yanışlar temel düzeyde az görölmekle birlikte orta düzeyde arttığı görölmektedir. Bu yanışlar genelde *okumak*, *giymek*, *istemek*, *gitmek* fiillerinde yapılmıştır. Bu yanışların yapılmasında esas sorun Makedonca ve Türkçede birleşik zaman kiplerinin farklı anlamlarda kullanılmasıdır. Birleşik zaman kiplerinin öğretimi karmaşık ve zor bir süreç olması nedeniyle öğrencilere kuralların iyi benimsetilmediğı durumu ortaya

çıkılmaktadır. Öğrencilerin birleşik zaman kiplerini kullanırken semantik anlamda birleşik zaman hikâyelerini karıştırdıkları görülmektedir.

4.2.1.14. Çoğul Eki Yanlıları

Çoğul eki, ismin karşıladığı nesnenin birden fazla olduğunu ifade etmektedir. İsimlerin kök ve gövdelerine –lar eki getirilerek yapılmaktadır (Vural&Böler, 2016, s.147).

Ö1/A1 Hafta **sonunda** diskoya ya da kafeye gidiyoruz.

Hafta *sonları* diskoya ya da kafeye gidiyoruz.

Ö3/A1 Türkiye çok lezzetli **tatlı** var.

Türkiye’de çok lezzetli *tatlılar* var.

Ö7/A1 Orada **çok gençler** var, güzel kafeler var ve deniz var.

Orada *gençler*, güzel kafeler ve deniz var.

Ö7/A1 Diğer **gün** Efes’te ve Şirince gittim.

Diğer *günlerde* Efes ve Şirince’ye gittim.

Ö12/A1 Arkadaşlarım cuma **akşam** kahve içiyor ve konuşuyoruz.

Arkadaşlarımla Cuma *akşamları* kahve içiyoruz ve sohbet ediyoruz.

Ö12/A1 Pazartesi **sabahta** işe gidiyorum ve sonra eve gidiyorum.

Pazartesi *sabahları* işe gidiyorum ve akşamları eve dönüyorum.

Ö12/A1 Pazartesi **akşam** arkadaşlarım lokantada gidiyoruz sonra disko’ya gidiyoruz.

Pazartesi *akşamları* arkadaşlarımla birlikte lokantada yemek yiyoruz ve ondan sonra diskoya gidiyoruz.

Ö13/A1 Benim hafta **sonu** çok iyi oluyor.

Hafta *sonları* çok iyi geçiyor.

Ö15/A1 Baze pasta yapıyorum ve boş **zamanları** sora kitap okuyorum.

Bazen pasta yapıyorum ve boş *zamanımda* kitap okuyorum.

Ö18/A1 Tatil boyunca her akşam farklı **gösteri** vardı.

Tatile boyunca her akşam farklı farklı *gösteriler* vardı.

Ö20/A1 Cumartesi **gün** erken kalkıyorum ve kahve yapıyorum.

Cumartesi *günleri* erken kalkıyorum ve kahve yapıyorum.

Ö24/A1 Hafta **sonda** Türkçe kursa gidiyorum.

Hafta *sonları* Türkçe kursuna gidiyorum.

Ö29/A1 Cumartesi **sabah** çok geç kalkıyorum.

Cumartesi *sabahları* çok geç kalkıyorum.

Ö30/A1 Bazı hafta **sonu** çalışıyorum.

Bazı hafta *sonları* çalışıyorum.

Ö31/A1 Genellikle **hafta sonu** arkadaşlarımla parka gidiyorum.

Hafta sonları genellikle arkadaşlarımla birlikte parka gidiyorum.

Ö37/A1 Orada çok yüzdüm, gezdim, yunanca müzik dinledim ve onların **yemek** tattım.

Orada çok yüzdüm, gezdim, Yunanca müzik dinledim ve onların geleneksel *yemeklerinden* tattım.

37/A1 Orada **çok fotoğrafları** çektim.

Orada *çok fotoğraf* çektim.

Ö41/A1 **Hafta sonu**, genellikle çay ile çalışıyorum.

Hafta sonları genellikle çay içerek çalışıyorum.

Ö42/A1 Ben çok **arkadaşlarım** var.

Benim çok *arkadaşım* var.

Ö44/A1 Orada çok **arkadaşlarım** var.

Orada çok *arkadaşım* var.

Ö47/A2 Bir kaç **hobilerim** var.

Birkaç tane *hobim* var.

Ö47/A2 **Çok arkadaşlar** tanıdım.

Çok arkadaş tanıdım.

Ö47/A2 Benim takımla **bir kaç turnuvalara** gittik ve hepsi kazandık.

Takımımınla birlikte *birkaç turnuvaya* katıldık ve hepsini kazandık.

Ö51/A2 Biraz **kilolar** gibi sadece aldım ve bu yüzden spor yapmayı olabiliyim.

Sadece birkaç *kilo* aldım ve bu yüzden dolayı spor yapmam gerekiyor.

Ö52/A2 Her Her insan gibi benim de geleceğim **bir çok planlarım** var.

Her insan gibi benim de geleceğime dair *birçok planım* var.

Ö55/A2 Gelecek için **çok planlarım** var.

Gelecekle ilgili *birçok planım* var.

Ö64/B1 Başarı için ben **birkaç düşüncelerim** var.

Başarı için *birkaç düşüncem* var.

Ö68/B1 Elleri öptükten sonra dedem bana **paralar** veriyor.

Dedemlerin elini öptükten sonra dedem bana *para* verir.

Ö72/B1 **İki genç insanlar**, üniversiteye okurken birbirine aşık oluyorlar.

İki genç insan üniversite yıllarında birbirine aşık oluyor.

Çoğul eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 32, A2’de 15 öğrencide 6, B1’de 14 öğrencide 3 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 41 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışların çoğu temel düzeyde görülmektedir. Orta düzeyde bu yanlışlarda ciddi bir azalma görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasında esas sorun Türkçe ve Makedonca arasındaki çoğul ekinin farklı bir şekilde kullanılmasıdır. Makedoncada sayı sıfatlarından sonra gelen isimlere çoğul eki kullanılırken, bunun aksine Türkçede kullanılmamaktadır. Öğrenciler, kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yaparak çoğul ekinin kullanımında yanlış yapmışlardır.

4.2.1.15. İyelik Eki Yanlışları

İyelik ekleri ismin belirttiği nesnenin neye veya kime ait olduğunu göstermektedir. İyelik ekleri ünlü uyumuna uymakla beraber kişi kavramı vermektedir (Hengirmen, 2015, s. 274).

Ö1/A1 Antonia en iyi **karakter** var.

Antonia’nın çok iyi bir *karakteri* var.

Ö1/A1 Antonia **annesi** ben çok seviyorum.

Ben Antonia'nın *annesini* çok seviyorum.

Ö1/A1 **Ben** de bir köpeğim var.

Benim de bir köpeğim var.

Ö3/A1 Kemer'in bir **otelde** kaldım

Kemer'in bir *otelinde* kaldım.

Ö4/A1 En yakın arkadaşım fakültede **meslektaş** ve liseden arkadaşımdır.

En yakın arkadaşım fakülteden *meslektaşım* ve liseden arkadaşımdır.

Ö4/ A1 **O** uzun, siyah saçları var, kahverengi gözleri.

Onun uzun siyah saçları ve kahverengi gözleri vardır.

Ö5/A1 **Pazar gün** genellikle film izliyorum çünkü o gün benim için çok sıkıcı.

Pazar günleri çok sıkıcı olduğu için genellikle film izliyorum.

Ö5/A1 **Pazar gün** genellikle işim için hazırlıyorum

Pazar günleri genellikle işim için hazırlanıyorum.

Ö7/A1 Benim **arkadaş** adı Ümit ve o orada yaşıyor.

En yakın *arkadaşımın* adı Ümit'tir kendisi orada yaşıyor.

Ö7/A1 Benim doğum **gün** orada kutladım.

Doğum *günümü* orada kutladım.

Ö7/A1 Çok ünlü köy ve güzel **şaraplar** var.

Çok ünlü bir köy ve güzel şarapları var.

Ö8/A1 Gelecek yaz **tatilime** yine oraya gideceğim.

Gelecek yaz *tatile* yine oraya gideceğim.

Ö11/A1 Kahvaltıda önce elime **yüzu** (/).

Kahvaltıda önce elimi ve *yüzümü* yıkıyorum.

Ö11/A1 Ben pazar günü hiç **işi** yok.

Pazar günü hiçbir *işim* yok.

Ö12/A1 Koçana 'da benim **arkadaşlar** yaşıyor ve benim **aile**.

Koçana ‘da *ailem* ve *arkadaşlarım* yaşıyor.

Ö12/A1 Arkadaşlarım cuma **akşam** kahve içiyor ve konuşuyoruz.

Arkadaşlarımla Cuma *akşamları* kahve içiyoruz ve sohbet ediyoruz.

Ö12/A1 Pazartesi **sabah**ta işe gidiyorum ve sonra eve gidiyorum.

Pazartesi *sabahları* işe gidiyorum ve akşamları eve dönüyorum.

Ö12/A1 **Pazar gün** ailemle lokantada başka şehire gidiyoruz ve orada yemek yiyoruz.

Pazartesi günleri ailemle birlikte farklı bir şehirdeki lokantada yemek yiyoruz.

Ö12/A1 **Pazar akşam** Üsküp’te geliyorum.

Pazar akşamları Üsküp’e geliyorum.

Ö13/A1 Benim hafta **sonu** çok iyi oluyor.

Hafta *sonları* çok iyi geçiyor.

Ö13/A1 Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve dışarı **arkadaşlar** dışarı çıkıyor.

Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve *arkadaşlarımla* dışarı çıkıyorum.

Ö15/A1 Baze pasta yapıyorum ve boş **zamanları** sora kitap okuyorum.

Bazen pasta yapıyorum ve boş *zamanımda* kitap okuyorum.

Ö15/A1 **Arkaşla** çıkar çıkıyorum sonra annemle market gidiyoruz.

Arkadaşımla dışarı çıkıyoruz ve sonra annemle markete gidiyoruz.

Ö16/A1 İki hafta önce, cumartesi **gününde** saat 10:00’da uyandım.

İki hafta önce Cumartesi *günü* saat 10:00’da uyandım.

Ö16/A1 Hafta sonları genellikle erken sabah ben ve eşim, beraber nehir **kıysı** gezdik.

Hafta sonları genellikle eşimle birlikte nehir *kıyısında* geziyoruz.

Ö17/A1 Her cumartesi arkadaşım **eveyim** gezme yaptım.

Her Cumartesi arkadaşımı *evinde* ziyaret ediyorum.

Ö18/A1 Antalia Skopjeden çok uzak ve bu **yolculuklar** uçakla gittik.

Antalya Üsküp’ten çok uzak olduğu için bu *yolculumuzu* uçakla yaptık.

Ö19/A1 Akşam **arkadaşlarıyla** çıktım.

Akşam *arkadaşlarımla* dışarı çıktım.

Ö20/A1 Hava **durumu** bakıyorum.

Hava *durumuna* bakıyorum.

Ö22/A1 **Onun gözler**, onun ruhu anlatıyor.

Onun gözleri ruhunu anlatıyor.

Ö22/A1 Türk müziği çok seviyoruz, çünkü çok duygusal **şarkılar** var.

Çok duygusal *şarkıları* olduğu için Türk müziğini çok seviyoruz.

Ö24/A1 Hafta **sonda** Türkçe **kursa** gidiyorum.

Hafta *sonları* Türkçe *kursuna* gidiyorum.

Ö25/A1 Yatı önce kitap okuyorum **dişlerini** fırçaladı.

Yatmadan önce *dişlerimi* fırçalıyorum ve kitap okuyorum.

Ö25/A1 **Yüz** temizliyorum ve **makyaj** çıkıyorum.

Makyajımı siliyorum ve *yüzümü* temizliyorum.

Ö26/A1 Uzun **boyu**, siyah **saçlı**, kahve rengi gözleri vardır.

Onun uzun *boyu*, siyah *saçları* ve kahverengi gözleri vardır.

Ö29/A1 Cumartesi **sabah** çok geç kalkıyorum.

Cumartesi *sabahları* çok geç kalkıyorum.

Ö30/A1 Bazı hafta **sonu** çalışıyorum.

Bazı hafta *sonları* çalışıyorum.

Ö30/A1 Genellikle **haftasonlar** sakın ve dinlemek için kullanıyorum.

Genellikle *hafta sonları* dinleniyorum

Ö31/A1 Genellikle **hafta sonu** arkadaşlarımla parka gidiyorum.

Hafta sonları genellikle arkadaşlarımla birlikte parka gidiyorum.

Ö33/A1 Genellikle türk kahvesi içiyorum, sonra **ailesi** birlikte kahvaltı yapıyorum.

Hafta sonları genellikle Türk kahvesi içiyorum ve sonra *ailemle* birlikte kahvaltı yapıyorum.

Ö33/A1 Kahvaltıdan sonra evden çıktım ve **arabayla** işe gidiyorum.

Kahvaltıdan sonra evden çıkıyorum ve *arabamla* işe gidiyorum.

Ö34/A1 Genelde hafta **sonda** erken uyanıyorum.

Genellikle hafta *sonları* erken kalkıyorum.

Ö37/A1 Orada çok yüzdüm, gezdim, yunanca müzik dinledim ve onların **yemek** tattım.

Orada çok yüzdüm, gezdim, Yunanca müzik dinledim ve onların geleneksel *yemeklerinden* tattım.

Ö38/A1 Benim en son tatilim **Yunanistan'dadı**.

En son yaz tatilim için *Yunanistan'daydım*.

Ö38/A1 Bu ada çok ünlü, çünkü orada bir **Amerikan film** çekti.

Bu ada çok ünlüdür çünkü orada bir *Amerikan filmi* çekildi.

Ö42/A1 **Ben** çok arkadaşlarım var.

Benim çok arkadaşım var.

Ö43/A1 **Hafta sonlarında** genellikle saat dokuzda kalkıyorum.

Hafta sonları genellikle saat 09:00'da kalkıyorum.

Ö45/A1 **Pazar günüde** genellikle babamle kahve içiyoruz ve sonra kardeşimle tatlılar yiyoruz.

Pazar günleri genellikle babamla kahve içiyoruz ve sonra kardeşimle tatlı yiyoruz.

Ö46/A2 Yeni haberler ilk öğrenirim sonra **başkalarla** paylaşım.

İlk önce yeni haberlere ulaşırım sonra *başkalarıyla* paylaşırım.

Ö46/A2 Benim çok planlarım var ama en **önemli** param yok.

Çok planlarım var ama en *önemlisi* param yok.

Ö47/A2 Benim **takımla** bir kaç turnuvalara gittik ve **hepsi** kazandık.

Takımımle birlikte birkaç turnuvaya katıldık ve *hepsini* kazandık.

Ö50/A2 İnsan bu hayata bir **plan** ya da bir **istek** olmalı.

İnsanın bu hayatta bir *planı* ya da *isteği* olmalı.

Ö51/A2 Gelecek **planları** hala bilmiyorum ama şimdilik birkaç hobiyim var.

Gelecekteki *planlarımla* ilgili bir fikrim yok ama birkaç hobim var.

Ö52/A2 **Teyzen** yardım ederim.

Teyzeme yardım ederim.

Ö59/A2 Diğer planlarım: bir şirkete **kendin** ofisim olmamı sağlamak isterim.

Diğer bir planım ise ünlü bir şirkette *kendime* bir ofis sağlamaktır.

Ö60/A2 Türk dili ve Edebiyatı **bölümde** okuyorum.

Türk dili ve edebiyatı *bölümünde* okuyorum.

Ö62/B1 Bana göre, ama başarı insan kendi **amaçlar gerçekleştirmek** demektir.

Bana göre başarı insanın kendi *amaçlarını gerçekleştirmesi* demektir.

Ö62/B1 Bence insanın en tatlı başarı kendin emekten meyveleridir.

Bence insanın en güzel *başarısı* kendi *emeğinin* meyvesidir.

Ö63/B1 Yakın olsun diye Lusi her akşam evden kaçıyor ve **babası** yanına gidiyor.

Lusi babasını görmek istediği için evden kaçıp *babasının* yanına gidiyor.

Ö65/B1 Bayram **günler** bizim için çok önemli çünkü geçiriyorduk ailemizle iyi zaman.

Bizim için bayram *günleri* çok önemlidir çünkü ailemizle birlikte güzel zaman geçiririz.

Ö65/B1 Benim **iş** çok zordu.

İşim çok zordu

Ö66/B1 Bizde bayram namazından sonra öncelikle eve dönüyoruz ve **ailemle** bayramlaşıyoruz.

Bizim kültürümüzde bayram namazından sonra eve dönüp *ailemizle* bayramlaşma geleneği var.

Ö67/B1 Benim için bayram demek **aile** toplanması demek.

Benim için bayram *ailenin* bir arada olması demektir.

Ö67/B1 Bayram sabahları çok başka eski zamanlarda ki gibi beyler camiye hanımlar ise erkenden ev işlerine koyuluyor çocuklar ise yepyeni tertemiz **eşyalar** giyiyor.

Eskiden bayram sabahlarında beyler camiye gider, hanımlar ev işlerini yapar, çocuklar ise yepyeni ve tertemiz *eşyalarını* giyerdi.

Ö68/B1 Bayram. İnsanın en önemli **günd'dür**.

İnsanoğlunun en önemli *günü* bayramdır.

Ö68/B1 Onların **eller** öpüyoruz.

Onların *ellerini* öpüyoruz.

Ö69/B1 Eskiden, benim için bayram, mutluluk huzur ve aile **anlam** geliyordu.

Bence eskiden bayram kavramı, mutluluk, huzur ve aile *anlamına* geliyordu.

Ö69/B1 Bayram gelince bir kişinin **eksikliğinden** en çok fark ediyorum.

Bayram gelince en çok bir kişinin *eksikliğini* hissediyorum

Ö69/B1 Herkes kendi **odandan** çıkmıyor.

Kimse kendi *odasından* çıkmıyor

Ö72/B1 21.ci yüz yılda olarak insanlar aylelere, **dostlarla** büyük yorgunluk dolayısıyla bir araya gelemiyor.

Maalesef 21. yüzyılda insanlar aileleri ve *dostlarıyla* yoğun hayat temposundan dolayı pek bir araya gelemiyor.

Ö73/B1 İlk **başında** herşey iyi gidiyor ama bir zaman sonra kocası çok değişmeye başlıyor.

İlk *başta* her şeyin iyi gitmesine rağmen bir zaman sonra kocası değişmeye başlıyor.

Ö76/B2 **Bazılar** sadece kendi **tecrübeden** öğrenebilir, **bazılar** diğerlerinin **hatalardan** öğrenir.

Bazıları kendi *tecrübesinden*, *bazıları* ise başkalarının *hatalarından* yeni şeyler öğrenir.

Ö76/B2 Bir kitabı okuyunca mesela, mesela, **kendi** bir dünya kurabiliriz.

Mesela yeni bir kitap okuduğumuz zaman *kendimize* ait bir dünya kurabiliriz. Ö82/B2 Örneğin doğal bir güzeliye okumak ve onu kendi **gözlerle** görmek çok farklı.

Örneğin: doğa güzelliğiyle ilgili bir kitap okumak ve doğayı kendi *gözlerinle* görmek çok farklı bir duygudur.

İyelik eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 66, A2'de 15 öğrencide 13, B1'de 14 öğrencide 22 ve B2'de 10 öğrencide 8 yanlış olmak üzere toplamda 109 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların çoğu temel düzeyde yapılmıştır. Orta

düzeyde bu yanlışların azaldığı görülmektedir. Türkçede iyelik ekleri hem zamirlerde hem de tamlamalarda yer almaktadır, Makedoncada ise iyelik ekleri sadece zamirlerde kullanılmaktadır. Öğrencilerin genellikle tamlama getirilen kelimeye iyelik eki getirmediği görülmektedir. Yanlışların diğer bir nedeni de kuralların eksik uygulanmasıdır.

4.2.1.16. *Şahıs Eki Yanlışları*

Şahıs ekleri şahsı ifade etmekle birlikte çekimli fiillerde hareketi yapan eklerdir. Fiillerin kök ve gövdelerine zaman kiplerinden sonra şahıs ekleri gelmektedir. Şahıs ekleri eylemlerin şahsa bağlanması için kullanılmaktadır (Ergin, 2019, s.283).

Ö9/A1 Arkadaşım çok yakın **yaşıyor**.

Arkadaşıma çok yakın bir yerde *yaşıyorum*.

Ö10/A1 Biz Aerodrom semtinde **yaşıyor**.

Aerodrom semtinde *yaşıyoruz*.

Ö12/A1 Arkadaşlarım cuma akşam kahve **içiyor** ve konuşuyoruz.

Arkadaşlarımla Cuma akşamları kahve *içiyoruz* ve sohbet ediyoruz.

Ö13/A1 Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve dışarı arkadaşlar dışarı **çıkıyor**.

Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve arkadaşlarımla dışarı *çıkıyorum*.

Ö18/A1 Bu yaz ailem ve ben beraber Antaliya'ya tatil **yaptı**.

Bu yaz ailemle birlikte Antalya'da tatil *yaptık*.

Ö19/A1 Sonra birlikte kantine **gitti**.

Sonra birlikte kantine *gittik*.

Ö19/A1 Parktan sonra eve **gittik**, banyo yaptım ve kitap okudum.

Parktan sonra eve *gittim*, banyo yaptım ve kitap okudum.

Ö24/A1 Bazen arkadaşlarımla kahve **içiyor**.

Bazen arkadaşlarımla kahve *içiyorum*.

Ö27/A1 22 yaşında liseyi bitirdi ve şimdi evde **oturuyorum**.

22 yaşında liseden mezun oldu ve şimdi evde *oturuyor*.

Ö31/A1 Burada benim kardeşim **yaşıyorum**.

Burada kardeşim *yaşıyor*

Ö36/A1 Sonra pazara **gidiyor** em meyve aldım bir kilo domates iki kilo mandarina.

Sonra bir kilo domates ve iki kilo mandalina almak için pazara *gidiyorum*.

Ö36/A1 Sonra fırına **gidiyor** em iki ekmek aldım.

Sonra iki ekmek almak için fırına *gidiyorum*.

Ö36/A1 Oylenden sonra olumla fudball **bakıyor**.

Öğleden sonra oğlumla birlikte futbol maçı *izliyorum*.

Ö40/A1 Her haft sonu ben ve Emriye kahveye **gidiyor**.

Her hafta sonu Emriye'yle birlikte kafeye *gidiyoruz*.

Ö41/A1 Herkese gelecekte hafta **hazırlanıyoruz**.

Herkes gelecek hafta sonu için *hazırlanıyor*.

Ö51/A2 Ben diller ile çalışıyorum ama kitaplar yabancı dil okumak **istiyor**.

Ben dilciyim ve kitapları yabancı dilde okumayı *seviyorum*.

Ö51/A2 Okumayı çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve alış verişe **gidiyor**.

Kitap okumak için çok vaktim yoksa dışarıya çıkıyorum ve alışveriş *yapıyorum*.

Ö60/A2 Sonra bir dilek **tuttu** kalbimi öğretmen olmak.

Sonra içimden gelecekte öğretmen olmak için bir dilek *tuttum*.

Şahıs eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 20, A2'de 15 öğrencide 3, B1'de 14 öğrencide 0 ve B2'de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 23 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar sadece temel düzeyde yapılmıştır. Bu yanlışların temel düzeyde yapılmasının nedeni öğrencilerin şahıs eklerini iyice kavrayamadıklarını göstermektedir. Yanlışlar, özellikle şimdiki zaman ve geçmiş zaman kiplerinin çekimi esnasında yapılmıştır. Bu yanlışların yapılmasında esas sorun öğrencilerin Türkçedeki özne-yüklem ilişkisini iyi bilmediklerinden dolayıdır.

4.2.1.17. Çatı Ekleri Yanlışları

Cümle içerisinde özne ya da nesnenin durumuna göre eylemlerin kök ve gövdelerine getirilen eklerin yapısal değışikline çatı ismi verilmektedir. Fiillerin kök ve gövdelerine bu eklerin getirilmesiyle çatı oluşur. Bunlar bazı kaynaklarda yapım, bazı kaynaklarda ise işletme eki olarak gösterilmektedir (Vural&Böler, 2016, s. 208).

Ö3/A1 Hava çok sıcak değildi ve ben çok **sevdim**

Hava çok sıcak olmadığı için çok *sevindim*.

Ö5/A1 Pazar gün genellikle işim için **hazırlıyorum**

Pazar günleri genellikle işim için *hazırlanıyorum*.

Ö6/A1 Orada kahve içim ve **güneşlim**.

Orada kahve içtim ve *güneşlendim*.

Ö20/A1 Hemen **hazırlıyorum** ve evde çıkıyorum.

Hemen *hazırlanıyorum* ve evden çıkıyorum.

Ö26/A1 Allah yolumda hep iyi kalpi güller yüzlü insanlar **çıkartsın**.

Allah yoluma her zaman iyi kalpli ve güler yüzlü insanlar *çıkarsın*.

Ö32/A1 Saat altıya kadar ders çalışıyorum ve sonra müzik dinleyerek **dineliyorum**.

Saat 18:00'e kadar ders çalışıyorum ve sonra müzik dinleyerek *dinleniyorum*.

Ö38/A1 Bu ada çok ünlü, çünkü orada bir Amerikan film **çekti**.

Bu ada çok ünlüdür çünkü orada bir Amerikan filmi *çekildi*.

Ö46/A2 Gelecekteki pıanlarım çocukluktan şimdiye kadar **değıştirdi**.

Gelecekteki planlarım çocukluktan şimdiye kadar çok *değışti*.

Ö48/A2 Bu hayatta büyük planımı **gerçekleştirdim** diye sayılır.

Hayatımda en büyük planımı *gerçekleştirdim* diyebiliriz.

Ö55/A2 İkinci planım özel şirket açmak ya da Türkiye'de bazı ünlü şirkete Üsküp'e **götürmek istiyorum**.

İkinci planım özel bir şirket açmak ya da Türkiye'den ünlü bir şirketi Üsküp'e *getirtmektir*.

Ö60/A2 Bir zaman çocuklarla çalıştım, onları **eğleniyordum**, bu işi çok sevdim.

Bir dönem okulda çocuklara ders verdim, onları *eğlendirdim* ve bu işi çok sevdim. Ö67/B1 Bizim evdeki bayramlar her evdeki gibi erken **kalkıyor** babam camiye gidiyor ben ise anneme temizlemede kahvaltıyı hazırlamaya yardım ediyorum.

Bizim evdeki bayram rutinlerinde genellikle her evde olduğu gibi erken *kalkılır*, babamlar camiye gider; ben ise anneme temizlik ve kahvaltı hazırlama kısımlarında yardım ederim.

Ö68/B1 Beni, **din** bayramlar en önemli bayram'dır.

Bence *dini* bayramlar en önemli bayramdır.

Ö71/B1 Bayram diyerken içimde her zaman güzel hissetiklerim **geliyorlar**.

Bayram kelimesi bana her zaman güzel anıları *hatırlatır*.

Ö71/B1 Bayram için güzel sofralar **hazırlanıyorduk**.

Bayram için güzel yemek sofraları *hazırlardık*.

Ö71/B1 Aynı zamanda uzun **göremediğim** insanlarla görüşüyorum.

Bayramlarda genellikle uzun süre *görüşemediğim* insanlarla görüşüyorum.

Ö77/B2 Bu günlerde teknoloji hayatımızı çok **etkileniyor**.

Günümüzde teknoloji hayatımızı çok *etkiliyor*.

Ö77/B2 Onların sağlığını da **etkileniyor**.

Bu durum onların sağlığını da *etkiliyor*.

Ö80/B2 Teknoloji geliştirerek insanın hayatı da **kolaylaştırıyor**.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insan hayatı da *kolaylaşıyor*.

Ö81/B2 Teknoloji yeni aletler, makinez, akıl telefonları hayatımızı **kolaylaştırıyor**.

Teknolojideki yeni elektronik aygıtlar ve akıllı telefonlar hayatımızı *kolaylaştırıyor*.

Ö84/B2 Teknoloji çok işler kesinlikle kolaylaştırdı ve insanlara çok vakit **kazandı**.

Teknoloji birçok işi kolaylaştırmakla birlikte insanlara çok vakit *kazandır* Ö84/B2 Besbelli ki bugünü gençliği büyük bir sıkıntı yaşıyor **sosyalleştirme** alanında.

Günümüz gençliği *sosyalleşme* alanında net bir şekilde büyük bir sıkıntı yaşıyor.

Çatı eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 6, A2'de 15 öğrencide 4, B1'de 14 öğrencide 5 ve B2'de 10 öğrencide 7 yanlış olmak üzere toplamda 22 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar daha fazlası orta düzeyde görülmektedir. Seviye

yükseldikçe öğrencilerdeki hata sayısının arttığı görülmektedir. Çatı eklerinde yapılan yanlışların esas sorunu Makedonca ve Türkçedeki ek sisteminin farklı olmasıdır. Türkçe sondan eklemeli bir dildir, Makedonca ise ön ekler alan bir dil yapısına sahiptir. Öğrencilerin, çatı eklerinin işlevlerini yeterince bilmedikleri gibi kuralları yanlış ve eksik uyguladıkları görülmektedir.

4.2.1.18. Aitlik “Ki”Ekinin Yanlış ve Eksik Kullanımı

Aitlik “ki” eki sözcükler arası bağlantı kavramını veren bir ek olarak bilinir. Ünlü uyumuna aykırı olmakla birlikte isimlere ilgi ve bulunma ekinden sonra gelmektedir (Vural&Böler, 2016, s. 148).

Ö3/A1 **Hayatımda** en iyi tatilim

Hayatımdaki en iyi tatilim

Ö51/A2 **Gelecek** planları hala bilmiyorum ama şimdilik birkaç hobiyim var.

Gelecekteki planlarımla ilgili bir fikrim yok ama birkaç hobim var.

Ö76/B2 Ama gezen ve okuyan insanların **arasında** fark nedir?

Okuyan ve gezen insanların *arasındaki* fark nedir?

Ö80/B2 Diyelim ki ben kolayca **Avustralya’daki** yaşayan akrabalarım ile hem görüntülü hem sesli akıllı telefonları kullanarak görüşebilirim.

Ben kolayca *Avustralya’da* yaşayan akrabalarım ile akıllı telefonlar aracılığıyla hem görüntülü hem de sesli konuşabilirim.

Ö81/B2 **Teknoloji** yeni aletler, makine, akıllı telefonlar hayatımızı kolaylaştırıyor.

Teknolojideki yeni elektronik aygıtlar ve akıllı telefonlar hayatımızı kolaylaştırıyor.

Aitlik eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 1, A2’de 15 öğrencide 1, B1’de 14 öğrencide 0 ve B2’de 10 öğrencide 3 yanlış olmak üzere toplamda 5 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar orta düzeyde daha fazla görülmektedir. Bu yanlışlar genellikle ad durum eklerinde yapılmıştır. Makedoncada aitlik eki kullanılmadığı için öğrencilerin bu tip yanlışlar yaptıkları düşünülmektedir.

4.2.1.19. i- mek Fiili Eki Yanlışları

Ek fiil olarak ermek mastarı geçmişten beri tek başına kullanılmamış olmakla birlikte başka sözler de tretmemiştir. Bu mastar Batı Türkçesinde r harfinin düşmesiyle “i” olmuş böylelikle “i-mek” biçimini almıştır (Ediskun, 2017, s.187).

1/A1 Lara ve Kuze **kardeşlerdir**.

Lara ve Kuze *kardeştirler*.

12/A1 Diskoda çok **kalabalık** var orada çok arkadaşlarım gördüm.

Disko çok *kalabalıktı* ve orada arkadaşlarımı gördüm.

12/A1 Diskoda çok **güzel** muzik var ve arkadaşlarım ile dans ettik.

Diskoda müzik çok *güzeldi* ve arkadaşlarımla dans ettik.

30/A1 Geçen hafta sonu, çok **gzelhyd**.

Geçen hafta sonu çok *güzeldi*.

38/A1 Benim en son tatilim **Yunanistan’dadı**.

En son yaz tatilim için *Yunanistan’daydım*.

65/B1 Orada benim için her gün bayram **olmuş**.

Orada geçirdiğim her gün bayram *gibiydi*.

65/B1 Ailem her zaman benim yanımda **olmuş**.

Ailem her zaman *yanımdaydı*.

i-mek fiil eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 ğrenicide 5, A2’de 15 ğrenicide 0, B1’de 14 ğrenicide 2 ve B2’de 10 ğrenicide 0 yanlış olmak üzere toplamda 7 yanlış tespit edilmiştir. i-mek fiilinin kullanımıyla ilgili yanlışların çoğu temel düzeyde yapılmıştır. Bu yanlışlar genellikle i-mek fiilinin geçmiş zaman kullanımında yapılmıştır. Makedoncada bu fiiller ayrı bir ek aldığı için öğrenciler kendi dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır.

4.2.1.20. Mastar Eki Yanlışları

Fiillerin ismini bildiren ve isim olarak kullanılan kelimelere mastar denir. Fiillerin kök ve gövdelerine iş, mak, ma ekleri getirilmek suretiyle yapılmaktadır (Hengirmen, 2015, s. 247).

Ö6/A1 Ailemi beraber **yemeği** yediniz.

Ailemle beraber *yemek* yedik.

Ö36/A1 Sonra pazara gidiyor em meyve **aldım** bir kilo domates iki kilo mandarina.

Sonra bir kilo domates ve iki kilo mandalina *almak* için pazara gidiyorum.

Ö36/A1 Sonra fırına gidiyor em iki ekmek **aldım**.

Sonra iki ekmek *almak* için fırına gidiyorum.

Ö49/A2 Mesela bir kez ben yuksek bir yerde bindim fotoğraf **çekmeye** için.

Mesela bir kez fotoğraf *çekmek* için yüksek bir yere çıktım.

Ö51/A2 **Okumayı** çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve alış verişe gidiyor.

Kitap *okumak* için çok vaktim yoksa dışarıya çıkıyorum ve alışveriş yapıyorum.

Ö51/A2 Kanyon **kahveyi** ve **sohbet** için o çok güzel bir yer.

Kanyon *kahve içmek* ve *sohbet etmek* içim çok güzel bir yer.

Ö60/A2 Biz sadece dileğimiz için **gerçek olursa** çalışmayız lazım.

Sadece dileklerimizin *gerçekleşmesi* için çalışmalıyız.

Ö64/B1 Sağlık **olsam** benim için en büyük başarıdır.

Sağlıklı *olmam* benim için en büyük başarıdır.

Ö64/B1 Benim için, huzurlu, sağlıklı ve mutlu bir hayat **kurması** büyük bir başarıdır.

Benim için huzurlu, sağlıklı ve mutlu bir hayat *kurmak* büyük bir başarıdır.

Ö67/B1 Benim için bayram demek aile **toplanması** demek.

Benim için bayram ailenin bir arada *olması* demektir.

Ö81/B2 Her gün teknoloji ileri veriyor, insanlar yaşarken **çalışırken** yardım ediyor.

Gün geçtikçe teknoloji ileri giderek insanların yaşam ve *çalışma* hayatına yardım etmektedir.

Mastar eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 3, A2’de 15 öğrencide 5, B1’de 14 öğrencide 3 ve B2’de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 12 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışların çoğu temel düzeyde yapılmıştır. Türkçede bu ekler fiilden isim yapan eklerdir ve hal ekleri alırlar. Yapılan yanlışlar genelde, *almak*, *okumak*,

çalışmak gibi mastar eklerinde görülmektedir. Bu yanlışlarda dikkat çeken husus mastar ekinden sonra gereksiz bir şekilde hal eklerinin kullanımlıdır. Makedoncada mastar eklerinden sonra hal ekleri kullanılmadığı için öğrenciler kuralları yanlış uygulamıştır.

4.2.1.21. Bildirme Eki Yanlışları

Bildirme eki olarak Dİr eki üçüncü şahıslarda anlam bakımından pekiştirmekle birlikte kesin bir gereklilik ifade etmektedir (Korkmaz, 2017, s.616).

Ö7/A1 Bence, en güzel mevsim **yaz**.

Bence en güzel mevsim *yazdır*.

Ö7/A1 Bana göre, Türkiye'nin en güzel şehri adı **İzmir**.

Bana göre Türkiye'nin en güzel şehrinin adı *İzmir'dir*.

Ö7/A1 Benim arkadaş adı **Ümit** ve o orada yaşıyor.

En yakın arkadaşımın adı *Ümit'tir* kendisi orada yaşıyor.

Ö9/A1 O esmer. kısa boylu **kız**

O esmer ve kısa boylu bir *kızdır*.

Ö9/A1 Benim için o çok **özel** ve onun yanında çok mutluyum.

O benim için çok *özeldir* ve onun yanında çok mutluyum.

Ö9/A1 Gözleri **kahverengi**

Onun gözleri *kahverengidir*.

Ö10/A1 En yakın benim arkadaşımı adı **Stefan**.

En yakın arkadaşımın adı *Stefan'dır*.

Ö10/A1 Stefan benim küçüken **arkadaşım** ve ben onu çok seviyorum.

Stefan çocukluk *arkadaşımdır* ve onu çok seviyorum.

Ö10/A1 Stefan'ın annesi ve babası ad Vale ve **Vanta**.

Stefan'ın anne ve babasının adı Vale ve *Vanta'dır*.

Ö10/A1 Stefan en güzel mavi gözleri **var**, çok yakışıklı **adam**.

Stefan çok yakışıklı bir *erkektir* ve çok güzel gözleri *vardır*.

Ö10/A1 Bir köpek var ve adı **Lora**, çok tatlı.

Onun çok tatlı bir köpeği var ve adı *Lora'dır*.

Ö10/A1 Stefan çok akıllı genellikle çok mutlu bir **insan**.

Stefan genellikle çok akıllı ve mutlu bir *insandır*.

Ö10/A1 Stefan bir kardeşi var o adı **Rosana**.

Stefan'nın kardeşinin adı *Rosana'dır*

Ö21/A1 Benim en yakın arkadaşım adı **Zineta**.

En yakın arkadaşımın adı *Zineta'dır*.

Ö21 O otuz dört **yaşında**, üsküpte yaşıyor ve çalışıyor.

O otuz dört *yaşındadır*. Üsküp'te yaşıyor ve çalışıyor.

Ö21/A1 O benim için çok **önemli** çünkü her zaman yardım ediyor, birlikteyken çok eğleniyoruz

Arkadaşım benim için çok *önemlidir* çünkü bana her zaman yardım ediyor ve birlikteyken çok eğleniyoruz.

Ö21/A1 O, çok akıllı, anlaşılan ve çalışkan bir **kız**.

O çok akıllı, düzgün karakterli ve çalışkan bir *kızıdır*.

Ö22/A1 O çok iyi bir **insan** en önemlisi.

Aslında en önemlisi o çok iyi bir *insandır*.

Ö22/A1 O 20 **yaşında**, benden bir yıl daha **büyük**.

O 20 *yaşındadır* ve benden bir yıl daha *büyüktür*.

Ö22/A1 Ayla çok güzel bir kız, mavi gözler ile, deniz gibi uzun sarı saçlı **kız**.

Ayla deniz gibi mavi gözlü, uzun sarı saçlı çok güzel bir *kızıdır*.

Ö26/A1 Benim en yakın dostümün adı **Leyla**.

En yakın arkadaşımın adı *Leyla'dır*.

Ö27/A1 Benim en yakın arkadaşım **Nur**.

En yakın arkadaşımın adı *Nur'dur*.

Ö27/A1 O çok iyi bir **insan** ben onu çok seviyorum.

O çok iyi bir *insandır* ve ben onu çok seviyorum.

Ö27/A1 Onun karakter özelliği çok şey var iyi kalpli, huzurlu, mutluluk dolu.

Onun en önemli karakter özelliği; iyi kalpli, huzurlu ve mutlu bir insan *olmasıdır*.

Ö38/A1 Bu ada çok **ünlü**, çünkü orada bir Amerikan film çekti.

Bu ada çok *ünlüdür* çünkü orada bir Amerikan filmi çekildi.

Ö49/A2 Hobilerimiz ve fobilerimiz hayatım bir **parçası**.

Hobilerimiz ve fobilerimiz hayatımızın bir *parçasıdır*.

Ö49/A2 Kitap **okumaya** hobim, ben bir kitap okumaya başlınca kendimi kaybediyorum.

Hobim kitap *okumaktır*, bir kitabı okumaya başlayınca kendimi kaybediyorum.

Ö58/A2 Bunun kötü yanı ise doğada çok çeşit hayvanlar **olması**.

Bu durumun en kötü tarafı ise doğada çok çeşitli hayvanların *olmasıdır*.

Ö63/B1 En sevdiğim film “Benim adım Sen” bir gerçek olay için anlatıyor.

En sevdiğim film “Benim Adım Sen’dir. Bu film gerçek bir olayı anlatmaktadır.

Ö65/B1 Annem ve kardeşim benim **canlarım**

Annem ve kardeşim *canlarımdır*.

Ö66/B1 Ailemim ve benim için en iyi bayram Ramazan Bayram, çünkü oruçtan sonra çok mutluyuz.

Ailece mutlu bir şekilde oruç tutmamızdan dolayı Ramazan Bayramı bizim için en iyi *bayramdır*.

Ö67/B1 Benim için bayram demek aile toplanması **demek**.

Benim için bayram ailenin bir arada olması *demektir*.

Ö80/B2 Teknolojinin en büyük avantajı bence insanlar arasında iletişim **kurmak**.

Bence teknolojinin en büyük avantajı insanlar arasında iletişimi *kurmasıdır*.

Bildirme eki yanırları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 33, A2’de 15 öğrencide 6, B1’de 14 öğrencide 4 ve B2’de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 44 yanlış tespit edilmiştir. Yanlırlar çoğu temel düzeyde görölmektedir. Orta düzeyde yanırların sayısı azalmaktadır. Yapılan yanırların esas sorunu Makedoncada Dİr eki

işlevini gören farklı eklerin görmesidir. Öğrenciler Dİr ekinin işlevini bilmedikleri için birçok cümlelerin sonunda bu eki eksik ve yanlış bir şekilde kullanmışlardır.

4.2.1.22. Yapım Ekleri Yanlışları

Yapım ekleri; fiil ya da isim kök ve gövdelerinden yeni fiil veya isim yapan ekler olarak tanımlanır (Vural&Böler, 2016, s. 145).

Ö7/A1 Gençlik organization **gönülü** olarak çalıştım.

Gençlik organizasyonunda *gönüllü* olarak çalıştım.

Ö10/A1 Stefan çok **akılı genelikle** çok mutlu bir insan.

Stefan *genellikle* çok *akıllı* ve mutlu bir insandır.

Ö11/A1 Genellikle biraz **temiz** yapıyorum.

Genellikle biraz *temizlik* yapıyorum.

Ö15/A1 **Arkaşla** çıkar çıkıyorum sonra annemle market gidiyoruz.

Arkadaşımla dışarı çıkıyoruz ve sonra annemle markete gidiyoruz.

Ö22/A1 Ayla çok güzel bir kız, **mavi gözler** ile, deniz gibi uzun sarı saçlı kız.

Ayla deniz gibi *mavi gözlü*, uzun sarı saçlı çok güzel bir kızdır.

Ö26/A1 Allah yolumda hep iyi **kalpi** güller yüzlü insanlar çıkartsın.

Allah yoluma her zaman iyi *kalpli* ve güler yüzlü insanlar çıkarsın.

Ö31/A1 **Genellikle** hafta sonu arkadaşlarımla parka gidiyorum.

Hafta sonları *genellikle* arkadaşlarımla birlikte parka gidiyorum.

Ö35/A1 Ben ve benim **arkadışım** kahveye gidiyoruz.

Arkadaşımla birlikte kafeye gidiyoruz.

Ö49/A2 Kitap okumaya hobim, ben bir kitap okumaya **başlınca** kendimi kaybediyorum.

Hobim kitap okumaktır, bir kitabı okumaya *başlayınca* kendimi kaybediyorum.

Ö49/A2 Fobelerim çok değil mesela **yüksekten** fobim var.

Aslında çok fobim yoktur, mesela *yükseklik* fobim var.

Ö51/A2 Benim en büyük fobim **yüksektir**.

En büyük fobim *yüksekliktir*.

Ö56/A2 En az bir saat **yeşil** bölgeler bakmak istiyorum.

Günde en az bir saat *yeşilliklere* bakmak istiyorum.

Ö62/B1 Eğer iki kişi amaç gerçekliyorsay, o zaman ikisi de **başarı** olduğu diyebiliriz

Eğer iki kişi ortak amaçlarını gerçekleştirebiliyorsa o zaman ikisinin de *başarılı* olduğunu söyleyebiliriz.

Ö64/B1 **Sağlık** olsam benim için en büyük başarıdır.

Sağlıklı olmam benim için en büyük başarıdır.

Ö67/B1 Bizim evdeki bayramlar her evdeki gibi erken kalkıyor babam camiye gidiyor ben ise anneme **temizlemede** kahvaltüyı hazırlamaya yardım ediyorum.

Bizim evdeki bayram rutinlerinde genellikle her evde olduğu gibi erken kalkılır, babamlar camiye gider; ben ise anneme *temizlik* ve kahvaltı hazırlama kısımlarında yardım ederim.

Ö68/B1 Burada, hem resmi hem **din** bayramlar var.

Burada hem resmi hem de *dini* bayramlar var.

Ö69/B1 Bayram gelince bir kişinin **eksikğinden** en çok fark ediyorum.

Bayram gelince en çok bir kişinin *eksikliğini* hissediyorum

Ö80/B2 Bence insan bu teknoloji kullanarak tembeleşiyor ve sanki düşünmek istemiyor, çünkü kendi **akıl telefonu** açarak herşey mevcuttur.

Teknoloji kullanımı insanı tembeleştirip düşünme yeteneğini bitirmektedir. Bunun en büyük nedeni *akıllı telefonlarda* herşeyin mevcut olmasıdır.

Ö80/B2 Diyelim ki ben kolayca Avustralya'daki yaşayan akrabalarım ile hem görüntülü hem sesli **akıl telefonları** kullanarak görüşebilirim.

Ben kolayca Avustralya'da yaşayan akrabalarım ile *akıllı telefonlar* aracılığıyla hem görüntülü hem de sesli konuşabilirim.

Ö81/B2 Teknoloji yeni aletler, makinez, **akıl telefonları** hayatımızı kolaylaştırıyor.

Teknolojideki yeni elektronik aygıtlar ve *akıllı telefonlar* hayatımızı kolaylaştırıyor.

Ö81/B2 Her gün teknoloji ileri veriyor, insanlar **yaşarken** çalışırken yardım ediyor.

Gün geçtikçe teknoloji ileri giderek insanların *yaşam* ve çalışma hayatına yardım etmektedir.

Ö81/B2 Adam birer birer duygusuz, zalim **terbiyes** oluyor.

İnsanlar birer birer duygusuz, zalim ve *terbiyesiz* oluyor.

Ö82/B2 Örneğin doğal bir **güzeliye** okumak ve onu kendi gözlerle görmek çok farklı.

Örneğin: doğa *güzelliğiyle* ilgili bir kitap okumak ve doğayı kendi gözlerinle görmek çok farklı bir duygudur.

Ö83/B2 Asırlar geçmişse de **tarih** eserler ziyaret ettiğimizde taşıdıkları tarihi yaşamış oluyoruz.

Tarihi eserleri ziyaret ettiğimiz zaman aradan asırların geçmesine rağmen tarihin izlerin taşıdıklarını görüyoruz.

Ö84/B2 Bu diseventaj **özelikle** gençlere vuruyor.

Bu dezavantaj *özellikle* gençleri etkiliyor.

Yapım eki yanlışları ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 9, A2’de 15 öğrencide 4, B1’de 14 öğrencide 5 ve B2’de 10 öğrencide 8 yanlış olmak üzere toplamda 26 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların hem temel hem de orta düzeyde aynı sayıda yapıldığı görülmektedir. Yanlışların çoğu isimden isim yapan yapım eklerinde olduğu tespit edilmiştir. Genel itibariyle bu yanlışların esas sebebi öğrencilerin yapım eki işlevlerini yeterince bilmedikleridir. Diğer bir neden ise kuralların eksik bir şekilde öğretilmesidir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.3.1. Söz Dizimi Yanlışları

Kelimler yan yana dizilerek, kavram hareketleri karşılayan kelime gruplarını ya da yargı bildirerek cümleyi oluşturmaktadır. Her dilin kendine özgü kuralları vardır. Farklı dil ailesine ait dillerde bile evrensel ortak özellikler mevcuttur. Türkçeyi söz dizimi bakımından diğer dillerden ayıran husus, ana unsurun cümlede sonunda bulunmasıdır. Sentaksın esas konusu cümledeki unsurların yapısal, şekilsel ve anlamsal bağlantılarını incelemektir (Karahana , 2018, s. 9).

4.3.1.1. Cümle Öğelerinin Yanlış Sıralanması

Cümle ve söz öbeği birimleri söz dizimi olarak tanımlanır. Kelimeler ve kelime kalıpları belirli kurallar kapsamında yan yana getirilerek cümleyi oluşturmaktadır (Karaağaç,2017, s. 66). Her dilin olduğu gibi Türkçenin de cümle bakımından bir sıralama sistemi vardır. Cümle unsurları belli kurallar çerçevesinde birbirine bağlanarak bir düzen oluşturmaktadır.

Ö1/A1 Antonia annesi ben çok seviyorum.

Ben, Antonia'nın annesini çok seviyorum.

Ö1/A1 Antonia çok öğreniyor, üniversite için ve çalışıyor.

Antonia üniversitede çok çalışıyor ve öğreniyor.

Ö3/A1 Çünkü bütün yıl çok çalışıyorum, benim işim çok zor.

Benim işim çok zor çünkü yıl boyunca çok çalışıyorum.

Ö4/A1 Hafta sonları genellikle ders çalışıyorum (sınavlar için).

Hafta sonları genellikle sınavlardan dolayı ders çalışıyorum.

Ö5/A1 Pazar günü genellikle film izliyorum çünkü o gün benim için çok sıkıcı

Pazar günleri çok sıkıcı olduğu için genellikle film izliyorum.

Ö7/A1 Türkiye ben çok seviyorum ve iki ay Ankara'da oturdum.

İki ay boyunca Ankara'da yaşadım bundan dolayı Türkiye'yi çok seviyorum.

Ö10/A1 Yunus Emre'ye o gidiyor, ama başka bir grup var.

O farklı bir grupta Yunus Emre'de Türkçe öğreniyor.

Ö11/A1 Saat 11:00'da gece uyuyorum.

Gece saat 11:00'de uyuyorum.

Ö14/A1 Eve gittim yemek için, birlikte ailemi sonra televizyon izledim.

Yemek yemeğe eve gittim ve sonra ailemle birlikte televizyon izledik.

Ö19/A1 Erken kalktım çünkü bir işim vardı.

Bir işim olduğu için bugün erken kalktım.

Ö20/A1 Biraz dinleniyorum çünkü beşinci katta oturuyorum ve binada asansör yok.

Yaşadığım binada asansör olmadığı için eve çıkmadan önce biraz dinleniyorum.

Ö22/A1 O çok iyi bir insan en önemlisi.

Aslında en önemlisi o çok iyi bir insandır.

Ö22/A1 Ne zaman mutluyuz yaşıyoruz mutluluğu birlikte.

Mutlu olduğumuz zaman mutluluğu birlikte yaşıyoruz.

Ö25/A1 Dönüyorum eve saat 17:00'de

Saat 17:00'de eve dönüyorum.

Ö40/A1 On beş yıl önce ben ve Emriye tanıştık.

Emriye'yle on beş yıl önce tanıştım.

Ö42/A1 Köyün etrafında sadece yeşilik var: ormanlar, yürüyüş yolu ve çayırler.

Yemyeşil olan köyün civarında ormanlar, çayırler ve yürüyüş yolu var.

Ö53/A2 Küçükken hep hayal kururdum, bir gün iyi bir siyasetçi olmak.

Çocukluğumda iyi bir siyasetçi olmanın hayalini kurardım.

Ö53/A2 Üniversite'ye kabul edinmem vardı hep aklımda o hayal.

Her zaman aklımda üniversiteye kabul edilme hayali vardı.

Ö54/A2 Beni çok etkiliyor bu sosyal hayatımda olsun.

Bu durum gerek sosyal hayatım olsun beni çok etkiliyor.

Ö57/A2 Çocukken annemle en güzel anılarımız şarkı söylerken geçirdik.

Çocukluğumdaki en güzel anılarımdan biri annemle birlikte şarkı söylemekti.

Ö60/A2 Üniversite'de öğrendim aslında hayatımla sonra ne yapabilirim.

Aslında hayatımla ilgili ne yapmak istediğimi üniversitede öğrendim.

Ö65/B1 Bayram günler bizim için çok önemli çünkü geçiriyorduk ailemizle iyi zaman.

Bizim için bayram günleri çok önemlidir çünkü ailemizle birlikte güzel zaman geçiririz.

Ö69/B1 Eskiden gidiyorduk ziyarete babaannemi aile olarak.

Eskiden ailece babaannemi ziyaret ederdik.

Ö72/B1 Ramazan ayının sonunun, en güzel güneş doğan günü bence Bayramdır.

Bence Ramazan ayının güneş gibi doğan en son günü bayramdır.

Ö81/B2 **Daha fazla yolculuk yapabiliriz günümüzde teknoloji sayesinde.**

Günümüzde teknoloji sayesinde daha fazla yolculuk yapabiliriz.

Cümle öğelerinin yanlış sıralanması ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 28, A2’de 15 öğrencide 10, B1’de 14 öğrencide 4 ve B2’de 10 öğrencide 1 yanlış olmak üzere toplamda 43 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışların çoğu temel düzeyde görülmektedir. Düzeyler ilerledikçe yanlış sayısı azalmıştır. Türkçede cümle düzeni *özne+nesne+yüklem* şeklindedir. Bu durum Makedoncada ise cümle düzeni *özne+yüklem+nesne* şeklindedir.

Arnavutça söz diziminde de *özne+yüklem+nesne* kuralı mevcuttur. “Unë punoj me Artanin” (Memeti , 1998, s. 78). Örneğinde görüldüğü üzere öznenin hemen sonra yüklem gelmektedir.

Bu yanlışların yapılmasındaki esas sorun Türkçe ve Makedoncadaki cümle unsurlarının farklı dizilişte olmasıdır. Bu yanlışlar hem isim hem de fiil cümlelerinde görülmektedir. Öğrenciler kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yaparak kuralları yanlış ve eksik uygulamışlardır.

4.3.1.2. Belirtili İsim Tamlaması Yanlışları

Tamlayanın ve tamlananın ek alması suretiyle iki isim arasında bir ilişkilendirme oluşarak, belirtili isim tamlaması meydana gelir. Belirtili isim tamlamasında tamlayan -ın/-nın ilgi ekini, tamlanan ise -ı, -sı/-lar iyelik ekini almaktadır (Karaağaç, 2017, s. 209).

Ö1/A1 Benim yakın **arkadaşım adı** Antonia.

Benim en yakın *arkadaşımın* adı Antonia’dır.

Ö1/A1 **Antonia** en iyi karakter var.

Antonia’nın çok iyi bir karakteri var.

Ö1/A1 Onun **annesı** adı Nataşa.

Onun *annesinin* adı Nataşa’dır.

Ö1/A1 **Antonia** bir köpek var.

Antonia’nın bir köpeği var.

Ö7/A1 Bana göre, Türkiye’nin en güzel **şehri adı** İzmir.

Bana göre Türkiye’nin en güzel *şehrinin adı* İzmir’dir

Ö7/A1 Benim **arkadaş adı Ümit** ve o orada yaşıyor.

En yakın *arkadaşımın adı* Ümit'tir kendisi orada yaşıyor.

Ö7/A1 Bu yıl **kuzenim düğün** vardı.

Bu yıl *kuzenimin düğünü* vardı.

Ö9/A1 En yakın benim **arkadaşım adı** Yasemin.

En yakın *arkadaşımın adı* Yasemin.

Ö10/A1 En yakın benim **arkadaşımı adı** Stefan.

En yakın *arkadaşımın adı* Stefan'dır.

Ö10/A1 Stefan'ın **annesi** ve **babası ad** Vale ve Vanta.

Stefan'ın *anne* ve *babasının adı* Vale ve Vanta'dır.

Ö10/A1 Bir **köpek** var ve adı Lora, çok tatlı.

Onun çok tatlı bir *köpeği* var ve adı Lora'dır.

Ö10/A1 **Stefan bir kardeşi** var **o adı** Rosana.

Stefan'nın kardeşinin adı Rosa'dır.

Ö21/A1 Benim en yakın **arkadaşım adı** Zineta.

En yakın *arkadaşımın adı* Zineta'dır.

Ö27/A1 Benim en yakın **arkadaşım** Nur.

En yakın *arkadaşımın adı* Nur'dur.

Ö39/A1 En yakın **arkadaşım** Katerina.

En yakın *arkadaşımın adı* Katerina'dır.

Ö40/A1 En yakın ve en iyi **arkadaşım adı** Emriye.

En yakın ve en iyi *arkadaşımın adı* Emriye'dir.

Ö42/A1 En yakın **arkadaşım** Viktoria

En yakın *arkadaşımın adı* Viktoria'dır.

Ö56/A2 **Güzel doğası** bana sakinlik veriyor.

Doğanın güzelliği bana huzur veriyor.

Ö58/A2 Artık 3 yıldır **doğalarda, çeşit çeşit şelalarinde yayılarda** gezip gidiyorum.

Üç yıldan beri *doğanın çeşit şelalarını, yaylalarını* geziyorum.

Ö60/A2 Aslında **hayat** nerde götürür **bize** bilmiyoruz.

Aslında *hayatın bizi* nereye götüreceğini bilmiyoruz.

Ö61/B1 **Dizi** şimdi 2. Sezonunda ve kara kuzular denilen bir büyük **çeteden ele** geçirilmiş durumundadır.

Dizinin ikinci sezonunda, Çukur Mahallesi kara kuzular denilen büyük bir çetenin eline geçmiş bulunmaktadır.

Ö62/B1 Başarı **konsepti bence çok derin bir anlama** vardır.

Bence *başarı konseptinin çok derin bir anlamı* vardır.

Ö62/B1 Bana göre, ama başarı **insan** kendi **amaçlar** gerçekleştirmek demektir.

Bana göre başarı, *insanın kendi amaçlarını* gerçekleştirmesi demektir.

Ö62/B1 Bence insanın en tatlı başarı kendin **emekten meyveleridir**.

Bence insanın en güzel başarısı kendi *emeğinin meyvesidir*.

Ö68/B1 **Elleri** öptükten sonra dedem bana paralar veriyor.

Dedemlerin elini öptükten sonra dedem bana para verir.

Ö72/B1 İnsan uzakken ailenin ve çevrenin **hayatının anlamı** bile anlıyor.

İnsan uzakta olduğu zaman aile, çevre ve *hayatın anlamını* anlıyor

Ö72/B1 Bayram **evinin kokusunu** bi başka yapan şeydir.

Bayram *evin kokusunu* bir başka yapan dini geleneğimizdir.

Ö76/B2 Onun **güzelliği, onun tarihi, onun kötü tarafı** görürüz.

Onun *güzelliğini, tarihini ve kötü tarafını* görürüz.

Ö76/B2 Bir yere gidersek, **insanların kültürü, insanların adetleri, yemekleri, yaşamı şekilleri**, her şey kendi gözlerimizle görebiliriz.

Eğer farklı ülkelere gidersek *insanların kültürünü, adetlerini, yemeklerini, yaşam biçimlerini* kısacası her şeyi kendi gözlerimizle görebiliriz.

Ö81/B2 Önemli **hayat kıymetini** unutup, sadece para için düşünüyor.

En önemlisi insanlar *hayatın kıymetini* unutup sadece parayı düşünüyor.

Ö82/İlk önce kendi devletten gelen yazarları okumamız lazım ve **onların kitapları** okumamız lazım.

İlk önce kendi milli *yazarlarımızın hayatlarını* ve kitaplarını okumamız lazım.

Belirtili isim tamlaması ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 20, A2’de 15 öğrencide 3, B1’de 14 öğrencide 9 ve B2’de 10 öğrencide 3 yanlış olmak üzere toplamda 35 yanlış tespit edilmiştir. Yanlışların çoğu temel düzeyde yapılmıştır. Orta düzeyin B2 seviyesinde yanlış sayısı azalmıştır. Öğrenciler özellikle A1 seviyesinde “*arkadaşımın adı*” tamlamasını kullanırken sıkça hata yapmışlardır. Türkçe ve Makedoncanın farklı dil ailesinden olması dolayısıyla öğrencilerin yanlış yaptıkları düşünülmektedir. Makedoncada tamlanan tamlayandan önce gelmektedir. Bu durum Türkçede ise tam aksidir. Yapılan yanlışlardaki temel sorun öğrencilerin ana dillerinden olumsuz aktarım yapmasıdır.

4.3.1.3. Belirtisiz İsim Tamlaması Yanlışları

Belirtisiz isim tamlamasında, tamlananın (-ı, -sı, -ları) iyelik ekleri almasına rağmen tamlayan eksiz ilgi hali çekiminde bulunmaktadır (Karaağaç, 2017, s. 209).

Ö55/A2 Üçüncü planım **yardımcı vakfı** açmak istiyorum.

Üçüncü planım ise *yardım vakfı* açmaktır.

Ö57/A2 **Bizim komşularımız çocukları** evde fare tutuyordu.

Komşu çocukları evlerinde fare besliyordu.

Ö58/A2 Doğa çok seven bir insan olduğum için, **doğada gezmek** hobilerimden bir tenesi oldu.

Doğayı çok seven bir insan olduğum için *doğa gezisi* hobilerimden biri oldu.

Ö64/B1 Eğitim sayesinde, özgüven serbest çalışan **iş kadını** oldum.

Eğitim sayesinde özgüven sahibi, özgür ve çalışan bir *iş kadını* oldum.

Ö65/B1 **Bayram günler** bizim için çok önemli çünkü geçiriyorduk ailemizle iyi zaman.

Bizim için *bayram günleri* çok önemlidir çünkü ailemizle birlikte güzel zaman geçiririz.

Ö66/B1 **Ramazan Bayram** için yeni elbiseler alıyoruz, çünkü o gün bir mutlu ve sevinçli gün.

Ramazan Bayramı mübarek ve sevinçli bir gün olduğu için yeni elbiseler satın alıyoruz.

Ö71/B1 Çocukken en çok **bayramları günleri** seviyordum.

Çocukluğumda en çok *bayram günlerini* severdim.

Ö80/B2 Teknoloji geliştirerek **insanın hayatı** da kolaylaştırıyor.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte *insan hayatı* da kolaylaşıyor.

Ö80/B2 Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı açıyoruz ve farklı farklı **bilgiden sahip** ediyoruz.

Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı kurcalayarak farklı farklı konularda *bilgi sahibi* oluyoruz.

Belirtisiz isim tamlaması ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 0, A2’de 15 öğrencide 3, B1’de 14 öğrencide 4 ve B2’de 10 öğrencide 2 yanlış olmak üzere toplamda 9 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel düzeye kıyasla orta düzeyde daha fazla yapılmıştır. Türkçede belirtisiz isim tamlamasında; soyut, somut isimlere, yer ve kuruluşlara iyelik ekleri getirilmektedir. Fakat bu durum Makedoncada farklı eklerle yapıldığı için öğrenciler kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır. Belirtisiz isim tamlamalarındaki yanlışlar incelendiğinde; *yardımcı vakfı* (*yardım vakfı*, *doğada gezmek* (*doğa gezisi*) örneklerinde görüldüğü gibi tamlayan ve tamlananlara yanlış yapım ve hal ekleri getirerek kuralları yanlış ve eksik uygulamıştır.

4.3.1.4. Özne Yükleme Uyumsuzluğu Yanlışları

Özne ve yükleme uyumunun sağlanması için, şahıs ve çatı eklerinin doğru bir biçimde ve yerde kullanılması gerekmektedir.

Ö6/A1 Ailemi beraber yemeği **yediniz**.

Ailemle beraber yemek *yedik*.

Ö10/A1 **Ben ve Stefan** beraber fakülteye **gidiyor**.

Stefan’la birlikte fakülteye *gidiyoruz*.

Ö10/A1 **Biz** Aerodrom semtinde **yaşıyor**.

Aerodrom semtinde **yaşıyoruz**.

Ö12/A1 **Arkadaşlarım** cuma akşam kahve **içiyor** ve **konusuyoruz**.

Arkadaşlarımla Cuma akşamları kahve içiyoruz ve sohbet ediyoruz.

Ö13/A1 Mactan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve dışarı arkadaşlar dışarı **çıkıyor**.

Maçtan sonra eve gidiyorum, duş alıyorum, yemek yapıyorum ve arkadaşlarımla dışarı *çıkıyorum*.

Ö18/A1 Bu yaz **ailem ve ben** beraber Antaliya'ya tatil **yaptı**.

Bu yaz *ailemle birlikte* Antalya'da tatil *yaptık*.

Ö19/A1 Sonra **birlikte** kantine **gitti**.

Sonra *birlikte* kantine *gittik*.

Ö24/A1 Bazen **arkadaşlarımla** kahve **içiyor**.

Bazen arkadaşlarımla kahve *içiyorum*.

Ö26/A1 Uzun boylu, siyah saçlı, kahve rengi gözleri **vardır**.

Onun uzun boyu, siyah saçları ve kahverengi gözleri *vardır*.

Ö31/A1 Burada **benim** kardeşim **yaşıyorum**.

Burada kardeşim *yaşıyor*

Ö36/A1 Sonra pazara **gidiyor** em meyve aldım bir kilo domates iki kilo mandarina.

Sonra bir kilo domates ve iki kilo mandalina almak için pazara *gidiyorum*.

Ö36/A1 Sonra fırına **gidiyor** em iki ekmek aldım.

Sonra iki ekmek almak için fırına *gidiyorum*.

Ö36/A1 Oylenden sonra olumla fudball **bakıyor**.

Öğleden sonra oğlumla birlikte futbol maçı *izliyorum*.

Ö40/A1 Her haft sonu **ben ve Emriye** kahveye **gidiyor**.

Her hafta sonu *Emriye'yle* birlikte kafeye *gidiyoruz*.

Ö41/A1 **Herkes** gelecekten hafta **hazırlanıyoruz**.

Herkes gelecek hafta sonu için *hazırlanıyor*.

Ö51/A2 **Ben** diller ile çalışıyorum ama kitaplar yabancı dil okumak **istiyor**.

Ben dilciyim ve kitapları yabancı dilde okumayı *seviyorum*.

Ö51/A2 Okumayı çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve alış verişe **gidiyor**.

Kitap okumak çok vaktim yoksa dışarıya çıkıyorum ve alışveriş *yapıyorum*.

Ö60/A2 Sonra bir dilek *tuttu* kalbimi öğretmen olmak.

Sonra içimden gelecekte öğretmen olmak için bir dilek **tuttum**.

Ö68/B1 **Ben** Makedonya’da bayramlar çok **seviyoruz**.

Makedonya’da bayramları çok *seviyoruz*.

Özne ve yüklem uyumsuzluğu ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 18, A2’de 15 öğrencide 3, B1’de 14 öğrencide 1 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 22 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel düzeyde bir hayli görülmektedir. Orta düzeyde ise yanlış sayısı bire düşmüştür. Bu yanlışların yapılmasındaki esas sorun öğrencilerin şahıs eklerini yeterince bilmediklerindedir. Öğrenciler şahıs eklerini yanlış kullandıkları için özne ve yüklem arasında uyumsuzluk olmuştur. Yapılan bu yanlışlarda öğrenciler kuralları yanlış kullanmışlardır.

4.3.1.5. *Özne Kullanımına İlişkin Yanlışlar*

Cümle içerisinde olanı veya yapanı karşılayan unsur özne olarak betimlenir. Özne genel itibariyle yüklem göstermiş olduğu oluşu, kılışı ve durumu üzerine almaktadır (Karahan, 2018, s. 18).

Ö6/A1 Yemekten sonra **ben ve babam** futbol maçı gitti.

Yemekten sonra *babamla* birlikte futbol maçına gittik.

Ö7/A1 Bu Eylül **ben** İzmir’e gittim.

Bu Eylül’de İzmir’e gittim.

Ö7/A1 Bu Eylül **ben** Karşıyaka oturdum.

Bu Eylül’de Karşıyaka’da yaşadım.

Ö7/A1 **Benim** doğum günü orada kutladım.

Doğum günümü orada kutladım.

Ö7/A1 Şimdi **ben** İzmir’e yaşamak istiyorum.

Şimdi İzmir’de yaşamak istiyorum.

Ö8/A1 En son yaz tatilime **bizim** ailemle köyümüze gittik.

En son yaz tatilimde ailemle birlikte köyümüze gittik.

Ö9/A1 En yakın **benim** arkadaşım adı Yasemin.

En yakın arkadaşımın adı Yasemin.

Ö9/A1 Benim için **o** çok özel ve onun yanında çok mutluyum.

O benim için çok özeldir ve onun yanında çok mutluyum.

Ö10/A1 En yakın **benim** arkadaşımı adı Stefan.

En yakın arkadaşımın adı Stefan'dır.

Ö10/A1 Stefan **benim** küçüken arkadaşım ve **ben** onu çok seviyorum.

Stefan çocukluk arkadaşımdır ve onu çok seviyorum.

Ö11/A1 Her cumartesi günü **ben** on bir saata kalkıyorum.

Her Cumartesi günü saat 11:00'de kalkıyorum.

Ö12/A1 Koçana 'da **benim** arkadaşlar yaşıyor ve **benim** aile.

Koçana 'da ailem ve arkadaşlarım yaşıyor.

Ö13/A1 **Benim** hafta sonu çok iyi oluyor.

Hafta sonları çok iyi geçiyor.

Ö15/A1 **Benim** hafta her zaman meşgulüm.

Ben her hafta meşgulüm

Ö16/A1 Alışveriş yaptıktan sonra **annem** eve gitti.

Annem alışveriş yaptıktan sonra eve gitti.

Ö17/A1 Hafta sonları genellikle erken sabah *ben ve eşim*, beraber nehir kıysı gezdik.

Hafta sonları *eşimle birlikte* genellikle nehir kıyısında geziyoruz.

Ö19/A1 Her gece **biz** çok konuştuk, böylece yeni şeyler öğrenmek.

Biz her gece yeni şeyler öğrenmek için devamlı sohbet ediyoruz.

Ö22/A1 **Benim** en yakın arkadaşımı Üniversitede tanıştım.

En yakın arkadaşımın üniversitede tanıştım.

Ö23/A1 **Benim** kuzenim bazen ziyaret ediyorum.

Bazen kuzenimi ziyaret ediyorum.

Ö26/A1 (/) Uzun boylu, siyah saçlı, kahve rengi gözleri vardır.

Onun uzun boylu, siyah saçları ve kahverengi gözleri vardır.

Ö26/A1 Çok tatlıdır **o**.

O çok tatlıdır.

Ö35/A1 **Ben ve benim** arkadaşım kahveye gidiyoruz.

*Arkadaşım*la birlikte kafeye gidiyoruz.

Ö38/A1 **Benim** en son tatilim Yunanistan'dadı.

En son yaz tatilim için Yunanistan'daydım.

Ö39/A1 **Benim** arkadaşım çok mutluyuz.

Arkadaşım~~la~~la birlikte çok mutluyuz.

Ö42/A1 **O ve ben** yurt dışında gitmeyi çok seviyoruz.

Biz yurt dışına çıkmayı çok seviyoruz.

Ö48/A2 Ben 21 **yaşında** yım. Ve her insan yada her genç gibi **benim de** geleceğe dair planlarım var.

Ben 21 *yaşında* bir gencim, *benim de* diğer insanlar gibi geleceğe dair planlarım var.

Ö49/A2 Kitap okumaya hobim, **ben** bir kitap okumaya başlınca kendimi kaybediyorum.

Hobim kitap okumaktır, bir kitabı okumaya başlayınca kendimi kaybediyorum.

Ö49/A2 Mesela bir kez **ben** yüksek bir yerde bindim fotoğraf çekmeye için.

Mesela bir kez fotoğraf çekmek için yüksek bir yere çıktım.

Ö52/A2 Teyzem türkçe bilmiyor ama yardım ederim.

Teyzem Türkçe bilmiyor fakat *ben* ona yardım ediyorum.

Ö65/B1 **Biz** çok biraz zaman var, serbest değiliz.

Çok *zamanımız* olmadığından dolayı müsait değiliz.

Ö71/B1 **Bayram diyerken** içimde her zaman güzel hissetiklerim geliyorlar.

Bayram kelimesi bana her zaman güzel anıları hatırlatır.

Özne kullanımına ilişkin yanlışlar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 25, A2’de 15 öğrencide 4, B1’de 14 öğrencide 2 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 31 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların çoğu temel düzeyde görülmektedir. Orta düzeyde yanlış sayısı azalmıştır. Özellikle temel düzeyde yapılan bu yanlışlarda şahıs eklerinin yanlış ya da eksik kullanıldığı tespit edilmiştir. Özne, birçok cümlede yanlış kullanılmıştır. Öğrencilerin bu yanlışları yapmasının esas nedeni kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmasıdır. Cümle içerisinde öznenin işlevini yanlış bir yerde kullanan öğrenciler kuralları eksik ve yanlış uygulamışlardır.

4.3.1.6. Yüklem Kullanımına İlişkin Yanlışlar

Cümle içerisinde yargıyı bildiren öge yüklemidir. Yüklem cümlenin temel ögesi olduğu gibi oluş, kılış ve durum yüklem tarafından karşılanmaktadır (Karahan, 2018, s. 14).

Ö6/A1 Yemekten sonra ben ve babam futbol maçı **gitti**.

Yemekten sonra babamla birlikte futbol maçına *gittik*.

Ö7/A1 Orada çok gençler **var**, güzel kafeler **var** ve deniz var.

Orada gençler, güzel kafeler ve deniz *var*.

Ö8/A1 Her şey yemyeşil kışta çok kar **var**, bu yüzden turistler.

Orada her şeyin yemyeşil olmasıyla birlikte kışın çok kar yağmaktadır bu yüzden çok turistler *var*.

Ö8/A1 Büyük bir otel **var** ve kayak pistleri var.

Büyük bir otel ve kayak pistleri *var*.

Ö10/A1 Stefan en güzel mavi gözleri **var**, çok yakışıklı adam.

Stefan çok yakışıklı bir erkektir ve çok güzel gözleri *vardır*.

Ö10/A1 Stefan bir kardeşi **var** o adı Rosana.

Stefan’ın kardeşinin adı *Rosana’dır*.

Ö12/A1 Koçana ’da benim arkadaşlar **yaşıyor** ve benim aile.

Koçana ’da ailem ve arkadaşlarım *yaşıyor*.

Ö18/A1 Antaliya çok guzel manzaralı yerler **var**, oteller lüks ve pahalı.

Antalya'daki oteller lüks ve pahalı olmasına rağmen çok güzel manzaralı yerler *var*.

18/A1 Otel çok güzeldi, çocuklar **hayret kalmışlar** çünkü orada luna park, büyük ahşap tekne **var** kapalı oyun alanı ve çok güzel kumsalar **vardı**.

Otelin çevresinde lunapark, büyük ahşap tekne, kapalı oyun alanı ve güzel kumsallar olduğundan dolayı bizim çocuklar *hayret etmişler*.

Ö22/A1 Ayla çok güzel bir kız, mavi gözler ile, deniz gibi uzun sarı saçlı **kız**.

Ayla deniz gibi mavi gözlü, uzun sarı saçlı çok güzel *bir kızdır*.

Ö22/A1 Türk müziği çok **seviyoruz**, çünkü çok duygusal şarkılar **var**.

Çok duygusal şarkıları olduğu için Türk müziğini çok *seviyoruz*.

Ö25/A1 Kurstan sonra arkadaşım **çıkıyoruz** ve kafede gidiyoruz.

Kurstan sonra arkadaşım *birlikte kafeye gidiyoruz*.

Ö26/A1 Benim en yakın dostümün adı **Leyla**.

En yakın arkadaşımın adı *Leyla'dır*.

Ö27/A1 Benim en yakın arkadaşım **Nur**.

En yakın arkadaşımın adı *Nur'dur*.

Ö27/A1 O çok iyi bir **insan** ben onu çok seviyorum.

O çok iyi bir *insandır* ve ben onu çok seviyorum.

Ö27/A1 Onun karakter özelliği çok şey **var** iyi kalpli, huzurlu, mutluluk dolu.

Onun en önemli karakter özelliği; iyi kalpli, huzurlu ve mutlu bir insan *olmasıdır*.

Ö43/A1 Bazen arkadaşlarımla alışveriş merkezine *gidiyoruz*, bazen sinemaja.

Arkadaşlarımla birlikte bazen alışveriş merkezine bazen de sinemaya **gidiyoruz**.

Ö49/A2 Hobilerimiz ve fobilerimiz hayatım bir **parçası**.

Hobilerimiz ve fobilerimiz hayatımızın bir *parçasıdır*.

Ö49/A2 Mesela bir kez ben yuksek bir yerde **bindim** fotoğraf çekmeye için.

Mesela bir kez fotoğraf çekmek için yüksek bir yere *çıktım*.

Ö50/A2 Bu hayata kimilerin hayaleri daha az kimlerin ise daha **çok**.

Bu hayatta kimilerinin hayalleri daha az kimilerinin daha *çoktur*.

Ö52/A2 Mahkemede **çalışacağım**, avukatlar ve müşteriler.

Meslektaşlarım ve müvekkillerimle birlikte mahkemede *çalışacağım*.

Ö52/A2 Orada **çalışacağım** ama sadece üç ay, yaz için.

Orada sadece yazın üç ay *çalışacağım*.

Ö54/A2 Aralarında yeni eklediğim iki tane daha hobim var doğada yürüyüş yapmak **var** ve spor yapmak **vardır**.

Mevcut hobilerime doğada yürüyüş yapmak ve spor yapmak gibi iki hobi daha *ekledim*.

Ö55/A2 Ben daha önce öğretmenlik **yapıyordum** ve şuan işsizim.

Şuan işsizim, daha önce öğretmenlik *yapıyordum*.

Ö57/A2 Bir gün karar **verdim** ve bu fobini atlatmaya **istedim**.

Bir gün bu fobiyi yenmeye karar *verdim*.

Ö58/A2 Bunun kötü yanı ise doğada çok çeşit hayvanlar **olması**.

Bu durumun en kötü tarafı ise doğada çok çeşitli hayvanların *olmasıdır*.

Ö59/A2 Hedefim üniversiteyi çok iyi notlar **bitirip**, çünkü seçtiğimi bölümü severek **okuyorum** ve hiç durmadan ders **çalışıyorum**.

Seçtiğim bölümü severek okumam ve çok ders çalışmamdan dolayı hedefim üniversiteyi iyi bir not ortalamasıyla *bitirmektir*.

Ö59/A2 Gelecekteki planlarım çok başarılı bir jeodes olmak işimi doğru ve düzgün **yapmak istiyorum**.

Gelecekteki planlarım arasında en önemlisi çok başarılı bir jeodezi mühendisi olarak işimi *düzgün yapmaktır*.

Ö59/A2 Diğer planlarım : bir şirkete kendin ofisim olmamı **sağlamak isterim**.

Diğer bir planım ise ünlü bir şirkette kendime bir ofis *sağlamaktır*.

Ö60/A2 Üniversiteyi başlayınca kendimi **sormadım** neden bunu **okumak istiyorum**.

Üniversiteye başlayınca kendime bu bölümde neden okumak istediğimi hiç *sormadım*.

Ö60/A2 **Başladım** sadece dil için.

Sadece dil öğrenmek için *başladım*

Ö63/B1 En sevdiğim film “Benim adım Sen” bir gerçek olay için anlatıyor.

En sevdiğim film “Benim Adım Sen’**dir**. Bu film gerçek bir olayı anlatmaktadır.

Ö63/B1 Bir engelli adam ve onun kızı Lusi için

Bu film engelli bir adamı onun kızı Lusi’yi *anlatmaktadır*.

Ö64/B1 Hayatta farklı başarılar **var**, insanlara göre

İnsanlara göre hayatta farklı başarılar *var*.

Ö65/B1 Annem ve kardeşim benim **canlarım**

Annem ve kardeşim *canlarımdır*.

Ö66/B1 Ailemim ve benim için en iyi bayram Ramazan Bayram, çünkü oruçtan sonra çok **mutluyuz**.

Ailece mutlu bir şekilde oruç tutmamızdan dolayı Ramazan Bayramı bizim için en iyi *bayramdır*.

Ö66/B1 Ramazan Bayram için yeni elbiseler **alıyoruz**, çünkü o gün bir mutlu ve sevinçli gün.

Ramazan Bayramı mübarek ve sevinçli bir gün olduğu için yeni elbiseler satın *alıyoruz*.

Ö66/B1 Hanımlar bol bol yemekler **hazırlıyor**, baklava ve başla tatlılar.

Hanımlar, çeşit çeşit yemekler ve tatlılar *hazırlıyor*.

Ö67/B1 Benim için bayram demek aile toplanması **demek**.

Benim için bayram ailenin bir arada olması *demektir*.

Ö67/B1 Sonra anneannemlere gidiyoruz **bayramlaşmaya** ve tatlı yemeye.

Sona anneannemlerle bayramlaşıp tatlı *yiyoruz*.

Ö68/B1 Bayram. İnsanın en önemli **günd’dür**.

İnsanoğlunun en önemli günü *bayramdır*.

Ö69/B1 Misafirler de **gelmiyor** o kadar.

Çok misafir de *gelmiyor*.

Ö69/B1 Bence, en güzel bayram sevdiğin kişilerle olduğun **gün**.

Bence en güzel bayram insanın sevdikleriyle olduğu *gündür*.

Ö70/B1 Benim en sevdiğim dizi diyelim Kurtlar Vadisi

En çok sevdiğim dizi *Kurtlar Vadisi*'dir.

Ö70/B1 Dizinin asıl konusu türkiyede ve böğlesinde kurulan veya kurulmakta olan emperyalizmin ve batili güçlerin oyunlarını **anlatıyor**.

Dizinin asıl konusu Türkiye'nin etrafında kurulan emperyalist ve batılı güçlerin *oyunlarıdır*.

Ö71/B1 Benim için "bayram" bir neşe ve sevinç günü **demektir**.

Bence bayram bir neşe ve sevinç *günüdür*.

Ö71/B1 Bayram diyerken içimde her zaman güzel hissettiklerim **geliyorlar**.

Bayram kelimesi bana her zaman güzel anıları *hatırlatır*.

Ö71/B1 **Hatırlıyorum** ki çocukken o günleri sabırsızlıkla **bekliyordum**.

Çocukluğumda o günleri sabırsızlıkla beklediğimi *hatırlıyorum*.

Ö71/B1 **Hatırlıyorum** ki çocukken bayramlar için her zaman annem bana yeni kıyafetler **alıyordu**.

Çocukluğumda bayram dolayısıyla annemin bana her zaman yeni kıyafetler aldığını *hatırlıyorum*.

Ö72/B1 İslam diniyetinde yılda iki en en önemli bayramlardan birisi "**Bayram'dır**".

İslamiyet'te bayramlar bir yılda iki kez *kutlanmaktadır*.

Ö72/B1 Kanatsız kuş gibi **hissetim** kendime.

Kendimi kanatsız kuş gibi *hissettim*.

Ö73/B1 En sevdiğim film **Delibal**.

En sevdiğim film *Delibal*'dir.

Ö74/B1 Herkesin başarıya ulaştıran, kendine has bir yöntemi **vardır diye düşünüyorum**.

Bence herkesi başarıya ulaştıran kendine has bir yöntemi *vardır*.

Ö75/B1 Ben gezmeyi seven **biriyim** bir de okumayı de seven biriyim.

Ben hem okumayı hem de gezmeyi seven *biriyim*.

Ö75/B2 Gezen insanlar yeni şeyleri, başka kültürü mesela, farklı farklı durumlarda karşılaşıyor ve herşeyi kendi gözleriyle görebiliyor.

Çok gezen insan, yeni şeyler ve farklı kültürler öğrenerek her durumda gözlem yapabilme olanağına *sahiptir*.

Ö75/B1 Okuyan insanlar da tek bir kitap okuduktan sonra sanki yarım dünya'yı gezmiş **olur gibi gelir**.

Bazen bir kitap okumak bile dünyanın yarısını gezmek *gibidir*.

Ö77/B2 Ama gerçek bu teknolojisiz **yaşayamayız** artık.

Ama artık gerçek şu ki teknolojisiz *yaşayamayız*.

Ö78/B2 **Olmuyor** o işler istemekle.

O işler istemekle *olmuyor*.

Ö78/B2 Bilgiyi evde durarak ve sadece kitap okuyarak elde edineceğin birşey **değil**.

Bilgi sadece evde oturup kitap okuyarak elde edilen bir bir şey *değildir*.

Ö79/B2 Sonuçta geziyor, kendi gözleriyle görüyor, yaşıyor çoğu şeyleri ve oyle de dünyadaki farklı kültürlerini mesela daha iyi bilmesinde okuyandan **olabilir**.

Kitap okuyan insan gittiği yerleri gezerek gözlemlediği için farklı kültürleri iyi bir şekilde *bilmektedir*.

Ö80/B2 Teknolojinin en büyük avantajı bence insanlar arasında iletişim **kurmak**.

Bence teknolojinin en büyük avantajı insanlar arasında iletişimi *kurmasıdır*.

Ö81/B2 Hayatımızda teknolojinin faydaları **var**, ama o da zararları **var**.

Hayatımızda teknolojinin faydaları olduğu kadar zararları da *var*.

Ö82/B2 Geleneksel eğitim çok **önemlidir** çünkü okula ve üniversiteye gitmemiz lazım.

Üniversiteye gitmek için okullarda verilen temel eğitim çok *önemlidir*.

Ö82/B2 Örneğin doğal bir güzeliye okumak ve onu kendi gözlerle görmek çok farklı.

Örneğin: doğa güzelliğiyle ilgili bir kitap okumak ve doğayı kendi gözlerinle görmek çok farklı bir *duygudur*.

Ö84/B2 Besbelli ki bugünü gençliği büyük bir sıkıntı **yaşıyor** sosyalleştirme alanında.

Günümüz gençliği sosyalleşme alanında net bir şekilde büyük bir sıkıntı *yaşıyor*.

Yüklem kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 20, A2’de 15 öğrencide 16, B1’de 14 öğrencide 20 ve B2’de 10 öğrencide 13 yanlış olmak üzere toplamda 69 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel düzeyde daha fazla görülmekle birlikte orta düzeyde de gereğinden fazla yapılmıştır. Bu yanlışların yapılmasındaki esas sorun Türkçe ve Makedonca arasındaki sentaktik farklılıklardır. Türkçede yüklem her zaman cümlelerin sonuna gelirken, Makedoncada ise tam aksine özneden hemen sonra gelmektedir. Öğrenciler temel düzeyde şahıs eklerinin yüklemle olan ilişkilerinde yanlış yapmışlardır. Şahıs eklerini yanlış biçimlerde kullanmışlardır. Özellikle ana dillerinden olumsuz aktarım yaparak yüklemi özneden hemen sonra kullanmışlardır. Cümle içerisinde “var” ve “dır” yargı bildiren kelime ve ekleri yanlış ve eksik bir biçimde kullanarak yanlış yapmışlardır. Yüklemle ilgili yapılan bu yanlışları göz önünde bulundurduğumuz zaman, öğrencilerin kuralları iyi bilmedikleri düşünülmektedir.

4.3.1.7. Edat ve Bağlaçların Eksik ve Yanlış Kullanımı

İsim ve çekim edatının birleşmesi sonucu ortaya çıkan kelime grubuna edat grubu denir. Bağlanma edatları ise ikiden fazla isim unsurun meydana getirdiği bir kelime grubu olarak ifade edilir (Karahan, 2018, s. 62-65).

Ö2/A1 Kahvaltı **yapıyorum**, **kahve** içiyorum.

Kahvaltı yapıyorum ve sonra kahve içiyorum

Ö2/A1 **Ben ve arkadaşlarımla** her gün parkta gidiyoruz.

Arkadaşlarımla birlikte her gün parka gidiyoruz.

Ö2/A1 Tv **izliyorum** **kitap** okuyorum.

Televizyon izliyorum ve kitap okuyorum.

Ö4/A1 Çalışkan, **akıllı** **açık** görüşlü bir kızdır.

Çalışkan, *akıllı ve açık* görüşlü bir kızdır.

Ö9/A1 O esmer. kısa boylu kız

O esmer ve kısa boylu bir kızdır.

Ö11/A1 Kahvaltıda önce elime yüzu (/).

Kahvaltıdan önce *elimi ve yüzümü* yıkıyorum.

Ö12/A1 Evde ailemle yemek yiyoruz **ve** kahve içiyoruz ve konuşuyoruz.

Evde ailemle birlikte yemek yiyoruz, kahve içiyoruz ve sohbet ediyoruz.

Ö15/A1 Her hafta sonu çok erken kalkıyorum (/) kursta gidiyorum.

Her hafta sonu çok erken kalkıyorum ve kursa gidiyorum.

Ö18/A1 Antaliya çok guzel manzaralı yerler var, oteller lüks ve pahalı.

Antalya'daki oteller lüks ve pahalı olmasına *rağmen* çok güzel manzaralı yerler var.

Ö18/A1 Antalia Skopjeden çok uzak **ve** bu yolculuklar uçakla gittik.

Antalya Üsküp'ten çok uzak olduğu *için* bu yolculumuzu uçakla yaptık.

Ö18/A1 Otel çok güzeldi, çocuklar hayret kalmışlar **çünkü** orada luna park, büyük ahşap tekne **var** kapalı oyun alanı **ve** çok güzel kumsallar vardı.

Otelin çevresinde lunapark, büyük ahşap tekne, kapalı oyun alanı ve güzel kumsallar olduğundan *dolayı* bizim çocuklar hayret etmişler.

Ö19/A1 Erken kalktım **çünkü** bir işim vardı.

Bir işim olduğu *için* bugün erken kalktım.

Ö19/A1 Parktan sonra **ve** eve gittik, banyo yaptım ve kitap okudum.

Parktan sonra eve gittim, banyo yaptım ve kitap okudum.

Ö19/A1 Her gece biz çok konuştuk, **böylece** yeni şeyler öğrenmek.

Biz her gece yeni şeyler öğrenmek *için* devamlı sohbet ediyoruz.

Ö20/A1 Orada 8 saat çalışıyorum, e-postaları bakıyorum, rapor veriyorum.

İşte genellikle 8 saat çalışmakla birlikte e postalara bakıyorum ve rapor veriyorum.

Ö22/A1 Ben Debreliyim **ama** Üsküp'te çalışıyorum ve yaşıyorum.

Debreli olmama *rağmen* Üsküp'te yaşıyorum ve çalışıyorum.

Ö27/A1 O çok iyi bir insan ben onu çok seviyorum.

O çok iyi bir insandır ve ben onu çok seviyorum.

Ö31/A1 Ben Gostivarlıyım **ama** burada yaşıyorum ve çalışıyorum.

Gostivarlı olmama *rağmen* burada yaşıyorum ve çalışıyorum.

Ö36/A1 Sonra pazara gidiyor em meyve aldım bir kilo domates iki kilo mandarina.

Sonra bir kilo domates ve iki kilo mandalina almak için pazara gidiyorum.

Ö36/Sonra fırına gidiyor **em** iki ekmek aldım.

Sonra iki ekmek almak *için* fırına gidiyorum.

Ö38/A1 Benim en son tatilim Yunanistan'dadı.

En son yaz tatilim *için* Yunanistan'daydım.

Ö40/A1 O 37 yaşında o evli üç çocuğu var.

O 37 yaşında, evli ve üç çocuğu var.

Ö42/A1 Üsküpte yaz aylarında hava çok kütü, çok bulantıcı.

Yaz aylarında Üsküp'te hava çok kötü **ve** bunalıcı.

Ö46/A2 Şimdi öğrenciyim, türk (/) dili okurum.

Şu an öğrenciyim ve Türk dili ve edebiyatı bölümünde okuyorum.

Ö47/A2 Bir ay sonra yeni bilgisayar almak istiyorum ve **belki** yine oynamaya başlayacağım.

Bir ay sonra yeni bilgisayar almak istiyorum ve *belki de* yine oyun oynamaya başlayacağım.

Ö48/A2 Şimdi yüksek lisansı Ebelik **için** Türkiyede devam etmek istiyorum.

Şimdi Türkiye'de Ebelik *üzerine* yüksek lisans yapmak istiyorum.

Ö49/A2 Gezmek, fotoğraf, muzik dinlemek te hobilerimdir.

Gezmek, fotoğraf çekmek ve müzik dinlemek hobilerimdir.

Ö49/A2 Mesela bir kez ben yuksek bir yerde bindim fotoğraf çekmeye için.

Mesela bir kez fotoğraf çekmek *için* yüksek bir yere çıktım.

Ö51/A2 Biraz kilolar gibi sadece aldım ve bu yüzden spor yapmayı olabilirim.

Sadece birkaç kilo aldım ve bu yüzden *dolayı* spor yapmam gerekiyor.

Ö51/A2 Uyduktan önce bir **yada** iki saat okuyorum.

Uyduktan önce bir *ya da* iki saat kitap okuyorum.

Ö51/A1 Okumayı çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve alış verişe gidiyor.

Kitap okumak *için* çok vaktim yoksa dışarıya çıkıyorum ve alışveriş yapıyorum.

Ö51/A2 Ben yabancı dilleri sebepsiz kullanmak/konuşmak istemiyorum ve **böyeye** dil öğrenmek bana çok zor geliyor.

Yabancı dilleri sebepsiz konuşmayı ve kullanmayı sevmiyorum *çünkü* bu şekilde dil öğrenmek beni zorluyor.

Ö52/A2 Teyzem türkçe bilmiyor **ama** yardım ederim.

Teyzem Türkçe bilmiyor *fakat* ben ona yardım ediyorum.

Ö54/A2 Her bireyin veya her insanın olduğu gibi **bende** bir canlıyım.

Her insan gibi *ben de* bir canlıyım.

Ö54/A2 **Benimde** hobilerim ve fobilerim var.

Herkes gibi *benim de* hobilerim ve fobilerim var.

Ö54/A2 Beni çok etkiliyor bu sosyal hayatımda olsun.

Bu durum *gerek* sosyal hayatım olsun beni çok etkiliyor.

Ö55/A2 Gelecek **için** çok planlarım var.

Gelecekle *ilgili* birçok planım var.

Ö59/A2 Hedefim üniversiteyi çok iyi notlar bitirip, **çünkü** seçtiğimi bölümü severek okuyorum ve hiç durmadan ders çalışıyorum.

Seçtiğim bölümü severek okumam ve çok ders çalışmamdan *dolayı* hedefim üniversiteyi iyi bir not ortalamasıyla bitirmektir.

Ö60/A2 Bir zaman çocuklarla çalıştım, onları eğleniyordum, bu işi çok sevdim.

Bir dönem okulda çocuklara ders verdim, onları eğlendirdim **ve** bu işi çok sevdim.

Ö61/B1 Çukur her zaman almak isteyen mafya babalları var her zaman saldırırlar **ama** o mahalleyi almak çok zordur.

Çukur mahallesini almak isteyen mafya babaları devamlı saldırımlarına *rağmen* istediklerini elde edemezler.

Ö61/B1 Farklı konularda başarı farklı anlamlar geliyor.

Konularına *göre* başarı farklı anlamlara gelmektedir.

Ö65/B1 İki yıl burada çalışıyorum **ve** bu yıl sadece 10 gün tatile gittim.

İki yıl bu şirkette çalışmama *rağmen* bu yıl sadece on gün tatil yaptım.

Ö66/B1 Ailemim ve benim için en iyi bayram Ramazan Bayram, **çünkü** oruçtan sonra çok mutluyuz.

Ailece mutlu bir şekilde oruç tutmamızdan *dolayı* Ramazan Bayramı bizim için en iyi bayramdır.

Ö68/B1 Burada, hem resmi hem din bayramlar var.

Burada hem resmi hem *de* dini bayramlar var.

Ö69/B1 Her gün konuşuyoruz telefonda **ama** aynı değil.

Her gün telefonla konuşmamıza *rağmen* aynı değil.

Ö71/B1 Hatırlıyorum ki çocukken bayramlar için her zaman annem bana yeni kıyafetler alıyordu.

Çocukluğumda bayram *dolayısıyla* annemin bana her zaman yeni kıyafetler aldığını hatırlıyorum.

Ö72/B1 Ramazan ayının sonunun, en güzel güneş doğan günü bence Bayramdır.

Bence Ramazan ayının güneş *gibi* doğan en son günü bayramdır.

Ö72/B1 21.ci yüz yılda olarak insanlar aylelere, dostlarla büyük yorgunluk **dolayısıyla** bir araya gelemiyor.

Maalesef 21. yüzyılda insanlar aileleri ve dostlarıyla yoğun hayat temposundan *dolayı* pek bir araya gelemiyor.

Ö73/B1 Evlenmeye karar veriyorlar, **ama** kızın babası izin vermiyor.

Evlenme kararı vermelerine *rağmen* kızın babası bu duruma izin vermiyor.

Ö73/B1 İlk başında herşey iyi gidiyor **ama** bir zaman sonra kocası çok değişmeye başlıyor.

İlk başta her şeyin iyi gitmesine *rağmen* bir zaman sonra kocası değişmeye başlıyor.

Ö73/B1 Aslında çocuk hastaymış ve o **yuzden** oyle davranmaya başlamış.

Aslında çocuk hasta olduğu *için* öyle davranmaya başlamış.

Ö75/B2 Ben gezmeyi seven biriyim **bir de** okumayı **de** seven biriyim.

Ben *hem* okumayı *hem* de gezmeyi seven biriyim.

Ö75/B2 Gezen insanlar yeni şeyleri, başka kültürü mesela, farklı farklı durumlarda karşılaşıyor ve herşeyi kendi gözleriyle görebiliyor.

Çok gezen insan, yeni şeyler ve farklı kültürler öğrenerek her durumda gözlem yapabilme olanağına sahiptir.

Ö75/B2 Okuyan insanlar da tek bir kitap okuduktan sonra **sanki** yarım dünya'yı gezmiş olur gibi gelir.

Bazen bir kitap okumak *bile* dünyanın yarısını gezmek gibidir.

Ö75/B2 Türkiye'ye gidiyorsam Türkiye ile ilgili kitap okurum.

Eğer Türkiye'ye gidersem Türkiye ile kitap okurum.

Ö76/B2 Hayal edince kitaptaki şeyler nasıl istediğinizi görebiliriz.

Kitaptaki şeyleri hayal ettiğimiz *gibi* görebiliriz.

Ö76/B2 Mesela İstanbul için bir kitap okuyunca, İstanbul güzelliği başımıza gelir.

Mesela İstanbul *hakkında* bir kitap okuduğumuz zaman İstanbul'un güzelliğini hayal ederim.

Ö76/B2 Bir yere gidersek, insanların kültürü, insanların adetleri, yemekleri, yaşamını şekilleri, her şey kendi gözlerimizle görebiliriz.

Eğer farklı ülkelere gidersek insanların kültürünü, adetlerini, yemeklerini, yaşam biçimlerini kısacası her şeyi kendi gözlerimizle görebiliriz.

Ö77/B2 Her gün geliştiriyor ve biz teknolojisiz yaşayamıyoruz.

Teknoloji her gün geliştiği *için* teknolojisiz yaşayamıyoruz.

Ö77/B2 Mesela eskiden telefonlar, bilgi sayarlar, arabalar bile yoktu.

Mesela eskiden telefonlar, bilgisayarlar ve *hatta* arabalar bile yoktu.

Ö77/B2 Ama gerçek bu teknolojisiz yaşayamayız artık.

Ama artık gerçek *şu ki* teknolojisiz yaşayamayız.

Ö78/B2 Bilgi için konuşursak çok anlatmamız gereken konular açılacak.

Bilgi hakkında *eğer* konuşacak olursak anlatmamız gereken birçok konu vardır.

Ö79/B2 Benim düşüncem bu konu **alakalı** ile ne kadar doğru olabilir bilmiyorum.

Bu konuyla *ilgili* düşünceleremin ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum.

Ö80/B2 Hava durumu, trafik durumu **ve** benzer bilgileri alıyoruz.

Akıllı telefonlardan hava durumu, trafik durumu *gibi* benzer bilgileri elde ediyoruz. Ö81/B2 Hayatımızda teknolojinin faydaları var, **ama o** da zararları var.

Hayatımızda teknolojinin faydaları olduğu *kadar* zararları da var.

Ö81/B2 Adam birer birer duygusuz, zalim terbiyes oluyor.

İnsanlar birer birer duygusuz, zalim ve terbiyesiz oluyor.

Ö82/B2 Öğretmen olduğum için eğitimin değeri biliyorum **ve** okurken sadece ileri gideceğiz.

Öğretmen olduğum için eğitimin değerini biliyorum, *eğer* okursak ilerleyeceğimizi düşünüyorum.

Ö82/B2 Örneğin doğal bir güzeliye okumak ve onu kendi gözlerle görmek çok farklı.

Örneğin: doğa güzelliğiyle *ilgili* bir kitap okumak ve doğayı kendi gözlerinle görmek çok farklı bir duygudur.

Ö83/B2 Okumayı pek sevmediğim gezmekten yanayım.

Okumayı çok sevmediğim *için* gezmekten yanayım.

Ö83/B2 Okuyanlar çok bilir biz gezenler olarak öğrendiklerimizi yakından görmeyi tercih ederiz.

Okuyanların çok bilmesine *rağmen* biz gezenler gittiğimiz yerleri yakından görmeyi tercih ederiz.

Ö84/B2 Asırlar geçmişse de tarih eserler ziyaret ettiğimizde taşıdıkları tarihi yaşamış oluyoruz.

Tarihi eserleri ziyaret ettiğimiz zaman aradan asırların geçmesine *rağmen* tarihin izlerin taşıdıklarını görüyoruz.

Edat ve bağlaçların eksik kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 44, A2’de 15 öğrencide 25, B1’de 14 öğrencide 17 ve B2’de 10 öğrencide 17 yanlış olmak üzere toplamda 103 yanlış tespit edilmiştir. Yapılan yanlışların çoğu temel düzeyde görülmektedir. Orta düzeye yanlış sayısı azalmıştır. Yapılan bu yanlışların esas sorunu öğrencilerin edatların ve bağlaçların cümle içerisindeki kullanım işlevlerini gerektiği ölçüde bilmedikleridir. Makedonca ve Türkçedeki edat ve bağlama gruplarının farklı olması nedeniyle öğrenciler kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır. Edatlarda ve bağlaçlar arasında en sık görülen yanlışlar (*ve, için rağmen, hem hem, gibi,*

dolayısıyla, ilgili, çünkü) gibi kelimelerde görülmüştür. Öğrenciler, edat ve bağlama gruplarının anlamlarını iyice kavrayamadıklarından dolayı birçok cümlede, cümleler arası bağlantıyı sağlayan bu kelimeleri eksik ve yanlış yazmışlardır.

4.3.1.8. Zarf Fiili Kullanımı ve Zarf Fiilli Yan Cümlelere İlişkin Yanlışlar

Cümle içerisinde bir zarf fiil ve bu zarf fiile bağlı tamlayıcı ve tamlayıcılardan kurulan kelime grubuna zarf fiil grubu denir. Zarf fiil, grubun sonunda bulunmasıyla birlikte grubun ana unsuru olarak ifade edilir (Karahana, 2018, s. 57).

Ö61/B1 Benim en çok **sevdiğim** ve bu gün kadar izlediğim dizi Çukur 'dur.

Bu güne kadar en çok **severek** izlediğim dizi Çukur 'dur.

Ö63/B1 Yakın olsun diye Lusi her akşam evden **kaçıyor** ve babası yanına gidiyor.

Lusi babasını görmek istediği için evden **kaçıp** babasının yanında gidiyor.

Ö66/B1 Bizde bayram namazından sonra öncelikle eve **dönüyoruz** ve ailemle bayramlaşıyoruz.

Bizim kültürümüzde bayram namazından sonra eve **dönüp** ailemizle bayramlaşma geleneği var.

Ö67/B1 Sonra anneannelere gidiyoruz **bayramlaşmaya** ve tatlı yemeye.

Sona anneannelerle **bayramlaşıp** tatlı yiyoruz.

Ö68/B1 Sonra hepsi beraber kahve **içiyoruz**, sohbet ediyoruz.

Sonra hep birlikte kahve **içip** sohbet ediyoruz.

Ö68/B1 Arkadaşlarım sohbet ediyorum, kahve ve çay **içiyorum** ve sadece iyi şeyler konuşuyoruz.

Arkadaşlarımla birlikte çay ve kahve **içip** sadece güzel konular hakkında sohbet ediyoruz.

Ö75/B2 Çok **geziyorum** ve çok kitap okuyorum.

Genelde çok **gezip** kitap okurum.

Ö75/B2 Gezen insanlar yeni şeyleri, başka kültürü mesela, farklı farklı durumlarda karşılaşıyor ve herşeyi kendi gözleriyle görebiliyor.

Çok gezen insan, yeni şeyler ve farklı kültürler *öğrenerek* her durumda gözlem yapabilme olanağına sahiptir.

Ö78/B2 Bilgiyi evde **durarak** ve sadece kitap okuyarak elde edineceğin birşey değil.

Bilgi sadece evde *oturup* kitap okuyarak elde edilen bir şey değildir.

Ö79/B2 **Sonuçta geziyor**, kendi gözleriyle görüyor, yaşıyor çoğu şeyleri ve oyle de dünyadaki farklı kültürlerini mesela daha iyi bilmesinde okuyandan olabilir.

Kitap okuyan insan gittiği yerleri *gezerek* gözlemlediği için farklı kültürleri iyi bir şekilde bilmektedir.

Ö80/B2 Bence insan bu teknoloji kullanarak **tembeleşiyor** ve sanki düşünmek istemiyor, çünkü kendi akıl telefonu açarak herşey mevcuttur.

Teknoloji kullanımı insanı *tembeleştirip* düşünme yeteneğini bitirmektedir. Bunun en büyük nedeni akıllı telefonlarda herşeyin mevcut olmasıdır.

Ö80/B2 Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı **açıyoruz** ve farklı farklı bilgidan sahip ediyoruz.

Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı *kurcalayarak* farklı farklı konularda bilgi sahibi oluyoruz.

Ö81/B2 **Her gün** teknoloji ileri **veriyor**, insanlar yaşarken çalışırken yardım ediyor.

Gün geçtikçe teknoloji ileri *giderek* insanların yaşam ve çalışma hayatına yardım etmektedir.

Zarf fiil kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 0, A2’de 15 öğrencide 0, B1’de 14 öğrencide 5 ve B2’de 10 öğrencide 8 yanlış olmak üzere toplamda 13 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar sadece orta düzeyde görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasında esas sorun Makedonca ve Türkçe arasındaki farklılıklardır. Türkçedeki zarf fiil eklerinin kullanım bakımından daha zengin ve sayıca daha fazla olması öğrencilerin yanlış yapmasına neden olmuştur. Öğrenciler genelde cümle içerisinde *-erek* zarf fiilini kullanacak yerde *-dik* sıfat fiil ekini kullanmışlardır. Bir çok cümlede *-erek* ve *-up* zarf fiil eklerinin kullanım alanlarını karıştırmışlardır. Orta düzeyde olmalarına rağmen *-up* zarf fiil ekini eksik kullanmak suretiyle “ve” bağlacını kullanarak basit cümleler kurmuşlardır. Bütün bu yanlışları incelediğimiz takdirde, öğrencilerin zarf fiil eklerinin işlev özelliklerini iyice bilmediklerini görmekteyiz. Öğrenciler birçok cümlede kendi ana

dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır. Bu durum öğrencilerin kuralları eksik uyguladıklarını ortaya koymaktadır.

4.3.1.9. Sıfat Fiili Kullanımı ve Sıfat Fiilli Yan Cümlelere İlişkin Yanlıklar

Cümle içerisinde sıfat fiile ile bu sıfat fiile bağlı tamlayıcılardan oluşan kelime grubuna sıfat fiil grubu denir. Genellikle sonda bulunmasıyla birlikte grubun ana unsuru olarak ifade edilir (Karahan, 2018, s. 53).

Ö61/B1 Onlar bu mahallenin babasıdır bu mahalleyi korurlar.

Onlar bu mahallenin çocukları olduğu için bu mahalleyi korurlar.

Ö61/B1 Çukur her zaman almak isteyen mafya babaları var her zaman saldırırlar ama o mahalleyi almak çok zordur.

Çukur mahallesini almak isteyen mafya babaları devamlı saldırımlarına rağmen istediklerini elde edemezler.

Ö62/B1 Çoğu zamanda, birinin başarı para ile bağlı, ama hep öyle olması **gerek yok**.

Genellikle başarı paraya bağlıdır fakat bu her zaman böyle olacağı anlamına gelmiyor.

Ö63/B1 Lusiye başka bir aile ile yaşamak zorunda **kahyor** ve babası evi satıyor.

Lusi başa bir aileyle yaşamak zorunda kaldığı için babası evi satıyor.

Ö63/B1 Yakın olsun diye Lusi her akşam evden kaçıyor ve babası yanına gidiyor.

Lusi babasını görmek istediği için evden kaçıp babasının yanında gidiyor.

Ö65/B1 **Biz çok biraz zaman var**, serbest değiliz.

Çok zamanımız olmadığından dolayı müsait değiliz.

Ö65/B1 Orada **benim için** her gün bayram olmuş.

Orada geçirdiğim her gün bayram gibiydi.

Ö66/B1 Ramazan Bayram için yeni elbiseler alıyoruz, çünkü o gün bir mutlu ve sevinçli gün.

Ramazan Bayramı mübarek ve sevinçli bir gün *olduğu* için yeni elbiseler satın alıyoruz.

Ö70/B1 Aslında ben bunu bir dizi **olarak** sevmiyorum ben dolu çok o dizideki konuşulan konuları değer veriyorum.

Aslında Kurtlar Vadisi'ni sadece dizi *olduğu* için sevmiyorum, dizide verilmek *istenen* mesajlara değer veriyorum.

Ö71/B1 Hatırlıyorum ki çocukken o günleri sabırsızlıkla **bekliyordum**.

Çocukluğumda o günleri sabırsızlıkla *beklediğimi* hatırlıyorum.

Ö71/B1 Hatırlıyorum ki çocukken bayramlar için her zaman annem bana yeni kıyafetler **alıyordu**.

Çocukluğumda bayram dolayısıyla annemin bana her zaman yeni kıyafetler *aldığını* hatırlıyorum.

Ö72/B1 İnsan **uzakken** ailenin ve çevrenin hayatının anlami bile anlıyor.

İnsan *uzakta olduğu* zaman aile, çevre ve hayatın anlamını anlıyor

Ö73/B1 Aslında çocuk **hastaymış** ve o yuzden oyle davranmaya başlamış.

Aslında çocuk hasta *olduğu* için öyle davranmaya başlamış.

Ö76/B2 Bir kitabı **okuyunca** mesela, mesela, kendi bir dünya kurabiliriz.

Mesela yeni bir kitap *okuduğumuz* zaman kendimize ait bir dünya kurabiliriz.

Ö76/B2 **Hayal edince** kitaptaki şeyler nasıl istediğinizi görebiliriz.

Kitaptaki şeyleri hayal *ettiğimiz* gibi görebiliriz.

Ö76/B2 Mesela İstanbul için bir kitap **okuyunca**, İstanbul güzelliği başımıza gelir.

Mesela İstanbul hakkında bir kitap *okuduğumuz* zaman İstanbul'un güzelliğini hayal ederim.

Ö77/B2 Her gün **geliştiriyor** ve biz teknolojisiz yaşayamıyoruz.

Teknoloji her gün *geliştiği* için teknolojisiz yaşayamıyoruz.

Ö77/B2 Bu iyi bir şey **diyemem**, çünkü ne kadar faydalı olsa da o kadar zararlıdır.

Bunun iyi bir şey *olduğunu* söyleyemem çünkü ne kadar faydalı olsa da bir o kadar da zararlıdır.

Ö79/B2 Benim düşüncem bu konu alakalı ile ne kadar doğru **olabilir** bilmiyorum.

Bu konuyla ilgili düşüncelerimin ne kadar doğru *olduğunu* bilmiyorum.

Ö79/B2 Sonuçta geziyor, **kendi gözleriyle görüyor**, yaşıyor çoğu şeyleri ve oyle de dünyadaki farklı kültürlerini mesela daha iyi bilmesinde okuyandan olabilir.

Kitap okuyan insan *gittiği* yerleri gezerek *gözlemlediği* için farklı kültürleri iyi bir şekilde bilmektedir.

Ö80/B2 Sonuçta her yenilik yararlıdır fakat insan hangi hedefle **kullanacak** onda kalıyor.

Sonuçta bütün yenilikler insan hayatı için yararlıdır fakat bu yeniliklerin hangi amaçla *kullanıldığı* kişiye aittir.

Ö81/B2 Hayatımızda teknolojinin faydaları var, ama o da zararları var.

Hayatımızda teknolojinin faydaları *olduğu* kadar zararları da var.

Ö82/B2 Öğretmen olduğum için eğitimin değeri biliyorum ve okurken sadece **ileri gideceğiz**.

Öğretmen olduğum için eğitimin değerini biliyorum, eğer okursak *ilerleyeceğimizi* düşünüyorum.

Ö82/B2 Geleneksel eğitim çok önemlidir çünkü okula ve üniversiteye gitmemiz lazım.

Üniversiteye gitmek için okullarda *verilen* temel eğitim çok önemlidir.

Sıfat fiil kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 0, A2’de 15 öğrencide 0, B1’de 14 öğrencide 15 ve B2’de 10 öğrencide 12 yanlış olmak üzere toplamda 27 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar sadece orta düzeyde görülmektedir. Öğrencilerin çoğu sıfat fiil eklerini yeterince iyi bilmedikleri için yanlış yapmışlardır. Yanlışlara göz attığımız zaman öğrenciler *-dik* sıfat fiil ekini kullanacak yerde *-arak*, *-ınca* zarf fiil eklerini kullanarak cümleler arasındaki bağlantıyı sağlayamamışlardır. Öğrenciler sıfat fiil eklerini yanlış ve eksik kullanarak kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır.

4.3.1.10. *İsim Fiili Kullanımı ve İsim Fiilli Yan Cümlelere İlişkin Yanlışlar*

Cümle içerisinde isim ve ona bağlı tamlayıcılardan oluşan kelime grubuna isim fiil grubu denir. Genellikle sonda bulunmasıyla birlikte grubun ana unsuru hareket ismi olarak nitelendirilir (Karahana, 2018, s. 55).

Ö61/B1 Çukur her zaman almak isteyen mafya babaları var her zaman **saldırırlar** ama o mahalleyi almak çok zordur.

Çukur mahallesini almak isteyen mafya babaları devamlı *saldırmalarına* rağmen istediklerini elde edemezler.

Ö65/B1 İki yıl burada **çalışıyorum** ve bu yıl sadece 10 gün tatile gittim.

İki yıl bu şirkette *çalışmama* rağmen bu yıl sadece on gün tatil yaptım.

Ö66/B1 Ailemim ve benim için en iyi bayram Ramazan Bayram, çünkü oruçtan sonra çok mutluyuz.

Ailece mutlu bir şekilde oruç *tutmamızdan* dolayı Ramazan Bayramı bizim için en iyi bayramdır.

Ö69/B1 Her gün **konusuyoruz** telefonda ama aynı değil.

Her gün gün telefonla *konuşmamıza* rağmen aynı değil.

Ö70/B1 Aslında ben bunu bir dizi olarak sevmiyorum ben dolu çok o dizideki konuşulan konuları değer veriyorum.

Aslında Kurtlar Vadisi'ni sadece dizi olduğu için sevmiyorum, dizide *verilmek* istenen mesajlara değer veriyorum

Ö73/B1 Evlenmeye karar **veriyorlar**, ama kızın babası izin vermiyor.

Evlenme kararı *vermelerine* rağmen kızın babası bu duruma izin vermiyor.

Ö73/B1 İlk başında herşey iyi **gidiyor** ama bir zaman sonra kocası çok değişmeye başlıyor.

İlk başta her şeyin iyi *gitmesine* rağmen bir zaman sonra kocası değişmeye başlıyor.

Ö77/B2 Eskiden insanlar teknolojisiz **yaşamışlar** ve onların hayatı zor olabilirmiş ama bence daha mutlu bir hayat yaşamışlar.

Eksiden insanlar teknolojisiz daha zor koşullarda bir hayat *yaşamlarına* rağmen daha mutlu bir hayat sürmüşler.

Ö80/B2 Teknoloji **geliştirerek** insanın hayatı da kolaylaştırıyor.

Teknolojinin *gelişmesiyle* birlikte insan hayatı da kolaylaşıyor.

Ö82/B2 Geleneksel eğitim çok önemlidir çünkü okula ve üniversiteye **gitmemiz** lazım.

Üniversiteye *gitmek* için okullarda verilen temel eğitim çok önemlidir.

Ö83/B2 Okuyanlar çok **bilir** biz gezenler olarak öğrendiklerimizi yakından görmeyi tercih ederiz.

Okuyanların çok *bilmesine* rağmen biz gezenler gittiğimiz yerleri yakından görmeyi tercih ederiz.

Ö83/B2 Asırlar **geçmişse** de tarih eserler ziyaret ettiğimizde taşıdıkları tarihi yaşamış oluyoruz.

Tarihi eserleri ziyaret ettiğimiz zaman aradan asırların *geçmesine* rağmen tarihin izlerin taşıdıklarını görüyoruz.

Ö84/B2 Teknolojinin **gelişimi** mutlaka hayatımızı aşırı derecede değişti.

Teknolojinin *gelişmesiyle* birlikte hayatımız büyük bir ölçüde değişti

Ö84/B2 Teknoloji çok işler kesinlikle **kolaylaştırdı** ve insanlara çok vakit kazandı.

Teknoloji birçok işi *kolaylaştırmakla* birlikte insanlara çok vakit kazandırdı.

İsim fiil kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 0, A2’de 15 öğrencide 0, B1’de 14 öğrencide 7 ve B2’de 10 öğrencide 6 yanlış olmak üzere toplamda 13 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların sadece orta düzeyde görülmektedir. Öğrenciler genellikle *-mak, -me* isim fiil eklerini eksik kullanarak cümleler arası bağlantıyı sağlayamamışlardır. İsim fiil eki yerine en çok *-yor* şimdiki zaman ekini kullanmıştır. Genel anlamda hataların esas sorunu öğrencilerin isim fiil eklerini ve bunlarla bağlantı kuran edatları yeterince bilmedikleridir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.4.1. Anlambilimi Yanlışları

Anlambilimi dilde her türlü anlam konusunu inceleyen bir alan olarak bilinmektedir. Anlambiliminde genel anlamda kavram, anlam, anlam değişimleri gibi konular üzerinde durulmaktadır. Anlam bilimiyle ilgili çalışmalar özellikle 19. Yüzyıldan sonra ciddi bir şekilde yapılmaya başlamıştır (Hengirmen, 2015, s.379).

4.4.1.1. Anadilinden Kaynaklanan Olumsuz Aktarım

Anadilden yapılan olumsuz aktarımlar genellikle yeni bir dil öğrenen kişilerin, kendi ana dillerinden etkilenererek hedef dilde yaptıkları yanlışlar olarak ifade edilebilir. Diller arasındaki benzerlikler ve farklılıklar öğrencilerin zaman zaman olumsuz aktarım yapmalarına yol açmaktadır.

Ö3/A1 Çok güneşlendim, biraz yüzdüm çünkü **yüzmek istemiyorum**.

Plajda çok güneşlendim, biraz yüzdüm çünkü *yüzmeyi sevmiyorum*.

Ö3/A1 Çok **rahatluk**

Çok *rahat*.

Ö5/A1 Bazen **kitaplar** okuyorum, genellikle Türkçe ve İngilizce ama şimdilik o için çok vaktim yok.

Bazen *kitap* okuyorum, tercihim özellikle Türkçe ve İngilizcedir fakat son zamanlarda kitap okumak için çok zamanım yok.

Ö7/A1 Türkiye ben çok seviyorum ve iki ay Ankara’da **oturdum**

İki ay boyunca Ankara’da *yaşadım* bundan dolayı Türkiye’yi çok seviyorum.

Ö7/A1 Gençlik **organization** gönülü olarak çalıştım.

Gençlik *organizasyonunda* gönüllü olarak çalıştım.

Ö7/A1 Bu Eylül ben Karşıyaka **oturdum**.

Bu Eylül’de Karşıyaka’da *yaşadım*.

Ö8/A1 Her şey yemyeşil **kışta** çok kar var, bu yüzden turistler.

Orada her şeyin yemyeşil olmasıyla birlikte *kışın* çok kar yağmaktadır bu yüzden çok turistler var.

Ö10/A1 Stefan benim **küçükken** arkadaşım ve ben onu çok seviyorum.

Stefan *çocukluk* arkadaşımıdır ve onu çok seviyorum.

Ö10/A1 Stefan en güzel mavi gözleri *var*, çok yakışıklı **adam**.

Stefan çok yakışıklı bir *erkektir* ve çok güzel gözleri vardır.

Ö10/A1 Yunus Emre’ye o gidiyor, ama **başka** bir grup var.

O *farklı* bir grupla Yunus Emre’de Türkçe öğreniyor.

Ö12/A1 Arkadaşlarım cuma akşam kahve içiyor ve **konusuyoruz**.

Arkadaşlarımla Cuma akşamları kahve içiyoruz ve *sohbet ediyoruz*.

Ö12/A1 Evde ailemle yemek yiyoruz ve kahve içiyoruz ve **konusuyoruz**.

Evde ailemle birlikte yemek yiyoruz, kahve içiyoruz ve *sohbet ediyoruz*.

Ö17/A1 Selanik'ta bu **moment** çok güzel kahve içiyorum.

Selanik'te kahve içtiğim *an* çok güzeldir.

Ö18/A1 Antalia **Skopjeden** çok uzak ve bu yolculuklar uçakla gittik.

Antalya *Üsküp'ten* çok uzak olduğu için bu yolculumuzu uçakla yaptık.

Ö28/A1 Onunde yemek yiyoruz, **futbal** oynuyoruz, sonra yürüyoruz ve sonra eve gidiyoruz.

Arkadaşımla birlikte yemek yiyoruz, *futbol* oynuyoruz, yürüyoruz ve sonunda eve dönüyoruz.

Ö33/A1 Genellikle **türk** kahvesi içiyorum, sonra ailesi birlikte kahvaltı yapıyorum.

Hafta sonları genellikle *Türk* kahvesi içiyorum ve sonra ailemle birlikte kahvaltı yapıyorum.

Ö36/A1 Sonra pazara gidiyor em meyve aldım bir kilo domates iki kilo **mandarina**.

Sonra bir kilo domates ve iki kilo *mandalina* almak için pazara gidiyorum.

Ö36/A1 Oylenden sonra olumla **fudball bakıyor**.

Öğleden sonra oğlumla birlikte *futbol maçı izliyorum*.

Ö42/A1 Ben **çok arkadaşlarım** var.

Benim *çok arkadaşım* var.

Ö46/A2 Şimdi öğrenciyim, **türk** dili okurum.

Şu an öğrenciyim ve *Türk* dili ve edebiyatı bölümünde okuyorum.

Ö46/A2 İlk önce tercuman olmak isterdim, ama bence muhabir gibi çalışmak daha **entersant**.

İlk önce tercüman olmak istiyordum fakat muhabir olmanın daha *ilginç* olduğunu düşünüyorum.

Ö46/A2 Mesela **boşnakça, makedonca** ve **türkçe** olabilir.

Mesela haberler *Boşnakça, Makedonca* ve *Türkçe* olabilir.

Ö49/A2 Mesela bir kez ben yuksek bir yerde **bindim** fotoğraf çekmeye için.

Mesela bir kez fotoğraf çekmek için yüksek bir yere *çıktım*.

Ö50/A2 **İnshallah** bir gün ehliyet alacağım.

İnşallah bir gün sürücü ehliyeti alacağım.

Ö51/A2 Ben diller ile çalışıyorum ama kitaplar yabancı dil okumak **istiyor**.

Ben dilciyim ve kitapları yabancı dilde okumayı *seviyorum*.

Ö52/A2 **Yustinian** birincide hukuk öğrenirim.

Aziz Kiril ve Metodiy üniversitesinde birinci sınıf hukuk öğrencisiyim.

Ö53/A2 **Küçükken** hep hayal kururdum, bir gün iyi bir siyasetçi olmak.

Çocukluğumda iyi bir siyasetçi olmanın hayalini kurardım.

Ö57/A2 Bizim komşularımız çocukları evde fare **tutuyordu**.

Komşu çocukları evlerinde fare *besliyordu*.

Ö60/A2 **Bir zaman** çocuklarla çalıştım, onları eğleniyordum, bu işi çok sevdim.

Bir dönem okulda çocuklara ders verdim, onları eğlendirdim ve bu işi çok sevdim.

Ö65/B1 Biz çok biraz zaman var, **serbest değiliz**.

Çok zamanımız olmadığından dolayı *müsait değiliz*.

Ö81/B2 **Adam** birer birer duygusuz, zalim terbiyes oluyor.

İnsanlar birer birer duygusuz, zalim ve terbiyesiz oluyor.

Ö82/B2 İlk önce kendi **devletten** gelen yazarları okumamız lazım ve onların kitapları okumamız lazım.

İlk önce kendi *milli* yazarlarımızın hayatlarını ve kitaplarını okumamız lazım.

Olumsuz aktarım kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 20, A2’de 15 öğrencide 12, B1’de 14 öğrencide 1 ve B2’de 10 öğrencide 2 yanlış olmak üzere toplamda 35 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel düzeyde daha fazladır. Orta düzeyde bu yanlışlarda ciddi bir azalma görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasında esas sorun öğrencilerin kendi ana dillerinden yaptıkları olumsuz aktarımlardır. Makedonca ve Türkçede kelimelerin anlam bakımından kullanılış alanları farklıdır. Türkçedeki “rahat” kelimesi Makedoncaya “rahatluk” olarak geçmiştir. “Sevmek

ve istemek” kelimesini Makedoncada tek bir kelime olarak “сакане” (sakanye) kelimesi karşıladığı için öğrenci “yüzmeyi sevmiyorum” cümlesi yerine “yüzmek istemiyorum” cümlesini kullanarak ana dilden olumsuz aktarım yapmıştır. Öğrenciler “makedonca, türkçe” gibi büyük harfle yazılması gereken millet isimlerini küçük harfle yazmışlardır. Makedoncada bir sayı kullanımından sonra çoğul eki kullanılabilmektedir. Örneklerde görüldüğü gibi Makedoncası “имам многу пријатели” (imam mnogu priyateli) cümlesini “birçok arkadaşlarım var” cümlesine tercüme ederek öğrenciler bir isme sayıdan sonra çoğul ekini getirerek kendi dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır.

4.4.1.2. Eksik Kelime Kullanımı

Cümle, bütün kelime yapılarıyla ve öbekleriyle bir bütündür. Bir duyguyu, düşüncüyü, oluş ve kılışı kelimelerle ifade ederiz. Kelimelerin eksik kullanımı anlam bakımından önemli bir sorun oluşturmaktadır. Bu nedenle cümle kurarken kelimeleri özenle seçmemiz gerekmektedir.

Ö2/A1 Pasta yapıyoruz ve **temizliyoruz**.

Pasta yapıyoruz ve *evi temizliyoruz*.

Ö3/A1 **Çok** güneşlendim ve dinlendim.

Plajda çok güneşlendim ve dinlendim.

Ö7/A1 Şirince küçük (=) köy ama düzenli.

Şirince küçük *bir* köy ama düzenli.

Ö7/A Çok ünlü (=) köy ve güzel şaraplar var.

Çok ünlü *bir* köy ve güzel şarapları var.

Ö9/A1 Arkadaşım çok (/) yakın yaşıyor.

Arkadaşıma çok yakın *bir yerde* yaşıyorum.

Ö9/A1 (/)Gözleri kahverengi

Onun gözleri kahverengidir.

Ö11/A1 Kahvaltıda önce elime yuzu (/).

Kahvaltıda önce elimi ve yüzümü *yıkıyorum*.

Ö11/A1 (/) Saat 8:00'da bir film izliyorum.

Akşam saat 8:00'de film izliyorum.

Ö12/A1 Pazartesi sabahta işe gidiyorum ve sonra (/) eve gidiyorum.

Pazartesi sabahları işe gidiyorum ve *akşamları* eve dönüyorum.

Ö12/A1 Evde ailemle (/) yemek yiyoruz ve kahve içiyoruz ve konuşuyoruz.

Evde ailemle *birlikte* yemek yiyoruz, kahve içiyoruz ve sohbet ediyoruz.

Ö12/A1 Pazartesi akşam arkadaşlarım (/) lokantada gidiyoruz sonra disko'ya gidiyoruz.

Pazartesi akşamları arkadaşlarımla *birlikte* lokantada yemek yiyoruz ve ondan sonra diskoya gidiyoruz.

Ö13/A1 Her cumartesi (/) 10'de kalkıyorum.

Her cumartesi *saat* 10:00'da kalkıyorum.

Ö13/A1 Sabah (/) 11'da kalkıyorum, kahvaltı yapıyorum, kahve içiyorum ve annemle muhabbet ediyorum.

Sabah *saat* 11:00'de kalkıyorum, kahvaltı ediyorum, kahve içiyorum ve annemle muhabbet ediyorum.

Ö13/A1 Sinemadan sonra (/) birlikte (/) yiyoruz ve eve gidiyoruz.

Sinemadan sonra *arkadaşımla* birlikte yemek yiyoruz ve eve dönüyoruz.

Ö14/A1 Sonra (/) 12:30'de yattım, çünkü sabahta üniversite başladı.

Sonra *saat* 12:30'da uyudum çünkü sabah dersim vardı.

Ö16/A1 (/) Saat 13:00'te ailemle (/) parka gittik.

Öğleden sonra saat 13:00'te ailemle *birlikte* parka gittik.

Ö16/A1 (/) Çok insan vardı ve hava çok güzeldi.

Orada çok insan vardı ve hava çok güzeldi.

Ö16/A1 (/) Şarkı söyledik, oyun oynuyorduk ve çok eğlendik.

Birlikte şarkı söyledik, oyun oynadık ve çok eğlendik

Ö16/A1 Onlarla ayrıldıktan sonra eve döndüm ve ailemle (/) film izledik.

Onlardan ayrıldıktan sonra eve döndüm ve ailemle *birlikte* film izledik.

Ö19/A1 Erken kalktım çünkü bir işim vardı.

Bir işim olduğu için *bugün* erken kalktım.

Ö19/A1 Bundan önce kahvaltı ettim ve (/) yemek yiyordum.

Önce kahvaltı ettim ve sonra *öğle yemeği* yedim.

Ö19/A1 Akşam arkadaşlarıyla (/) çıktım.

Akşam arkadaşlarımla *dışarı* çıktım.

Ö20/A1 Orada (/)8 saat çalışıyorum, e-postaları bakıyorum, rapor veriyorum.

İşte *genellikle* 8 saat çalışmakla birlikte e postalara bakıyorum ve rapor veriyorum.

Ö22/A1 (/)Yemek pişiriyorum, (/) temizliyorum, TV seyrediyorum, ya da kitap okuyorum.

Hafta sonları genellikle yemek pişiriyorum, *temizlik yapıyorum*, televizyon seyrediyorum ve kitap okuyorum.

Ö24/A1 Sonra Türk dersi (/) tekrar ediyorum ve ödevlerimi yapıyorum.

Sonra Türkçe dersinden notlarımı tekrar ediyorum ve ödevlerimi yapıyorum.

Ö24/A1 Uyumadan önce her zaman (/) fırçalıyorum ve saat 11:30'ta uyuyorum.

Uyumadan önce her zaman *dışlerimi* fırçalıyorum ve saat 23:30'da uyuyorum.

Ö27/A1 Onun (/) karakter özelliği çok şey var iyi kalpli, huzurlu, mutluluk dolu.

Onun *en önemli* karakter özelliği; iyi kalpli, huzurlu ve mutlu bir insan *olmasıdır*.

Ö27/A1 Onunla hafta sonları (/) dışarı çıkıyoruz geziyoruz, beraber yemek yapıyoruz

Onunla hafta sonları *genellikle* dışarı çıkıyoruz, geziyoruz ve birlikte yemek yapıyoruz

Ö28/A1 Onunde (/) yemek yiyoruz, futbol oynuyoruz, sonra yürüyoruz ve sonra eve gidiyoruz.

Arkadaşımla *birlikte* yemek yiyoruz, futbol oynuyoruz, yürüyoruz ve sonunda eve dönüyoruz.

Ö30/A1 cumartesi ve pazarda (/) çok spor yaptım.

Cumartesi ve Pazar *günü* spor yaptım.

Ö30/A1 (/) Filim seyrettim ve güzel yemekler yaptım.

Geçen hafta sonu film seyrettim ve güzel yemekler yaptım.

Ö31/A1 Genellikle hafta sonu arkadaşlarımla (/) parka gidiyorum.

Hafta sonları genellikle arkadaşlarımla *birlikte* parka gidiyorum.

Ö32/A1 (/) Saat yedide spor salonuna gidiyorum ve orada bir buçuk saat kalıyorum.

Akşam saat 19:00'da spor salonuna gidiyorum ve orada bir buçuk saat spor yapıyorum.

Ö33/A1 (/) Genellikle türk kahvesi içiyorum, sonra ailesi birlikte kahvaltı yapıyorum.

Hafta sonları genellikle Türk kahvesi içiyorum ve sonra ailemle birlikte kahvaltı yapıyorum.

Ö33/A1 Saat 10:30'da işe başlıyorum, saat 17:30'da bittim.

Sabah saat 10:30'da işe başlıyorum ve *sonra akşam* saat 17:30'da *mesaim* bitiyor.

Ö35/A1 (/) saat sekizde kalkıyorum.

Hafta sonları sabah saat 8:00'de kalkıyorum.

Ö35/A1 (/) Kahve içiyorum ve kahvaltı yapıyorum.

Sabahları kahve içiyorum ve kahvaltı yapıyorum.

Ö35/A1 (/) Otobüsle 30 dakika bekliyorum.

Durakta 30 dakika otobüsü bekliyorum.

Ö37/A1 Orada çok yüzdüm, gezdim, yunanca müzik dinledim ve onların yemek (/) tattım.

Orada çok yüzdüm, gezdim, Yunanca müzik dinledim ve onların *geleneksel* yemeklerinden tattım.

Ö38/A1 Benim en son (/) tatilim Yunanistan'dadı.

En son yaz **tatilim** için Yunanistan'daydım.

Ö38/A1 Benim apartmanın denizin (/) yanındadı.

Apartmanım denizin **hemen** yanındaydı.

Ö46/A2 Gelecekteki pılanlarım çocukluktan şimdiye kadar (/) değiştirdi.

Gelecekteki planlarım çocukluktan şimdiye kadar *çok* değişti.

Ö46/A2 Şimdi öğrenciyim, türk dili (/) okurum.

Şu an öğrenciyim ve *Türk dili ve edebiyatı bölümünde* okuyorum.

Ö46/A2 Yeni haberler ilk (/) öğrenirim sonra başkalarla paylaşım.

İlk önce yeni haberlere ulaşırım sonra başkalarıyla paylaşıyorum.

Ö47/A2 Bir kaç (/) hobilerim var.

Birkaç *tane* hobim var.

Ö47/A2 Bir ay sonra yeni bilgisayar almak istiyorum ve belki yine (/) oynamaya başlayacağım.

Bir ay sonra yeni bilgisayar almak istiyorum ve belki de yine *oyun* oynamaya başlayacağım.

Ö47/A2 Benim takımla (/) bir kaç turnuvalara gittik ve hepsi kazandık.

Takımımınla birlikte birkaç turnuvaya katıldık ve hepsini kazandık.

Ö48/A2 Benim en büyük planım Türkiyede Ebelik (/) okmak'tı.

Benim en büyük planım Türkiye'de Ebelik *bölümünde* okumaktı.

Ö49/A2 Gezmek, fotoğraf (/), muzik dinlemek te hobilerimdir.

Gezmek, *fotoğraf çekmek* ve müzik dinlemek hobilerimdir.

Ö51/A2 Uyduktan önce bir yada iki saat (/) okuyorum.

Uyduktan önce bir ya da iki saat *kitap* okuyorum.

Ö51/A1 (/) Okumayı çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve alış verişe gidiyorum.

Kitap okumak için çok vaktim yoksa dışarıya çıkıyorum ve alışveriş yapıyorum.

Ö51/A2 Moll'da bütün gün (/) harcıyorum.

Moll'da bütün gün *vakit* harcıyorum.

Ö52/A2 Bazen bir hobi olarak türkçe çeviririm.

Bazen hobi olarak Türkçeden *Makedoncaya* çeviri yapıyorum.

Ö53/A2 Her insan gibi benim de geleceğimin (/) bir çok planlarım var.

Her insan gibi benim de geleceğime *dair* birçok planım var.

Ö53/A2 Üniversiteye üçüncü sınıfta gidiyorum ve bazen kendime siyasetçi (/) hisediyorum.

Üniversite üçüncü sınıfa gidiyorum ve bazen kendimi siyasetçi *gibi* hissediyorum.

Ö54/A2 (/) Benimde hobilerim ve fobilerim var.

Herkes gibi benim de hobilerim ve fobilerim var.

Ö54/A2 Beni çok etkiliyor bu (/) sosyal hayatımda olsun.

Bu *durum* gerek sosyal hayatım olsun beni çok etkiliyor.

Ö56/A2 (/) En az bir saat yeşil bölgeler bakmak istiyorum.

Günde en az bir saat yeşilliklere bakmak istiyorum.

Ö57/A2 İlk okulu öğrenciyken aynı zamanda mandolin yarışmaları katıldım ve Üsküp'te (/) ilk yeri kazandım.

İlkokulda öğrenciyken mandolin yarışmalarına katıldım ve Üsküp *genelinde* birinci yeri kazandım.

Ö59/A2 Orada daha iyi (/) eğitim alacağımı düşündüm için bu (/) kararı aldım.

Orada daha iyi bir eğitim alacağımı düşündüğüm için *böyle bir* karar aldım.

Ö59/A2 Gelecekteki planlarım (/) çok başarılı bir jeodes olmak işimi doğru ve düzgün yapmak istiyorum.

Gelecekteki planlarım *arasında en önemlisi* çok başarılı bir jeodezi mühendisi olarak işimi düzgün yapmaktır.

Ö59/A2 Diğer (/) planlarım : (/) bir şirkete kendin ofisim olmamı sağlamak isterim.

Diğer *bir* planım ise *ünlü* şirkette kendime bir ofis sağlamaktır.

Ö60/A2 Üniversiteyi başlayınca kendimi (/) sormadım neden bunu okumak istiyorum.

Üniversiteye başlayınca kendime *bu bölümde* neden okumak istediğimi *hiç* sormadım.

Ö60/A2 Başladım sadece dil (/) için.

Sadece dil *öğrenmek* için başladım

Ö60/A2 Üniversite'de öğrendim aslında hayatımla (/) sonra ne yapabilirim.

Aslında hayatımla *ilgili* ne yapmak istediğimi üniversitede öğrendim.

Ö60/A2 Bir zaman (/) çocuklarla çalıştım, onları eğleniyordum, bu işi çok sevdim.

Bir dönem okulda çocuklara ders verdim, onları eğlendirdim ve bu işi çok sevdim. Ö60/A2 Sonra bir dilek tuttu kalbimi (/) öğretmen olmak.

Sonra içimden *gelecekte* öğretmen olmak için bir dilek tuttum.

Ö61/B1 Bunda (/) başrolde Koçovalı ailesidir (/).

Bu dizinin esas karakterleri Koçovalı *ailesinin mensuplarıdır*.

Ö61/B1 Dizi Şimdi 2. Sezonunda ve (/) kara kuzular denilen bir büyük çeteden ele geçirilmiş durumundadır.

Dizinin ikinci sezonunda, *ukur Mahallesi* kara kuzular denilen büyük bir çetenin eline geçmiş bulunmaktadır

Ö62/B1 Eğer iki kişi amaç (/) gerekliyiorsa, o zaman ikisi de başarı olduğu diyebiliriz

Eğer iki kişi *ortak* amaçlarını gerçekleştirebiliyorsa o zaman ikisinin de başarılı olduğunu söyleyebiliriz.

Ö63/B1 (/) Bir engelli adam ve onun kızı Lusı için

Bu film engelli bir adamı onun kızı Lusı'yi anlatmaktadır.

Ö64/B1 Eğitim sayesinde, özgüven (/) serbest alışkan (/) iş kadını oldum.

Eğitim sayesinde özgüven sahibi, özgür ve alışkan bir iş kadını oldum.

Ö65/B1 Bayram günler bizim için çok önemli çünkü geçiriyorduk ailemizle (/) iyi zaman.

Bizim için bayram günleri çok önemlidir çünkü ailemizle *birlikte* güzel zaman geçiririz.

Ö66/B1 Ramazan Bayram için yeni elbiseler (/) alıyoruz, çünkü o gün bir mutlu ve sevinçli gün.

Ramazan Bayramı mübarek ve sevinçli bir gün olduğu için yeni elbiseler *satın* alıyoruz.

Ö66/B1 Bizde (/) bayram namazından sonra öncelikle eve dönüyoruz ve ailemle bayramlaşıyoruz.

Bizim *kültürümüzde* bayram namazından sonra eve dönüp ailemizle bayramlaşma *geleneği* var.

Ö67/B1 Bizim evdeki bayramlar (/) her evdeki gibi erken kalkıyor babam camiye gidiyor ben ise anneme temizlemede kahvaltıyı hazırlamaya (/)yardım ediyorum.

Bizim evdeki bayram rutinlerinde genellikle her evde olduğu gibi erken kalkılır, babamlar camiye gider; ben ise anneme temizlik ve kahvaltı hazırlama kısımlarında yardım ederim.

Ö68/B1 Ben ailem ile tüm bayramlar (/) topluyorum.

Ailece bütün bayramlarda *hep birlikte* toplanırız.

Ö69/B1 Eskiden, benim için bayram (/), mutluluk huzur ve aile anlam geliyordu.

Bence eskiden bayram *kavramı*, mutluluk, huzur ve aile anlamına geliyordu. Ö70/B1 Benim en (/) sevdiğim dizi diyelim Kurtlar Vadisi

En çok sevdiğim dizi Kurtlar Vadisi'dir

Ö71/B1 Bayram için güzel (/) sofra hazırlanıyorduk.

Bayram için güzel *yemek sofraları* hazırlardık.

Ö71/B1 Aynı zamanda (/) uzun göremediğim insanlarla görüşüyorum.

Bayramlarda genellikle uzun süre görüşemediğim insanlarla görüşüyorum

Ö72/B1 (/) 21.ci yüz yılda olarak insanlar aylelere, dostlarla büyük yorgunluk dolayısıyla bir araya gelemiyor.

Maalesef 21. yüzyılda insanlar aileleri ve dostlarıyla yoğun hayat temposundan dolayı pek bir araya gelemiyor.

Ö72/B1 Bizim aile Bayram ritüelimiz (/) Bayramın ilk günü misafir beklemektedir.

Bizim ailece bayram ritüellerimizden *en önemlisi* bayramın ilk günü misafir beklemektir.

Ö73/B1 İki genç insanlar, üniversiteye (/) okurken birbirine aşık oluyorlar.

İki genç insan üniversite *yıllarında* birbirine aşık oluyor.

Ö74/B1 Benim için ise (/) başarıyla ulaştıran üç önemli nokta vardır.

Bence *insanı* başarıya ulaştıran üç önemli nokta vardır.

Ö75/B2 (/) Çok geziyorum ve çok kitap okuyorum.

Genelde çok gezip kitap okurum.

Ö76/B2 Bazılar sadece kendi tecrübeden öğrenebilir, bazılar diğerlerinin hatalardan (/) öğrenir.

Bazıları kendi tecrübesinden, bazıları ise başkalarının hatalarından *yeni şeyler* öğrenir.

Ö76/B2 (/) Bir kitabı okuyunca mesela, mesela, kendi bir dünya kurabiliriz.

Mesela *yeni* bir kitap okuduğumuz zaman kendimize *ait* bir dünya kurabiliriz. Ö77/B2 (/) Onların sağlığını da etkileniyor.

Bu durum onların sağlığını da etkiliyor.

Ö77/B2 Bene eğer teknoloji (/) daha geliştirse, (/) faydalı olabilir.

Bence teknoloji *biraz* daha *fazla* gelişirse *çok* faydalı olabilir.

Ö79/B2 (/) Sonuçta geziyor, kendi gözleriyle görüyor, yaşıyor çoğu şeyleri ve oyle de dünyadaki farklı kültürlerini mesela daha iyi bilmesinde okuyandan olabilir.

Kitap okuyan insan gittiği yerleri gezerek gözlemlediği için farklı kültürleri iyi bir şekilde bilmektedir.

Ö80/B2 Teknoloji çağda yaşadığımız için teknoloji hayatımızın (/) bir parçası oldu.

Teknoloji çağında yaşadığımız için teknoloji hayatımızın *önemli* bir parçası oldu.

Ö80/B2 Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı açıyoruz ve farklı farklı (/) bilgiden sahip ediyoruz.

Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı kurcalayarak farklı farklı *konularda* bilgi sahibi oluyoruz.

Ö80/B2 (/) Hava durumu, trafik durumu ve benzer bilgileri alıyoruz.

Akıllı telefonlardan hava durumu, trafik durumu gibi benzer bilgileri elde ediyoruz.

Ö80/B2 Sonuçta her yenilik yararlıdır fakat insan (/) hangi hedefle kullanacak onda kalıyor.

Sonuçta bütün yenilikler *insan hayatı* için yararlıdır fakat bu yeniliklerin hangi amaçla kullanıldığı kişiye aittir.

Ö81/B2 (/) Önemli (/) hayat kıymetini unutup, sadece para için düşünüyor.

En önemlisi insanlar hayatın kıymetini unutup sadece parayı düşünüyor.

Ö84/B2 Hatta internette (/) üniversite eğitimi de kazanabiliriz.

Hatta internet *üzerinden* üniversite eğitimi de alabiliriz.

Eksik kelime kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 76, A2’de 15 öğrencide 41, B1’de 14 öğrencide 25 ve B2’de 10 öğrencide 20 yanlış olmak üzere toplamda 162 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar en çok temel düzeyde yapılmıştır. Orta düzeyde yanlış sayısında azalma görülmektedir. Temel düzeyde en sık (*evi, plajda, bir, bir yerde, yıkıyorum, akşam, akşamları, arkadaşım, orada, bugün, öğle yemeği, genellikle, dişlerimi, geçen hafta sonu, çok, bölümünde, kitap, gibi, durum, böyle bir*) kelimeleri eksik kullanılırken, orta düzeyde ise (*Çukur Mahallesi, ortak, bu film, birlikte, kültürümüzde, yemek sofraları, yıllarında, insanı, insan hayatı*) kelimeleri eksik kullanılmıştır. Kelime yapılarına baktığımız zaman en çok, zarflarda, belirtisiz isim

taamlamalarında, belirtili nesne kelime gruplarında ve edat kullanımında kelimelerin eksik kullanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin kelimeleri eksik kullanmasındaki esas sorunun kaynağı, cümle yapılarını iyi bilmedikleri ve kelime bilgilerinin eksik olduğudur. Öğrenciler kelime gruplarını ve kelimeleri eksik kullanarak cümle içerisindeki anlam bütünlüğünü sağlayamamıştır. Bu durum öğrencilerin sözdizimi kurallarını eksik uyguladıklarını göstermektedir. Makedoncada bir kelimenin birçok anlamda kullanılması nedeniyle kimi öğrenciler, kelimeleri eksik kullanarak kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır.

4.4.1.3. Yanlış Kelime Kullanımı

Bir düşünceyi, durumu, oluş ve kılışı ifade ederken doğru kelimeler kullanmamız gerekmektedir. Özellikle dil öğrenme sürecinde öğrenciler, kelimelerin anlamlarını karıştırarak yanlış kelimeler kullanmaktadır. Anlambilimi bakımından kelimelerin doğru bir şekilde seçilmesi büyük bir önem arz etmektedir.

Ö1/A1 Antonia **en** iyi karakter var.

Antonia'nın *çok* iyi bir karakteri var.

Ö3/A1 Pek insan tanıştım.

Çok insanla tanıştım.

Ö3/A1 Gelecek yaz **öyle** tatil istiyorum

Gelecek yaz *böyle bir* tatil istiyorum.

Ö4/A1 En son tatilimde Romanya'ya gittim, bir proje **verdi**, Erasmus ile orada katıldım.

En son tatil amaçlı Romanya'ya gittim. Erasmus ile ilgili bir proje *vardı* ona katıldım.

Ö4/A1 Farklı **devletler** insanlar tanıştım, ekstrem sporlar yaptık.

Farklı *milletlerden* insanlarla tanıştım ve uç sporlar yaptık.

Ö5/A1 Her hafta sonu çok sevindim çünkü o zaman çalışmıyorum ve **dinliyorum**.

Çalışmadığım ve *dinlendiğimden* dolayı hafta sonlarını genellikle çok seviyorum.

Ö5/A1 Bazen kitaplar okuyorum, **genellikle** Türkçe ve İngilizce ama şimdilik o için çok vaktim yok.

Bazen kitap okuyorum, tercihim *özellikle* Türkçe ve İngilizcedir fakat son zamanlarda kitap okumak için çok zamanım yok.

Ö6/A1 Bisiklete **kullandım** ve Matka'ya gittim.

Bisiklete *bindim* ve Matka'ya gittim.

Ö6/A1 Matka'da iki saat **oturduğum** ve sonra eve gittim.

Matkata'da iki saat *zaman geçirdim* ve sonra eve gittim.

Ö8/A1 Orada anneannem ve dayım **var**.

Orada anneannem ve dayım *yaşıyor*.

Ö11/A1 Sonra biraz kitab okuyorum ve **yattım**.

Sonra biraz kitap okuyorum ve *uyuyorum*.

Ö12/A1 Pazartesi sabahta işe gidiyorum ve sonra eve **gidiyorum**.

Pazartesi sabahları işe gidiyorum ve akşamları eve *dönüyorum*.

Ö12/A1 Pazartesi akşam arkadaşlarım lokantada **gidiyoruz** sonra disko'ya gidiyoruz.

Pazartesi akşamları arkadaşlarımla birlikte lokantada *yemek yiyoruz* ve ondan sonra diskoya gidiyoruz.

Ö13/A1 Benim hafta sonu çok iyi **oluyor**.

Hafta sonları çok iyi *geçiyor*.

Ö13/A1 **Çıktıktan** sonra TV izliyorum ve yatıyorum

Eve döndükten sonra televizyon izliyorum ve yatıyorum.

Ö13/A1 Sonra arkadaşlarımla kafeye gidiyorum, parka geziyorum ve eve **gidiyorum**.

Sonra arkadaşlarımla kafeye gidiyorum, parkta geziyorum ve eve *dönüyorum*.

Ö26/A1 Benim en yakın **dostümün** adı Leyla.

En yakın *arkadaşımın* adı Leyla'dır.

Ö13/A1 Eve **geldikten** sonra ailemle yemek yeyiyorum ve biraz dinleniyorum.

Eve *döndükten* sonra ailemle yeme yiyorum ve biraz dinleniyorum.

Ö14/A1 Sonra 12:30'de yattım, çünkü **sabahta üniversite başladı**.

Sonra saat 12:30'da uyudum çünkü *sabah dersim vardı*.

Ö15/A1 Arkasla **cıkar** cıkıyorum sonra annemle market gidiyoruz.

Arkadaşımla *dışarı* çıkıyoruz ve sonra annemle markete gidiyoruz.

Ö16/A1 İlk önce kahvaltı yaptım sonra paka gitmek için **hazırlanmaya başladım.**

İlk önce kahvaltı yaptım sonra parka gitmek için *hazırlık yaptım.*

Ö17/A1 Her cumartesi arkadaşım eveyim **gezme yaptım.**

Her Cumartesi arkadaşımı evinde *ziyaret ediyorum.*

Ö18/A1 Antalia Skopjeden çok uzak ve bu yolculuklar uçakla **gittik.**

Antalya Üsküp'ten çok uzak olduğu için bu yolculumuzu uçakla *yaptık.*

Ö18/A1 Otel çok güzeldi, çocuklar **hayret kalmışlar** çünkü orada luna park, büyük ahşap tekne var kapalı oyun alanı ve çok güzel kumsallar vardı.

Otelin çevresinde lunapark, büyük ahşap tekne, kapalı oyun alanı ve güzel kumsallar olduğundan dolayı bizim çocuklar *hayret etmişler.*

Ö18/A1 Kahvaltıdan sonra biz **kumsala** gittik orada yüzdük.

Kahvaltıdan sonra *denize* gittik ve orada yüzdük.

Ö19/A1 Her gece biz çok **konuştuk**, böylece yeni şeyler öğrenmek.

Biz her gece yeni şeyler öğrenmek için devamlı *sohbet ediyoruz.*

Ö20/A1 Dinlendikten sonra **kiyafetlerimi** değiştiriyorum ve televizyonumu **açıyorum.**

Dinlendikten sonra *üstümü* değiştiriyorum ve televizyon **izliyorum.**

Ö20/A1 **Orada** 8 saat çalışıyorum, e-postaları bakıyorum, rapor veriyorum.

İşte genellikle 8 saat çalışmakla birlikte e postalara bakıyorum ve rapor veriyorum.

Ö21/A1 O, çok akıllı, **anlaşılan** ve çalışkan bir kız.

O çok akıllı, *düzgün karakterli* ve çalışkan bir kızdır.

Ö22/A1 **Türk diliği** sayesinde **çok** arkadaş tanıştık.

Türkçe sayesinde *birçok* arkadaşla tanıştık.

Ö23/A1 Pazar günü evde **oturuyor** istiyorum.

Pazar günü evde *dinlenmek* istiyorum.

Ö24/A1 Kurstan sonra genellikle parka **çıkıyorum.**

Kurstan sonra genellikle parka *gidiyorum*.

Ö24/A1 Sonra **Türk** dersi tekrar ediyorum ve ödevlerimi yapıyorum.

Sonra *Türkçe* dersinden notlarımı tekrar ediyorum ve ödevlerimi yapıyorum.

Ö25/A1 **Yatı** önce kitap okuyorum dişlerini fırçaladı.

Yatmadan önce dişlerimi fırçalıyorum ve kitap okuyorum.

Ö25/A1 Yüz temizliyorum ve makyaj **çıktırım**.

Makyajımı *siliyorum* ve yüzümü temizliyorum.

Ö26/A1 Allah yolumda **hep** iyi kalpi güller yüzlü insanlar çıkartsın.

Allah yoluma *her zaman* iyi kalpli ve güler yüzlü insanlar çıkarsın.

Ö28/A1 **Onunde** yemek yiyoruz, futbol oynuyoruz, sonra yürüyoruz ve sonra eve **gidiyoruz**.

Arkadaşımla birlikte yemek yiyoruz, futbol oynuyoruz, yürüyoruz ve sonunda eve *dönüyoruz*.

Ö29/A1 Her cuma günü erken **çalışmamla bitiyorum**.

Cuma günleri *mesaim* erkenden *bitiyor*.

Ö29/A1 **Çalışma** saat yedi'de bitiyor.

Mesaim saat 19:00'da bitiyor.

Ö30/A1 Genellikle haftasonlar sakın ve **dinlemek için kullanıyorum**.

Genellikle hafta sonları *dinleniyorum*

Ö32/A1 Saat yedide spor salonuna gidiyorum ve orada bir buçuk saat **kahıyorum**.

Akşam saat 19:00'da spor salonuna gidiyorum ve orada bir buçuk saat *spor yapıyorum*.

Ö34/A1 Genelde hafta sonda erken **uyanıyorum**.

Genellikle hafta sonları erken *kalkıyorum*.

Ö35/A1 İşden sonra eve donüyorum ve duş **yapıyorum**.

İşten sonra eve dönüyorum ve duş *alıyorum*.

Ö37/A1 Bazen lokantada akşam yemeği **yaptık**.

Bazen lokantada akşam yemeği *yedik*.

Ö37/A1 Orada yedi gün **kalktık**.

Orada yedi gün *kaldık*.

Ö41/A1 Pazar günü bütün gün ailemle birlikte **kalıyorum**.

Pazar günleri genellikle tüm gün ailemle vakit *geçiriyorum*

Ö41/A1 Pazar gününü, bir geç **uyuyorum**.

Pazar günleri genellikle geç *yatıyorum*.

Ö41/A1 **Kahvaltı yemedikten** sonra, parkta geziyoruz.

Kahvaltıdan sonra parkta geziyoruz.

Ö42/A1 O ve ben yurt dışında **gitmeyi** çok seviyoruz.

Biz yurt dışına *çıkmayı* çok seviyoruz.

Ö45/A1 Hafta sonları genellikle ailemle **oturuyorum**.

Hafta sonları genellikle ailemle *vakit geçiriyorum*.

Ö46/A1 **Şimdi** öğrenciyim, türk dili okurum.

Şu an öğrenciyim ve Türk dili ve edebiyatı bölümünde okuyorum.

Ö46/A2 Yeni haberler ilk **öğrenirim** sonra başkalarla paylaşım.

İlk önce yeni haberlere *ulaşırım* sonra başkalarıyla paylaşırım.

Ö47/A2 Profesyonel oyuncu olarak sekiz yıldır **oynuyorum**.

Profesyonel oyuncu olarak sekiz yıldır *çalışmaktayım*.

Ö47/A2 Benim takımla bir kaç turnuvalara **gittik** ve hepsi kazandık.

Takımım ile birlikte birkaç turnuvaya *katıldık* ve hepsini kazandık.

Ö48/A2 Şimdi yüksek lisansı Ebelik için Türkiyede **devam etmek** istiyorum.

Şimdi Türkiye’de Ebelik üzerine yüksek lisans *yapmak* istiyorum.

Ö50/A2 **Benim** düşüncelerimi az da olsa inanıyorum.

Kendi düşüncelerime az da olsa inanıyorum.

Ö51/A2 Gelecek planları **hala bilmiyorum** ama şimdilik birkaç hobiyim var.

Gelecekteki planlarımla *ilgili bir fikrim yok* ama birkaç hobim var.

Ö51/A2 Fobilerim en **son cumle yazalım.**

Fobilerimi en *sona bırakalım.*

Ö51/A2 Bir dans grubu **yazdım** ve iki **tane** haftayı oraya gidiyorum.

Bir dans grupuna *kayıt yaptım* ve haftada iki *defa* oraya gidiyorum.

Ö51/A2 Ben **diller ile çalışıyorum** ama kitaplar yabancı dil okumak **istiyor.**

Ben *dilciyim* ve kitapları yabancı dilde okumayı *seviyorum.*

Ö51/A2 Okumayı çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve alış verişe **gidiyor.**

Kitap okumak için çok vaktim yoksa dışarıya çıkıyorum ve alışveriş *yapıyorum.*

Ö52/A2 Yustinian **birincide hukuk öğrenirim.**

Aziz Kiril ve Metodiy üniversitesinde *birinci sınıf hukuk öğrencisiyim.*

Ö52/A2 Bazen bir hobi olarak **türkçe çeviririm.**

Bazen hobi olarak *Türkçeden Makedoncaya çeviri yapıyorum.*

Ö52/A2 Mahkemede çalışacağım, **avukatlar ve müşteriler.**

Meslektaşlarım ve müvekkillerimle birlikte mahkemede çalışacağım.

Ö54/A2 **Küçükluğumden beri hiç değişmeyen istikrarlı olarak devam ettirdiğim hobilerim var.**

Çocukluğumdan beri hobilerim hiç değişmedi.

Ö54/A2 Umarım zamanla hobilerimi **ekleyerek** değil de korkularım yenerek hayata devam etmek istiyorum.

Umarım zamanla hobilerimi *çoğaltmak* dışında korkularımı yenerek hayatıma devam etmek istiyorum.

Ö55/A2 Devlet okuluna çalışmak yada özel dersahane açmak **plan ediyorum.**

Herhangibir devlet okulunda çalışmak veya özel bir dersahane açmak gibi *planlarım var.*

Ö55/A2 **Diğerleri** için iyi şeyler yapayı çok seveniyorum.

Başkaları için iyi şeyler yapmayı çok seviyorum.

Ö56/A2 Ben şimdi **Üniversite'yim** ve hala okuyorum.

Ben şimdi *üniversite öğrencisiyim* ve hala okumaktayım.

Ö56/A2 **Onu** bana çok **rahatlı** geliyor.

O bana çok *iyi* geliyor.

Ö56/A2 En az bir saat **yeşil bölgeler** bakmak istiyorum.

Günde en az bir saat *yeşilliklere* bakmak istiyorum.

Ö56/A2 Güzel doğası bana **sakinlik** veriyor.

Doğanın güzelliği bana *huzur* veriyor.

Ö56/A2 **Günden güne** her bir korkum **zafer elde çalışmak ediyorum**.

Zamanla bütün korkularımı yenerek, *zafer elde etmek istiyorum*.

Ö57/A2 **Çocukken** annemle en güzel **anılarımız şarkı söylerken geçirdik**.

Çocukluğumdaki en güzel *anılarımdan biri annemle birlikte şarkı söylemekti*.

Ö57/A2 İlk okulu öğrenciyken aynı zamanda mandolin yarışmaları katıldım ve Üsküp'te **ilk** yeri kazandım.

İlkokulda öğrenciyken mandolin yarışmalarına katıldım ve Üsküp genelinde *birinci* yeri kazandım.

Ö57/A2 Üniveristede **girdimde** piyano çalmaya başladım ve hala **onu** devam ediyorum.

Üniversiteye *başladığım* zamanlarda piyano çalmaya başladım ve hala **çalmaya** devam etmekteyim.

Ö57/A2 Fobilerim **en sevdiğim** konulardan **biri değil**.

Fobilerim *hiç sevmediğim* konulardan *biri*.

Ö57/A2 Bir gün karar verdim ve bu fobini **atlatmaya** istedim.

Bir gün bu fobiyi *yenmeye* karar verdim.

Ö58/A2 Doğa çok seven bir insan olduğum için, doğada gezmek hobilerimden **bir tenesi** oldu.

Doğayı çok seven bir insan olduğum için doğa gezisi hobilerimden *biri* oldu.

Ö58/A2 Mesela yılan çok **korkunç** bir sürüngen.

Mesela yılan çok *tehlikeli* bir sürüngen.

Ö59/A2 Ben **inşaat üniversitesinde** jeodesi bölümünde okuyorum, şu an ikinci sınıftayım.

Mimarlık fakültesi Jeodezi bölümünde ikinci sınıf öğrencisiyim.

Ö59/A2 Hedefim üniversiteyi çok iyi **notlar bitirip**, çünkü seçtiğimi bölümü severek okuyorum ve hiç durmadan ders çalışıyorum.

Seçtiğim bölümü severek okumam ve çok ders çalışmamdan dolayı hedefim üniversiteyi iyi bir *not ortalamasıyla* bitirmektir.

Ö60/A2 Üniversite’de öğrendim aslında hayatımla sonra ne **yapabilirim**.

Aslında hayatımla ilgili ne *yapmak istediğimi* üniversitede öğrendim.

Ö60/A2 Bir zaman **çocuklarla çalıştım**, onları eğleniyordum, bu işi çok sevdim.

Bir dönem okulda *çocuklara ders verdim*, onları eğlendirdim ve bu işi çok sevdim.

Ö60/A2 Sonra bir dilek tuttu **kalbimi** öğretmen olmak.

Sonra *içimden* gelecekte öğretmen olmak için bir dilek tuttum.

Ö61/B1 Çukur İstanbul’da **bulunan** bir mahalle dizisidir.

Çukur, İstanbul’da *çekilen* bir mahalle dizisidir.

Ö61/B1 **Bunda başrolde** Koçovalı ailesidir.

Bu dizinin esas karakterleri Koçovalı ailesinin mensuplarıdır.

Ö61/B1 Onlar bu mahalenin **babasıdır** bu mahalleyi korurlar.

Onlar bu mahallenin *çocukları* olduğu için bu mahalleyi korurlar.

Ö61/B1 Çukur her zaman almak isteyen mafya babaları var **her zaman** saldırırlar ama o mahalleyi almak çok zordur.

Çukur mahallesini almak isteyen mafya babaları *devamlı* saldırımlarına rağmen istediklerini elde edemezler.

Ö61/B1 Dizi şimdi 2. Sezonunda ve kara kuzular denilen bir büyük çeteden ele **geçirilmiş durumundadır**.

Dizinin ikinci sezonunda, Çukur Mahallesi kara kuzular denilen büyük bir çetenin eline *geçmiş bulunmaktadır*.

Ö62/B1 **Birinin amaçlar mesela, hiç para ile bağlı olamaylırlar**.

Bazıları için para önemli değildir.

Ö62/B1 **Bakanın amaçlar ama hep para kazanma olabilir**.

Bazıları için en büyük amaç para kazanmaktır.

Ö62/B1 Eğer iki kişi amaç gerçekliyorsa, o zaman ikisi de başarı olduğu **diyebiliriz**

Eğer iki kişi ortak amaçlarını gerçekleştirebiliyorsa o zaman ikisinin de başarılı olduğunu *söyleyebiliriz.*

Ö62/B1 Bence insanın en **tatlı** başarı kendin emekten meyveleridir.

Bence insanın en *güzel* başarısı kendi emeğinin meyvesidir.

Ö63/B1 **Yakın olsun diye** Lusi her akşam evden kaçıyor ve babası yanına gidiyor.

Lusi *babasını görmek istediği için* evden kaçıp babasının yanında gidiyor.

Ö64/B1 **Bu günlerde başarı, konusunu olarak farklı farklı şekilde anlayabiliriz.**

Günümüzde başarı konusunu farklı bir şekilde anlayabiliriz.

Ö64/B1 Eğitim ve **bitiren eğitim** büyük başarıdır.

Eğitimi *tamamlamak* büyük bir başarıdır.

Ö64/B1 Eğitim sayesinde, özgüven **serbest** çalışkan iş kadınım oldum.

Eğitim sayesinde özgüven sahibi, *özgür* ve çalışkan bir iş kadını oldum.

Ö64/B1 İşimi en iyi şekilde **bitirmeyi** çalışıyorum.

İşimi en iyi şekilde *yapmaya* çalışıyorum.

Ö65/B1 **Biz çok biraz zaman var**, serbest değiliz.

Çok zamanımız olmadığından dolayı müsait değiliz.

Ö65/B1 İki yıl burada çalışıyorum ve bu yıl sadece 10 gün **tatile gittim.**

İki yıl bu şirkette çalışmama rağmen bu yıl sadece on gün *tatil yaptım.*

Ö66/B1 Allah'tan umarız inşallah **her** günahlar **af et.**

Allah, inşallah *bütün* günahları *affeder.*

Ö66/B1 Ramazan Bayram için yeni elbiseler alıyoruz, çünkü o gün bir **mutlu** ve sevinçli gün.

Ramazan Bayramı *mübarek* ve sevinçli bir gün olduğu için yeni elbiseler satın alıyoruz.

Ö66/B1 Hanımlar **bol bol** yemekler hazırlıyor, baklava ve başla tatlılar.

Hanımlar, *çeşit çeşit* yemekler ve tatlılar hazırlıyor.

Ö67/B1 Bayram sabahları çok başka **eski zamanlarda** ki gibi beyler camiye hanımlar ise erkenden ev işlerine koyuluyor çocuklar ise yepyeni tertemiz eşyalar giyiyor.

Eskiden bayram sabahlarında beyler camiye gider, hanımlar ev işlerini yapar, çocuklar ise yepyeni ve tertemiz eşyalarını giyerdi.

Ö68/B1 Bayram. **İnsanın** en önemli günd’dür.

İnsanoğlunun en önemli günü bayramdır.

Ö68/B1 Ben ailem ile tüm bayramlar **topluyorum**.

Ailece bütün bayramlarda hep birlikte *toplanı*rsınız.

Ö68/B1 **Birinci**, ailem ile dedem ve nenem ziyaret ediyoruz.

Öncelikle ailemle birlikte dedem ve ninemi ziyaret ederiz

Ö68/B1 Sonra **hepsi beraber** kahve içiyoruz, sohbet ediyoruz.

Sonra *hep birlikte* kahve içip sohbet ediyoruz.

Ö69/B1 Bayram gelince bir kişinin eksliğinden en çok **fark ediyorum**.

Bayram gelince en çok bir kişinin eksikliğini *hissediyorum*

Ö69/B1 Eskiden **gidiyorduk** ziyarete babaannemi aile olarak.

Eskiden ailece babaannemi ziyaret *ederdik*.

Ö69/B1 **Herkes** kendi odandan çıkmıyor.

Kimse kendi odasından çıkmıyor .

Ö70/B1 Aslında ben bunu bir dizi olarak sevmiyorum ben dolu çok o **dizideki konuşulan konuları** değer veriyorum.

Aslında Kurtlar Vadisi’ni sadece dizi olduğu için sevmiyorum, *dizide verilmek istenen mesajlara* değer veriyorum.

Ö71/B1 **Çocukken** en çok bayramları günleri seviyordum.

Çocukluğumda en çok bayram günlerini severdim.

Ö71/B1 Bayram diyerken içimde her zaman güzel **hissetiklerim** geliyorlar.

Bayram kelimesi bana her zaman güzel *anıları* hatırlatır.

Ö71/B1 Hatırlıyorum ki **çocukken** o günleri sabırsızlıkla bekliyordum.

Çocukluğumda o günleri sabırsızlıkla beklediğimi hatırlıyorum.

Ö71/B1 Hatırlıyorum ki **çocukken** bayramlar için her zaman annem bana yeni kıyafetler alıyordu.

Çocukluğumda bayram dolayısıyla annemin bana her zaman yeni kıyafetler aldığını hatırlıyorum.

Ö72/B1 İslam **diniyetinde** yılda iki en en önemli bayramlardan birisi “Bayram’dır”.

İslamiyet’te bayramlar bir yılda iki kez kutlanmaktadır.

Ö72/B1 21.ci yüz yılda olarak insanlar aylelere, dostlarla büyük **yorgunluk** dolayısıyla bir araya gelemiyor.

Maalesef 21. yüzyılda insanlar aileleri ve dostlarıyla *yoğun hayat temposundan* dolayı pek bir araya gelemiyor.

Ö72/B1 Yıl 2016 İstanbul, hayatımda ilk kez aylemden uzak bir bayram **bekledim**.

Hayatımda ilk kez 2016 yılında İstanbul’da ailemden uzakta bir bayram *geçirdim*.

Ö73/B1 Erkek kendi **halinde dayanamıyordu**.

Erkek *kendi kendini çekemiyordu*.

Ö75/B2 **Asıl**, bu konu çok güzel ama maalesef yazma konusunda sıkıntı yaşıyorum.

Bu konu *aslında* çok güzel fakat maalesef yazma konusunda sıkıntı yaşıyorum.

Ö76/B2 Bence, konuya göre **farklı şeyler, farklı şeyler** öğrenebiliriz.

Bence konuya göre *farklı farklı şeyler* öğrenebiliriz.

Ö76/B2 Mesela İstanbul için bir kitap okuyunca, İstanbul güzelliği **başımıza gelir**.

Mesela İstanbul hakkında bir kitap okuduğumuz zaman İstanbul’un güzelliğini *hayal ederim*.

Ö76/B2 Bir **yere** gidersek, insanların kültürü, insanların adetleri, yemekleri, yaşamını şekilleri, her şey kendi gözlerimizle görebiliriz.

Eğer *farklı ülkelere* gidersek insanların kültürünü, adetlerini, yemeklerini, yaşam biçimlerini kısacası her şeyi kendi gözlerimizle görebiliriz.

Ö77/B2 **Bu günlerde** teknoloji hayatımızı çok etkileniyor.

Günümüzde teknoloji hayatımızı çok etkiliyor.

Ö77/B2 Bilgi için konuşursak çok anlatmamız gereken konular **açılacak**.

Bilgi hakkında eğer konuşacak olursak anlatmamız gereken birçok konu *vardır*.

Ö79/B2 Sonuçta geziyor, **kendi gözleriyle görüyor**, yaşıyor çoğu şeyleri ve oyle de dünyadaki farklı kültürlerini mesela daha iyi bilmesinde okuyandan olabilir.

Kitap okuyan insan gittiği yerleri gezerek *gözlemlediği* için farklı kültürleri iyi bir şekilde bilmektedir.

Ö80/B2 Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı **açıyoruz** ve farklı farklı bilgidan sahip **ediyoruz**.

Sabah uyanır uyanmaz telefonlarımızı *kurcalayarak* farklı farklı konularda bilgi sahibi *oluyoruz*.

Ö80/B2 Sonuçta her yenilik yararlıdır fakat insan hangi **hedefle** kullanacak **onda kalıyor**.

Sonuçta bütün yenilikler insan hayatı için yararlıdır fakat bu yeniliklerin hangi *amaçla* kullanıldığı *kişiye aittir*.

Ö81/B2 Her gün teknoloji ileri **veriyor**, insanlar yaşarken çalışırken yardım ediyor.

Gün geçtikçe teknoloji ileri *giderek* insanların yaşam ve çalışma hayatına yardım etmektedir.

Ö82/B2 **Geleneksel** eğitim çok önemlidir çünkü okula ve üniversiteye gitmemiz lazım.

Üniversiteye gitmek için okullarda verilen *temel* eğitim çok önemlidir.

Ö82/B2 **Her nasılsa** kitaplarda her şey yok.

Nedense kitaplarda her şey yok.

Ö82/B2 Değişik **devletleri** gezerek değişik kültür ve adetleri görmek insanın **şahsiyeti yayılıyor**.

Değişik *ülkeleri* gezerek farklı kültür ve adatler görmek insanın *ufkunu açıyor*.

Ö83/B2 Okuyanlar çok bilir biz gezenler olarak **baktıklarımızı** yakından görmeyi tercih ederiz.

Okuyanların çok bilmesine rağmen biz gezenler *gittiğimiz* yerleri yakından görmeyi tercih ederiz.

Ö83/B2 Asırlar geçmişse de tarih eserler ziyaret ettiğimizde taşıdıkları **tarihi yaşamış oluyoruz.**

Tarihi eserleri ziyaret ettiğimiz zaman aradan asırların geçmesine rağmen *tarihin izlerin taşıdıklarını görüyoruz.*

Ö84/B2 Teknolojinin gelişimi **mutlaka hayatımızı aşırı derecede değişt.**

Teknolojinin gelişmesiyle *birlikte hayatımız büyük bir ölçüde değişti*

Ö84/B2 Hatta internette üniversite eğitimi de **kazanabiliriz.**

Hatta internet üzerinden üniversite eğitimi de *alabiliriz.*

Ö84/B2 Bu dezavantaj özellikle gençlere **vuruyor.**

Bu dezavantaj özellikle gençleri *etkiliyor.*

Ö84/B2 Besbelli ki **bugünü gençliği** büyük bir sıkıntı yaşıyor sosyalleştirme alanında.

Günümüz gençliği sosyalleşme alanında net bir şekilde büyük bir sıkıntı yaşıyor.

Yanlış kelime kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 64, A2’de 15 öğrencide 51, B1’de 14 öğrencide 59 ve B2’de 10 öğrencide 31 yanlış olmak üzere toplamda 205 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışların temel düzeyde daha fazla yapıldığı görülmektedir. Orta düzeyde ise yanlış sayısı azalmıştır. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında bağlama uygun olmayan kelimeler kullandıkları görülmüştür. Temel düzeyde yanlış kelime kullanımında en sık (*Pek-çok, öyle- böyle, verdi-vardı, devletler-milletler, genellikle-özellikle, kullandım-bindim, gidiyorum-dönüyorum, oluyor-geçiyor, geldikten-döndükten, gezme yaptım-ziyaret ediyorum, gittik-katıldık, benim- kendim*) kelimelerinde yanlış yapılırken, orta düzeyde ise (*en tatlı-en güzel, bitiren-tamamlamak, serbest-özgür, mutlu gün-mübarek gün, hepsi beraber-hep birlikte, herkes-kimse, bu günlerde-günümüzde, her nasılsa-nedense*) kelimelerinde yanlış yapılmıştır. Temel düzeyde yapılan yanlış kelime kullanımında kelimeler birbirinden farklı anlamlar taşımaktadır. Orta düzeyde yapılan yanlışlarda ise kelimelerin anlam bakımından benzer oldukları görülmektedir. Düzeyler ilerledikçe kelime seçimleri cümlelerdeki anlam bütünlüğüne bağlı olarak daha uygun seçilmiştir. Öğrencilerin bu yanlışları yapmasındaki en büyük sorun, kelime bilgilerinin eksik olmasıdır. Kelime bilgisi eksiliğinden kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yaptıkları da düşünülmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.5.1. Yazım ve Noktalama Yanlışları

Yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin asıl amacı yazımda bir düzen birliği oluşturmaktır. Yazım kuralları da belli ilkeler neticesinde son halini almıştır. Her dilin olduğu gibi Türkçenin de bir yazım kılavuzu vardır. Türk alfabesi, Latin harflerinden oluşturulmuş bir alfabedir. TDK (2012)'ya göre “Türk alfabesi, Latin harfleri esas alınarak 1. XI.1928 gün ve 1353 sayılı ‘Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun’ ile kabul edilmiştir. Bu kanuna göre Türk alfabesinde 29 harf bulunmaktadır” (s.3).

4.5.1.1. Birleşik Kelimelerin Yanlış Yazılması

Her dilde olduğu gibi dilimizde yeni bir kavramı üretmek üzere başvurduğumuz yollardan biri sözcükleri birleştirmedir. Birleştirmek yoluyla oluşturulan bu kelimelere de birleşik kelime adı verilmektedir. Birleşik kelimeler Türk söz varlığında önemli bir yere sahiptir (Doğan, 2016, s. 334).

Ö2/A1 Her pazar arkadaşlarımla **alış veriş e** gidiyorum.

Her pazar arkadaşlarımla *alışverişe* gidiyorum.

Ö5/A1 Cuma akşam arkadaşım’la kahve içiyoruz, geziyoruz ve **alış veriş** yapıyoruz.

Cuma akşamları arkadaşım ile birlikte kahve içip geziyoruz ve *alışveriş* yapıyoruz.

Ö8/A1 **İlk okulda** beri tanışıyoruz.

İlkokuldan beri tanışıyoruz.

Ö18/A1 Otel çok güzeldi, çocuklar hayret kalmışlar çünkü orada **luna park**, büyük ahşap tekne var kapalı oyun alanı ve çok güzel kumsallar vardı.

Otelin çevresinde *lunapark*, büyük ahşap tekne, kapalı oyun alanı ve güzel kumsallar olduğundan dolayı bizim çocuklar hayret etmişler.

Ö26/A1 Uzun boylu, siyah saçlı, **kahve rengi** gözleri vardır.

Onun uzun boyu, siyah saçları ve *kahverengi* gözleri vardır.

Ö34/A1 Bazen **alış veriş** yapıyorum, ya da yeğenimle vakit geçiriyorum.

Bazen *alışveriş* yapıyorum ya da yeğenimle vakit geçiriyorum.

Ö47/A2 **Bir kaç** hobilerim var.

Birkaç tane hobim var.

Ö47/A2 Benim takımla **bir kaç** turnuvalara gittik ve hepsi kazandık.

Takımımınla birlikte *birkaç* turnuvaya katıldık ve hepsini kazandık.

Ö51/A2 Okumayı çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve **alışveriş** gidiyor.

Kitap okumak için çok vaktim yoksa dışarıya çıkıyorum ve *alışveriş* yapıyorum.

Ö53/A2 Her insan gibi benim de geleceğim **bir çok** planlarım var.

Her insan gibi benim de geleceğime dair *birçok* planım var.

Ö57/A2 **İlk okula** gitmeye başladığında, annem beni müzik okulunda da yazdırdı.

İlkokula gitmeye başladığım sırada, annem beni müzik okuluna yazdırdı.

Ö57/A2 **İlk Okulu** öğrenciyken aynı zamanda mandolin yarışmaları katıldım ve Üsküp'te ilk yeri kazandım.

İlkokulda öğrenciyken mandolin yarışmalarına katıldım ve Üsküp genelinde birinci yeri kazandım.

Ö69/B1 Şimdi **baba annem** yok.

Şimdi *babaannem* yok.

Ö73/B1 İlk başında **herşey** iyi gidiyor ama bir zaman sonra kocası çok değişmeye başlıyor.

İlk başta *her şeyin* iyi gitmesine rağmen bir zaman sonra kocası değişmeye başlıyor.

Ö75/B2 Genellikle okuyan insanlar gezmeyi seven insanlardır. ve bence bu insanlar **hiç bir** konuda cahil olamazlar.

Bence okuyan insanlar genellikle dünyayı gezen insanlardır ve bu insanlar *hiçbir* konuda cahil olamazlar.

Ö77/B2 Mesela eskiden telefonlar, **bilgi sayarlar**, arabalar bile yoktu.

Mesela eskiden telefonlar, *bilgisayarlar* ve hatta arabalar bile yoktu.

Ö78/B2 Bilgiyi evde durarak ve sadece kitap okuyarak elde edineceğin **birşey** değil.

Bilgi sadece evde oturup kitap okuyarak elde edilen bir *bir şey* değildir.

Birleşik kelimelerin yanlış yazılması kullanımına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 7, A2’de 15 öğrencide 6, B1’de 14 öğrencide 2 ve B2’de 10 öğrencide 3 yanlış olmak üzere toplamda 18 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar temel düzeyde daha fazladır. Orta düzeyde yanlış sayısında azalma görülmektedir. Birleşik kelimelerde en çok (*alışveriş, birçok ve ilkokul*) kelimelerin yazımıyla ilgili yanlış yapılmıştır. Bu yanlışların yapılmasında esas sorun öğrencilerin yazım kurallarını yeterince bilmemesidir. Birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili alıştırmaların yetersiz olması, öğrencilerin yanlış yapmasına yol açmıştır.

4.5.1.2. Sözcüklerin Yazımıyla İlgili Yanlışlar

Sözcüklerin yanlış yazılımı en çok dikkatsizlik ve bilgisizlikten kaynaklanmaktadır. Bazı kelimelerin az kullanılması nedeniyle öğrenciler yanlış yapmaya meyillidir. Sözcüklerin yanlış yazılmaması için öğrencilere bol bol dikte yapılması gerekmektedir.

Ö3/A1 **İniştikten** sonra otobüsle kemer’e gittik.

İnişten sonra otobüsle Kemer’e gittik.

Ö3/A1 Pek insanla tanıştım, ama çok **Rusçe** vardı.

Çok insanla tanıştım fakat onların çoğu *Rus idi*.

Ö3/A1 Bundan dolayı **yazda** dinlenmek istiyorum.

Bundan dolayı *yazın* dinlenmek istiyorum.

Ö4/A1 Arkadaşlarım ziyaret ediyorum, **temzillik** yapıyorum.

Arkadaşlarımı ziyaret ediyorum ve *temizlik* yapıyorum.

Ö5/A1 Genellikle müzik dinliyorum **cunku** müziği çok seviyorum.

Genellikle müzik dinliyorum *çünkü* müziği çok seviyorum

Ö6/A1 Ailemi **beraben** yemeği yediniz.

Ailemle *beraber* yemek yedik.

Ö6/A1 Yemek çok **lezzetli**.

Yemek çok *lezzetli*.

Ö7/A1 **İnsanlar** yaz tatil çok seviyor.

İnsanlar yaz tatilini çok seviyor.

Ö8/A1 **Kuzenimlerle** piknik yaptık.

Kuzenlerimle birlikte yemek yaptık.

Ö11/A1 Sonra biraz **kitab** okuyorum ve yattım.

Sonra biraz *kitap* okuyorum ve uyuyorum.

Ö13/A1 Sabah 11’da kalkıyorum, kahvaltı yapıyorum, kahve içiyorum ve annemle **muhabet** ediyorum.

Sabah saat 11:00’de kalkıyorum, kahvaltı ediyorum, kahve içiyorum ve annemle *muhabbet* ediyorum.

Ö14/A1 Pazar günü arkadaşlarımla birlikte Ohri’ye gittik ve **görde** yüzdük.

Pazar günü arkadaşlarımla birlikte Ohri’ye gittik ve *gölde* yüzdük.

Ö14/A1 Evde **kıtaplar** okudum.

Evde *kitap* okudum.

Ö15/A1 Her akşam **sat** 20:00 **bır** film seçiyorum ve izliyorum.

Her akşam *saat* 20:00’de *bir* film seçiyorum ve izliyorum.

Ö15/A1 Benim hafta her zaman **meşgülüm**.

Ben her hafta *meşgulüm*

Ö16/A1 Hafta sonları genellikle ailemle ve arkadaşlarımla **vakıt** geçirmeyi seviyorum.

Hafta sonları genellikle ailem ve arkadaşlarımla *vakit* geçirmeyi seviyorum.

Ö16/A1 **İlk** önce kahvaltı yaptım sonra paka gitmek için hazırlanmaya başladım.

İlk önce kahvaltı yaptım sonra parka gitmek için hazırlık yaptım.

Ö17/A1 Hafta sonları **genellikle** erken sabah ben ve eşim, beraber nehir kıysı gezdik.

Hafta sonları *genellikle* eşimle birlikte nehir kıyısında geziyoruz.

Ö17/A1 Bazen **teatroya** gittik.

Bazen *tiyatroya* gidiyoruz.

Ö18/A1 Birkaç kez **bazara** alışveriş yaptım.

Birkaç kez *pazarda* alışveriş yaptım.

Ö25/A1 Hafta sonları her zaman **korsaya** gidiyorum.

Hafta sonları her zaman kursa gidiyorum.

Ö27/A1 O **cok** iyi bir insan ben onu **cok** seviyorum.

O **çok** iyi bir insandır ve ben onu **çok** seviyorum.

Ö30/A1 Filim **seyretim** ve güzel yemekler yaptım.

Geçen hafta sonu film *seyrettim* ve güzel yemekler yaptım.

Ö30/A1 Bu hafta sonu, babam ve annem bana ziyaret **eti**.

Geçen hafta sonu babam ve annem beni ziyaret *etti*

Ö30/A1 Genellikle **haftasonlar** sakın ve dinlemek için kullanıyorum.

Genellikle *hafta sonları* dinleniyorum

Ö32/A1 Hafta sonları genellikle saat **onda** kalkıyorum ve kahvaltı yapıyorum.

Hafta sonları genellikle saat *10:00'da* kalkıyorum.

Ö32/A1 Saat **birde** ders çalışmaya başlıyorum.

Saat *13:00'te* ders çalışmaya başlıyorum.

Ö32/A1 Saat **altıya** kadar ders çalışıyorum ve sonra müzik dinleyerek dinliyorum.

Saat *18:00'e* kadar ders çalışıyorum ve sonra müzik dinleyerek dinleniyorum.

Ö32/A1 Saat **yedide** spor salonuna gidiyorum ve orada bir buçuk saat kalıyorum.

Saat *19:00'da* spor salonuna gidiyorum ve orada bir buçuk saat spor yapıyorum.

Ö32/A1 Spor salonundan sonra eve donüyorum, **düş** alıyorum ve yemek yiyorum.

Spordan sonra eve dönüyorum, *duş* alıyorum ve yemek yiyorum.

Ö34/A1 **Kursayla** saat **10'da** başlıyoruz.

Sabah saat *10:00'da* kurs başlıyor.

Ö35/A1 Kahve **iciyorum** ve kahvaltı yapıyorum.

Sabahları kahve *ıçıyorum* ve kahvaltı yapıyorum.

Ö35/A1 Kahvaltıdan sonra evde çıkıyorum ve **ise** gidiyorum.

Kahvaltıdan sonra evden çıkıyorum ve *işe* gidiyorum.

Ö35/A1 Otobüsle 30 **dakika** bekliyorum.

Durakta 30 *dakika* otobüsü bekliyorum.

Ö35/A1 Ben ve benim arkadaşım **kahveye** gidiyoruz.

Arkadaşım ile birlikte *kafeye* gidiyoruz.

Ö36/A1 **Oylenden** sonra **olumla** fudball bakıyor.

Öğleden sonra oğlumla birlikte futbol maçı izliyorum.

Ö40/A1 Her **haft** sonu ben ve Emriye **kahveye** gidiyor.

Her *hafta* sonu Emriye'yle birlikte *kafeye* gidiyoruz.

Ö42/A1 Üsküpte yaz aylarında hava çok **kütü**, çok **bulantıcı**.

Yaz aylarında Üsküp'te hava çok *kötü* ve *bunaltıcı*.

Ö43/A1 Bazen arkadaşlarımla alışveriş merkezine gidiyoruz, bazen **sinemaja**.

Arkadaşlarımla birlikte bazen alışveriş merkezine bazen de *sinemaya* gidiyoruz.

Ö44/A1 Biz her zaman gibi, **ailem** ile beraber köy'e gidiyoruz.

Her zaman olduğu gibi *ailemle* birlikte köye gidiyoruz.

Ö44/A1 Orada iki **yıll** önce yeni bir ev yaptık.

Orada iki *yıl* önce bir yeni bir ev yaptık.

Ö45/A1 **Cinemaya** yada **tiayroya** gidiyorum.

Hafta sonları *sinemaya* ya da *tiyatroya* gidiyorum.

Ö46/A2 İlk önce **tercuman** olmak isterdim, ama bence muhabir gibi çalışmak daha entersant.

İlk önce *tercüman* olmak istiyordum fakat muhabir olmanın daha ilginç olduğunu düşünüyorum.

Ö47/A2 **Profesyonel** oyuncu olarak sekiz yıldır oynuyorum.

Profesyonel oyuncu olarak sekiz yıldır çalışmaktayım.

Ö49/A2 **Fobelerim** çok değil mesela yuksekten fobim var.

Aslında çok *fobim* yoktur, mesela yükseklik fobim var.

Ö51/A2 Gelecek planları hala bilmiyorum ama şimdilik birkaç **hobiyim** var.

Gelecekteki planlarımla ilgili bir fikrim yok ama birkaç *hobim* var.

Ö51/A2 Okumayı çok vaktim yorsa dışarıya çıkıyorum ve alış verişe gidiyor.

Kitap okumak için çok vaktim *yoksa dışarıya* çıkıyorum ve alışveriş yapıyorum.

Ö53/A2 Küçükken hep hayal **kururdum**, bir gün iyi bir siyasetçi olmak.

Çocukluğumda iyi bir siyasetçi olmanın hayalini *kurardım*.

Ö53/A2 Üniversite'ye **kabul edinmem** vardı hep aklımda o hayal.

Her zaman aklımda üniversiteye *kabul edilme* hayali vardı.

Ö55/A2 Diğerleri için iyi şeyler **yapayı** çok **seveniyorum**.

Başkaları için iyi şeyler *yapmayı* çok *seviyorum*.

Ö56/A2 **Eger** hava güzelse parkta veya **ırmak** kenarında koşuyorum.

Hava güzel olduğu zaman parkta veya *ırmak* kenarında koşarım.

Ö57/A2 En **sevdim** hobi müziktir.

En *sevdiğim* hobi müziktir.

Ö57/A2 **Çocuklumdan** beri en çok **korktum** şey faredir.

Çocukluğumdan beri en çok *korktuğum* şey faredir.

Ö59/A2 Ben inşaat üniversitesinde **jeodesi** bölümünde okuyorum, şu an ikinci sınıftayım.

Mimarlık fakültesi *Jeodezi* bölümünde ikinci sınıf öğrencisiyim.

Ö59/A2 Üniversiteyi **bitikten** sonra yüksek lisans için Türkiye'ye gitmek istiyorum.

Üniversiteyi *bitirdikten* sonra yüksek lisans yapmak üzere Türkiye'ye gitmek istiyorum.

Ö59/A2 Orada daha iyi eğitim alacağımı **düşündüm** için bu kararı aldım.

Orada daha iyi bir eğitim alacağımı *düşündüğüm* için böyle bir karar aldım.

Ö59/A2 Gelecekteki planlarım çok başarılı bir **jeodes** olmak işimi doğru ve düzgün yapmak istiyorum.

Gelecekteki planlarım arasında en önemlisi çok başarılı bir *jeodezi mühendisi* olarak işimi düzgün yapmaktır.

Ö61/B1 Koçovalılar yeniden **birlikle döğdukları** mahalleyi geri almak istiyorlar.

Koçovalılar yeniden hep *birlikte döğdukları* mahalleyi geri almak istiyor.

Ö62/B1 Eğer iki kişi amaç **gerçekliriyorsa**, o zaman ikisi de başarı olduğu diyebiliriz

Eğer iki kişi ortak amaçlarını *gerçekleştirebiliyorsa* o zaman ikisinin de başarılı olduğunu söyleyebiliriz.

Ö62/B1 Bence insanın en tatlı başarı **kendin** emekten meyveleridir.

Bence insanın en güzel başarısı *kendi* emeğinin meyvesidir.

Ö64/B1 Bazı insanlar için **aile** kurmak büyük bir başarıdır.

Bazıları için *aile* kurmak büyük bir başarıdır.

Ö64/B1 **Başarı** için ben birkaç düşüncelerim var.

Başarı için birkaç düşüncem var.

Ö64/B1 Bu hayatta **herkez** başarılı olabilir.

Bu hayatta *herkes* başarılı olabilir.

Ö64/B1 **Başarılı** olmak için genel bir **förmülüm** yok.

Başarılı olmak için genel bir *formülüm* yok.

Ö68/B1 **Öyle** yemeğin'den sonra babam ile kilise'ye gidiyorum.

Öğle yemeğinden sonra babamla birlikte kiliseye gidiyorum.

Ö69/B1 **Sankı** özel bir gün değil.

Sanki özel bir gün değil.

Ö70/B1 Dizinin asıl konusu türkiyede ve **böğlesinde** kurulan veya kurulmakta olan **emperyalizmin** ve batili güçlerin oyunlarını anlatıyor.

Dizinin asıl konusu Türkiye'nin etrafında kurulan *emperyalist* ve batılı güçlerin oyunlarıdır.

Ö70/B1 **Diger** konu ise türklerin ve yakın bölgelerin insanları bu oyunların karşısında verdiği mücadeleye anlatmaktadır.

Diğer bir konu ise Türklerin ve yakın bölge insanların bu oyunlar karşısında verdiği mücadeleyi anlatmaktadır.

Ö72/B1 21.ci yüz yılda olarak insanlar **aylelere**, dostlarla büyük yorgunluk dolayısıyla bir araya gelemiyor.

Maalesef 21. yüzyılda insanlar *aileleri* ve dostlarıyla yoğun hayat temposundan dolayı pek bir araya gelemiyor.

Ö72/B1 Yıll 2016 **İstanbul**, hayatımda **ilk** kez **aylem**den uzak bir bayram bekledim.

Hayatımda *ilk* kez 2016 yılında *İstanbul*'da *ailemden* uzakta bir bayram geçirdim.

Ö72/B1 **İnsan** uzakken ailenin ve çevrenin hayatının anlami bile anlıyor.

İnsan uzakta olduğu zaman aile, çevre ve hayatın anlamını anlıyor

Ö73/B1 **İlk** başında herşey iyi gidiyor ama bir zaman sonra kocası çok değişmeye başlıyor.

İlk başta her şeyin iyi gitmesine rağmen bir zaman sonra kocası değişmeye başlıyor.

Ö75/B2 Okuyan insanlar da tek bir **kıtap** okuduktan sonra sanki yarım dünya'yı gezmiş olur gibi gelir.

Bazen bir *kitap* okumak bile dünyanın yarısını gezmek gibidir.

Ö75B2 Türkiye'ye gidiyorsam Türkiye ile ilgili **kıtap** okurum.

Eğer Türkiye'ye gidersem Türkiye ile *kitap* okurum.

Ö82/B2 **Öğretmen** olduğum için eğitimin değeri biliyorum ve okurken sadece ileri gideceğiz.

Öğretmen olduğum için eğitimin değerini biliyorum, eğer okursak ilerleyeceğimizi düşünüyorum.

Ö82/B2 Örneğin doğal bir güzeliye okumak ve onu kendi gözlerle görmek çok farklı.

Örneğin: doğa güzelliğiyle ilgili bir kitap okumak ve doğayı kendi gözlerinle görmek çok farklı bir duygudur.

Ö84/B2 Bu **diseventaj** özellikle gençlere vuruyor.

Bu *dezavantaj* özellikle gençleri etkiliyor.

Sözcüklerin yanlış yazılmasına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1'de 45 öğrencide 65, A2'de 15 öğrencide 26, B1'de 14 öğrencide 30 ve B2'de 10 öğrencide 6 yanlış olmak üzere toplamda 127 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar en çok temel düzeyde görülmektedir. Orta düzeyde yanlış sayısı azalmıştır. Bu yanlışlar en sık (*Rusçe-Rus, yazda yazın, temizlik- temizlik, cunku- çünkü, teatroya-tiyatroya, kahveye kafeye, sinemaja-sinemaya, prefesyonel- profesyonel, jeodes- jeodezi mühendisi,tercuman-tercüman herkez-herkes*) gibi kelime türlerinde yapılmıştır. Öğrenciler en çok büyük ünlü uyumu, yapım ekleri ve yabancı dillerden Türkçeye geçmiş kelimelerde yanlış yapmıştır. Bazı yabancı kelimeleri kendi ana dillinde olduğu gibi yazarak, olumsuz aktarım yapmıştır. Bu sorunun

kuralların eksik uygulanması ve aşırı genelleme yapılmasından dolayı kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.5.1.3. Büyük ve Küçük Harf Yanlışları

Özel ve millet isimlerinin büyük harfle yazılması, yazım kurallarımızın temel ilkelerinden en önemlisidir. Her dilde olduğu gibi Türk dilinde de belirli kurallar çerçevesinde büyük harflerin nerde kullanılması gerekliliği belirtilmiştir.

Ö3/A1 İniştikten sonra otobüsle **kemer'e** gittik.

İnişten sonra otobüsle *Kemer'e* gittik.

Ö11/A1 Ben **pazar** günü hiç işi yok.

Pazar günü hiçbir işim yok.

Ö12/A1 Arkadaşlarım **cuma** akşam kahve içiyor ve konuşuyoruz.

Arkadaşlarımla *Cuma* akşamları kahve içiyoruz ve sohbet ediyoruz.

Ö14/A1 Her **cumartesi** günü saat on birde kalktım.

Her *Cumartesi* günü saat 11:00'de kalkıyorum.

Ö15/A1 İki hafta önce, **cumartesi** gününde saat 10:00'da uyandım.

İki hafta önce *Cumartesi* günü saat 10:00'da uyandım.

Ö17/A1 Her **cumartesi** arkadaşım eveyim gezme yaptım.

Her *Cumartesi* arkadaşımı evinde ziyaret ediyorum.

Ö21/A1 O otuz dört yaşında, **üsküpte** yaşıyor ve çalışıyor.

O otuz dört yaşındadır. *Üsküp'te* yaşıyor ve çalışıyor.

Ö22/A1 Benim en yakın arkadaşımı **Üniversitede** tanıştım.

En yakın arkadaşım *üniversitede* tanıştım.

Ö22/A1 O da benim gibi **türk** diliği deli gibi seviyor.

O da benim gibi *Türk* dilini deli gibi seviyor.

Ö29/A1 Her *cuma* günü erken çalışmamla bitiyorum.

Cuma günleri mesaim erkenden bitiyor.

Ö30/A1 **cumartesi** ve **pazarda** çok spor yaptım.

Cumartesi ve *Pazar* günü spor yaptım.

Ö33/A1 Genellikle **türk** kahvesi içiyorum, sonra ailesi birlikte kahvaltı yapıyorum.

Hafta sonları genellikle *Türk* kahvesi içiyorum ve sonra ailemle birlikte kahvaltı yapıyorum.

Ö34/A1 Her **cumartesi** ve **pazar** kursa gidiyoruz.

Her *Cumartesi* ve *Pazar* günü kursa gidiyoruz.

Ö37/A1 Orada çok yüzdüm, gezdim, **yunanca** müzik dinledim ve onların yemek tattım.

Orada çok yüzdüm, gezdim, *Yunanca* müzik dinledim ve onların geleneksel yemeklerinden tattım.

Ö46/A2 Şimdi öğrenciyim, **türk** dili okurum.

Şu an öğrenciyim ve *Türk* dili ve edebiyatı bölümünde okuyorum.

Ö46/A2 Mesela **boşnakça**, **makedonca** ve **türkçe** olabilir.

Mesela haberler *Boşnakça*, *Makedonca* ve *Türkçe* olabilir.

Ö52/A2 Bazen bir hobi olarak **türkçe** çeviririm.

Bazen hobi olarak *Türkçeden* Makedoncaya çeviri yapıyorum.

Ö52/A2 Teyzem **türkçe** bilmiyor ama yardım ederim.

Teyzem *Türkçe* bilmiyor fakat ben ona yardım ediyorum.

Ö70/B1 Dizinin asıl konusu **türkiyede** ve bölgesinde kurulan veya kurulmakta olan emperyalizmin ve batılı güçlerin oyunlarını anlatıyor.

Dizinin asıl konusu *Türkiye'nin* etrafında kurulan emperyalist ve batılı güçlerin oyunlarıdır.

Ö70/B1 Diğer konu ise **türklerin** ve yakın bölgelerin insanları bu oyunların karşısında verdiği mücadeleye anlatmaktadır.

Diğer bir konu ise *Türklerin* ve yakın bölge insanların bu oyunlar karşısında verdiği mücadeleyi anlatmaktadır.

Ö72/B1 Ramazan ayının sonunun, en güzel güneş doğan günü bence **Bayramdır**.

Bence Ramazan ayının güneş gibi doğan en son günü *bayramdır*.

Büyük ve küçük harf yanlışlarına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 16, A2’de 15 öğrencide 7, B1’de 14 öğrencide 5 ve B2’de 10 öğrencide 0 yanlış olmak üzere toplamda 28 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar en çok temel düzeyde görülmektedir. Orta düzeyde yanlış sayısı azalmıştır. Bu yanlışlar en sık (*kemer’e- Kemer’e, pazar- Pazar, üsküp’te –Üsküp’te, Üniversitede-üniversitede, türk- Türk, yunanca-Yunanca, türklerin-Türklerim*) gibi kelimelerin kullanımında yapılmıştır. Bu yanlışların en çok yer, millet ve tarih bildiren gün isimlerinde yapıldığı tespit edilmiştir. Her dilde yazım kurallarının hemen hemen aynı standartlarda uygulandığını düşünürsek, öğrencilerin bu yanlışları yaparken kuralları göz ardı ettiğini söyleyebiliriz. Fakat Makedoncada millet isimleri küçük harfle yazıldığı için, öğrenciler bu durumda kendi ana dillerinden olumsuz aktarım yapmışlardır.

4.5.1.4. Noktalama Yanlışları

Noktalama işaretleri genel anlamda bir yazıda anlaşılabilirliği, anlatım gücünü ve bir düzen bütünlüğünü sağlamaktadır. Bu yüzden noktalama işaretlerinin bir yazıda eksiksiz kullanılması gerekmektedir.

Ö1/A1 **Antonianın** saçı kırmızı.

Antonia’nın saçı kırmızıdır.

Ö1/A1 Antonia annesi ben çok seviyorum.

Ben, *Antonia’nın* annesini çok seviyorum.

Ö2/A1 Bazen **kafe’ye** gidiyoruz.

Bazen *kafeye* gidiyoruz.

Ö3/A1 Her gün güneşlendim ve dinlendim.

Her gün güneşlendim ve dinlendim.

Ö4/A1 Hafta sonları genellikle ders çalışıyorum (**sınavlar için**)

Hafta sonları genellikle *sınavlardan dolayı* ders çalışıyorum.

Ö5/A1 Cuma akşam **arkadaşım’la** kahve içiyoruz, geziyoruz ve alışveriş yapıyoruz.

Cuma akşamları *arkadaşımla* birlikte kahve içip geziyoruz ve alışveriş yapıyoruz.

Ö5A1 Cumartesi akşam erkek **arkadaşım’la** kahve içiyoruz yeyiyoruz.

Cumartesi akşamları erkek *arkadaşım*la kahve içiyoruz ve yemek yiyoruz.

Ö7/A1 **Bence**, **en** güzel mevsim yaz.

Bence en güzel mevsim yazdır.

Ö7/A1 Bana göre, **Türkiyenin** en güzel şehri adı İzmir.

Bana göre *Türkiye 'nin* en güzel şehrinin adı İzmir'dir

Ö9/A1 **Yeseminle** her gün beraberiz, geziyoruz.

Yasemin 'le her gün beraber geziyoruz.

Ö12/A1 Koçana 'da benim arkadaşlar **yaşıyor**, ve benim aile.

Koçana 'da ailem ve arkadaşlarım yaşıyor.

Ö12/A1 Pazartesi akşam arkadaşlarımız lokantada gidiyoruz sonra **disko'ya** gidiyoruz.

Pazartesi akşamları arkadaşlarımızla birlikte lokantada yemek yiyoruz ve ondan sonra *diskoya* gidiyoruz.

Ö17/A1 Eve kitabı okudum; müzik dinledim, film izledim.

Evde kitap okudum, müzik dinledim ve film izledim.

Ö21/A1 O otuz dört yaşında, **Üsküpte** yaşıyor ve çalışıyor.

O otuz dört yaşındadır. *Üsküp 'te* yaşıyor ve çalışıyor.

Ö27/A1 Onun karakter özelliği çok şey var iyi kalpli, huzurlu mutluluk dolu.

Onun en önemli karakter özelliği; iyi kalpli, huzurlu ve mutlu bir insan olmasıdır.

Ö28/A1 Pazar günü arkadaşlarımızla **dağ'dan** gidiyoruz.

Arkadaşlarımızla birlikte Pazar günü *dağa* gidiyoruz.

Ö29/A1 Çalışma saat **yedi'de** bitiyor.

Mesaim saat *19:00 'da* bitiyor.

Ö42/A1 **Üsküpte** yaz aylarında hava çok kötü, çok bulantıcı.

Yaz aylarında *Üsküp 'te* hava çok kötü ve bulantıcı.

Ö42/A1 Bu yüzden **Üsküpten** kaçıyorum ve dağa gidiyorum.

Bu yüzden *Üsküp 'ten* kaçıyorum ve dağa gidiyorum.

Ö44/A1 Biz her zaman gibi, ailem ile beraber **köy'e** gidiyoruz.

Her zaman olduğu gibi ailemle birlikte *köye* gidiyoruz.

Ö48/A2 Benim en büyük planım **Türkiyede** Ebelik **okmak'tı**.

Benim en büyük planım *Türkiye'de* Ebelik bölümünde *okumaktı*.

Ö48/A2 Şimdi yüksek lisansı Ebelik için **Türkiyede** devam etmek istiyorum.

Şimdi *Türkiye'de* Ebelik üzerine yüksek lisans yapmak istiyorum.

Ö51/A2 Ben yabancı dilleri sebepsiz **kullanmak/konuşmak** istemiyorum ve böylece dil öğrenmek bana çok zor geliyor.

Yabancı dilleri sebepsiz *konuşmayı ve kullanmayı* sevmiyorum çünkü bu şekilde dil öğrenmek beni zorluyor.

Ö53/A2 **Universite'ye** kabul edinmem vardı hep aklımda o hayal.

Her zaman aklımda *üniversiteye* kabul edilme hayali vardı.

Ö59/A2 Diğer planlarım : bir şirkete kendin ofisim olmamı sağlamak isterim.

Diğer bir planım ise ünlü bir şirkette kendime bir ofis sağlamaktır.

Ö60/A2 **Universite'de** öğrendim aslında hayatımla sonra ne yapabilirim.

Aslında hayatımla ilgili ne yapmak istediğimi *üniversitede* öğrendim.

Ö67/B1 Bizim evdeki bayramlar her evdeki gibi erken kalkıyor babam camiye gidiyor ben ise anneme temizlemede kahvaltıyı hazırlamaya yardım ediyorum.

Bizim evdeki bayram rutinlerinde genellikle her evde olduğu gibi erken kalkılır, babamlar camiye gider; ben ise anneme temizlik ve kahvaltı hazırlama kısımlarında yardım ederim.

Ö68/B1 Bayram. İnsanın en önemli **günd'dür**.

İnsanoğlunun en önemli günü bayramdır.

Ö68/B1 Beni, din bayramlar en önemli **bayram'dır**.

Bence dini bayramlar en önemli *bayramdır*.

Ö68/B1 Öyle **yemeğin'den** sonra babam ile **kilise'ye** gidiyorum.

Öğle *yemeğinden* sonra babamla birlikte *kiliseye* gidiyorum.

Ö75/B1 Okuyan insanlar da tek bir kitap okuduktan sonra sanki yarım **dünya'yı** gezmiş olur gibi gelir.

Bazen bir kitap okumak bile *dünyanın* yarısını gezmek gibidir.

Ö75/B2 Genellikle okuyan insanlar gezmeyi seven insanlardır. ve bence bu insanlar hiç bir konuda cahil olamazlar.

Bence okuyan insanlar genellikle dünyayı gezen insanlardır ve bu insanlar hiçbir konuda cahil olamazlar. Ö82/B2 Örneğin doğal bir güzeliye okumak ve onu kendi gözlerle görmek çok farklı.

Örneğin: doğa güzelliğiyle ilgili bir kitap okumak ve doğayı kendi gözlerinle görmek çok farklı bir duygudur.

Noktalama yanlışlarına ilişkin hatalar ile ilgili elde edilen verilere göre A1’de 45 öğrencide 101, A2’de 15 öğrencide 33, B1’de 14 öğrencide 33 ve B2’de 10 öğrencide 28 yanlış olmak üzere toplamda 195 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlışlar en çok temel düzeyde görülmektedir. Orta düzeyde yanlış sayısı azalmıştır. Bu yanlışlar en çok virgül, kesme işareti, nokta, iki nokta ve noktalı virgül işaretlerinin kullanımında görülmektedir. Öğrenciler özellikle özel yer isimlerinden sonra gelen hal eklerinin kullanımındaki kesme işaretini normal isimlerde de kullanarak kuralları genellemişlerdir. Bazı öğrenciler ise bu durumun aksine özel isimlerden sonra kesme işaretini kullanmamışlardır. Öğrencilerin çoğu noktalama işaretlerinin kullanım alanlarını iyi bilmediklerinden dolayı yanlış yapmışlardır. Bu durum öğrencilerin kuralları eksik uygulayıp, aşırı genelleme yaptıklarını göstermektedir. Bilhassa sınıf içinde dikte çalışmasının az uygulanması nedeniyle bu yanlışların yapıldığı düşünülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.6.1. Öğrencilerin Verilerinden Elde Edilen Nicel İstatistikî Sonuçlar

Katılımcıların Türkçe yazarken yapmış oldukları yanlışlar “Ses Bilgisi Yanlışlar, Şekil Bilgisi Yanlışları, Söz Dizimi Yanlışları, Anlambilimi Yanlışları ve Yazım ve İmla Yanlışları” başlıklarında toplanmıştır. Yapılan bu yanlışların betimleyici istatistikleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 12

Ses Bilgisi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri

N	En Az	En Fazla	Toplam	Ortalama	Std. Sapma
84	,00	12,00	269,00	3,2024	2,44841

Ses bilgisi kısmındaki analizlerde öğrencilerin toplamda 269 yanlış yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 13

şekil Bilgisi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri

N	En Az	En Fazla	Toplam	Ortalama	Std. Sapma
84	,00	21,00	598,00	7,1190	3,90676

şekil bilgisi kısmındaki analizlerde öğrencilerin toplamda 598 yanlış yaptığı tespit edilmiştir

Tablo 14

Söz Dizimi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri

N	En Az	En Fazla	Toplam	Ortalama	Std. Sapma
84	1,00	10,00	365,00	4,3452	2,27344

Söz dizimi kısmındaki analizlerde öğrencilerin toplam 365 yanlış yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 15

Anlambilimi Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri

N	En Az	En Fazla	Toplam	Ortalama	Std. Sapma
84	1,00	11,00	402,00	4,7857	2,78149

Anlambilimi kısmındaki analizlerde öğrencilerin toplam 402 yanlış yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 16

Yazım ve İmla Yanlışlarının Betimleyici İstatistikleri

N	En Az	En Fazla	Toplam	Ortalama	Std. Sapma
84	2,00	10,00	368,00	4,3810	1,91321

Yazım ve İmla kısmındaki analizlerde öğrencilerin toplam 368 yanlış yaptığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların yapmış oldukları bu yanlışların cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Bağımsız Örneklem t Testi yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17

Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Fonetik Yanlışlar	0.925 (p>0.05)	Anlamsız
Morfolojik Yanlışlar	0.987 (p>0.05)	Anlamsız
Sentaktik Yanlışlar	0.148 (p>0.05)	Anlamsız
Semantik Yanlışlar	0.204 (p>0.05)	Anlamsız
İmla Yanlışları	0.768 (p>0.05)	Anlamsız

Değişkenlerin, katılımcıların cinsiyetine göre bağımsız örneklem t testi yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır (p>0.05).

Katılımcıların yapmış oldukları yanlışların yaş grupları açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18

Yaş Gruplarına Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Fonetik Yanlışlar	0.804 (p>0.05)	Anlamsız
Morfolojik Yanlışlar	0.894 (p>0.05)	Anlamsız
Sentaktik Yanlışlar	0.134 (p>0.05)	Anlamsız
Semantik Yanlışlar	0.932 (p>0.05)	Anlamsız
İmla Yanlışları	0.228 (p>0.05)	Anlamsız

Değişkenlerin, katılımcıların yaş gruplarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır (p>0.05).

Katılımcıların yapmış oldukları yanlışların bağlı oldukları milliyet açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19

Katılımcıların Bağlı Olduğu Milliyete Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Fonetik Yanlışlar	0.079 (p>0.05)	Anlamsız
Morfolojik Yanlışlar	0.225 (p>0.05)	Anlamsız
Sentaktik Yanlışlar	0.263 (p>0.05)	Anlamsız
Semantik Yanlışlar	0.952 (p>0.05)	Anlamsız
İmla Yanlışları	0.492 (p>0.05)	Anlamsız

Değişkenlerin, katılımcıların bağlı oldukları milliyetlere göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır (p>0.05).

Katılımcıların yapmış oldukları yanlışların ana dilleri açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20

Katılımcıların Ana Dillerine Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Fonetik Yanlışlar	0.079 (p>0.05)	Anlamsız
Morfolojik Yanlışlar	0.225 (p>0.05)	Anlamsız
Sentaktik Yanlışlar	0.263 (p>0.05)	Anlamsız
Semantik Yanlışlar	0.952 (p>0.05)	Anlamsız
İmla Yanlışları	0.492 (p>0.05)	Anlamsız

Değişkenlerin, katılımcıların ana dillerine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır (p>0.05).

Katılımcıların yapmış oldukları yanlışların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21

Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Fonetik Yanlışlar	0.256 (p>0.05)	Anlamsız
Morfolojik Yanlışlar	0.974 (p>0.05)	Anlamsız
Sentaktik Yanlışlar	0.484 (p>0.05)	Anlamsız
Semantik Yanlışlar	0.715 (p>0.05)	Anlamsız
İmla Yanlışları	0.194 (p>0.05)	Anlamsız

Değişkenlerin, katılımcıların eğitim durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır (p>0.05).

Katılımcıların yapmış oldukları yanlışların çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22

Çalışma Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Fonetik Yanlışlar	0.887 (p>0.05)	Anlamsız
Morfolojik Yanlışlar	0.332 (p>0.05)	Anlamsız
Sentaktik Yanlışlar	0.072 (p>0.05)	Anlamsız
Semantik Yanlışlar	0.648 (p>0.05)	Anlamsız
İmla Yanlışları	0.151 (p>0.05)	Anlamsız

Değişkenlerin, katılımcıların çalışma durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır ($p>0.05$).

Katılımcıların yapmış oldukları yanlışların Türkçe seviyelerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23

Ses Bilgisi Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F Değeri	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	48,812	3	16,271	2,901	0,040	(1-4)
Gruplarıçi	448,748	80	5,609			(3-4)
Toplam	497,560	83				

Katılımcıların yapmış olduğu Fonetik yanlışların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Bireylerin, Türkçe seviyeleri dört gruba ayrılmaktadır. Bunlar (1) A1, (2) A2, (3) B1 ve (4) B2 şeklinde gruplandırılmıştır.

Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Games-Howell testi kullanılmıştır.

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{3,80}=2,901$; $p<0,05$) ve bu farklılığın (1-4) ve (3-4) grupları arasında yani A1-B2 ve B1-B2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo 24

Şekil Bilgisi Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Morfolojik Yanlışlar	0.295 ($p>0.05$)	Anlamsız

Katılımcıların yapmış oldukları morfolojik yanlışların, katılımcıların Türkçe seviyelerine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 25

Söz Dizimi Yanlışların Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F Değeri	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	109,344	3				
Gruplarıçi	319,644	80	36,448	9,122	0,000	(1-3)
Toplam	428,988	83	3,996			(1-4)

Katılımcıların yapmış olduğu Sentaktik yanlışların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Bireylerin, Türkçe seviyeleri dört gruba ayrılmaktadır. Bunlar (1) A1, (2) A2, (3) B1 ve (4) B2 şeklinde gruplandırılmıştır.

Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Tukey ve Scheffe testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{3,80}=9,122$; $p<0,01$) ve bu farklılığın (1-3) ve (1-4) grupları arasında yani A1-B1 ve A1-B2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo 26

Anlambilimi Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F Değeri	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	163,070	3				
Gruplarıçi	479,073	80	54,357	9,077	0,000	(1-2)
Toplam	642,143	83	5,988			(1-3)

Katılımcıların yapmış olduğu Semantik yanlışların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Bireylerin, Türkçe seviyeleri dört gruba ayrılmaktadır. Bunlar (1) A1, (2) A2, (3) B1 ve (4) B2 şeklinde gruplandırılmıştır.

Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Tukey ve Scheffe testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{3,80}=9,077$; $p<0,01$) ve bu farklılığın (1-2) ve (1-3) grupları arasında yani A1-A2 ve A1-B1 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo 27

Yazım ve İmla Yanlışlarının Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
İmla Yanlışları	0.281 ($p>0.05$)	Anlamsız

Katılımcıların yapmış oldukları imla yanlışlarının, katılımcıların Türkçe seviyelerine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların cinsiyet açısından anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımsız Örneklem t Testi yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28

Yazmada Karşılaşılan Sorunların Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Yazma Sorunları	0.585 ($p>0.05$)	Anlamsız

Değişkenlerin, katılımcıların cinsiyetine göre bağımsız örneklem t testi yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29

Yazmada Karşılaşılan Sorunların Yaş gruplarına Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Yazma Sorunları	0.075 ($p>0.05$)	Anlamsız

Yazma sorunlarının katılımcıların yaş gruplarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların bağlı oldukları milliyetlere göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 30

Yazmada Karşılaşılan Sorunların Katılımcıların Bağlı Olduğu Milliyete Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F Değeri	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	68,836	2	34,218	4,870	0,010	(1-3)
Gruplarıçi	569,123	81	7,026			
Toplam	637,560	83				

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların milliyetlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Bireylerin, milliyetleri üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar (1) Arnavut, (2) Boşnak ve (3) Makedon şeklinde gruplandırılmıştır.

Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Games-Howell testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda milliyetlere göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{2,81}=4,870$; $p<0,05$) ve bu farklılığın (1-3) grupları arasında yani Arnavutlar ile Makedonlar arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların ana dillerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31

Yazmada Karşılaşılan Sorunların Katılımcıların Ana Dillerine Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F Değeri	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	68,836	2	34,218	4,870	0,010	(1-3)
Gruplarıçi	569,123	81	7,026			
Toplam	637,560	83				

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların milliyetlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Bireylerin, milliyetleri üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar (1) Arnavutça, (2) Boşnakça ve (3) Makedonca şeklinde gruplandırılmıştır.

Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Games-Howell testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda milliyetlere göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{2,81}=4,870$; $p<0,05$) ve bu farklılığın (1-3) grupları arasında yani ana dilleri Arnavutça ve Makedonca olanlar arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32

Yazmada Karşılaşılan Sorunların Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Yazma Sorunları	0.098 ($p>0.05$)	Anlamsız

Yazma sorunlarının katılımcıların eğitim durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları aşağıdaki Tablo 33’te verilmiştir.

Tablo 33

Yazmada Karşılaşılan Sorunların Çalışma Durumlarına Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	P Değeri	Anlamlılık
Yazma Sorunları	0.123 ($p>0.05$)	Anlamsız

Yazma sorunlarının katılımcıların çalışma durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 34

Yazmada Karşılaşılan Sorunların Türkçe Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F Değeri	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	67,431	2	22,477	3,154	0,029	(1-2)
Gruplarıçi	570,129	80	7,127			
Toplam	637,560	83				

Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Bireylerin, Türkçe seviyeleri dört gruba ayrılmaktadır. Bunlar (1) A1, (2) A2, (3) B1 ve (4) B2 şeklinde gruplandırılmıştır.

Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Tukey ve Scheffe testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{2,80}=3,154$; $p<0,05$) ve bu farklılığın (1-2) grupları arasında yani A1 ve A2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Kuzey Makedonyalıların yazılı anlatım yanışlarını incelediğimiz bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Nitel verilerin nicel analizleri Nvivo 11 ve SPSS 23.0 istatistik programı yardımıyla analiz edilmiştir. 2018-2019 eğitim öğretim yılında Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde temel düzey (A1-A2) ve orta düzey (B1-B2) seviyelerinde toplam 84 öğrencinin kompozisyon kâğıtları incelenmiştir. Çalışmanın örnekleminde A1’de 45, A2’de 15, B1 14 ve B2’de 10 öğrenci bulunmaktadır. Çalışma grubu 44 Makedon, 26 Arnavut ve 14 Boşnak’tan oluşmaktadır. Öğrencilerin cinsiyet dağılımı 69 kadın ve 15 erkektir. Öğrencilerin yaş grupları 15-25 yaş, 26-35 yaş, 36-45 yaş, 46-55 yaş ve 56-65 yaş şeklinde gruplandırılmıştır. Bu bağlamda en fazla katılımcının 15-25 (%67,9) yaş arasında olduğu; en az katılımcının ise 56-65 (%1,2) yaş arasında olduğu görölmüştür. Katılımcıların genel olarak eğitim durumlarına bakıldığında, en fazla katılımcının %57,1 üniversite öğrencisi olduğu, katılımcıların %26,2’sinin üniversite mezunu olduğu, %8,3’ünün yüksek lisans mezunu, %3,6’sının lise öğrencisi, %3,6’sının lise mezunu ve %1,2’sinin doktora mezunu olduğu görölmüştür. Araştırmaya çalışan, çalışmayan ve emekli olan bireyler katılmıştır. En fazla katılımcının %58,3 çalışmayanlardan, % 40,5’nin bir işte aktif olarak çalışanlardan ve % 1,2’sinin ise emekli olan bireylerden meydana geldiği görölmektedir.

Çalışma grubuna uygulanan görüşme formundaki beş açık uçlu soruya verilen yanıtlar şu şekilde özetlenmiştir:

Katılımcılara Türkçeyi öğrenme nedenleri açık uçlu soru şeklinde yöneltilmiştir ve verdikleri cevaplar neticesinde Türkçeyi öğrenme nedenleri 8 grupta toplanmıştır. Bu bağlamda katılımcıların Türkçeyi en fazla öğrenme nedeni olarak % 48,8 Türkçeyi sevmelerini ifade etmişler, Türkiye’de okumak için % 14,3, iş nedeniyle % 14,3, dil öğrenmeyi sevdiği için % 11,9 Türk dili ve Edebiyatı/Türkoloji okuduğu için % 4,8, Türkiye’de tatil yapmak için % 2,4, Türkiye’de yaşamak için %2,4 ve bir Türk ile evli olduğu için Türkçeyi öğrenmek isteyenlerin oranı ise %1,2 olarak görülmüştür. Boylu ve Çangal (2014, s. 146) yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi çalışmasında İranlı öğrencilerin Türkiye’de tatil yapmak, Türk kültürünü tanımak ve Türk dizilerini anlayabilmek için Türkçe öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Boylu ve Çangal’ın tespitleri çalışmamızın bulgularını destekler niteliktedir.

Katılımcıların Türkçeyi öğrenme süreleri en az 1 yıldan başlayıp 9 yıldan fazla süreyi kapsamaktadır. Katılımcıların % 64,3’ünün 1-2 yıl arasında, %28,6’sının 3-4 yıl, %4,8’inin 9 yıldan fazla süredir ve %2,4’ünün 7-8 yıl arasında Türkçeyi öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Araştırmaya katılan katılımcıların % 73,8’inin Türkçe yazmada zorlandığını, % 26,2’sinin ise Türkçe yazmada zorlanmadığını ifade etmiştir.

Katılımcıların Türkçe yazarken karşılaştıkları sorunlara bakıldığında en fazla dil bilgisinde sorun yaşadığı, (%35,7), %14,3’nün vokallerde sorun yaşadığı, % 8,3’nün kelime bilgisinde, % 2,4’nün söz diziminde, % 1,2’sinin ünsüzlerde, % 1,2’sinin çatı eklerinde, % 1,2’sinin zaman kiplerinde, % 1,2’sinin harf yazımında sorun yaşadığı görülmüş ve % 11,9’nun Türkçe yazmada herhangi bir sorun yaşamadığı görülmüştür.

Katılımcıların Türkçe öğrenme konusunda en çok zorlandığı becerilere bakıldığında % 26,2’sinin konuşmada, % 19’unun yazmada, % 16,7’sinin dinlemede, % 13,1’inin konuşma ve dinlemede, % 13,1’inin konuşma ve yazmada, % 4,8’inin yazma ve dinlemede, % 2,4’ünün okumada, % 1,2’sinin konuşma ve okumada, % 1,2’sinin yazma ve okumada zorlandığını ifade etmişlerdir. Ayrıca katılımcıların % 2,4’ü herhangi bir sorun yaşamadığı Türkçe ile ilgili zorlandığı bir becerinin olmadığını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin kompozisyon kâğıtlarından elde edilen veriler problem durumlarına göre ses bilgisi, şekil bilgisi, söz dizimi, anlambilimi, yazım ve imla yanlışları olmak üzere toplam beş ana başlıkta sınıflandırılmıştır. Öğrenci grubu A1, A2, B1 ve B2 olmak üzere dört seviyeden oluşmaktadır. Toplam 84 öğrencinin kişisel bilgileri gizli tutularak Ö1, Ö2...

şeklinde kodlanmıştır. Bu araştırmada elde edilen veriler Sridhar'ın (1981) yanlış çözümleme tekniğine göre incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular tablolar halinde özetlenmiştir.

Tablo 35

Ses Bilgisi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları

Ses Bilgisi	A1	% ¹	A2	%	B1	%	B2	%	Toplam	%
Ünlü uyumu yanlışları	106	66,67	26	60	31	57	5	38	168	62
Ünsüz uyumu yanlışları	10	6,29	1	2	1	2	0	0	12	4
Ünlü daralması yanlışları	10	6,29	0	0	1	2	1	8	12	4
Yardımcı sesler ile ilgili yanlışlar	16	10,06	9	21	16	30	7	54	48	18
Ünlü düşmesi	1	0,63	1	2	0	0	0	0	2	1
Ünlü türemesi yanlışları	11	6,92	4	9	0	0	0	0	15	6
Ünsüz düşmesi	3	1,89	2	5	3	6	0	0	8	3
Ünsüz türemesi	2	1,26	0	0	2	4	0	0	4	1
Toplam	159	100	43	100	54	100	13	100	269	100

Ses bilgisi yanlışların 6 kategoride olduğu ve toplam fonetik yanlışın 269 adet olduğu görülmüştür. Katılımcıların Türkçe seviyelerine göre yaptıkları fonetik yanlışlara bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların %66,67'sinin en fazla ünlü uyumu yanlışları yaptığı, %10,06'sının yardımcı sesler ile ilgili yanlışlar yaptığı görülmüştür. A2 seviyesindeki katılımcıların en fazla %60 ünlü uyumu yanlışları yaptığı, %21'inin ise yardımcı sesler ile ilgili yanlışlar yaptığı görülmüştür. B1 seviyesindeki katılımcıların %57'sinin en fazla ünlü uyumu yanlışları yaptığı, %30'unun yardımcı sesler ile ilgili yanlışlar yaptığı görülmüştür. B2 seviyesindeki katılımcıların %62'sinin en fazla ünlü uyumu yanlışları yaptığı, %18'inin en az yardımcı sesler ile ilgili yanlışlar yaptığı görülmüştür. Fonetik yanlışların en fazla ünlü uyumu yanlışlarında %62 ve en az %18 yardımcı sesler ile ilgili yanlışlarda yapıldığı görülmüştür. Ünlü uyumlarında yapılan bu yanlışlar en fazla temel düzeyde ad durum eklerinde ve zaman fiillerde görülmektedir. Bu yanlışlar özellikle en çok (ı-i), (ö-o,u-ü) seslerinin yazılmasında görülmektedir. Makedoncada (ı) sesinin yazılmaması sebebiyle bu yanlışlar sıkça görülmektedir. Arnavutça alfabesinde (ı) harfi (ë) şeklinde yazılmaktadır. Arnavut öğrenciler sesleri karıştırarak (ı) harfi yerine (i) harfini yazmaktadır. Boşnak kökenli öğrenciler de Makedonca'nın etkisiyle aynı hatayı yapmaktadır. Ünsüz uyumlarındaki yanlışlar en çok sert ünsüzlerin yumuşamasında görülmektedir. Örneğin (öptükten) kelimesi (öptükden) olarak yanlış yazılmıştır. Ünlü daralmasındaki yanlışlar en çok (-yor) ekinin daralmasında yapılmaktadır. Örneğin (yiyoruz) kelimesi (yeyoruz) olarak yanlış yazılmıştır. Ünlü türemesinde en çok (ı-

¹ %: Yanlışların sıklıkları (frekans)

ve i) sesleri kelimelere eklenerek *makiyaj*, *sitresimi* örneklerinde görüldüğü gibi türetilmiştir. Yardımcı seslerde yapılan yanlışlarda en sık rastlana sorun (y), (n) ve (s) seslerinin eksik kullanılmasıdır. Genel anlamda yapılan bu yanlışlar en fazla temel düzeyde görülmektedir. Öğrencilerin sesleri iyice kavrayamadıkları ve ana dillerinden olumsuz aktarım yaptıkları düşünülmektedir. İbragiç (2017, s.63) Boşnak öğrencilerin yazılı anlatımlarıyla ilgili yapmış olduğu çalışmasında Boşnak alfabesinde “ı, ö, ü, ğ” harflerinin olmadığını bu bağlamda öğrencilerin ses uyumlarında yanlış yaptıklarını ifade etmiştir. İbragiç’in tespitleri sonuçlarımızı destekler niteliktedir. Sonuçlarımızdaki bilgiler de Makedon ve Boşnak öğrencilerin ses uyumunda aynı tip yanlışlar yaptıklarını göstermektedir. Boylu (2014, s.345) Fars öğrencilerin yazılı anlatım sorunlarıyla ilgili yapmış olduğu çalışmasında Farsçada “ı,ö,ü” seslerinin olmadığından dolayı öğrencilerin ses uyumlarında yanlış yaptıklarını ifade etmiştir. Boylu’nun çalışmasındaki bulgular çalışmamızın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Tablo 36

Şekil Bilgisi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları

Şekil Bilgisi	A1	%	A2	%	B1	%	B2	%	Toplam	%
Bulunma durumu yanlışları	29	9	11	10	5	5	1	2	46	8
Çıkma durumu yanlışları	13	4	1	1	1	1	1	2	16	3
Yönelme durumu yanlışları	34	10	18	16	9	9	1	2	62	10
Araç durumu yanlışları	20	6	2	2	2	2	2	4	26	4
Belirtme durumu yanlışları	36	11	23	20	18	17	7	14	84	14
Eşitlik durumu yanlışları	0	0	0	0	9	9	0	0	9	2
Tamlayan durumu yanlışları	0	0	8	7	5	5	5	10	18	3
Şimdiki zaman yanlışları	17	5	3	3	0	0	1	2	21	4
Belirli geçmiş zaman yanlışları	2	1	1	1	0	0	0	0	3	1
Belirsiz geçmiş zaman yanlışları	3	1	0	0	0	0	0	0	3	1
Geniş zaman yanlışları	0	0	4	3	8	8	0	0	12	2
Gelecek zaman yanlışları	2	1	1	1	0	0	0	0	3	1
Birleşik zaman yanlışları	0	0	1	1	2	2	4	8	7	1
Çoğul eki yanlışları	32	10	6	5	3	3	0	0	41	7
İyelik eki yanlışları	66	20	13	11	22	21	8	16	109	18
Şahıs eki yanlışları	20	6	3	3	0	0	0	0	23	4
Çatı eki yanlışları	6	2	4	3	5	5	7	14	22	4
Aitlik eki yanlışları	1	0	1	1	0	0	3	6	5	1
i-mek fiili yanlışları	5	2	0	0	2	2	0	0	7	1
Master eki yanlışları	3	1	5	4	3	3	1	2	12	2
-dır bildirme eki yanlışları	33	10	6	5	4	4	1	2	44	7
Yapım eki yanlışları	9	3	4	3	5	5	8	16	26	4
Toplam	331	100	115	100	103	100	49	100	598	100

Şekil Bilgisi yanlışlarının 22 alt kategoride ve toplamda 598 adet yanlışın olduğu görülmüştür. Katılımcıların Türkçe seviyelerine göre yaptıkları şekil bilgisi yanlışlarına bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların %20’sinin iyelik eki yanlışları yaptığı, %11’inin belirtme durumu yanlışları yaptığı, %10’unun yönelme durumu yanlışları yaptığı, %10’unun çoğul eki yanlışları yaptığı, %10’unun -dır bildirme eki yanlışları yaptığı

görülmüştür. A2 seviyesindeki katılımcıların %20'sinin belirtme durumu yanlışları yaptığı, %16'sının yönelme durumu yanlışları yaptığı, %11'inin iyelik eki yanlışları yaptığı, %10'unun bulunma durumu yanlışları yaptığı görülmüştür. B1 seviyesindeki katılımcıların %21'inin iyelik eki yanlışları yaptığı, %17'sinin belirtme durumu yanlışları yaptığı, %9'unun yönelme durumu yanlışları yaptığı ve %9'unun eşitlik durumu yanlışları yaptığı görülmüştür. B2 seviyesindeki katılımcıların %16'sının iyelik eki yanlışları yaptığı, %16'sının yapım eki yanlışları yaptığı, %14'ünün çatı eki yanlışları yaptığı, %14'ünün belirtme durumu yanlışları yaptığı, %10'unun tamlayan durumu yanlışları yaptığı görülmüştür. Şekil bilgisi yanlışlarının en fazla iyelik eki yanlışlarında (%18), belirtme durumu yanlışlarında %14 ve yönelme durumu yanlışlarında %10 yapıldığı görülmüştür. Makedoncada ad durum eklerinin kullanılmaması nedeniyle öğrenciler sıklıkla bulunma ve yönelme eklerini karıştırmaktadır. Makedoncada buluma durumunu “*bo*” ve “*ha*” edatları karşılamaktadır. Makedoncada “*ha*” edatı cümle öğelerinin anlam ilişkisine göre aynı zamanda tamlama ekini de karşılar. Bu yanlışlar en fazla Makedon ve Arnavut öğrencilerde görülmektedir. Belirtme durumda öğrenciler sıklıkla *sevmek*, *ziyaret etmek*, *gezmek* ve *yapmak* fiillerinin kullanımında yanlış yapmışlardır. Öğrenciler genelde tamlayan ekini kullanmak yerine isimlerin yalın hallerini kullanmışlardır. Ad durum eklerinde öğrenciler ana dillerinden olumsuz aktarım yaparak hata yapmaktadırlar. Zaman kiplerinde öğrenciler sıklıkla temel düzeyde şimdiki zamanda yanlış yapmışlardır. Öğrenciler şimdiki zaman kipini diğer zaman kipleriyle karıştırmaktadır. Makedonca geniş zaman kipi olmadığı için öğrenciler yanlışlığa düşmektedirler. Çoğul ekinde sıkça yanlış yapıldığı görülmektedir. Makedoncada sayı sıfatlarından sonra isimlere çoğul eki getirilmektedir. Bu yanlışlar Boşnak öğrencilerde de görülmektedir. Temel düzeyde şahıs eklerinde yapılan yanlışlarda en çok özne-yüklem bağlantısında görülmektedir. Çatı ekleri ve yapım eklerinde yapılan yanlışların esas nedeni Türkçe ve Makedonca arasında ek sisteminin farklı olmasıdır. Makedonca ve Boşnakça ön ekli eklemeli dillerdir. Türkçede son ekli eklemeli bir dil olduğu için öğrenciler hata yapmışlardır. Öğrenciler genelde ana dillerinden olumsuz aktarım yaparak kuralları eksik uygulamışlardır. Önder (2017, s.86) yabancı öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarıyla ilgili yapmış olduğu çalışmasında şekil bilgisinde ad durum eklerinden sonra en fazla iyelik eklerinde yanlış yapıldığını ve kuralların eksik ve gereksiz kullanıldığını ifade etmiştir. Önderin çalışmasındaki tespitler çalışmamızın sonuçlarını destekler niteliktedir. Atalan (2017, s.82) yabancı dil olarak Türkçede yazılı anlatımlarda yanlış analizi adlı çalışmasında şekil bilgisi alanında yanlışların en çok ad durum eklerinde

olduğunu ifade etmiştir. Atalan'ın çalışmasındaki tespitler sonuçlarımızı destekler mahiyettedir.

Tablo 37

Söz Dizimi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları

Söz Dizimi Yanlışları	A1	%	A2	%	B1	%	B2	%	Toplam	%
Cümle öğelerinin yanlış sıralanması	28	18	10	16	4	5	1	2	43	12
Belirtili ad tamamlaması	20	13	3	5	9	11	3	5	35	10
Belirtisiz ad tamamlaması	0	0	3	5	4	5	2	3	9	2
Özne ve yüklem uyumsuzluğu	18	12	3	5	1	1	0	0	22	6
Özne kullanımına ilişkin hatalar	25	16	4	6	2	2	0	0	31	8
Yüklem kullanımına ilişkin hatalar	20	13	16	25	20	24	13	21	69	19
Edat ve bağlaçların eksik kullanımı	44	28	25	39	17	20	17	27	103	28
Zarf fiili kullanımı yanlışları	0	0	0	0	5	6	8	13	13	4
Sıfat fiili kullanımı yanlışları	0	0	0	0	15	18	12	19	27	7
İsim fiil kullanımı yanlışları	0	0	0	0	7	8	6	10	13	4
Toplam	155	100	64	100	84	100	62	100	365	100

Söz dizimi yanlışlarının 10 alt kategoride ve toplam 365 adet yanlışın olduğu görülmüştür. Katılımcıların Türkçe seviyelerine göre yaptıkları söz dizimi yanlışlarına bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların %28'inin edat ve bağlaçların eksik kullanımında, %18'inin cümle öğelerinin yanlış sıralanmasında, %16'sının özne kullanımına ilişkin hatalarda, %13'ünün belirtili ad tamamlamasında ve %13'ünün yüklem kullanımına ilişkin hatalarda yanlış yaptığı görülmüştür. A2 seviyesindeki katılımcıların %39'unun edat ve bağlaçların eksik kullanımında, %25'inin yüklem kullanımına ilişkin hatalarında, %16'sının cümle öğelerinin yanlış sıralanmasında hata yaptıkları görülmüştür. B1 seviyesindeki katılımcıların %24'ünün yüklem kullanımına ilişkin hatalarında, %20'sinin edat ve bağlaçların eksik kullanımında, %18'inin sıfat fiili kullanımı yanlışlarında hata yaptıkları görülmüştür. B2 seviyesindeki katılımcıların %27'sinin edat ve bağlaçların eksik kullanımında, %21'inin yüklem kullanımına ilişkin hatalarında, %19'unun sıfat fiili kullanımı yanlışlarında hata yaptıkları görülmüştür. Söz dizimi yanlışlarının en fazla edat ve bağlaçların eksik kullanımında (%28), yüklem kullanımına ilişkin hatalarında (%19) ve belirtili ad tamamlamasında (%10) olduğu görülmüştür. Temel düzeyde cümle öğelerinin yanlış sıralanmasında yanlışların en fazla yapıldığı görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasındaki esas sorun Türkçe ve Makedoncadaki cümle unsurlarının farklı dizilişte olmasıdır. Boşnakça ve Arnavutça da söz dizimi unsurları özne+yüklem+nesne şeklindedir. Belirtili isim tamlamasında öğrenciler en fazla A1 seviyesinde yanlışlar yapmışlardır. Öğrenciler "arkadaşımın adı" yerine "arkadaş adı" yazarak kuralları eksik uygulamışlardır. Belirtisiz isim tamlamalarında ise iyelik eklerini eksik ve yanlış kullanmışlardır. Özne-yüklem uyumsuzluğunda şahıs eklerini hatalı kullandıkları tespit edilmiştir. Cümle içerisinde edat

ve bağlaçları ise yanlış yerlerde kullanmışlardır. Orta düzeyde cümle içerisinde –erek zarf fiilini kullanacak yerde –dik sıfat fiil ekini kullanmışlardır. Sıfat fiillerde -dik sıfat fiil ekini kullanacak yerde -arak, -ınca zarf fiil eklerini kullanarak yanlış yapmışlardır. İsim fiillerde genellikle –mak, -me isim fiil eklerini eksik kullanarak cümleler arası bağlantıyı sağlayamamışlardır. Söz dizimi yanlışlarına bakıldığı zaman genel anlamda öğrenciler kuralları eksik ve yanlış uygulamışlardır. Polat (2014, s.453) Rusların yazılı anlatım yanlışlarıyla ilgili yaptığı çalışmada Rusçada fiillerin öznenen hemen sonra getirildiğin ve Rusların Türkçe öğrenme aşamasında söz diziminde zorlandıklarını ifade etmiştir. Polat’ın çalışmasındaki tespitler çalışmamızın sonuçlarını destekleyici niteliktedir. Arslan ve Klicic (2015, s. 180) Boşnak öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarıyla ilgili yaptığı çalışmada Boşnakçada söz dizimi kuralının özne+yüklem+nesne düzeninde olduğunu ifade ederek çalışmamızın sonuçlarını desteklemektedir.

Tablo 38

Anlambilimi Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları

Semantik Anlam Bilimi Yanlışları	A1	%	A2	%	B1	%	B2	%	Toplam	%
Ana dilinden kaynaklanan olumsuz aktarım	20	13	12	12	1	1	2	4	35	9
Eksik kelime kullanımı	76	48	41	39	25	29	20	38	162	40
Yanlış kelime kullanımı	64	40	51	49	59	69	31	58	205	51
Toplam	160	100	104	100	85	100	53	100	402	100

Anlambilimi yanlışlarının 3 alt kategori ve toplamda 402 adet yanlış olduğu görülmüştür. Katılımcıların Türkçe seviyelerine göre yaptıkları anlambilimi yanlışlarına bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların %48’inin eksik kelime kullanımında, %40’ının yanlış kelime kullanımında hata yaptıkları görülmüştür. A2 seviyesindeki katılımcıların %51’inin yanlış kelime kullanımında, %41’inin eksik kelime kullanımında hata yaptıkları görülmüştür. B1 seviyesindeki katılımcıların %69’unun yanlış kelime kullanımında, %29’unun eksik kelime kullanımında hata yaptıkları görülmüştür. B2 seviyesindeki katılımcıların %58’inin yanlış kelime kullanımında, %38’inin eksik kelime kullanımında hata yaptıkları görülmüştür. Anlambilimi yanlışlarında en fazla yanlışın yanlış kelime kullanımında %51 ve eksik kelime kullanımında %40 yapıldığı görülmüştür. Ana dilinden olumsuz aktarım yanlışları en fazla temel düzeyde görülmektedir. Bu yanlışların yapılmasında esas problem öğrencilerin kendi ana dillerinden yaptıkları olumsuz aktarımlardır. “Sevmek ve istemek” kelimesini Makedoncada tek bir kelime olarak “сакане” kelimesi karşıladığı için öğrenci “yüzmeyi sevmiyorum” cümlesi yerine “yüzmek istemiyorum” cümlesini kullanarak ana dilden olumsuz aktarım yapmıştır. Öğrenciler “makedonca, türkçe” gibi büyük harfle yazılması

gereken millet isimlerini küçük harfle yazmışlardır. Çünkü Makedoncada millet isimleri küçük harfle yazılmaktadır. Eksik kelime kategorisinde en çok, zarflarda, belirtisiz isim tamlamalarında ve belirtili nesne kelime gruplarında ve edat kullanımında kelimelerin eksik kullanıldığı görülmektedir. Yanlış kelime kategorisinde öğrenciler *devletler-milletler*, *genellikle-özellikle*, *kullandım-bindim*, *gidiyorum-dönüyorum*, *oluyor-geçiyor* örneklerinde görüldüğü gibi kullanılması gereken kelimeler yerine farklı kelimeler kullanmışlardır. Anlambilimi yanlışlarının genelinde öğrenciler ana dillerinden etkilenecek, kelimeleri kendi dillerinden birer bir tercüme ederek, olumsuz aktarım yapmışlardır. Kurt (2016, s. 879) Makedonların yazma yanlışlarıyla ilgili yapmış olduğu çalışmasında Makedoncada “sevmek” ve “istemek” fiillerini tek bir kelimenin karşıladığını bu nedenle öğrenciler ana dilinden olumsuz aktarım yaptıklarını ifade etmiştir. Kurt’un çalışmasındaki tespitler bulgularımızla örtüşerek çalışmamızı destekler niteliktedir.

Tablo 39

Yazım ve İmla Kategorisinin Toplam Yanlış Sonuçları

Yazım ve Noktalama Yanlışları	A1	%	A2	%	B1	%	B2	%	Toplam	%
Birleşik kelimelerin yanlış yazılması	7	4	6	8	2	3	3	8	18	5
Sözcüklerin yazımıyla ilgili yanlışlar	65	34	26	36	30	43	6	16	127	35
Büyük ve küçük harf yanlışları	16	8	7	10	5	7	0	0	28	8
Noktalama yanlışları	101	53	33	46	33	47	28	76	195	53
Toplam	189	100	72	100	70	100	37	100	368	100

Son olarak da yazım ve noktalama yanlışlarının 4 alt kategori ve toplamda 368 adet yanlış olduğu saptanmıştır. Katılımcıların Türkçe seviyelerine göre yaptıkları yazım ve noktalama yanlışlarına bakıldığında A1 seviyesindeki katılımcıların %53’ünün noktalama yanlışlarında, %34’ünün sözcüklerin yazımıyla ilgili yanlışlar yaptıkları görülmüştür. A2 seviyesindeki katılımcıların %46’sının noktalama yanlışlarında, %36’sının sözcüklerin yazımıyla ilgili yanlışlar yaptıkları görülmüştür. B1 seviyesindeki katılımcıların %47’sinin noktalama yanlışlarında, %43’ünün sözcüklerin yazımıyla ilgili yanlışlar yaptıkları görülmüştür. B2 seviyesindeki katılımcıların %76’sının noktalama yanlışlarında, %16’sının sözcüklerin yazımıyla ilgili yanlışlar yaptıkları görülmüştür. Yazım ve noktalama yanlışlarında en fazla yanlışın noktalama yanlışlarında %53 ve sözcüklerin yazımıyla ilgili yanlışlarda %35 yapıldığı görülmüştür. Birleşik kelimelerin yanlış yazılması kategorisinde öğrenciler temel düzeyde en fazla (*alışveriş*, *birçok* ve *ilkokul*) kelimelerin yazımıyla ilgili yanlış yapılmıştır. Sözcüklerin yanlış yazılmasıyla ilgili yanlışların en fazla temel düzeyde görülmektedir. Bu yanlışlar sıkça Rusçe-Rus, *yazda yazın*, *temizlik- temizlik*, *cunku- çünkü*, *teatroya-tiyatroya*, *kahveye kafeye*, *sinemaja- sinemaya*, *prefesoniel- profesyonel*, *jeodes-*

jeodezi kelimelerin yanlış yazıldığı örneklerinde rastlanmaktadır. Bu yanlışların temel sorunu öğrencilerin kendi ana dillerinden etkilenmesidir. Büyük ve küçük harf yanlışların yazılması en sık temel düzeyde görülmektedir. Bu yanlışlar en sık (*kemer'e- Kemer'e, pazar-Pazar, üsküp'te –Üsküp'te, Üniversitede-üniversitede, türk- Türk*) örneklerinde görülmektedir. Bu yanlışların en çok yer, millet ve tarih bildiren gün isimlerinde yapıldığı tespit edilmiştir. Bu yanlışlarda öğrenciler kuralları göz ardı etmişlerdir. Noktalama yanlışları kategorisinde öğrenciler en çok virgöl, kesme işareti, nokta, iki nokta ve noktalı virgöl işaretlerinin kullanımı esnasında yanlış yapmışlardır. Bu durum öğrencilerin yazım ve imla kurallarını eksik uygulayıp, aşırı genelleme yaptıklarını göstermektedir. Albayrak (2010, s. 225) Moğol öğrencilerinin yazılı anlatım yanlışlarıyla ilgili çalışmasında yazım ve imla konusunda öğrencilerin noktalama işaretlerinin uygun yerde kullanmadığını, birleşik kelimelerin yanlış bir biçimde yazıldığını ve TDK yazım kurallarına uyulmadığını ifade etmiştir. Albayrak'ın çalışmasındaki tespitler bulgularımızı destekler niteliktedir. Elswah (2016, s.235) Arap öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarıyla ilgili çalışmasında öğrencilerin TDK'nın yazım kılavuzunda belirttiği gibi büyük ve küçük harf kuralına uymayarak yanlış yaptıklarını ifade etmiştir. Elswah'ın tespitleri bulgularımızı destekler niteliktedir.

Yaş, cinsiyet, milliyet, ana dil, çalışma durumu ve seviyelerdeki değişkenler arasındaki nicel farklılıkların sonuçları:

- Değişkenlerin, katılımcıların cinsiyetine göre bağımsız örneklem t testi yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).
- Değişkenlerin, katılımcıların yaş grupları, milliyet eğitim durumları ve çalışma durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).
- Katılımcıların yapmış olduğu Fonetik yanlışların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{3,80}=2,901$; $p<0,05$) ve bu farklılığın (1-4) ve (3-4) grupları arasında yani A1-B2 ve B1-B2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.
- Katılımcıların yapmış oldukları morfolojik yanlışların, katılımcıların Türkçe seviyelerine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0.05$).

- Katılımcıların yapmış olduğu Sentaktik yanlışların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Tukey ve Scheffe testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{3,80}=9,122$; $p<0,01$) ve bu farklılığın (1-3) ve (1-4) grupları arasında yani A1-B1 ve A1-B2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.
- Katılımcıların yapmış olduğu Semantik yanlışların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Tukey ve Scheffe testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{3,80}=9,077$; $p<0,01$) ve bu farklılığın (1-2) ve (1-3) grupları arasında yani A1-A2 ve A1-B1 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.
- Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların milliyetlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Games-Howell testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda milliyetlere göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{2,81}=4,870$; $p<0,05$) ve bu farklılığın (1-3) grupları arasında yani Arnavutlar ile Makedonlar arasında anlamlı olduğu görülmüştür.
- Yazma sorunlarının katılımcıların eğitim durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0,05$).
- Yazma sorunlarının katılımcıların çalışma durumlarına göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0,05$).
- Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunların Türkçe seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Farklılığın kaynağını test etmek için Post Hoc testlerinden Tukey ve Scheffe testi kullanılmıştır. Katılımcıların yazmada karşılaştıkları sorunlarda Türkçe seviyelerine göre anlamlı farklılık olduğu ($F_{2,80}=3,154$; $p<0,05$) ve bu farklılığın (1-2) grupları arasında yani A1 ve A2 seviyesindeki kişiler arasında anlamlı olduğu görülmüştür.

5.2. Öneriler

Bu araştırmada Üsküp Yunus Emre Enstitüsünde temel düzey (A1-A2) ve orta düzey (B1-B2) öğrencilerinin yazılı anlatım yanlışlarını gidermeye yönelik çözüm önerileri sunulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular ve sonuçlardan hareketle sorunlara yönelik çözüm önerileri şu şekilde özetlenmiştir:

5.2.1. Öğitmenlere Yönelik Öneriler

- 1- Yabancı dil öğretimi beceri odaklı bir eğitim sistemidir. Dil öğretim programlarında öğrencilerin anlama (dinleme-okuma) ve anlatma (konuşma-yazma) becerilerini geliştirmeye dair maddeler ve etkinlikler oluşturulmaktadır. Yazma becerisi dört temel beceri arasında en son gelişen bir beceridir. Yazma becerisi diğer becerilerle paralel olarak gelişen bir beceridir. Okuma, dinleme ve konuşma becerileri yazma becerisine zemin hazırlamaktadır. Dolayısıyla öğretmenler yazılı anlatım çalışmalarından önce diğer becerilerin etkinliğini de arttırmalıdır.
- 2- Öğitmenler yazılı anlatım çalışmalarında kullanılacak olan yöntem ve teknikleri belirlemelidir.
- 3- Öğrencilerin düzeyleri ve farklılıkları dikkate alınarak yazılı anlatım çalışmalarına yönelik programların hazırlanmalıdır.
- 4- Öğrencilerin en çok zorlandığı husus herhangi bir konuda yazı yazmaktır. Bu nedenle yazı yazma plan ve aşamalarıyla ilgili gereken bilgiler verilmelidir. Öğrencilere yazılı anlatım sürecinde kullanılan stratejiler ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmesi gerekmektedir.
- 5- Bu stratejiler yazma öncesi, yazma sırası ve yazma sonrası kapsamında verilmelidir.
- 6- Stratejiler metin yazma maddelerini içeren plan ve program çerçevesinde geliştirilmelidir.
- 7- Kuzey Makedonyalı öğrenciler farklı milletlerden oluştukları için farklı alfabeler kullanmaktadır. Öğrencilerin farklılıkları dikkate alınarak alfabe öğretiminin büyük bir titizlikle yapılması gerekmektedir.
- 8- Ünlü uyumu ve ünsüz uyumu kurallarında sıkça yapılan yanlışların giderilmesi için teknolojik araçların yardımıyla ve sarmal yöntem tekniğiyle bu kurallar öğrencilere iyice kavratılmalıdır.
- 9- Öğrencilerin seviyelerine göre dikte çalışmasının yapılması çok önemlidir. Özellikle temel düzeydeki öğrenciler için dikte çalışmasının süreç odaklı yapılması gerekmektedir.

- 10- Öğrencilerin ana dil farklılıkları dikkate alınarak Türkçenin şekil bilgisi ve söz dizimi kuralları ve incelikleri iyice öğretilmelidir.
- 11- Öğrencilerin dil bilgisi kurallarını yeterince bilmedikleri tespit edilmiştir. Kuralları yanlış ve eksik uygulayarak aşırı genelle yapmışlardır. Bu nedenle Türkçe ve diğer diller arasındaki ortak özellikler ilişkilendirilerek farklılıklar açık bir şekilde belirtilmelidir.
- 12- Kuzey Makedonyalı öğrenciler kendi ana dillerinden sıkça olumsuz aktarım yapmaktadırlar. Öğrencilere Türkçe ve ana dilleri arasındaki farklılık ve benzerlikler hususunda bilgi verilmelidir.
- 13- Yazım ve imla kurallarını uygulama noktasında öğrencilerin sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğrenciler özellikle, nokta, virgül ve kesme işaretinin kullanım alanlarında sıkıntı yaşamaktadır. Bu konudaki eksiklerin giderilmesi açısından öğrencilere yazım teknikleriyle ilgili bilgi verilmelidir.
- 14- Yazılı anlatım etkinlikleri çerçevesinde öğrencilerin zayıf ve güçlü yönleri tespit edilerek gereken tedbirler alınmalıdır. Öğrencilerin zayıf yönlerine göre alıştırmalar hazırlanmalıdır.
- 15- Öğrencilere yazma etkinlikleri çerçevesinde farklı yazma türleri hakkında bilgi verilerek uygulamalı çalışmalar yapılmalıdır.
- 16- Öğrencilere mektup, şiir ve hikâye gibi yazma türlerinden etkinlikler yapılmalıdır.
- 17- Öğrencilerin motivasyonlarını arttıracak yazma yarışmaları yapılmalıdır.
- 18- Öğrenciler yazma sürecinde farklı psikolojik sorunlar yaşamaktadırlar. Bu nedenle öğrencilerin kaygı düzeyini en aza indirmek için öğretmenlerin yaklaşım tarzları büyük bir önem arz etmektedir. Öğrencilere hassas ve nazik davranarak yazı yazmalarına teşvik olunmalıdır.
- 19- Öğrencilerin yazma becerisini ölçmek için sınavların süreç ve sonuç odaklı yapılması gerekmektedir.

5.2.2. Öğrencilere Yönelik Öneriler

- 1- Günlük tutma öğrencilerinin yazı yazma sürecini hızlandırmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin günlük tutma alışkanlığı edinmesi gerekmektedir.
- 2- Öğrenciler ilgi duydukları şairlerin şiirlerinden esinlenerek şiir yazabilirler.
- 3- Öğrenciler en sevdiği filmin konusu ve oyuncular hakkında eleştiride bulunabilir.
- 4- Öğrenciler izledikleri tiyatro temsilleri hakkında düşüncelerini yazıya aktarabilir.
- 5- Öğrenciler herhangi bir başlık altında hikâye yazıları yazabilir.

5.2.3. Kurum ve Kuruluşlara Yönelik Öneriler

1. Öğretmenlere dil becerileri kapsamında özellikle yazma çalışmalarıyla ilgili yöntem, teknik ve strateji konusunda hizmet içi eğitimler verilmelidir.
2. Kuzey Makedonya'daki Türkçe kurslarında hedef kitleye uygun program ve ders materyalleri hazırlanmalıdır.
3. TİKA, Yunus Emre Enstitüsü ve Maarif Vakfı gibi kuruluşlar tarafından yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde yazılı anlatım sorunlarıyla ilgili ortak çalıştaylar düzenlenmelidir.
4. Kuzey Makedonya'daki dernek ve kuruluşlar tarafından yazmayı teşvik eden ödüllü yazma yarışmaları yapılmalı.

5.2.4. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

- 1- Kuzey Makedonyalı öğrencilerin yazma kaygılarına dair çalışma yapılabilir.
- 2- Öğrencilerin yazma türlerine göre çalışmalar yapılabilir.
- 3- Öğrencilerin yazma süreçlerini dikkate alan çalışmalar yapılabilir.
- 4- Öğrencilerin düzeylerine göre süreç ve sonuç odaklı dikte tekniğini içeren çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Açık , F. (2008). Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu bildirileri*.
- Aksan, D. (1998). Anadili. A. Kilimci (Ed.), *Anadilinde çocuk olmak-yabancı dilde eğitim* içinde (s. 225-240). İstanbul: Papirüs.
- Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil-ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin sözcüğü*. Ankara: Bilgi.
- Aksan, D. (2016). *Anlambilim; anlambilim konuları ve Türkçenin anlambilimi*. Ankara: Bilgi.
- Aktaş, Ş., & Gündüz, O. (2015). *Yazılı ve sözlü anlatım/okuma-dinleme-konuşma,yazma*. Ankara: Akçağ.
- Akyol , H. (2016). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Alamargot, D., & Chanquoy, L. (2001). *Through the models of writing*. Netherlands: Science+Business.
- Albayrak , F. (2010). *Türkçe öğrenen Moğol öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarının dilbilgisi açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Arhan , A. (2015). *Türkçe öğrenen Mısırlı öğrencilerin yazılı anlatımında yaptıkları ad durum eki yanlışları*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arıcı, A. F., & Ugan , S. (2012). *Yazılı anlatım el kitabı*. Ankara: Pegem.
- Arslan, M. (2012). Tarihi süreçte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve öğrenimi çalışmaları . *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi* 9 (2), 167-188.

- Arslan , M., & Klicic, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisinin gelişiminde karşılaşılan sorunlar: Bosna Hersek örneği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 169-182.
- Atalan , G. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçede yazılı anlatımlarda yanlış analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Atay , R. (2019). *Türkiye'de Türkçe öğrenen Suriyeli ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımda yaptıkları dil yanlışları*. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Avrupa Konseyi, Modern Diller Bölümü (2013). *Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi*. (2.Baskı) TelchGmbH Yayınları: Frankfurt/Main, Almanya.
- Aytaş , G. (2008). *Türkçe öğretiminde tematik yaratıcı drama*. Ankara: Akçağ.
- Bakır , S. (2015). *Yabancı uyruklu öğrencilerin, öğrenme yaklaşımlarının, yazma becerisi öz yeterliklerinin ve Türkçe yazma becerilerinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Bal, H. (2016). *Nitel araştırma yöntem ve teknikleri*. İstanbul: Sentez.
- Banguoğlu , T. (2015). *Türkçenin grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Barın , E. (2004). Yabancılarla Türkçe öğretiminde ilkeler. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı.1 Güz , 19-30.
- Başar , Ş. S. (2008). *Makedonya'da Türk edebiyatı- eleştiriler ve denemeler*. Manastır: NİD Miken.
- Başkan , A., & Ustabulut , Y. (2020). Süreç temelli, planlı yazma modelleri. B. B. Ayrancı , & A. Başkan (Ed.), *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi içinde* (s. 177-191). Ankara: Pegem.
- Bayat , N. (2019). Yazma modelleri. N. Bayat (Ed.), *Yazma ve eğitimi içinde* (s. 9-46). Ankara: Anı.
- Bojkovska, S., Pandev , D., Gurkova , L. P., & Tsvetkovski , Z. (2000). *Makedonski jazik za sredno obrazovanie* . Skopje: Prosvetno Delo.
- Boylu , E. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki İranlı öğrencilerin yazma problemleri . *ZFWT Journal of World of Turks*, 6, 335-349.

- Boylu , E., & Çangal , Ö. (2014). Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: İran örneği . *International Journal of Language Academy*, 2(4) Winter, 127-151.
- Bulut , K. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kuramsal çerçeve. M. N. Kardaş (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi* içinde (s.27-41). Ankara: Pegem.
- Büyükkız , K. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal University Journal of Graduate School Of Socail Sciences*; 11(25), 203-213.
- Can , B. (2018). Yazma öğretiminde teori ve modeller. H. Akyol , & M. Yıldız (Ed.), *Kuramdan uygulamaya yazma öğretimi* içinde (s. 29-52). Ankara: Pegem.
- Cemiloğlu , M. (2013). *Dil bilimi açısından Türkçe yazılı anlatım ve anlatım teknikleri öğretimi*. Ankara :Aktüel.
- Coşkun , H. (2019). Metin yazma yöntem ve teknikleri. N. Karadaş (Ed.), *Türk dili 1 yazma eğitimi* içinde (s. 187-222). Ankara: Pegem.
- Çakır , İ. (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil eğitiminde neden zordur? *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (28),1, 165-176.
- Çangal , Ö., & Göktaş , B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki Bosna Hersekli öğrencilerin yazma problemleri. *UKDA Uluslararası Türk Kültürü Sempozyumu bildirileri*, 274-286.
- Çer , E. (2016). *Türkçe öğretiminde etkinlikler*. Ankara: Anı.
- Çiftçi , M., Batur , Z., & Keklik , S. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür. M. Durmuş , & A. Okur (Ed.), *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 365-379). Ankara: Grafiker.
- Çötükseven, Y. (2015). *Uygulamalı Türk dili-üniversite öğrencileri için*. İstanbul: Papatya.
- Demir, O. Ö. (2017). Nitel araştırma yöntemleri. K. Böke (Ed.), *Sosyal bilimler araştırma yöntemleri* içinde (s. 286-318). İstanbul: Alfa.
- Demircan, Ö. (2013). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der.
- Demirci , K. (2017). *Kelime bilgisi el kitabı*. Ankara: Anı.
- Demirel , Ö. (2007). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem.

- Demirel , Ö. (2016). *Yabancı dil öğretimi; dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası*. Ankara: Pegem.
- Deneme, S. (2008). *Yabancı dilde yazma becerisinin gelişiminde özetleme tekniğinin öğretimi ve başarıya etkisi*. Dokora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dilidüzgün , Ş. (2019). Yazma becerisinin önemi. N. Bayat (Ed.), *Yazma ve eğitimi içinde* (s. 187-222). Ankara: Anı.
- Doğan , Y. (2016). *Dinleme eğitimi*. Ankara: Pegem.
- Eker, S. (2016). *Çağdaş Türk dili* Ankara: Grafiker.
- Elsawah, E. (2016). *Ana dili Arapça olanların Türkçe yazılı anlatımlarında sözcük kullanımları ve yazım yanlışları: durum tespiti ve çözüm önerileri* . Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ergin , M. (2019). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Boğaziçi.
- Ergin, M. (2002). *Üniversiteler için Türk dili*. İstanbul: Bayrak.
- Esawi , W. N. (2015). *C1 düzeyindeki Türkçe öğrenenlerin yazılı anlatımları üzerine bir hata analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Feyzioğlu , Y. (1998). Anadili canlı bir varlık gibidir. A. Kilimci (Ed.), *Anadiinde çocuk olmak-yabancı dilde eğitim içinde* (s. 265-270). İstanbul: Papirüs.
- Galbraith , D., & Rijlaarsdam, G. (1999). Effective strategies for the teaching and learning of writing . *Learning and Instruction* 9, 93-108.
- Göçer , A. (2017). *Türkçe özel öğretim yöntemler*. Ankara: Pegem.
- Göçer , A. (2019). *Yazma eğitimi*. Ankara: Pegem.
- Gökdağ, B. A., Tekin , F., & Kesik, B. (2016). *Üniversiteler için Türk dili ve kompozisyon bilgileri*. Ankara: Akçağ.
- Gülensoy, T. (2010). *Türkçe el kitabı*. Ankara: Akçağ.
- Güler , E. B. (2012). Yabancılarla Türkçe öğretiminde "öğretmen" unsuru. *International Journal Of Sociaial Science*, 5(2), p. 129-134 July, 139-134.
- Günay, D. (2013). *Söylem çözümlemesi*. İstanbul: Papatya.

- Günay, D. (2018). *Sözcükbilime girişi* İstanbul: Papatya.
- Gündüz , O., & Şimşek, T. (2012). *Anlatım teknikleri 2 uygulamalı yazma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker.
- Güneş , F. (2013). Dil öğretimi ve temel dil yaklaşımları. M. Durmuş , & A. Okur (Ed.), *Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 37-48). Ankara: Grafiker.
- Güneş , F. (2015). *Etkinliklerle hızlı okuma ve anlama*. Ankara: Pegem.
- Güneş , F. (2015). Konuşma eğitiminde uygulanan yaklaşım ve modeller . A. Şahin (Ed.), *Konuşma eğitimi yöntemler-etkinlikler* içinde (s. 149-176). Ankara: Pegem.
- Güneş , F. (2019). *İlkokuma ve yazma öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem.
- Güneş , F. (2020). Yazmanın temel bileşenleri. B. B. Ayrancı , & A. Başkan (Ed.), *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi* (s. 1-14). Ankara: Pegem.
- Güneş, F. (2016). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem.
- Gürel , Z. (2019). Makedonya'da Türk edebiyatı ve Avni Engüllü . *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi*, 23(40), 24-40.
- Gürler , M. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yazılı anlatımlarında hata çözümlemesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Güzel , A. (2018). *Graf teorisiyle Türkçe öğretimi*. Ankara: Akçağ.
- Güzel, A. (2014). *İki dilli Türk çocuklarına Türkçe öğretimi (Almanya örneği)*. Ankara: Akçağ.
- Graham, S., & Sandmel, K. (2011). The process writing approach: a meta-analysis 104:6. *The journal of educational research*, 396-407.
- Hamzadayı , E., & Çetinkaya , G. (2013). Dikte uygulamalarının 5. sınıf öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama becerilerine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 9, Sayı 3 Aralık*, 133-143.
- Harris , J. (1993). *Introducing writing*. London: Penguin.
- Hasan , H., & Gürel , Z. (2004). *Türk Dili ve edebiyatı lise IV*. Üsküp: Prosveteno Delo AD.
- Hengirmen , M. (2015). *Türkçe dilbilgisi* . Ankara: Engin.

- Horning , A. S. (1986). *Teaching writing as a second language*. United States: Southern Illinois University.
- İbragiç , İ. (2017). *Bosna Hersek'te ilköğretimde yabancı dil olarak türkçe A düzeyinde yazma sorunları*. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- İnan , K. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen İranlıların yazılı anlatımları üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kahirman, R., Dağtaş , A., Çapoğlu , E., & Ateşal , Z. (2013). Yabancılar Türkçe Öğretimi Kaynakçası . *Türk, Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, (1), 80-132.
- Kara , M. (2010). Gazi Üniversitesi TÖMER öğrencilerinin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları sorunlar ve bunların çözümüne yönelik öneriler . *Türkçe Eğitim Bilimleri Dergisi, Yaz 8* (3), 661-696.
- Karaağaç , G. (2002). *Türkçenin dil bilgisi*. Ankara: Akçağ.
- Karaağaç , G. (2017). *Türkçenin söz dizimi*. Kesit Yayınları: İstanbul.
- Karaağaç , G. (2015). *Dil bilgisi ve anlam bilgisi çözümlemeleri*. Ankara: Akçağ.
- Karababa, C. C. (2009). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ve karşılaşılan sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 265-277.
- Karaağaç , G. (2018). *Türkçenin ses bilgisi*. İstanbul: Kesit.
- Karahan , L. (2018). *Türkçede söz dizimi*. Ankara: Akçağ.
- Karalioğlu, S. K. (2014). *Sözlü yazılı kompozisyon konuşmak ve yazmak sanatı*. İstanbul: İnkilap.
- Karasu, İ. (1998). Yabancı dil toplumsal kaynaştırıcıdır. A. Kilimci (Ed.), *Anadilde çocuk olmak-yabancı dilde eğitim içinde* (s. 51-53). İstanbul: Papirus.
- Karatay , H. (2014). *Okuma eğitimi kuram ve uygulama* . Ankara: Pegem.
- Karatay , H., & Aksu , Ö. (2017). 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modeli'nin 8. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerini hazırlamaya etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 313-335.
- Kardaş , M. N., & Kaya , M. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin tarihçesi. M. N. Kardaş (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi* (s. 1-25). Ankara: Pegem.

- Kayadibi, N. (2016). *Makedonya'da ilköğretim okullarında Türkçe eğitimi (7. sınıf örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kellogg , R. T. (1994). *Psychology of writing*. New York: Oxford University.
- Kesinkılıç, K., & Kesinkılıç , (2007). *Türkçe ilkokuma ve yazma öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Kıbrıs, İ. (2010). *Türkçe I yazılı anlatım*. Ankara: Kök.
- Korkmaz, Z. (2017). *Türkiye Türkçesi grameri şekil bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Kula, O. B. (1998). Yabancı dil öğretimi. A. Kilimci (Ed.), *Anadilinde çocuk olmak-yabancı dilde eğitim içinde* (s. 59-60). İstanbul: Papirus.
- Kurt , F. (2016). Türkçe öğrenen Makedonların yazma becerisinde yaptığı yanlışlar ve çözüm önerileri . *Eleventh International Scientific Conference KNOWLEDGE IN PRACTICE 16-18*, 875-880.
- Kurt , V. (2020). *Yabancılar için özel amaçlı Türkçe öğretimi iş Türkçesi*. Adana: Karahan.
- Kuşdemir , Y. (2018). Yazma güçlüğü. H. Akyol , & M. Yıldız (Ed.), *Kuramdan uygulamaya yazma öğretimi içinde* (s. 241-284). Ankara: Pegem.
- Mantı , M. İ. (2017). *Türkçe öğrenen Mısırlı öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarında bağdaşıklık (Kahire örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul,1,2,3,4,5,6,7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: T. C. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Memeti , K. (1998). *Albanski jazik I*. Skopje: Boro Grafika.
- Mete , F., & Dağ , M. (2020). Yazılı anlatım aşamaları. B. B. Ayrancı , & A. Başkan (Ed.), *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi içinde* (s. 65-78). Ankara: Pegem.
- Mutlu , H. H. (2020). Yazmanın fiziksel ve zihinsel süreçleri. B. B. Ayrancı , & A. Başkan (Ed.), *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi içinde* (s. 45-64). Ankara: Pegem.
- Okur, A. (2013). Dilin tanımı ve doğuşu. C. Yıldız (Ed.), *Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi içinde* (s. 9-43). Ankara: Pegem Akademi.
- Ormanşahin , A. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar (Üsküp örneği)*.Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

- Osman , G., & Şimşek, T. (2013). *Okuma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker.
- Öz, F. (2011). *Uygulamalı Türkçe eğitimi*. Ankara: Anı.
- Özbilen , U. (2020). Türkçe eğitiminde yazma eğitimi. A. Z. Güven (Ed.), *Türkçe eğitime genel bir bakış* içinde (s. 141-165). Ankara: Pegem.
- Özdemir , C. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde ders malzemelerinin önemi ve işlevsel ders malzemelerinin nitelikleri. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(1), 2049-2056.
- Özdemir , S., Ruşid , F., Çevik , A. İ., Yerlikaya , E., & Ali , M. (2016). Makedonya'da Türkçe öğretimi , karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri. H. Develi , Ş. Ateş , Ş. Çobanoğlu , M. Balcı , & İ. Gültekin (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem ve uygulamalar 2* içinde (s. 211-257). Ankara: Kültür Sanat.
- Özdemir, E. (1998). Anadili öğretimi. A. Kilimci (Ed.), *Anadilde çocuk olmak-yabancı dilde eğitim* içinde (s. 241-253). İstanbul: Papirus.
- Özdemir, E. (2012). *Sözlü ve yazılı anlatım sanatı*. Ankara: Bilgi.
- Pilar , M., & Llach, A. (2011). *Lexical errors and accuracy in foreign language writing . USA: Multilingual Matters.*
- Polat , H. (2014). Türkçe öğrenen Rusların yazılı anlatımlarında yaptıkları dil yanlışları üzerine bir araştırma. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Sarıca, B. (2015). *Türkçe cümle bilgisi*. Ankara: Anı.
- Sarıkaya , B. (2019). Akademik dil ve yazının önemi. N. Kardaş , & R. Koç (Ed.), *Türk dili 2 akademik yazma eğitimi* içinde (s. 1-33). Ankara: Pegem.
- Sarıkaya , B. (2019). Türkçenin tarihsel gelişimi ve yayılma alanı. C. Epçaçan , & E. Akın (Ed.), *Dil bilgisi öğretimi* içinde (s. 11-28). Ankara: Anı.
- Sevgi, Ş. (2007). *Güzel, etkili konuşma ve yazma sanatı* . İstanbul: İnkılap.
- Sevim , O. (2019). Yabancı dil öğretim yöntemleri. M. N. Kardaş (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi* içinde (s. 137-154). Ankara: Pegem.
- Sofu, H. (2016). Dil edinimi. F. Yıldırım , & B. Tüfekçioğlu (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, kuramlar, yöntemler, beceriler ve uygulamalar* içinde (s. 18-33). Ankara: Pegem.

- Sridhar , S. N. (1981). Contrastive analysis, error analysis and interlanguage: three phases of one goal. J. Fisiak (Eds.), *Contrastive linguistics and the language teacher* (s. 207-241). Oxford: Pergamon.
- Sun , C., & Feng, G. (2009). Process approach to teaching writing applied in different teaching models. *English language teaching CCSE*, 2(1) , 150-155.
- Şahin, Y. (2013). Dil. Y. Şahin (Ed.), *Farklı dillerde yabancı dil öğrenimi ve öğretimi içinde* (s. 10-30). Konya: Eğitim.
- Şenödeyici, Ö., Şen, C., Koşık, S., & Şenödiyeci, S. (2015). *Sözlü ve yazılı anlatım bilgileri*. İstanbul: Kesin.
- Tabak , G., & Göçer , A. (2013). 6-8, Sınıflar Türkçe dersi öğretim programının ürün ve süreç odaklı yazma yaklaşımları çerçevesinde değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2) , 147-149.
- Takıl, N. B. (2014). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde iletişimsel yaklaşımın yazma becerisine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tarcan, A. (2014). *Yabancı dil öğretim teknikleri*, Ankara: Nobel.
- Tavşanlı , Ö. F., & Kaldırım , A. (2020). Türkiye'de süreç temelli yazma yaklaşımı: bir tematik analiz çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 9(1), 108-138.
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Türk Dil Kurumu. (2012). *Yazım kılavuzu* (27 b.). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Temizkan , M. (2009). *Metin türlerine göre okuma eğitimi* . Ankara: Nobel.
- Temizkan , M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, TÜBAR-XXVII-Bahar, 621-643.
- Temizkan , M. (2017). İletişim süreci ve iletişim becerileri. F. Temizyürek , İ. Erdem , & M. Temizkan (Ed.), *Konuşma eğitimi sözlü anlatım içinde* (s. 1-16). Ankara: Pegem.
- Temizyürek , F. (2008). Türkçe öğretmen adaylarının demografik özellikleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* , 6(4), 663-692.
- Temizyürek , F., & Bulut , K. (2016). Çocuğun dil gelişiminde yaratıcı yazmanın önemi. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal Of Education Faculty)*, 13(1), 146-163.

- Tok , M. (2012). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı bir çalışma*. Doktora Tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Toklu, O. (2013). *Dilbilime giriş*. Ankara: Akçağ.
- Tosun , C. (2005). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi . *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(1), April, 22-28.
- Tuncay , A. A. (2018). Yazma becerisinin gelişimi. H. Akyol , & M. Yıldız (Ed.), *Kuramdan uygulamaya yazma öğretimi* içinde (s. 53-72). Ankara: Pegem.
- Ülker , Ç. (2008). *Makedonlar için Türkçe* . Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Vural , H., & Böler , T. (2016). *Ses ve şekil bilgisi* . İstanbul: Kesit.
- Yağmur , K. (2013). Dil öğretiminde, ana dili, ikinci dil ve yabancı dil kavramları. M. Durmuş , & A. Okur (Ed.), *Yabancılarla Türkçe öğretimi, el kitabı* içinde (s. 181-200). Ankara: Grafiker.
- Yakıcı , A., Yücel, M., Doğan, M., & Yelok, S. (2016). *Üniversiteler için Türkçe I yazılı anlatım*. Ankara: Yargı.
- Yeşilöz , Z. (2013). *Türk dili ve kompozisyon bilgileri*. Ankara: Pelikan.
- Yıldırım , A., & Şimşek , H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız , D. (2019). Yazmayla ilişkili psikolojik nitelikler. N. Bayat (Ed.), *Yazma ve eğitimi* içinde (s. 297-327). Ankara: Anı.
- Yurdakal , İ. H., & Kırmızı , F. S. (2020). Yazma yöntem ve teknikleri. B. Ayrancı , & A. Başkan (Ed.), *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi* içinde (s. 129-175). Ankara: Pegem.
- Zamel, V. (1982). The process of discovering meaning. *TESOL Quarterly*, 16(2), 195-209.
- Zorbaz , K. Z. (2013). Yabancılarla Türkçe öğretimi tarihi. M. Durmuş , & A. Okur (Ed.), *Yabancılarla Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 159-169). Ankara : Grafiker.

EKLER



Ek 1: Görüşme Formu

Değerli öğrenci, bu görüşme formu “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Kuzey Makedonyalıların Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi” adlı doktora tez çalışmasında kullanılacak olan bilgiyi toplamak amacıyla yapılmaktadır. Vereceğiniz bilgiler tamamen bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Uygulamamız gönüllülük esasına göre yapılmaktadır. Gösterdiğiniz ilgi ve duyarlılık için teşekkür ederiz.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Ergin BAKİ

Adı Soyadı :

Yaşı :

Cinsiyeti :

Milliyeti :

Ana Dili :

Eğitim Durumu :

İş Durumu :

1. Türkçeyi neden öğreniyorsunuz?

2. Ne zamandan beri Türkçe öğreniyorsunuz?

3. Türkçe yazma konusunda zorlanıyor musunuz?

4. Türkçe yazarken karşılaştığınız sorunlar nelerdir.

5. En çok hangi beceride (dinleme, konuşma, okuma, yazma) zorlanıyorsunuz?

Ek 2: Kompozisyon Kâğıtları

Adı Soyadı: _____

Seviye: A1

Yer: Üsküp Yunus Emre Enstitüsü

Tarih: 10/10/2018

Aşağıdaki kompozisyon konularından birini seçip en az 70 kelime ile yazınız.

Cevaplama süresi 30 dakikadır.

1. Hafta sonları genellikle neler yapıyorsunuz?
2. En son yaz tatilinizde neler yaptınız?
3. En yakın arkadaşınız kim? Onun karakter ve fiziksel özelliklerini yazınız.

?

Her cumartesi günü ^{saat} on birde kalktım. Kahvaltı yaptım. Kahvaltıdan önce dişlerimi fırçalıyorum. Kahvaltıdan sonra kahve yapıyorum ve üniversiteye kütüphaneye ~~git~~ gittim, ~~kitaplar~~ orada kitaplar okudum. ~~Arkadaşlarımla~~ arkadaşlarımla parkta ~~gittik~~ ve ~~kahve~~ kahve içtik. Kahveden sonra sinemaya beraber gittik. Eve gittim yemek için, birlikte ~~ailem~~ ailem. ~~4~~ Sonra ~~televizyon~~ televizyon izledim. Pazar günü Ohri'ye ~~gittik~~ arkadaşlarımla birlikte Ohri'ye gittik, ~~gördük~~ görde ~~gördük~~ için. Orada çok güzeldir. Sonra pikniğe piknik yaptık. Piknikten sonra sonra Üsküpe geldik. Evde kitaplar okudum. ~~sonra~~ Sonra ~~yattım~~ 12:30'da yattım, çünkü sabahta üniversite başladı.

75 kelimeler

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

Adı Soyadı:

Seviye: A1

Yer: Üsküp Yunus Emre Enstitüsü

Tarih: 07/10/2018

Aşağıdaki kompozisyon konularından birini seçip en az 70 kelime ile yazınız.

Cevaplama süresi 30 dakikadır.

1. Hafta sonları genellikle neler yapıyorsunuz?
2. En son yaz tatilinizde neler yaptınız?
3. En yakın arkadaşınız kim? Onun karakter ve fiziksel özelliklerini yazınız.

?

Bu yaz Türkiye'ye gittim. Kemer'de kaldım. Kemer'in bir otelde kaldım. Üsküp'ten Antalya'ya kadar uçakla gittim. İnistikten sonra otobüsle Kemer'e gittim. Orada çok güzeldi. Hava çok sıcak değildi ve ben çok sevdim. Pek insan tanıştım, ama çok Rusce vardı. Çok güneşlendim, biraz yüzdüm çünkü yüzmek istemiyorum ama lazım, sırtım için, lazım. Türkiye çok lezetli tatlı var ve bol bol tatlı donedim. ~~Biraz~~ Belki biraz kilo aldım, Her gün güneşlendim, ve dinlendim. Çok rahatlık. Hayatımda en iyi tatilim. Gelecek yaz lezzet güle tatil istiyorum. Çünkü

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

Adı Soyadı:

Seviye: A1

Yer: Üsküp Yunus Emre Enstitüsü

Tarih: 28/10/2018

Aşağıdaki kompozisyon konularından birini seçip en az 70 kelime ile yazınız.

Cevaplama süresi 30 dakikadır.

1. Hafta sonları genellikle neler yapıyorsunuz?
2. En son yaz tatilinizde neler yaptınız?
3. En yakın arkadaşınız kim? Onun karakter ve fiziksel özelliklerini yazınız.

Hafta sonları genellikle neler yapıyorsunuz?

Her hafta sonu çok erken kalkıyorum ~~kursta~~ kursta gidiyorum sora eve ~~donayorum~~ ve çışm yapıyorum ve müzik dinliyorum. Her Akşam (Salı) 20:00 bir film seçiyorum ve izliyorum sonra uyuyorum. Bazedan ve Pasta yapıyorum boş zamanları sora kitap okuyorum ve odeler yapıyorum, Arkasla gitar çitıyorum sonra annemle market gidiyoruz oyle benim hafta her zaman

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

Adı Soyadı:

Seviye: A2

Yer: Üsküp Yunus Emre Enstitüsü

Tarih: 08/10/2018

Aşağıdaki kompozisyon konularından birini seçip en az 80 kelime ile yazınız.

Cevaplama süresi 30 dakikadır.

1. Gelecekteki planlarınızı yazınız.
2. Hobileriniz ve fobileriniz nelerdir? Hayatınızı nasıl etkiliyor? Ayrıntılı bir şekilde yazınız.
3. Yaşadığınız şehrin fiziksel, sosyal ve kültürel özelliklerini yazınız.

2. ?

Bir kaç ^{hobiler} ~~hobilerim~~ hobilerim var. En sevdiğim hobim bilgisayarda oyun oynamaktır. On iki yıl ~~önce~~ önce oynamaya başladım. Profesyonel oyuncu olarak sekiz yıldır oynuyorum. Çok arkadaşlar tanıdım çünkü bütün dünyanın insanları oynuyorlar. Bitiren oyundur çünkü bu oyunda insanlar silah kullanıyorlar ve savaş yapıyorlar. Çok para kazandım ama bu sene zamanım yok ve oynamıyorum. Bir ay sonra yeni bilgisayar almak istiyorum ve belki yine oynamaya başlayacağım. Bu oyun ~~oyunlar~~ oynayarak

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

Bütün dünyaya gezebilirsiniz çünkü ~~Ben~~
dünyanın her yerinde turnavalara var.
Benim takımla bir kaç turnavalara
gittik ve hepsi kazandık.

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

Adı Soyadı:

Seviye: B1

Yer: Üsküp Yunus Emre Enstitüsü

Tarih: 04/10/2018

Aşağıdaki kompozisyon konularından birini seçip en az 90 kelime ile yazınız.

Cevaplama süresi 30 dakikadır.

1. En çok sevdiğiniz film hangisidir? Filmden kısaca bahsediniz.
2. Sizin için "bayram" ne anlama geliyor? Ailenizle beraber geçirdiğiniz bayramlarda neler yapıyorsunuz?
3. Sizin için "başarı" ne anlama geliyor? Başarılı olabilmek için ne yapmak gerekiyor? Bildiğiniz bir başarı örneği yazınız.

Başarı

?

Bu günlerde başarı, konusu olarak farklı farklı şekilde
anlatılabiliyor. Bazı insanların için zenginlik ve zengin olmak
başarı olabilir, bazı insanların için aile kurmak büyük bir
başarıdır, ise bazı insanların için sağlık ve huzurlu
yaşam, başarıdır.

Başarı için, ben birkaç düşüncelerim var. Bu
bayramta, ~~fiyasko~~ başarılı olabilir.

Saygı ve saygı benim için büyük bir başarıdır.

Eğitim ve bitiren eğitim büyük başarıdır, çünkü
eğitimi sayesinde, özgür, serbest, çalışkan iş
kaderim olum ve başarıya ulaşabiliyorum.

Başarı olmak için genel bir formülüm yok.
Çalışırken, hedefim kururup, işime odaklanıyorum.

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

ve işimi en iyi şekilde bitirmeyi çalışıyorum ve sabırlıyorum. İnatçıyım ve bir iş ya da hedefim bitirmeyinceye kadar pes etmiyorum.

Başarı ~~örne~~ örneği biliyorum. Hayatta farklı başarılar var, insanlara göre. Bir defa yüksekte dâbilirsin, ama gelecek gün ~~düşüğe~~ en düşük noktada dâbilirsin.

Benim için, huzurlu, sağlıklı ve kutlu bir hayat kurması büyük bir başarıdır. ve en önemli şey, her zaman ama her zaman dürüst olmanız gerekir.

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

Adı Soyadı:

Seviye: B2

Yer: Üsküp Yunus Emre Enstitüsü

Tarih: 8/10/2018

Aşağıdaki kompozisyon konularından birini seçip en az 100 kelime ile yazınız.

Cevaplama süresi 30 dakikadır.

1. Teknolojinin faydaları ve zararları nelerdir? Hayatınızı nasıl etkiliyor? Örnekler vererek yazınız.
2. Sigara ve alkol insan sağlığını nasıl etkiliyor? Sağlıklı yaşamak için ne yapmamız gerekiyor? Örnekler vererek yazınız.
3. "Çok gezen mi bilir çok okuyan mı?" cümlesiyle ilgili düşüncelerinizi örnekler vererek yazınız.

Teknolojinin faydaları ve zararları nelerdir?

Teknoloji çağda yaşadığımız için teknoloji hayatımızın bir parçası oldu. Teknoloji geliştirerek insanın hayatı da kolaylaştırıyor. Fakat teknolojinin hem faydaları hem de zararları vardır. Bence insan bu teknoloji kullanarak tembelleşiyor ve sanki düşünmek istemiyor, çünkü kendi ^{akıl} telefonlu aarak herşey mevcuttur. Sabah uyanır uyanmaz ~~te~~ telefonlarımızı açıyoruz ve farklı farklı bilgidem sahib ediyoruz. Hava durumu, trafik durumu ve benzer bilgileri alıyoruz. Teknolojinin en büyük avantajı bence insanlar arasında iletişim kurmak. Diyelim ki ben kolayca Avustralya'daki yaşayan akrabalarım'la hem görüntülü hem sesli akıl telefonları kullanarak görüşebilirim. Fakat en yakın yaşayan

Ek 2 (devam): Kompozisyon Kâğıtları

arkadaşlarımız veya akrabalarımızla daha nadiren
görüştüğümüz çünkü bize göre sadece facebook'ta konuşmak
yeterlidir. Sonuçta her gençlik gararlıdır fakat insan
hangi hedefle kullanacak onda kalıyor.

Ek 3: Etik Komisyon İzin Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 13/07/2018-E.102287



T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu



Sayı : 77082166-302.08.01-
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 29/05/2018 tarihli ve 80287700-302.08.01- 82754 sayılı yazı.

İlgi yazınız ile göndermiş olduğunuz, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Ergin BAKI'nın, Doç.Dr.Fahri TEMİZYÜREK'in danışmanlığında yürüttüğü "*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Sorunları ve Çözüm Önerileri: (Makedonya Örneği)*" adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun 10.07.2018 tarih ve 06 sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Alper CEYLAN
Komisyon Başkanı

Araştırma Kod No: 2018-298

Ek:1 Liste

Ek 3 (devam): Etik Komisyon İzin Belgesi

GAZİ ÜNİVERSİTESİ ETİK KOMİSYONU KATILIM LİSTESİ	
TOPLANTI TARİHİ : 10.07.2018	
TOPLANTI SAYISI : 06	
ADI-SOYADI	İMZA
Prof.Dr.Alper CEYLAN BAŞKAN	
Prof.Dr.Mustafa N.İLHAN BAŞKAN YRD.	
Prof.Dr.Rahmi ÜNAL	
Prof.Dr.Mehmet Sayım KARACAN	
Prof.Dr.Mustafa SARIKAYA	
Prof.Dr.İbrahim DOĞAN	
Prof.Dr.C. Haluk BODUR	
Prof.Dr.Mustafa İLBAŞ	
Prof.Dr.Füsün DEMİREL	
Prof.Dr.Aymelek GÖNENÇ	
Doç.Dr.Nihan KAFA	
Doç.Dr.Zehra GÖÇMEN BAYKARA	
Doç.Dr.Latif AYDOS	

Ek 4: Yunus Emre Enstitüsü İzin Yazısı



YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ
(Türkçe Eğitim Müdürlüğü)

Sayı : 63048327-199-2018/E.20501

15.05.2018

Konu : Doktora Tezi Hk.

Sayın Ergin BAKİ,

İlgi : 10.05.2018 tarihli ve 2018/32403 sayılı yazı.

İlgi dilekçede, tez çalışmanız kapsamında Üsküp Yunus Emre Enstitüsündeki kursiyerlerin yazılı anlatım becerilerine yönelik bir doküman analizinin yapılması talep edilmektedir.

Buna göre, çalışmanın bir nüshasının Enstitümüz ile paylaşılması ve kursiyerlerimizden alınan verilerin saklı tutulması kaydıyla söz konusu talebiniz Başkanlığımızca olumlu olarak değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.



E-imzalı
Prof. Dr. Şeref ATEŞ
Başkan V.



GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...